

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Wrocław, dnia 15 września 2016 r.

Poz. 4221

UCHWAŁA NR 188/2016 RADY MIASTA ZGORZELEC

z dnia 30 sierpnia 2016 r.

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miejskiej Zgorzelec

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2016 poz. 446) w związku z art. 3 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 9 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2015 poz. 1777) Rada Miejska w Zgorzelcu uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Miejskiej Zgorzelec w granicach określonych w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

2. Potwierdzenie spełnienia przez obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia wskazanych w art. 9 i 10 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji określa Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Miejskiej Zgorzelec na lata 2016-2025, stanowiąca załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Zgorzelca.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Przewodnicząca Rady Miasta:
Z. Barczyk

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 188/2016
Rady Miasta Zgorzelec z dnia 30 sierpnia 2016r.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Miejskiej Zgorzelec

Obszar zdegradowany: Śródmieście

Delimitacja negatywnych zjawisk społecznych występujących w Zgorzelcu, przeprowadzona na podstawie analizy natężenia wybranych zjawisk społecznych, jak również analizy wartości bezwzględnych tych zjawisk (skala zjawisk), **wykazała, że koncentracja problemów społecznych w Zgorzelcu ma miejsce na obszarze Śródmieścia.** Na obszarze Śródmieścia zdiagnozowano występowanie wybranych problemów środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych:

Liczba mieszkańców – 10 563 osób (stan na 31.12.2015; 34,01% ludności miasta)

Powierzchnia obszaru – 195 ha (12,28% powierzchni ogółem)

Lokalizacja (ulice): Armii Krajowej, Batorego Stefana, Bema Generała Józefa, Bohaterów Getta, Bohaterów II Armii Wojska Polskiego, Brzozowa, Chrobrego Bolesława, Cienista, Czachowskiego Dionizego, Daszyńskiego Ignacego, Dąbrowskiego Józefa, Domańskiego Bolesława, Górna, Kamieniarska, Kilińskiego Jana, Konarskiego Stanisława, Kościuszki Tadeusza, Krasieńskiego Zygmunta, Krupińskiego Bolesława, Langiewicza Mariana, Maratońska, Modrzewiowa, Okrzei Stefana, Parkowa, Partyzantów, Piękna, Piłsudskiego Marszałka Józefa, Plater Emilii, Powstańców Śląskich, Przechodnia, Pułaskiego Kazimierza, Sienkiewicza Henryka, Sportowa, Struga Andrzeja (część ulicy, numery 3, 25, 25a), Staszica Stanisława, Warszawska, Wąska, Wolności, Żeromskiego Stefana.

Mapa 1. Obszar zdegradowany w Zgorzelcu – Śródmieście

Obszar rewitalizacji: Śródmieście – obszar centralny osiedla

Obszar został wskazany do rewitalizacji ze względu na szczególną koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z problemami środowiskowymi, przestrzenno-funkcjonalnymi oraz technicznymi. Obszar posiadający istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Liczba mieszkańców – 6826 osób (stan na 31.12.2015; 21,98% ludności miasta)

Powierzchnia obszaru – 101,0 ha (6,36% powierzchni ogółem)

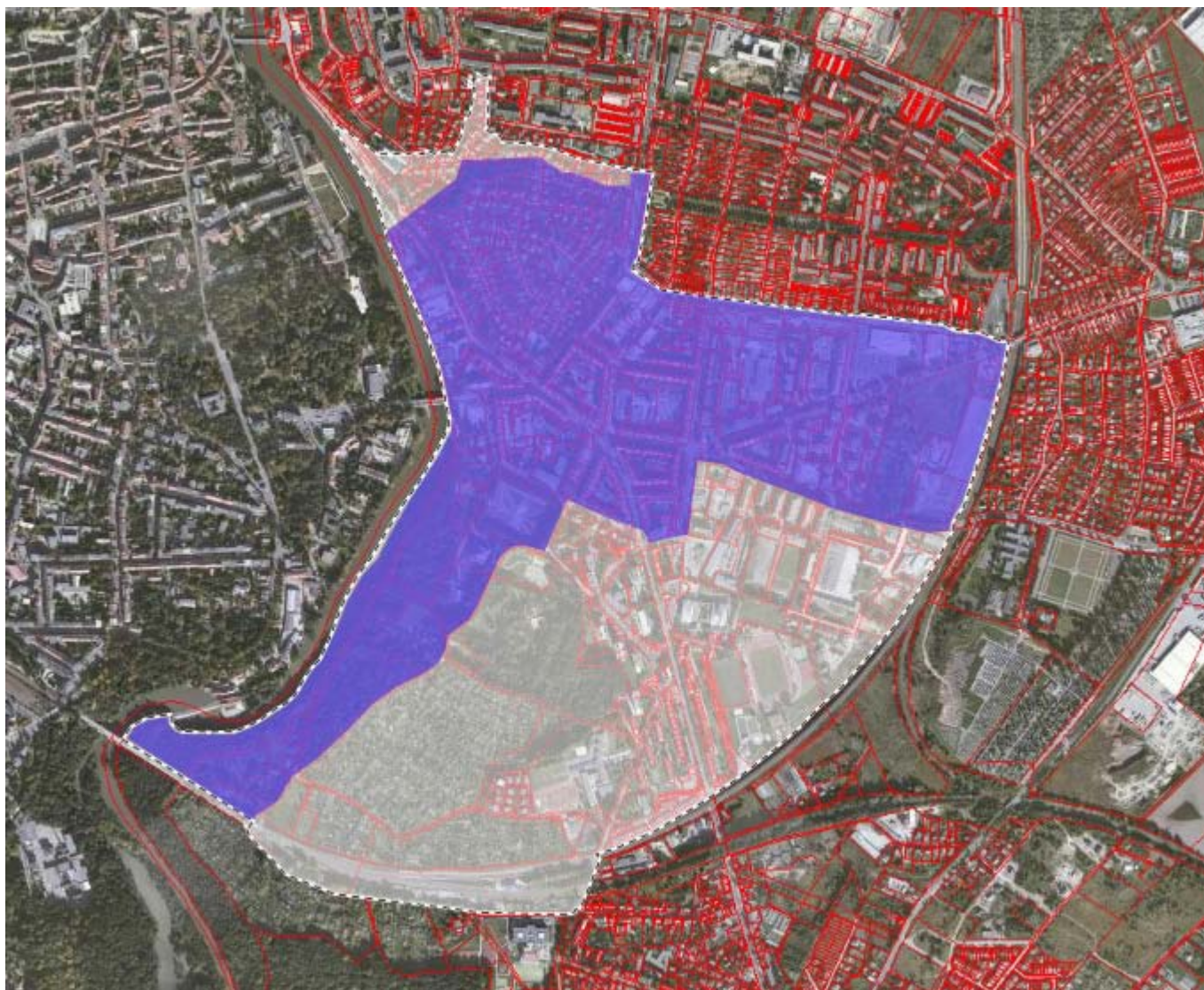
Lokalizacja (ulice): Armii Krajowej (nr 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103), St. Batorego, Bohaterów Getta, Bohaterów II Armii Wojska Polskiego (nr 1a, 1b, 1c, 1d, 3a, 3b, 5a, 5b), Brzozowa, B. Chrobrego, Cienista, D. Czachowskiego, I. Daszyńskiego (bez nr od 9 do 38 i 106), J. Dąbrowskiego, B. Domańskiego, Górna, Kamieniarska, J. Kilińskiego, T. Kościuszki (bez nr 49, 51, 51a, 51b, 51c, 51d, 51e, 55, 57, 59, 61, 61a, 64, 64b, 64c, 66, 66a, 67), Z. Krasieńskiego, M. Langiewicza, Modrzewiowa, St. Okrzei, Parkowa, Partyzantów, Piękna, Mar. J. Piłsudskiego, E. Plater, K. Pułaskiego, H. Sienkiewicza, St. Staszica, A. Struga (nr 3, 25, 25a), Warszawska (nr od 1 do 20), Wąska, Wolności, St. Żeromskiego.

Znaczenie dla rozwoju lokalnego: Obszar ścisłego centrum miasta, zlokalizowany w korytarzu głównego ciągu komunikacyjnego biegnącego przez miasto w kierunku granicy z Niemcami, charakteryzujący się znacznym nagromadzeniem obiektów dziedzictwa kulturowego. Obszar lokalizacji istotnych dla rozwoju lokalnego instytucji. Obszar bezpośrednio graniczący z granicą państwa (tworzący wspólną dla rozwoju transgranicznego przestrzeń sąsiadujących ze sobą miast: Zgorzelca i Görlitz).

Mapa 2. Obszar rewitalizacji w Zgorzelnicy – Śródmieście – centrum

Mapa 3. Obszar zdegradowany (kolor biały) i obszar rewitalizacji (kolor fioletowy) w Zgorzelcu

**Załącznik nr 2
do Uchwały Nr 188/2016
Rady Miasta Zgorzelec
z dnia 30 sierpnia 2016r.**

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Zgorzelec na lata 2016-2025

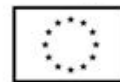
DIAGNOZA

INSTYTUT BADAWCZY IPC SPÓŁKA Z O.O.
UL. OSTROWSKIEGO 9, 53-238 WROCLAW

Unia Europejska
Fundusz Spójności

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	2
1. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy.....	7
1.1 Strategia Rozwoju Miasta Zgorzelec na lata 2015-2025.....	7
1.2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zgorzelec.....	11
1.3 Zintegrowany Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Zgorzelec na lata 2007-2015.....	15
2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	24
2.1 Diagnoza zjawisk społecznych.....	24
2.2 Diagnoza zjawisk w sferze gospodarczej.....	81
2.3 Diagnoza zjawisk w sferze środowiskowej.....	96
2.4 Diagnoza zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.....	125
2.5 Diagnoza zjawisk w sferze technicznej.....	176
3. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji.....	192
3.1. Stan kryzysowy i obszar zdegradowany.....	192
3.2. Obszar rewitalizacji.....	215
Spis map, wykresów i tabel.....	222
Załącznik – wykaz organizacji pozarządowych.....	227
Załącznik – Raport z badania ilościowego na temat rewitalizacji.....	235
Charakterystyka osób badanych.....	236
Wyniki badania.....	240

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Wstęp

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Definicja rewitalizacji podkreśla kilka istotnych zagadnień i wyzwań związanych z procesem wychodzenia ze stanu kryzysowego obszaru kryzysowego.

Po pierwsze proces rewitalizacji powinien być realizowany w sposób kompleksowy, tj. w taki sposób, który nie tylko rozwiązuje lub eliminuje wybrane zagrożenia i problemy, ale także w sposób pozwalający na wykorzystanie mocnych stron nie tylko obszaru rewitalizowanego, ale całej gminy, jak również potencjału otoczenia zewnętrznego, traktowanych jako szanse rozwoju. Takie kompleksowe podejście do rewitalizacji oznacza, że działania podejmowane na rzecz wychodzenia ze stanu kryzysowego powinny wpisywać się w szerszy nurt realizacji polityki rozwoju całej gminy i jego otoczenia, w szczególności otoczenia powiązanego funkcjonalnie z gminą.

Po drugie proces rewitalizacji powinien być prowadzony w sferach społecznej, przestrzennej i gospodarczej, tj. być ukierunkowany na wieloaspektowe podejście oraz rezultaty. Kluczowe dla właściwego zdiagnozowania skali poszczególnych problemów, a tym samym wybór zawężonych terytorialnie obszarów do rewitalizacji powinien być poprzedzony rzetelną diagnozą. Diagnoza powinna wskazać stany kryzysowe na obszarze miasta, zarówno w sferze terytorialnej, ale przede wszystkim w sferze kategorii problemów. Ostateczny wybór obszarów do rewitalizacji powinien być wyborem najefektywniejszej ścieżki działań, w kontekście oczekiwanych rezultatów, tj. wynikać z rangi lub znaczenia wybranych zagadnień/obszarów rewitalizacji dla polityki rozwoju całej gminy.

Po trzecie, istotną rolę w procesie tworzenia i realizacji programu rewitalizacji odgrywa partycypacja społeczna, która obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji

Unia Europejska
Fundusz Spójności

w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy. W toku przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji dąży się, aby działania, skutkowały wypowiedzeniem się przez wszystkich interesariuszy.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
2. mieszkańcy gminy inni niż wymienieni powyżej,
3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
6. organy władzy publicznej;
7. podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

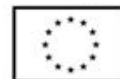
Oznacza to, że sam proces powinien być tak zaplanowany, aby umożliwić czynny udział wybranych grup społecznych i tzw. aktorów rozwoju lokalnego. Udział interesariuszy powinien zostać zaplanowany zarówno na etapie tworzenia programu rewitalizacji, jak również na etapie jego realizacji, w tym ewaluacji. Na etapie tworzenia programu rewitalizacji wskazany jest udział interesariuszy zarówno na etapie diagnozy, jak również planowania poszczególnych celów i działań rewitalizacyjnych.

Działania rewitalizacyjne Miasto Zgorzelec zamierza prowadzić w oparciu o Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Zgorzelec na lata 2016-2025, opracowany na podstawie Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2015 poz. 1777).

Program rewitalizacji realizowany na poziomie gminy wpisuje się w szereg założeń krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych:

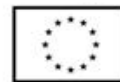
Unia Europejska
Fundusz Spójności

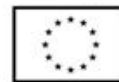
Nazwa dokumentu	Cele
<p>Strategia Rozwoju Kraju 2020</p>	<p>Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka</p> <p>Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego</p> <p>II. 4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej</p> <p>II. 4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego</p> <p>Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna.</p> <p>Cel III.1. Integracja społeczna. III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych</p> <p>Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych</p> <p>III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich.</p> <p>Wspieranie rozwoju ośrodków o znaczeniu lokalnym w zakresie działań rewitalizacyjnych, rozbudowy infrastruktury, zwłaszcza komunikacyjnej, a także poprawy usług użyteczności publicznej i innych funkcji niezbędnych dla inicjowania procesów rozwojowych na poziomie lokalnym.</p>
<p>Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”</p>	<p>Cel 1. Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki.</p> <p>Cel 2. Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy.</p> <p>Cel 3. Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców.</p> <p>Cel 4. Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki.</p>

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	Cel 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020	Cel 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Cel 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.
Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do 2020 r.	Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska. Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię. Cel 3. Poprawa stanu środowiska.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010- 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie.	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (konkurencyjność). Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (spójność). Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie (sprawność).
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Cel 2: Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialnej, równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich. Cel 4: Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
Narodowy Plan Rewitalizacji	Cel główny: poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym,

Unia Europejska
Fundusz Spójności

	<p>kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.</p>
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020	<p>Cel 2: Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej.</p> <p>Cel 4: Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa.</p> <p>Cel 5: Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno-informacyjnych.</p> <p>Cel 6: Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników.</p> <p>Cel 7: Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia.</p> <p>Cel 8: Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne.</p>

Unia Europejska
Fundusz Spójności

1. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

1.1 Strategia Rozwoju Miasta Zgorzelec na lata 2015-2025

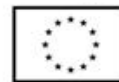
Dokumentem strategicznym określającym kierunki rozwoju podmiotowej jednostki terytorialnej jest *Strategia Rozwoju Miasta Zgorzelec na lata 2015-2025*, przyjęta uchwałą nr 143/2016 Rady Miasta Zgorzelec z dnia 29 marca 2016 roku. Zgodnie z przyjętymi założeniami *misją Zgorzelca jest stworzenie przyjaznego miejsca do życia, w oparciu o dobre sąsiedztwo, rozwój kapitału ludzkiego oraz aktywność gospodarczą*, natomiast pożądany obraz przyszłości miasta, tj. wizja, zakłada, że w 2025 roku Zgorzelec będzie miastem:

- umiejętnie wykorzystującym atut położenia na styku trzech granic,
- współpracującym z sąsiadami,
- wspierającym aktywność gospodarczą i społeczną mieszkańców,
- ze szczególną rolą kultury w procesie zmian społecznych,
- posiadających uporządkowaną i zrewitalizowaną strukturę przestrzenną,
- dobrze zarządzanym i dbającym o poprawę jakości i dostępności usług publicznych.

Kierunki rozwoju oraz obszary interwencji istotne dla rozwoju gminy miejskiej Zgorzelec zostały sformułowane w następujący sposób:

- Kierunek rozwoju 1. Rozwój gospodarczy, realizowany w szczególności w oparciu o atuty położenia na styku trzech granic.

Cel strategiczny I. Rozwinięty ośrodek gospodarczy na styku trzech granic.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Cel operacyjny I.1. Wspieranie rozwoju gospodarczego, w szczególności oferty usługowej miasta budowanej w oparciu o potencjał położenia na styku trzech granic.

Cel operacyjny I.2. Rozwój terenów i obszarów aktywności gospodarczej.

Cel operacyjny I.3. Promocja gospodarcza i turystyczna miasta.

- Kierunek rozwoju 2. Kształtowanie uporządkowanej przestrzeni miejskiej w kierunku zapewnienia jej wewnętrznej i zewnętrznej spójności, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Cel strategiczny II. Uporządkowana oraz spójna wewnętrznie i zewnętrznie przestrzeń miejska.

Cel operacyjny II.1. Rozwój terenów i miejsc do wypoczynku i rekreacji.

Cel operacyjny II.2. Rewitalizacja przestrzeni miasta o szczególnym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego.

Cel operacyjny II.3. Rewitalizacja przestrzeni miasta o szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego i rozwoju kulturalnego.

Cel operacyjny II.4. Rozwój wewnętrznej i zewnętrznej spójności przestrzennej miasta (komunikacji, terenów rekreacji, obszarów chronionych).

- Kierunek rozwoju 3. Rozwój kapitału ludzkiego, przedsiębiorczości oraz aktywności społecznej.

Cel strategiczny III. Przedsiębiorczy i aktywni mieszkańcy.

Cel operacyjny III.1. Wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

Cel operacyjny III.2. Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców oraz włączenia społecznego.

Cel operacyjny III.3. Działanie na rzecz rozwoju wysokiej jakości kształcenia i edukacji.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Cel operacyjny III.4. Działania na rzecz zdrowia i opieki zdrowotnej mieszkańców.

- Kierunek rozwoju 4. Rozwój kultury, w tym zwiększenie zasięgu oferty kulturalnej oraz możliwości korzystania z dóbr kultury, kształtowania tożsamości mieszkańców miasta oraz otwartości na kulturę sąsiadów.

Cel strategiczny IV. Rozwinięta oferta kulturalna.

Cel operacyjny IV.1. Kształtowanie i wspieranie rozwoju oferty kulturalnej.

Cel operacyjny IV.2. Promocja oferty kulturalnej miasta oraz edukacja kulturalna mieszkańców.

Cel operacyjny IV.3. Rozwijanie współpracy kulturalnej.

- Kierunek rozwoju 5. Dobre i inteligentne zarządzanie, w tym poprawa jakości i dostępności usług publicznych.
 - ***Cel strategiczny V. Miasto zarządzane w sposób inteligentny i zrównoważony.***
 - Cel operacyjny V.1. Podnoszenie dostępności i jakości usług publicznych.
 - Cel operacyjny V.2. Wdrażanie innowacyjnych metod i narzędzi zarządzania miastem.
 - Cel operacyjny V.3. Ochrona środowiska i przyrody.

Wśród celów ujętych w Strategii Rozwoju, następujące mają szczególne znaczenie w definiowaniu celów rewitalizacji:

Cel strategiczny II. Uporządkowana oraz spójna wewnętrznie i zewnętrznie przestrzeń miejska.

Cel operacyjny II.1. Rozwój terenów i miejsc do wypoczynku i rekreacji.

Cel operacyjny II.2. Rewitalizacja przestrzeni miasta o szczególnym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Cel operacyjny II.3. Rewitalizacja przestrzeni miasta o szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego i rozwoju kulturalnego.

Cel operacyjny II.4. Rozwój wewnętrznej i zewnętrznej spójności przestrzennej miasta (komunikacji, terenów rekreacji, obszarów chronionych).

Cel strategiczny III. Przedsiębiorczy i aktywni mieszkańcy.

Cel operacyjny III.1. Wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

Cel operacyjny III.2. Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców oraz włączenia społecznego.

Cel operacyjny III.3. Działanie na rzecz rozwoju wysokiej jakości kształcenia i edukacji.

Cel operacyjny III.4. Działania na rzecz zdrowia i opieki zdrowotnej mieszkańców.

1.2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zgorzelec

Założenia polityki przestrzennej w granicach administracyjnych miasta Zgorzelec zostały przedstawione w *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Zgorzelec*. Aktualny kształt *Studium* został przyjęty uchwałą nr 122/2015 Rady Miasta Zgorzelec z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Zgorzelec*.

W dokumencie przyjęto następujące określenie misji rozwoju miasta Zgorzelec:

- miasto o harmonijnym rozwoju (na zasadach rozwoju zrównoważonego) – ośrodek o znaczeniu regionalnym dla zachodniej części województwa dolnośląskiego oraz ośrodek współpracy transgranicznej o wielofunkcyjnym charakterze działalności gospodarczej i przemysłowej, usługowej oraz logistycznej,
- miasto tworzące z miastem Görlitz ośrodek gospodarczy i społeczny o dużym znaczeniu dla Dolnego Śląska i Saksonii oraz dla współpracy Polski i Niemiec.

Wizję przyszłości miasta charakteryzują następujące jego cechy:

- miasto o rozwiniętych funkcjach gospodarczych związanych z transgraniczną współpracą, z wykształconymi do tego celu nowymi strukturami przestrzennymi,
- miasto zapewniające możliwość tworzenia nowych miejsc pracy,
- miasto o wyspecjalizowanych usługach publicznych w skali regionu i powiatu,
- miasto o rozwiniętych usługach turystycznych i towarzyszącej im infrastrukturze (turystyka miejska, tranzytowa, rekreacja i wypoczynek – wspólny dla obu części układu Zgorzelec – Görlitz),
- miasto jako atrakcyjne miejsce zamieszkiwania, pracy, wypoczynku i korzystania z atrakcyjnego otoczenia do rekreacji,
- miasto o uporządkowanym układzie przestrzennym z wykształconym centrum oraz obszarem pod nowe funkcje administracyjno – usługowo – produkcyjne,
- miasto z zespołami mieszkalnymi, zrehabilitowanymi i nowymi, stwarzającymi właściwe warunki życia mieszkańców,

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- miasto o układzie komunikacyjnym zapewniającym właściwą obsługę terenów o różnych funkcjach,
- miasto odciążone od uciążliwego ruchu tranzytowego,
- miasto o stanie środowiska przyrodniczego sprzyjającego rozwojowi.

Cele strategiczne rozwoju miasta Zgorzelca obejmują:

- Realizację nowych zamierzeń związanych z funkcją gospodarczą, społeczną i polityczną miasta oraz zapewnieniem wzrostu liczby miejsc pracy.
- Poprawę warunków przestrzennego rozwoju miasta, w tym uporządkowanie i wykorzystanie struktur przestrzennych dla funkcji usługowych związanych z transgraniczną współpracą.
- Poprawę warunków zamieszkiwania z zapewnieniem właściwej obsługi w zakresie usług publicznych i komercyjnych.
- Ochrona wartości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych miasta.

Natomiast cele operacyjne obejmują:

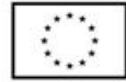
- Wykształcenie układu terenów otwartych, jako podstawowego elementu systemu przyrodniczego miasta oraz objęcie ochroną prawną obszarów o najwyższej wartości środowiska.
- Ustanowienie właściwych form ochrony obiektów architektonicznych, obszarów urbanistycznych i krajobrazowych o wartości kulturowej, zapewnienie warunków odpowiedniego ich wykorzystania oraz wzmocnienie ich przestrzennej i ekonomicznej rangi.
- Wykształcenie, na terenach zainwestowanych, czytelnych struktur przestrzennych poprzez rehabilitację zdegradowanych przestrzennie i funkcjonalnie terenów oraz zabudowanie „wewnętrznych” terenów nie zainwestowanych na cele związane z:
 - a) administracją i usługami publicznymi,
 - b) infrastrukturą i usługami dotyczącą współpracy transgranicznej,
 - c) rozwojem centrum miasta – jako centrum usług komercyjnych i turystyki,
 - d) poprawą warunków zamieszkiwania,
 - e) nauką, szkolnictwem, sportem i rekreacją.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

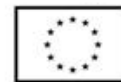
- Przebudowę i modernizację terenów przemysłowych na rzecz rozwoju nowych funkcji gospodarczych związanych z transgraniczną współpracą.
- Odbudowę Przedmieścia Nyskiego jako ośrodka kontaktów, turystyki, wyspecjalizowanych usług komercyjnych i mieszkalnictwa.
- Stworzenie warunków przestrzennych dla lokalizacji nowych preferowanych form działalności gospodarczych.
- Stworzenie warunków przestrzennych dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej o współczesnych standardach przestrzennych i techniczno-funkcjonalnych.
- Przekształcenie i rozbudowa układu komunikacyjnego w celu:
 - a) zapewnienia dostępności terenów rozwojowych w północnej części miasta,
 - b) usprawnienia połączenia drogi nr 351 z drogą nr 30,
 - c) wyeliminowania ruchu tranzytowego ze śródmieścia i południowej części miasta.
- Rozwój i poprawa funkcjonowania sieci infrastruktury technicznej.
- Wykształcenie ciągów pieszych i rowerowych, w tym o funkcjach rekreacyjnych, zapewniających integrację zespołów mieszkaniowych i zespołów zabudowy wielofunkcyjnej.
- Budowę nowych przejść granicznych.
- Zagospodarowanie strefy nabrzeżnej Nysy Łużyckiej we współpracy z Görlitz na cele rekreacji, sportu i kultury.
- Zapewnienie warunków do lokalizacji:
 - a) Dolnośląskiej Szkoły Administracji lub innej szkoły o zbliżonym profilu nauczania,
 - b) centrum prezentacji i nauki – „Kolegium Innowacyjności”,
 - c) ośrodka wystawienniczego – targi przemysłowe, turystyczne i inne,
 - d) centrum informacyjnego dotyczącego usług, handlu i promocji,
 - e) centrum kongresowego – seminaria, szkolenia, kongresy, kultura,
 - f) ośrodka transgranicznego transferu technologii, wspierania innowacyjności, promocji i współpracy przemysłowo-gospodarczej.

W *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Zgorzelec* przedstawione zostały:

- uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta:
 - uwarunkowania środowiskowe
 - uwarunkowania dotyczące zagadnień społeczno-gospodarczych
 - uwarunkowania dotyczące rolniczej przestrzeni produkcyjnej
 - uwarunkowania funkcjonalne, przestrzenne i kulturowe
 - uwarunkowania wynikające z własności gruntów
 - uwarunkowania w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej
- kierunki zagospodarowania przestrzennego:
 - kierunki ochrony i kształtowania środowiska,
 - przekształcenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
 - rozwój struktury funkcjonalno-przestrzennej terenów zurbanizowanych,
 - kierunki ochrony środowiska kulturowego,
 - modernizacja i rozwój układu komunikacyjnego,
 - modernizacja i rozbudowa sieci infrastruktury technicznej,
 - obszary, które będą objęte opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W związku ze zmianą przepisów, w tym przede wszystkim ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 199 ze zmianami) stwierdzono konieczność kompleksowej aktualizacji *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Zgorzelec* pod kątem dostosowania jego treści do obecnych wymagań określonych w przepisach; szczególnie w zakresie wykonania dla całego miasta (granic administracyjnych gminy) analiz zgodnych z art. 10 ust. 2 pkt 7 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W związku z powyższym uchwałą nr 146/2016 z dnia 29 marca 2016 roku Rada Miasta Zgorzelec podjęła decyzję o przystąpieniu do sporządzenia *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Zgorzelec*.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

1.3 Zintegrowany Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Zgorzelec na lata 2007-2015

Zadania z zakresu rewitalizacji na obszarze miasta prowadzone były w ramach *Zintegrowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zgorzelec na lata 2007-2015*.

Celem nadrzędnym działań realizowanych w ramach ww. programu jest *stworzenie przestrzennych warunków do jakościowego rozwoju obszaru przeznaczonych do rewitalizacji na terenie miasta Zgorzelec*. Z celu nadrzędnego wynikają natomiast następujące cele szczegółowe:

- I. Przeciwdziałanie marginalizacji i zmniejszenie niekorzystnych zjawisk społecznych wśród mieszkańców obszaru wsparcia.
- II. Wykorzystanie potencjału kulturowego i turystycznego terenów wyznaczonych do rewitalizacji.
- III. Wzrost jakości przestrzeni publicznej poprzez ożywienie społeczno-gospodarcze i poprawę estetyki wyznaczonego obszaru.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji zajmuje powierzchnię 48,3 ha, co stanowi 3,05% ogólnej powierzchni miasta Zgorzelec. Jest on zlokalizowany w środkowo-zachodniej części miasta i obejmuje tereny położone w dzielnicy Śródmieście.

Zachodnią granicę wyznaczonego obszaru stanowi Nysa Łużycka. Na północy obszar stanowi przedłużenie I etapu rewitalizacji zrealizowanego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego dla Dolnego Śląska w latach 2005-2007 (ulice Wrocławska, Daszyńskiego i Nowowiejska) – granicę stanowi ulica Struga. Północna część obszaru wyznaczonego do rewitalizacji łączy się z częścią centralną poprzez ulicę Daszyńskiego. W centralnej i wschodniej części obszar rewitalizowany obejmuje tereny określane mianem „zgorzeleckiej starówki”. Linią graniczą obszaru z północy na południe wyznaczają ulice: Sienkiewicza, Langiewicza, Plater, Dąbrowskiego, Domańskiego i Staszica. Część południowa wyznaczonego obszaru wsparcia to zieleń miejska. Granica południowa tego terenu, będąca jednocześnie granicą obszaru wsparcia przebiega wzdłuż ogródków działkowych zlokalizowany pomiędzy ulicami: Parkową i Krupińskiego. Zwarty

Unia Europejska
Fundusz Spójności

obszar zieleni miejskiej w obrębie terenu wyznaczonego do rewitalizacji obejmuje: Park im. Andrzeja Błachańca, Park Nadnyski i Skwer ks. J. Popiełuszki.

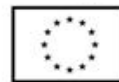
Wybór obszaru do rewitalizacji został poprzedzony diagnozą w oparciu o analizę wskaźnikową, w celu wykazania, czy potencjalny obszar spełnia wymogi określone w „Wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego”. Ministerialne kryteria spełniają wymogi:

1. Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
2. Porównywalnie niski wskaźnik zasobu mieszkaniowego,
3. Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej.

Graficzne przedstawienie obszaru wsparcia w ramach *Zintegrowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zgorzelec na lata 2007-2015* zawiera poniższa mapa:

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Mapa 1. Graficzne przedstawienie obszaru wyznaczonego do rewitalizacji w Zgorzelcu.

Źródło: Zintegrowany Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Zgorzelec na lata 2007-2015

Unia Europejska
Fundusz Spójności

W ramach *Zintegrowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zgorzelec na lata 2007-2015* do realizacji zaplanowano następujące zadania:

Lista podstawowa:

1. Rewitalizacja Śródmieścia – II etap
2. Zagospodarowanie terenu w obrębie ulicy Daszyńskiego „Arcadia” z przeznaczeniem na urządzenie placu miejskiego wraz z modernizacją ciągu pieszo-jezdnego i zagospodarowaniem podwórka przy ul. Wolności
3. Modernizacja i wyposażenie budynku Miejskiego Domu Kultury
4. Rewitalizacja podwórek w obszarze Śródmieścia
5. Zagospodarowanie terenów przy ulicy Parkowej dla potrzeb sportu i rekreacji
6. Modernizacja ulicy Langiewicza
7. Strefy rekreacji w Parku Błachańca

Lista rezerwowa:

1. Przebudowa zabytkowego skweru (zieleńca) im. ks. Jerzego Popiełuszki w Zgorzelcu. Gmina Miejska Zgorzelec realizuje również szereg zadań wspomagających *Zintegrowany Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Zgorzelec na lata 2007-2015*. Wśród najważniejszych z nich wymienić należy:

1. dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
2. pożyczki dla wspólnot mieszkaniowych i właścicieli budynków wielomieszkaniowych na sfinansowanie kosztów remontu części wspólnych nieruchomości mieszkalnych,
3. projekty miękkie przewidziane do realizacji.

W latach 2009-2016 władze Zgorzelca przyznały łącznie 37 dotacji na remonty części wspólnych budynków mieszkalnych wpisanych do rejestru zabytków. Najwięcej dotacji udzielono w 2012 roku (łącznie 9 dotacji), najmniej zaś w 2016 roku (2 dotacje). Dotacje najczęściej przyznawane dla budynków zlokalizowanych na ulicy Ignacego Daszyńskiego (9 dotacji), Warszawskiej (7 dotacji) i Marszałka Józefa Piłsudskiego (6 dotacji). Pozostałe budynki mieszkalne wpisane do rejestru zabytków, które otrzymały dotacje z Urzędu Miasta Zgorzelec na remonty części wspólnych znajdowały się na ulicach: Bolesława Domańskiego, Wolności, Wrocławskiej (po 3 dotacje), Świętego Jana (2 dotacje) oraz Dionizego

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Czachowskiego, Tadeusza Kościuszki, Łużyckiej i Stanisława Staszica (po 1 dotacji). Łączny koszt dotacji na remonty części wspólnych budynków mieszkalnych wpisanych do rejestru zabytków udzielonych przez Miasto Zgorzelec w latach 2009-2016 wynosił 2 399 303,70 zł. Na budynki zlokalizowane na ulicach, które otrzymały najwięcej dotacji (tj. Daszyńskiego, Warszawska i Piłsudskiego), przeznaczono łącznie ponad 1,6 mln zł, co stanowiło 68,4% całej kwoty dotacji przyznanych w latach 2009-2016.

Natomiast liczba pożyczek udzielonych przez Miasto Zgorzelec na remonty części wspólnych budynków mieszkalnych w latach 2000-2016 wynosiła 121. Ich liczba w poszczególnych latach była zróżnicowana i wahała się od 1 (w 2000 roku) do 14 (w 2011 roku). W analizowanym okresie łączna kwota pożyczek udzielonych przez Miasto Zgorzelec na remonty części wspólnych budynków mieszkalnych wyniosła 5 308 102,29 zł. Najwięcej funduszy w ramach pożyczek otrzymały budynki zlokalizowane na ulicach: Henryka Sienkiewicza (niemal 1 mln zł), Ignacego Daszyńskiego (ponad 671 tys. zł), Tadeusza Kościuszki (ponad 658 tys. zł) i Warszawskiej (ponad 640 tys. zł).

Unia Europejska
Fundusz Spójności

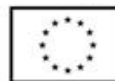

Tabela 1. Wartość dotacji udzielonych przez Miasto Zgorzelec na remonty części wspólnych budynków mieszkalnych wpisanych do rejestru zabytków w latach 2009-2016

Ulica	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Razem
Czachowskiego Dionizego					49 489,00				49 489,00
Daszyńskiego Ignacego	49 168,69	92 782,99		86 809,15	73 501,46	122 212,19	69 301,58	223 758,59	717 534,65
Domańskiego Bolesława			70 583,50	40 172,18	46 000,00				156 755,68
Jana Świątego				24 863,13	13 377,10				38 240,23
Kościuszki Tadeusza		62 510,00							62 510,00
Łużycka				24 830,57					24 830,57
Piłsudskiego Marszałka Józefa			91 651,25	43 601,62		138 790,84	50 266,20		324 309,91
Staszica Stanisława	56 834,00								56 834,00
Warszawska		44 707,80	206 114,00	101 308,30	35 076,37	32 764,82	180 124,72		600 096,01
Wolności	50 000,00				81 750,00			76 241,41	207 991,41
Wrocławska	43 997,31			116 714,93					160 712,24
RAZEM	200 000,00	200 000,79	368 348,75	438 299,88	299 193,93	293 767,85	299 692,50	300 000,00	2 399 303,70

Źródło: dane gminne

Unia Europejska
Fundusz Spójności

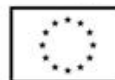
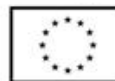

Tabela 2. Wartość pożyczek udzielonych przez Miasto Zgorzelec na remonty części wspólnych budynków mieszkalnych w latach 2000-2016

Ulica	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Armii Krajowej						34 460,71	34 460,71		
Baczyńskiego Krzysztofa Kamila		18 000,00			28 878,00				
Bohaterów Getta									
Bohaterów II Armii Wojska Polskiego					39 847,46				
Broniewskiego Władysława		16 258,00	13 220,21						
Chopina Fryderyka									
Chrobrego Bolesława									
Daszyńskiego Ignacego			38 578,16		21 615,64		30 000,00		93 804,48
Dąbrowskiego Józefa							26 152,00		
Jana Świątego				53 319,00					
Karłowicza Mieczysława									
Kościuszki Tadeusza						100 000,00	100 000,00		
Langiewicza Mariana								79 199,18	
Łużycka	36 029,70								
Mickiewicza Adama									
Ogrodowa									
Okrzei Stefana				20 000,00					
Piłsudskiego Marszałka Józefa									
Plater Emilii			7 430,41						
Poniatowskiego Józefa						60 000,00			
Reymonta Władysława			18 277,53						

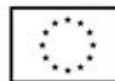
Unia Europejska
Fundusz Spójności

Sienkiewicza Henryka				22 365,50			54 806,23	36 350,00	117 000,00	
Staszica Stanisława										80 166,81
Sybiraków				20 141,38						
Tuwima Juliana							15 000,80			
Warszawska			3 318,54	43 319,41	7 250,90					
Wolności									43 251,44	
Wrocławska										
RAZEM	36 029,70	34 258,00	80 824,85	159 145,29	97 592,00	264 267,74	226 962,71	239 450,62	173 971,29	
Ulica	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Razem	
Armii Krajowej			51 771,15			45 000,00			165 692,57	
Baczyńskiego Krzysztofa Kamila			34 874,00						81 752,00	
Bohaterów Getta	125 000,00								125 000,00	
Bohaterów II Armii Wojska Polskiego									39 847,46	
Broniewskiego Władysława	27 087,00								56 565,21	
Chopina Fryderyka						31 179,60			31 179,60	
Chrobrego Bolesława			47 000,00						47 000,00	
Daszyńskiego Ignacego	75 822,04	99 096,00	13 546,07	82 437,25		25 000,00	52 000,00	140 000,00	671 899,64	
Dąbrowskiego Józefa									26 152,00	
Jana Świątego		8 494,39		69 504,94				105 000,00	236 318,33	
Karłowicza Mieczysława		57 626,42							57 626,42	
Kościuszki Tadeusza	65 764,40		129 942,19	144 500,00	46 383,53		71 904,00		658 494,12	
Langiewicza Mariana			50 000,00	31 850,00				160 000,00	321 049,18	
Łużycka		26 656,00							62 685,70	
Mickiewicza Adama	50 000,00	102 782,14	41 454,60				35 000,00	30 000,00	259 236,74	
Ogrodowa					51 327,00				51 327,00	

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Okrzei Stefana									20 000,00
Piłsudskiego Marszałka Józefa								98 000,00	98 000,00
Plater Emilii									7 430,41
Poniatowskiego Józefa									60 000,00
Reymonta Władysława			2 827,10						21 104,63
Sienkiewicza Henryka	117 094,33	184 557,68	119 786,35	115 989,62	137 000,00	95 000,00			999 949,71
Staszica Stanisława	37 270,15			53 399,43					170 836,39
Sybiraków									20 141,38
Tuwima Juliana									15 000,80
Warszawska	94 289,61	43 274,01	44 020,00	47 406,50	194 339,83	163 675,95			640 894,75
Wolności	52 400,00	37 391,57					60 000,00		193 043,01
Wrocławska		34 875,24					85 000,00	50 000,00	169 875,24
RAZEM	527 633,20	527 290,10	599 992,79	548 884,47	408 039,98	499 855,55	398 904,00	485 000,00	5 308 102,29

Źródło: dane gminne

Unia Europejska
Fundusz Spójności

2. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

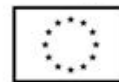
2.1 Diagnoza zjawisk społecznych

LUDNOŚĆ

Zgorzelec jest gminą miejską o powierzchni 15,88 km², położoną w zachodniej części województwa dolnośląskiego, na granicy polsko-niemieckiej. Miasto jest siedzibą powiatu zgorzeleckiego. Od wschodu, północy i południa miasto otaczają miejscowości gminy wiejskiej Zgorzelec, zaś od strony zachodniej sąsiaduje z niemieckim Goerlitz.

Zgorzelec i Goerlitz łączą wyjątkowe tradycje i związki przestrzenne, administracyjne i historyczne. Przez wiele lat tworzyły one wspólny ośrodek miejski, a dzisiejszy Zgorzelec stanowił przedmieście Goerlitz. Dopiero w wyniku ustaleń konferencji pokojowej po II wojnie światowej w Poczdamie w 1945 roku i ustanowieniu granicy polsko-niemieckiej na Odrze i Nysie Łużyckiej, obszar położony na prawym brzegu rzeki został włączony do terytorium Polski, stając się samodzielną jednostką administracyjną. Od 19 maja 1946 roku wprowadzono obecnie obowiązującą nazwę miasta – Zgorzelec. Mimo przynależności do dwóch różnych państw, Zgorzelec i Goerlitz są przykładem doskonałej współpracy międzynarodowej. Liczne kontakty i lata współpracy pomiędzy miastami zaowocowały proklamowaniem w dniu 5 maja 1998 roku powstania Europa-Miasta Zgorzelec/Görlitz.

Charakterystykę położenia geograficznego miasta Zgorzelec uzupełnić należy o informację o bliskości terytorialnej do granicy polsko-czeskiej. Nadgraniczne położenie Zgorzelca na styku trzech granic: polskiej, niemieckiej i czeskiej sprawiło, że obszar ten został włączony w transgraniczny związek Euroregion Neisse-Nisa-Nysa.

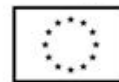
Unia Europejska
Fundusz Spójności

Mapa 2. Położenie miasta Zgorzelec

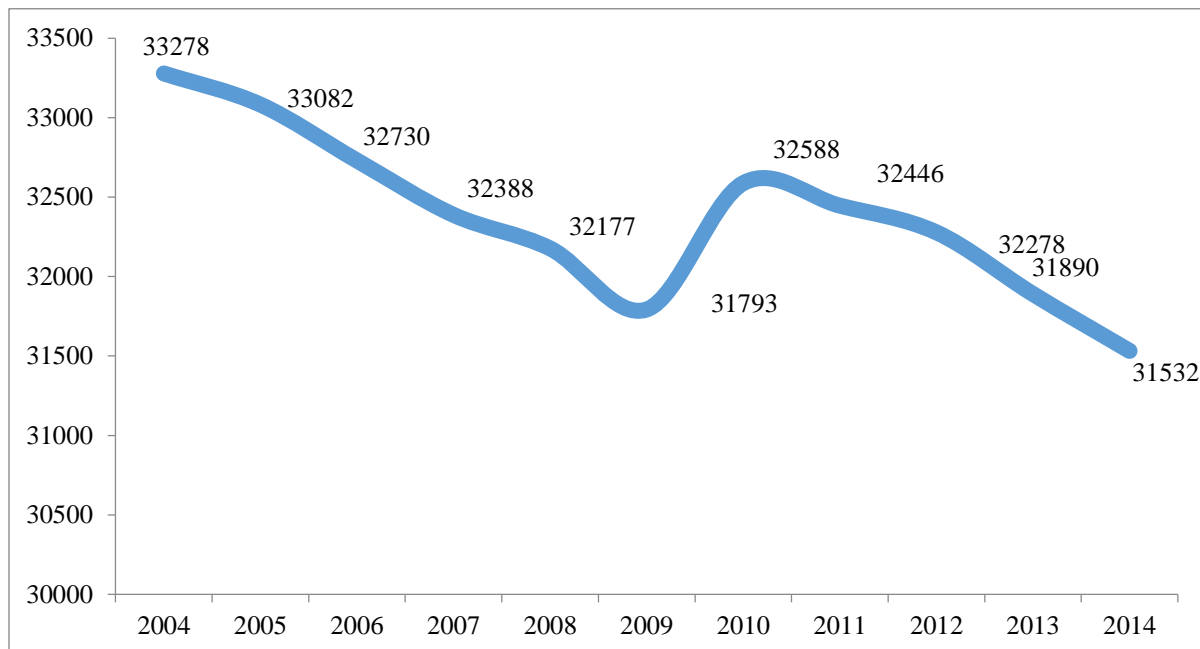

Źródło: <http://www.zgorzelec.eu/> (14.06.2016)

Miasto Zgorzelec, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31.12.2014 roku liczyło 31 532 mieszkańców. Dane statystyczne wskazują pogłębiający się problem depopulacji w mieście – na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat obserwowana jest tendencja spadkowa w zakresie liczby ludności Zgorzelca. Ogółem w latach 2004-2014 w mieście ubyło 1 746 mieszkańców, co oznacza spadek na poziomie ponad 5%.

Wykres 1. Ludność faktycznie zamieszkała w Zgorzelcu w latach 2004-2014

Źródło: GUS/BDL

Dane Urzędu Miasta dotyczące liczby osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy na poszczególnych osiedlach Zgorzelca wskazują, że najwięcej mieszkańców liczy osiedle Śródmieście. Zamieszkiwało tam 10 537 osób, co stanowiło 33,9% ogólnej liczby mieszkańców miasta. Oznacza to, że co trzecia osoba mieszkająca w Zgorzelcu mieszkała właśnie na osiedlu Śródmieście. Kolejne pod względem liczby mieszkańców są osiedla Ujazd (6 633 osoby, 21,4%) oraz Zachód (5 877 osób, 18,9%) i Centralne (4 848 osób, 15,6%). Z kolei najmniej mieszkańców liczą osiedla: Przedmieście Nyskie (378 osób), Słoneczne (445 osób) i Północ (530 osób).

Natomiast analiza liczby mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i czasowy w zależności od ulicy zamieszkania pozwala zauważyć, iż najludniejszymi ulicami Zgorzelca są ulice: Stanisława Wyspiańskiego (2 109 mieszkańców, tj. 6,8% ogółu ludności miasta), Warszawska (1 660 mieszkańców), Lubańska (1 639 mieszkańców), Ignacego Daszyńskiego (1 270 mieszkańców), Juliana Tuwima (1 137 mieszkańców), Tadeusza Kościuszki (1 114 mieszkańców), Mieczysława Karłowicza (1 085 mieszkańców) i Jarosława Iwaszkiewicza (1 082 mieszkańców).

Unia Europejska
Fundusz Spójności

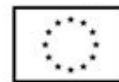

Tabela 3. Liczba osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy wg osiedli Zgorzelcu w 2016 roku

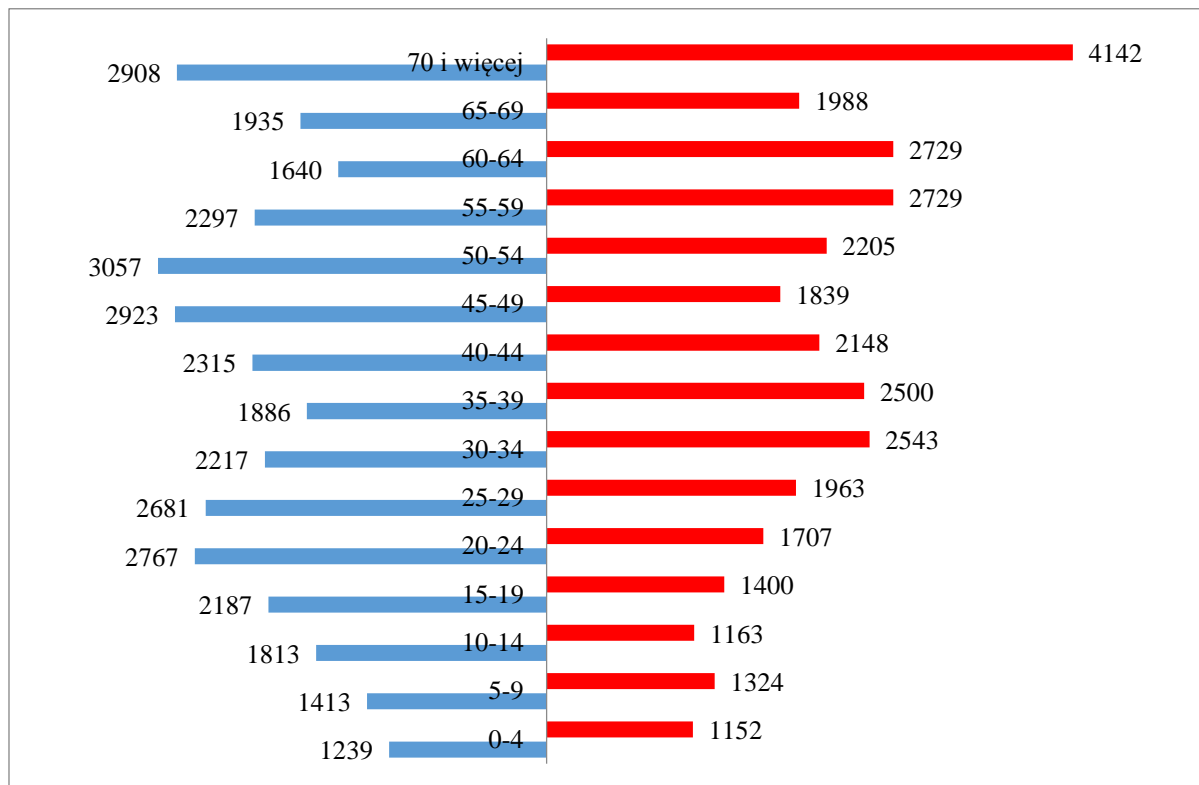
Osiedle	Liczba mieszkańców	
	2016	%
Dzielnica Północ	530	1,7%
Dzielnica Wschodnia	1 806	5,8%
Osiedle Centralne	4 848	15,6%
Osiedle Słoneczne	445	1,4%
Osiedle Zachód	5 877	18,9%
Przedmieście Nyskie	378	1,2%
Śródmieście	10 537	33,9%
Ujazd	6 633	21,4%
RAZEM	31 054	100,0%

Źródło: dane gminne

Zmiany struktury wiekowej ludności Zgorzelca w latach 2004-2014 można zaobserwować na poniższym wykresie. Widoczny jest na nim falowy układ piramidy wieku mieszkańców gminy, z wyraźnie zaznaczonymi rocznikami wyżowymi i niżowymi – odpowiada on strukturze wieku ludności w całym kraju. Ponadto zauważalny jest wzrost liczebności starszych grup wiekowych i spadek liczebności najmłodszych grup wiekowych. W 2004 roku w Zgorzelcu zamieszkiwało 2 908 osób mających 70 i więcej lat, co stanowiło 8,7% ówczesnej liczby ludności. Natomiast w 2014 roku do tej kategorii wiekowej należały 4 142 osoby, co stanowiło już 13% mieszkańców. Zmniejszyła się natomiast liczba najmłodszych mieszkańców miasta. Liczebność grupy wiekowej 0-4 lata w 2004 roku kształtowała się na poziomie 1 239 osób, natomiast w 2014 roku tylko 1 152 mieszkańców Zgorzelca miało nie więcej niż 4 lata (tj. o 7% mniej). Ogółem można zauważyć, że spadek liczebności dotyczył kategorii wiekowych od 0 do 29 lat, a także od 40 do 54 lat. Z kolei wzrost liczby osób stwierdzono w kategoriach wiekowych 30-39 lat oraz wśród mieszkańców mających 55 i więcej lat.

Wykres 2. Struktura ludności według grup wiekowych w Zgorzelcu w 2004 i 2014 roku

Źródło: GUS/BDL

Miasto Zgorzelec cechowało się w 2014 roku **gęstością zaludnienia** na poziomie 1 986 osób na 1 km². Była to wartość wielokrotnie wyższa niż średnia gęstość zaludnienia w Polsce (123 osoby/ km²), na Dolnym Śląsku (146 osób/ km²) oraz w powiecie zgorzeleckim (110 osób/ km²). Również na tle obszarów miejskich kraju, województwa i powiatu Zgorzelec jawi się jako obszar o znacznie większej gęstości zaludnienia. Wskaźnik gęstości zaludnienia dla miast w całym kraju kształtował się bowiem na poziomie 1 074 osób na 1 km², dla miast województwa dolnośląskiego – 913 osób na 1 km², zaś dla miast powiatu – 628 osób na 1 km²).

Należy jednak zwrócić uwagę na zmniejszanie się gęstości zaludnienia na przestrzeni lat, co jest efektem ubytku liczby ludności. Jak wskazano powyżej w 2014 roku na 1 km² powierzchni miasta przypadało 1 986 mieszkańców, podczas gdy w 2010 roku było to o 66 osób więcej, tj. 2 052 mieszkańców. Spadek gęstości zaludnienia w analizowanym okresie dotyczył jednak także obszarów miejskich kraju, a także województwa i powiatu.

Tabela 4. Ludność na 1 km² w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ludność na 1 km ²				
	2010 osoba	2011 osoba	2012 osoba	2013 osoba	2014 osoba
POLSKA	123	123	123	123	123
POLSKA - MIASTO	1 089	1 084	1 082	1 078	1 074
DOLNOŚLĄSKIE	146	146	146	146	146
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	926	922	919	915	913
Powiat zgorzelecki	113	112	112	111	110
Powiat zgorzelecki - MIASTO			639	634	628
Zgorzelec	2 052	2 043	2 033	2 008	1 986

Źródło: GUS/BDL

Analiza ludności Zgorzelca ze względu na płeć wskazuje na niewielką przewagę kobiet wśród mieszkańców. W 2014 roku kobiety stanowiły 53% ogółu ludności. Tożsame odsetki kobiet w ogóle mieszkańców występowały w przypadku miast kraju i województwa, minimalnie niższy był udział kobiet w ludności powiatu zgorzeleckiego (51%).

Tabela 5. Odsetek kobiet w ludności faktycznie zamieszkałej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek kobiet w ludności ogółem faktyczne miejsce zamieszkania stan na 31 XII kobiety				
	2010 %	2011 %	2012 %	2013 %	2014 %
POLSKA	52%	52%	52%	52%	52%
POLSKA - MIASTO	53%	53%	53%	53%	53%
DOLNOŚLĄSKIE	52%	52%	52%	52%	52%
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	53%	53%	53%	53%	53%
Powiat zgorzelecki	51%	51%	51%	51%	51%
Powiat zgorzelecki - MIASTO			52%	52%	52%
Zgorzelec	52%	53%	53%	53%	53%

Źródło: GUS/BDL

Nie stwierdzono silnego zróżnicowania odsetka kobiet w ogóle zameldowanych na pobyt stały i czasowy w zależności od osiedla w Zgorzelcu. Niemal na wszystkich kobiety miały nieznaczną przewagę liczebną w stosunku do mężczyzn. W 2015 roku udział kobiet wśród mieszkańców poszczególnych osiedli miasta mieścił się w przedziale od 50,3% (Dzielnica

Wschodnia) do 55,3% (Osiedle Centralne). Jedynie na osiedlu Słoneczne kobiety stanowiły mniej niż połowę mieszkańców – ich udział ukształtował się na poziomie 47,2%.

Natomiast na poszczególnych ulicach miasta odsetek mieszkających kobiet wykazywał znaczne różnice. Przyjmował on wartości od 20% (Aleje Lipowe) do 100% (ulica Partyzantów, gdzie jedyna mieszkająca osoba była płci żeńskiej). Do najbardziej sfeminizowanych ulic Zgorzelca należą: Oliwkowa (75% mieszkańców stanowią kobiety), Kamieniarska (71%), Górna (67%), Marii Konopnickiej i Różana (po 63%), Parkowa i Zapiecek (po 62%), Władysława Jagiełły, Kazimierza Pułaskiego i Wiosenna (po 61%) oraz Barbary, Emilii Plater i Rolna (po 60%). Z kolei najniższy udział kobiet w ogóle zameldowanych na pobyt stały i czasowy stwierdzono, oprócz wskazanej powyżej ulicy Aleje Lipowe, na ulicach: Jesienna i Letnia (gdzie kobiety stanowiły 25% mieszkańców), Bartolomeo Scultetusa (33%), Juliusza Kossaka i Promienna (po 38%) oraz Konwaliowa (39%).

Tabela 6. Liczba kobiet zameldowanych na pobyt stały i czasowy wg osiedli w Zgorzelcu w 2016 roku

Osiedle	Liczba kobiet		
	2016	% kobiet	% mieszkańców
Dzielnica Północ	281	1,7%	53,0%
Dzielnica Wschodnia	908	5,5%	50,3%
Osiedle Centralne	2 681	16,3%	55,3%
Osiedle Słoneczne	210	1,3%	47,2%
Osiedle Zachód	3 097	18,8%	52,7%
Przedmieście Nyskie	195	1,2%	51,6%
Śródmieście	5 651	34,4%	53,6%
Ujazd	3 426	20,8%	51,7%
RAZEM	16 449	100,0%	53,0%

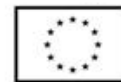
Źródło: dane gminne

Oprócz przedstawionego powyżej ubytku ludności, dane statystyczne wskazują, że Zgorzelec doświadcza również zjawiska starzenia się społeczeństwa. Na przestrzeni lat 2010-2014 wystąpiły jednocześnie trzy procesy, warunkujące negatywne zmiany struktury społeczności lokalnej:

- Spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat włącznie) – liczba ludności w tym wieku zmniejszyła się z 4 969 do 4 398 osób, co oznacza spadek na

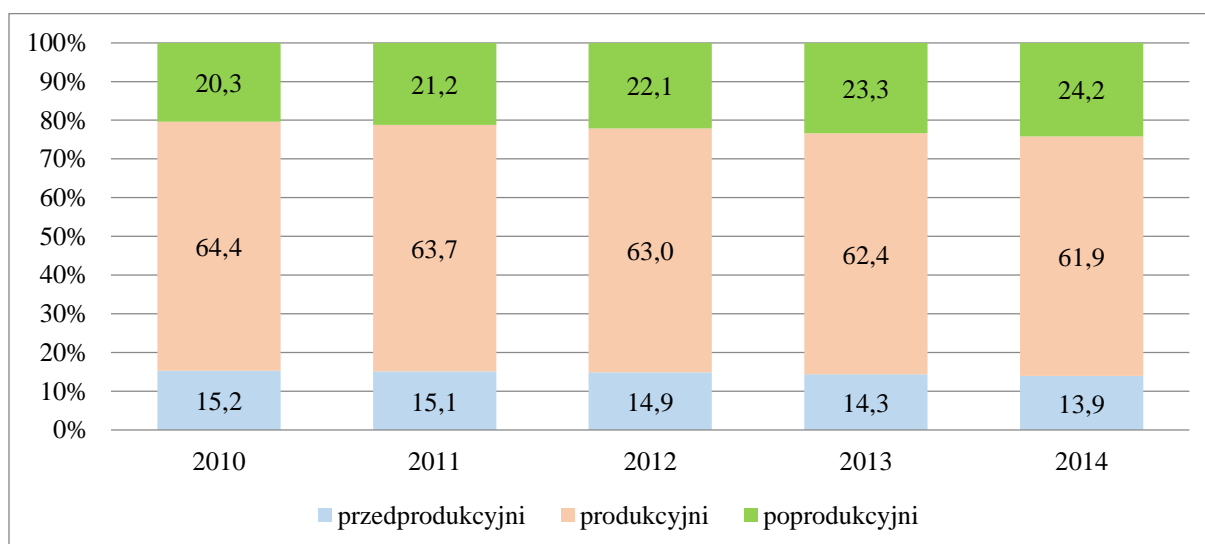
Unia Europejska
Fundusz Spójności

poziomie 11,5%. Udział tej grupy w ogóle ludności miasta zmniejszył się natomiast z 15,2% do 13,9%.

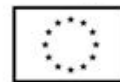
- Spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym (18-60/65 lat) – liczba ludności w tym wieku zmniejszyła się z 20 991 do 19 511 osób, co oznacza spadek na poziomie 7,1%. Udział tej grupy w ogóle ludności miasta zmniejszył się z 64,4% do 61,9%.
- Wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (60/65 i więcej lat) – liczba ludności w tym wieku zwiększyła się z 6 628 do 7 623 osób, co oznacza wzrost na poziomie 15%. Udział tej grupy w ogóle ludności miasta wzrósł z 20,3% do 24,2%.

Wykres 3. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

Dane Urzędu Miasta pozwalają stwierdzić, iż niemal na wszystkich osiedlach Zgorzelca większość mieszkańców stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Ich udział w ogóle ludności wahał się od 56% (osiedle Zachód) do 64% (Dzielnica Północ). Jedynie na Osiedlu Centralnym ludność w wieku produkcyjnym nie stanowiła większości mieszkańców, ale ich połowę (50%). Natomiast średnia dla całego miasta wynosiła 57%, wahając się w zależności od ulicy zamieszkania między 0% a 100% (ulice Grunwaldzka i Partyzantów, gdzie jedyne mieszkające osoby były w wieku produkcyjnym oraz ulica Różana, gdzie wszyscy mieszkańcy należeli do kategorii osób w wieku produkcyjnym). Wysoki odsetek ludności w wieku produkcyjnym występował także na ulicy Kamieniarskiej (86%), Wesolej (83%) i

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Tulipanowej (81%), Bolesława Waszczuka (79%), Konwaliowej (78%), Spacerowej (76%), Muzycznej (75%), Widok i Nad Kolejką Górską (po 73%), Generała Władysława Andersa, Józefa Dąbrowskiego i Eugeniusza Romera (po 71%) oraz Rolnej, Sportowej, Szmaragdowej i Tęczowej (po 70%).

Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 14% mieszkańców miasta, ale udział tej kategorii wykazywał zróżnicowanie w zależności od osiedla. Relatywnie najmniej osób w wieku przedprodukcyjnym zamieszkiwało na osiedlach: Dzielnica Wschodnia (11%) i Osiedle Centralne (12%). Z kolei zdecydowanie najwyższy udział ludności w wieku do 17 lat, wyróżniający to osiedle na tle pozostałych i całego miasta, stwierdzono na osiedlu Słonecznym. Wśród mieszkańców tego rejonu 22% stanowiły dzieci i młodzież do 17 roku życia. Natomiast pod względem ulicy zamieszkania relatywnie najmłodszą ulicą Zgorzelca jest Parkowa, gdzie odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosił aż 71%. Wysokie udziały najmłodszych w ogóle mieszkańców wystąpiły również na ulicach: Świetlistej (60%), Jesiennej, Letniej, Oliwkowej i Placu Świętych Konstantyna i Heleny (po 50%), a także Cynamonowej (46%), Promiennej (44%) i Aleje Lipowe (40%). Należy dodać, że na 8 ulicach miasta wśród mieszkańców nie było ani jednej osoby w wieku 0-17 lat (ulice: Groszowa, Grunwaldzka, Władysława Jagiełły, Kamieniarska, księdza Jana Kozaka, Partyzantów, Przechodnia i Różana), a na kolejnych 27 ulicach miasta odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym nie przekraczał 10%. Stosunkowo najmniej dzieci zamieszkiwało na ulicach: Kazimierza Pułaskiego (2%), Aleksandra Kotsisa (3%), Szafirowej (4%) oraz Granicznej, Jana Kochanowskiego i Szmaragdowej (po 5%).

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w Zgorzelcu ukształtował się na poziomie 29%. Również ten odsetek wykazywał zróżnicowanie w zależności od osiedla zamieszkania. Relatywnie najstarszą pod względem demograficznym społecznością są mieszkańcy Osiedla Centralnego (37% ludności w wieku poprodukcyjnym), ale wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym występował także na Osiedlu Zachód (31%) i Dzielnicy Wschodniej (30%). Natomiast najniższy odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym stwierdzono na Osiedlu Słonecznym, gdzie wynosił 15%. Najstarszymi, pod względem ekonomicznych grup wieku, ulicami Zgorzelca są ulice: Przechodnia (gdzie 78% mieszkańców stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym) i Kazimierza Pułaskiego (72%). Wysoki udział starszych mieszkańców

wystąpił również na ulicach: Braci Gierymskich (52%), Groszowa (50%), Barbary (48%), Górna (47%), Generała Władysława Sikorskiego (46%), Energetyków (45%), Władysława Broniewskiego i Zygmunta Krasieńskiego (po 43%), Mieczysława Karłowicza i Piękna (po 42%), Józefa Brandta, Stanisława Konarskiego, Krańcowa, Łanowa i Jacka Malczewskiego (po 41%) oraz Cypriana Kamila Norwida (40%). Brak mieszkańców w wieku poprodukcyjnym stwierdzono na 16 zamieszkałych ulicach miasta Zgorzelca. Były to ulice Aleje Lipowe, Grunwaldzka, Jesienna, Konwaliowa, Letnia, Muzyczna, Oliwkowa, Partyzantów, Plac Świętych Konstantyna i Heleny, Promienna, Różana, Bartolomeo Scultetusa, Srebrzysta, Strumykowa, Świetlista i Tulipanowa. Natomiast bardzo niskim, poniżej 10%, udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym charakteryzowały się ulice: Sportowa (gdzie tylko 3% mieszkańców należało do osób w wieku poprodukcyjnym), Plac Kasztanowy i Wesoła (po 4%), Parkowa i Spokojna (po 5%), Chmielna i Plac Dębowy (po 6%), Bolesława Waszczuka (7%), Cynamonowa (8%) oraz Stanisława Kulczyńskiego (9%).

Tabela 7. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku wg osiedli w Zgorzelcu w 2016 roku

Osiedle	Liczba mieszkańców wg ekonomicznych grup wieku			Udział mieszkańców wg ekonomicznych grup wieku		
	przedprod.	prod.	poprod.	przedprod.	prod.	poprod.
Dzielnica Północ	90	337	103	17%	64%	19%
Dzielnica Wschodnia	202	1 056	548	11%	58%	30%
Osiedle Centralne	594	2 447	1 807	12%	50%	37%
Osiedle Słoneczne	98	281	66	22%	63%	15%
Osiedle Zachód	806	3 264	1 807	14%	56%	31%
Przedmieście Nyskie	59	235	84	16%	62%	22%
Śródmieście	1 534	5 990	3 013	15%	57%	29%
Ujazd	1 066	4 032	1 535	16%	61%	23%
RAZEM	4 449	17 642	8 963	14%	57%	29%

Źródło: dane gminne

Na tle innych jednostek administracyjnych Zgorzelec charakteryzował się bardzo niskim udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogóle mieszkańców. W 2014 roku wynosił on jedynie 13,9%, podczas gdy w skali kraju ukształtował się na poziomie 18%, w województwie dolnośląskim – 16,8%, a w powiecie zgorzeleckim – 16,4%. Również na obszarach miejskich tych jednostek notowane były wyższe odsetki dzieci i młodzieży

(odpowiednio 16,7%, 15,7% i 15,5%) niż w Zgorzelcu, choć w tym przypadku różnica była mniejsza.

We wszystkich jednostkach administracyjnych w latach 2010-2014 obserwowany był trend spadkowy w zakresie udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogóle ludności, przy czym proces ten najszybciej postępował w Zgorzelcu. W przypadku kraju odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się w analizowanym okresie z 18,8% do 18% (dynamika spadku liczby dzieci i młodzieży na poziomie -4%, w tym -2,2% w miastach), w przypadku województwa dolnośląskiego – z 17,4% do 16,8% (dynamika -3,4%, w tym -2,3% w miastach), a w przypadku powiatu – z 17,9% do 16,4% (dynamika -8%). Natomiast w Zgorzelcu odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się w latach 2010-2014 o 8,5%.

Tabela 8. Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogóle ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ludność w wieku przedprodukcyjnym do ogółu ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	18,8	18,5	18,3	18,2	18,0
POLSKA - MIASTO	17,1	16,9	16,8	16,7	16,7
DOLNOŚLĄSKIE	17,4	17,2	17,0	16,9	16,8
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	16,1	16,0	15,8	15,7	15,7
Powiat zgorzelecki	17,9	17,5	17,2	16,7	16,4
Powiat zgorzelecki - MIASTO			16,3	15,8	15,5
Zgorzelec	15,2	15,1	14,9	14,3	13,9

Źródło: GUS/BDL

Ludność w wieku produkcyjnym stanowiła w 2014 roku 61,9% mieszkańców Zgorzelca, co okazało się wartością zbliżoną do średniej krajowej (63%) i wojewódzkiej (63,5%), także dla miast (po 62,8%). Natomiast relatywnie najwyższy udział ludności w wieku produkcyjnym występował w powiecie zgorzeleckim (64,2%). We wszystkich jednostkach administracyjnych w latach 2010-2014 liczba osób w wieku produkcyjnym zmniejszała się, choć tempo spadku było zróżnicowane: -2,3% w kraju (w tym -3,9% w miastach), -3,3% w województwie (w tym -4,4% w miastach) -2,7% w powiecie oraz -3,9% w Zgorzelcu.

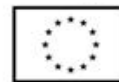

Tabela 9. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ludność w wieku produkcyjnym do ogółu ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	64,4	64,2	63,9	63,4	63,0
POLSKA - MIASTO	65,3	64,8	64,2	63,5	62,8
DOLNOŚLĄSKIE	65,7	65,3	64,8	64,2	63,5
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	65,7	65,1	64,4	63,6	62,8
Powiat zgorzelecki	66,0	65,6	65,2	64,7	64,2
Powiat zgorzelecki - MIASTO			64,7	64,1	63,5
Zgorzelec	64,4	63,7	63,0	62,4	61,9

Źródło: GUS/BDL

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku wskazuje, że miasto Zgorzelec jest relatywnie najstarszą jednostką spośród analizowanych. W 2014 roku niemal co czwarty mieszkaniec miasta (24,2%) należał do kategorii osób w wieku poprodukcyjnym. Była to wartość wyższa niż średnia krajowa (19%), wojewódzka (19,7%) i powiatowa (19,3%). Również na obszarach miejskich tych jednostek odsetek osób w wieku poprodukcyjnym był niższy niż w Zgorzelcu (odpowiednio 20,6%, 21,4% i 21%).

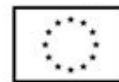
Warto dodać, iż oprócz najwyższego udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej ludności, również tempo wzrostu liczebności tej kategorii w Zgorzelcu w latach 2010-2014 było bardzo szybkie. W analizowanym okresie w mieście udział ludności w wieku poprodukcyjnym zwiększył się o 18,9%, podczas gdy w skali kraju przyrost wyniósł 13,3% (w tym 16,6% w miastach), a w województwie dolnośląskim – 16,5% (w tym 17,9% w miastach). Jedynie w powiecie zgorzeleckim przyrost odsetka ludności w wieku poprodukcyjnym w latach 2010-2014 ukształtował się na poziomie 19,7%, tj. wyższym niż w Zgorzelcu.

Tabela 10. Odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ludność w wieku poprodukcyjnym do ogółu ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	16,8	17,3	17,8	18,4	19,0
POLSKA - MIASTO	17,6	18,3	19,0	19,8	20,6
DOLNOŚLĄSKIE	16,9	17,5	18,2	19,0	19,7
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	18,2	18,9	19,8	20,6	21,4

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Powiat zgorzelecki	16,1	16,9	17,6	18,5	19,3
Powiat zgorzelecki - MIASTO			19,0	20,1	21,0
Zgorzelec	20,3	21,2	22,1	23,3	24,2

Źródło: GUS/BDL

Ocenę sytuacji demograficznej uzupełniają wskaźniki obciążenia demograficznego. Pierwszy z nich określa liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. W przypadku Zgorzelca w 2014 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało aż 61,6 osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. Była to wartość przewyższająca średnią krajową (58,8), wojewódzką (57,5) i powiatową (55,7), także na obszarach miejskich tych jednostek.

Drugi ze wskaźników określa, ile osób w wieku poprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Również w przypadku tego wskaźnika Zgorzelec wyróżnia się negatywnie na tle kraju, województwa oraz powiatu. W 2014 roku na 100 dzieci i młodzieży do lat 17 w mieście przypadało ponad 173 osoby w wieku poprodukcyjnym, podczas gdy średnia dla Polski wynosiła 105,2 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym, średnia dla Dolnego Śląska – 117,4 osób, a średnia dla powiatu zgorzeleckiego – 117,7 osób. Ponownie również na obszarach miejskich tych jednostek osiągnano znacznie niższe wartości wskaźnika ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym niż w Zgorzelcu.

Trzeci ze wskaźników określa liczbę osób w wieku poprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. Także w tym przypadku miasto Zgorzelec cechuje się relatywnie najtrudniejszą sytuacją na tle innych jednostek administracyjnych. W 2014 roku na 100 mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym przypadało ok. 39 osób w wieku poprodukcyjnym, natomiast w pozostałych jednostkach było to średnio o 9 osób mniej. Charakterystyczne jest, iż również na tle obszarów miejskich sytuacja Zgorzelca była mniej korzystna – wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym przyjmował bowiem wartości niższe niż miało to miejsce w przypadku gminy: w miastach całego kraju na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadały 32,8 osoby w wieku poprodukcyjnym, w miastach Dolnego Śląska – 34,1 osoby, a w miastach powiatu – 33 osoby.

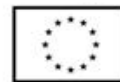

Tabela 11. Wskaźniki obciążenia demograficznego w 2014 roku

Jednostka terytorialna	ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
	2010	2014	2014
	osoba	osoba	osoba
POLSKA	58,8	105,2	30,2
POLSKA - MIASTO	59,4	123,1	32,8
DOLNOŚLĄSKIE	57,5	117,4	31,0
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	59,2	136,3	34,1
Powiat zgorzelecki	55,7	117,7	30,1
Powiat zgorzelecki - MIASTO	57,4	135,5	33,0
Zgorzelec	61,6	173,3	39,1

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku w Zgorzelcu urodziło się 212 dzieci oraz odnotowano zgon 403 mieszkańców. W przypadku urodzeń była to liczba najniższa w całym analizowanym okresie, zaś w przypadku zgonów – najwyższa. Rokroczne fluktuacje liczby urodzeń i zgonów w mieście wpływały bezpośrednio na zmiany wartości przyrostu naturalnego, jednak z uwagi na fakt, iż każdego roku obserwowana była znaczna przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń, przyrost naturalny w mieście między 2010 a 2014 rokiem stale przyjmował wartości ujemne. Ponadto można zauważyć, iż problem ten pogłębia się. W 2011 roku przyrost naturalny w Zgorzelcu wynosił -55, zaś w 2014 roku już -191.

Tabela 12. Ruch naturalny w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	urodzenia				
Zgorzelec	266	274	237	220	212
zgony					
Zgorzelec	333	329	369	359	403
przyrost naturalny					
Zgorzelec	-67	-55	-132	-139	-191

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku wskaźnik **urodzeń** żywych na 1000 ludności Zgorzelca ukształtował się na poziomie 6,7, tj. znacznie poniżej średniej powiatowej (8,3), wojewódzkiej (9,3) i krajowej (9,7). Co warto podkreślić, również w miastach tych jednostek wskaźnik urodzeń żywych na 1000 mieszkańców był wyższy niż w gminie (odpowiednio 8,0, 9,1 i 9,4). Oznacza to, że

w Zgorzelcu rodziło się stosunkowo mniej dzieci – tendencja taka utrzymywała się przez cały okres między 2010 a 2014 rokiem.

Tabela 13. Urodzenia żywe na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	urodzenia żywe na 1000 ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	10,7	10,1	10,0	9,6	9,7
POLSKA - MIASTO	10,3	9,6	9,6	9,2	9,4
DOLNOŚLĄSKIE	10,1	9,5	9,3	8,9	9,3
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	9,8	9,2	9,0	8,7	9,1
Powiat zgorzelecki	9,6	8,9	8,8	8,2	8,3
Powiat zgorzelecki - MIASTO			8,3	8,0	8,0
Zgorzelec	8,1	8,4	7,3	6,9	6,7

Źródło: GUS/BDL

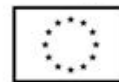
W przypadku wskaźnika **zgonów** na 1000 ludności w Zgorzelcu osiągnano wartości wyższe niż w pozostałych jednostkach. Nie jest to jednak sytuacja pozytywna, ponieważ oznacza, że w mieście umierało relatywnie najwięcej mieszkańców. Ponadto wskaźnik wyraźnie wzrósł w latach 2010-2014: w 2010 roku na 1000 mieszkańców gminy przypadało 10,19 zgonów (minimalnie mniej niż w powiecie i województwie), natomiast w 2014 roku było to aż 12,71 zgonów (najwięcej wśród wszystkich jednostek administracyjnych). Niższe okazały się wartości dla województwa (10,28 zgonów na 1000 ludności) i kraju (9,78 zgonów na 1000 ludności), a także powiatu zgorzeleckiego (11,45 zgonów na 1000 mieszkańców).

Tabela 14. Zgony na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	zgony na 1000 ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	9,83	9,75	9,99	10,06	9,78
POLSKA - MIASTO	9,71	9,64	9,97	10,09	9,88
DOLNOŚLĄSKIE	10,19	10,08	10,44	10,48	10,28
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	10,32	10,25	10,63	10,77	10,60
Powiat zgorzelecki	10,15	9,99	10,67	10,67	11,45
Powiat zgorzelecki - MIASTO			10,39	10,63	12,04
Zgorzelec	10,18	10,12	11,41	11,21	12,71

Źródło: GUS/BDL

Na tle pozostałych jednostek administracyjnych Zgorzelec wyróżniał się negatywnie również pod względem wskaźnika **przyrostu naturalnego** na 1000 ludności. W 2014 roku przyrost

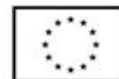
naturalny na 1000 mieszkańców miasta ukształtował się na poziomie -6. Była to rekordowo niska wartość, zarówno w samym Zgorzelcu, jak i w porównaniu z powiatem, województwem i krajem w latach 2010-2014. Choć ujemny przyrost naturalny występował również w powiecie zgorzeleckim i województwie dolnośląskim, sytuacja w tych jednostkach nie była tak zła, jak w Zgorzelcu. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców powiatu wynosił -3,2 (w tym -4,0 w miastach), a na 1000 mieszkańców Dolnego Śląska -0,9 (w tym -1,5 w miastach). Tymczasem w kraju wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności oscylował wokół 0, co oznacza, że jednostki administracyjne należące do województwa dolnośląskiego cechowała relatywnie trudniejsza sytuacja demograficzna niż inne rejony kraju.

Tabela 15. Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2010-2014

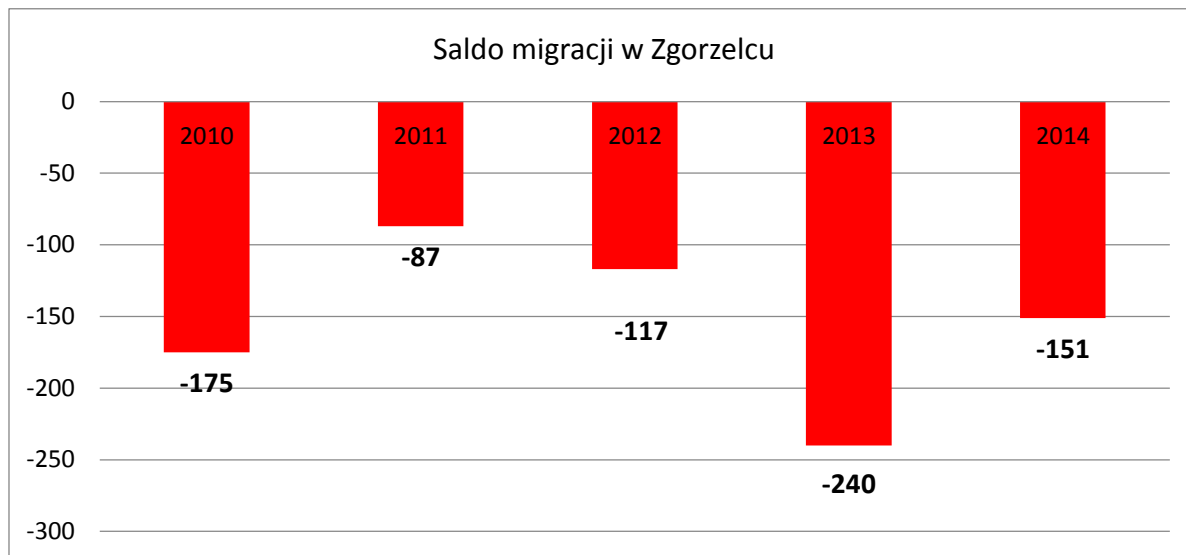
Jednostka terytorialna	przyrost naturalny na 1000 ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	0,9	0,3	0,0	-0,5	0,0
POLSKA - MIASTO	0,6	0,0	-0,4	-0,9	-0,5
DOLNOŚLĄSKIE	-0,1	-0,6	-1,1	-1,6	-0,9
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	-0,5	-1,0	-1,6	-2,1	-1,5
Powiat zgorzelecki	-0,5	-1,1	-1,9	-2,5	-3,2
Powiat zgorzelecki - MIASTO			-2,1	-2,6	-4,0
Zgorzelec	-2,0	-1,7	-4,1	-4,3	-6,0

Źródło: GUS/BDL

Dane dotyczące **migracji**, tj. zameldowań i wymeldowań, pozwalają stwierdzić, iż ze Zgorzelca znacznie więcej osób wyjeżdża niż do niego przyjeżdża. Ujemne saldo migracji występowało przez cały analizowany okres, wahając się od -87 w 2011 roku do -240 do 2013 roku. W 2014 roku liczba wyjeżdżających z miasta była o 151 osób wyższa niż liczba przyjeżdżających.

Wykres 4. Saldo migracji w Zgorzelcu w latach 2010-2014

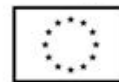
Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku w Zgorzelcu saldo migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiło -4,8. Choć w porównaniu do poprzedniego roku sytuacja nieznacznie się poprawiła (-7,5 w 2013 roku), nadal była to wartość znacznie niższa niż w innych jednostkach. W przypadku kraju saldo migracji na 1000 osób ukształtowało się w 2014 roku na poziomie -0,4 (w tym -1,8 w miastach), a w województwie dolnośląskim było minimalnie dodatnie i wynosiło 0,2 (choć w miastach było to -1,6). Sytuacja w powiecie zgorzeleckim okazała się zbliżona do samej gminy: saldo migracji na 1000 osób w 2014 ukształtowało się na poziomie -4,6, a w miastach powiatu było jeszcze niższe i wynosiło -5,9.

Tabela 16. Saldo migracji na 1000 osób w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	saldo migracji na 1000 osób				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	-0,1	-0,1	-0,2	-0,5	-0,4
POLSKA - MIASTO	-2,1	-1,9	-1,7	-2,2	-1,8
DOLNOŚLĄSKIE	0,5	0,4	0,3	0,0	0,2
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	-1,9	-1,8	-1,7	-2,0	-1,6
Powiat zgorzelecki	-4,4	-3,5	-2,9	-5,0	-4,6
Powiat zgorzelecki - MIASTO			-4,7	-6,0	-5,9
Zgorzelec	-5,3	-2,7	-3,6	-7,5	-4,8

Źródło: GUS/BDL

Również saldo migracji zagranicznych na 1000 osób w latach 2010-2014 przyjmowało wartości ujemne, przy czym najniższe były one właśnie w Zgorzelcu. Najtrudniejsza sytuacja w mieście miała miejsce w 2013 roku, gdy wskaźnik osiągnął wartość -3,5, tj. najniższą w analizowanym okresie. W 2014 roku saldo migracji zagranicznych na 1000 mieszkańców miasta wynosiło -2,4 i była to wartość niższa niż średnia krajowa (-0,41, w tym -0,51 w miastach), średnia wojewódzka (-0,64, w tym -0,7 w miastach), a także powiatowa (-1,6, w tym -1,9 w miastach).

Tabela 17. Saldo migracji zagranicznych na 1000 osób w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	saldo migracji zagranicznych na 1000 osób				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	-0,05	-0,11	-0,17	-0,52	-0,41
POLSKA - MIASTO	-0,09	-0,16	-0,22	-0,60	-0,51
DOLNOŚLĄSKIE	-0,07	-0,17	-0,27	-0,81	-0,64
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	-0,05	-0,20	-0,29	-0,91	-0,70
Powiat zgorzelecki	-0,8	-0,5	-0,4	-2,1	-1,6
Powiat zgorzelecki - MIASTO			-0,5	-2,5	-1,9
Zgorzelec	-1,6	-1,6	-0,7	-3,5	-2,4

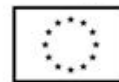
Źródło: GUS/BDL

BEZROBOCIE

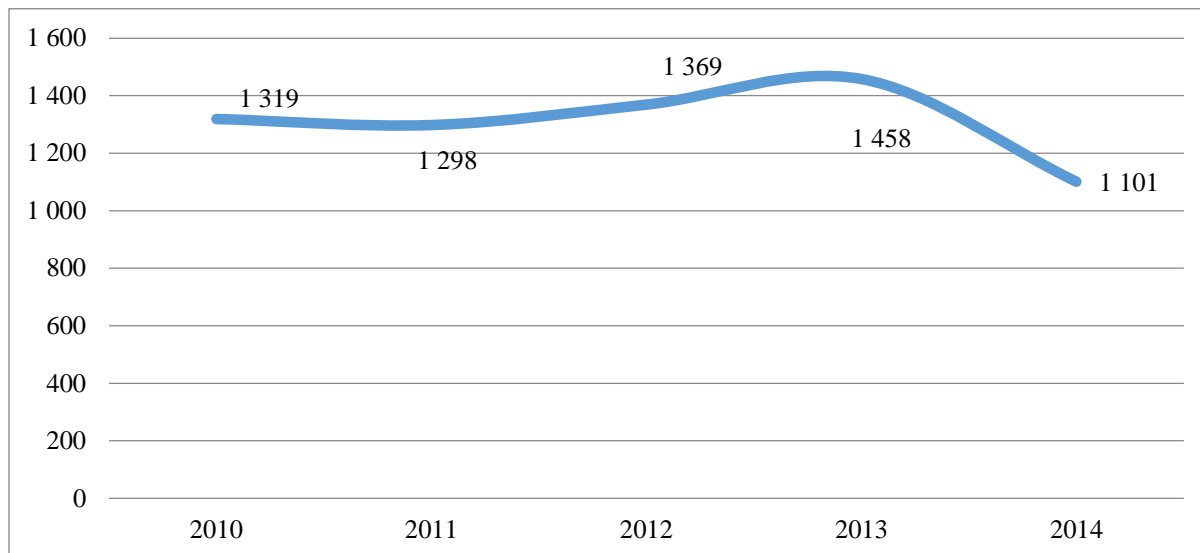
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w dniu 31.12.2014 roku 1 101 mieszkańców Zgorzelca pozostawało zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne. W porównaniu do 2010 roku liczba bezrobotnych w mieście spadła ogółem o 218 osób, tj. o 16,5%. Należy podkreślić, że poprawa sytuacji nastąpiła dopiero w 2014 roku (gdy liczba zarejestrowanych była o 24,5% niższa niż w 2013 roku), w latach poprzednich bezrobotnych w mieście przybywało.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

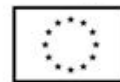
Wykres 5. Bezrobotni ogółem w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

W latach 2010-2015 w Zgorzelcu zmniejszała się zarówno liczba bezrobotnych kobiet, jak i liczba bezrobotnych mężczyzn. Szybszym tempem spadku w analizowanym okresie cechowała się grupa bezrobotnych kobiet – liczebność tej kategorii zmniejszyła się w latach 2010-2015 o 43,1%, podczas gdy tempo spadku liczby bezrobotnych mężczyzn wyniosło 38%. Spadek liczby bezrobotnych w okresie 2010-2015 stwierdzono na wszystkich osiedlach Zgorzelca, przy czym największy był on na osiedlu Słonecznym (-70%), zaś najmniejszy – w Dzielnicy Północ (-13,2%).

Poszczególne osiedla Zgorzelca są zróżnicowane pod względem liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Najwięcej bezrobotnych zamieszkuje na osiedlu Śródmieście – w 2015 roku ich liczba ukształtowała się na poziomie 215 osób, tj. 38,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Kolejne pod względem liczebności kategorii osób bezrobotnych okazały się osiedla: Ujazd (158 osoby), Zachód (145 osób) i Centralne (101 osób). Istotne różnice dotyczyły również struktury płciowej bezrobotnych na poszczególnych osiedlach. Wg danych z dnia 31.12.2015 roku przewaga mężczyzn występowała wśród bezrobotnych mieszkających na osiedlach: Przedmieście Nyskie (77,8% bezrobotnych stanowili mężczyźni), Słoneczne (66,7%), Północ (54,5%) i Śródmieście (52,5%). Przewagę kobiet stwierdzono z kolei wśród bezrobotnych zamieszkałych w Dzielnicy Wschodniej (62,1% bezrobotnych stanowiły

kobiety) i na osiedlu Ujazd (56,3%), a na osiedlach Centralnym i Zachód liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn okazała się zbliżona.

Natomiast biorąc pod uwagę adresy zamieszkania osób zarejestrowanych jako bezrobotne, widoczna jest ich koncentracja na ulicach: Ignacego Daszyńskiego (67 osób w 2015 roku), Warszawskiej (54 osoby) oraz Stanisława Wyspiańskiego (44 osoby). Ogółem co piąta osoba zarejestrowana jako bezrobotna zamieszkiwała na jednej z trzech powyższych ulic Zgorzelca (20,8%).

Tabela 18. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych według płci oraz osiedli Zgorzelca w latach 2010-2015

Osiedle	Liczba bezrobotnych 31.12.2010			Liczba bezrobotnych 31.12.2015			Zmiana		
	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni
Dzielnica Północ	38	15	23	33	15	18	-13,2%	0,0%	-21,7%
Dzielnica Wschodnia	51	23	28	29	18	11	-43,1%	-21,7%	-60,7%
Osiedle Centralne	184	80	104	101	51	50	-45,1%	-36,3%	-51,9%
Osiedle Słoneczne	10	5	5	3	1	2	-70,0%	-80,0%	-60,0%
Osiedle Zachód	254	133	121	145	73	72	-42,9%	-45,1%	-40,5%
Przedmieście Nyskie	34	15	19	18	4	14	-47,1%	-73,3%	-26,3%
Śródmieście	490	275	215	305	145	160	-37,8%	-47,3%	-25,6%
Ujazd	274	150	124	158	89	69	-42,3%	-40,7%	-44,4%
RAZEM	1 335	696	639	792	396	396	-40,7%	-43,1%	-38,0%

Źródło: dane PUP w Zgorzelcu

Przedstawiony powyżej spadek liczby bezrobotnych w Zgorzelcu w latach 2010-2014 przyczynił się do spadku udziału tej kategorii ludności w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym. W 2010 roku bezrobotni stanowili 6,3% ludności miasta w wieku produkcyjnym, a w kolejnych latach odsetek ten wzrastał, do maksymalnego poziomu 7,3% w 2013 roku. Dopiero w 2014 roku udział bezrobotnych w ogólnej licznie osób w wieku produkcyjnym zmniejszył się do 5,6%, tj. wartości najniższej w całym analizowanym okresie. Była to jednocześnie wartość niższa od średniej krajowej, wynoszącej 7,5%, a także średniej wojewódzkiej (6,6%) i powiatowej (6,3%). Oznacza to, że w Zgorzelcu sytuacja w zakresie udziału bezrobotnych wśród ludności w wieku produkcyjnym była korzystniejsza niż przeciętnie w kraju, województwie i powiecie.

Tabela 19. Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	7,9	8,0	8,7	8,8	7,5
DOLNOŚLĄSKIE	7,8	7,5	8,3	8,2	6,6
Powiat zgorzelecki	6,9	6,6	7,5	7,7	6,3
Zgorzelec	6,3	6,3	6,7	7,3	5,6

Źródło: GUS/BDL

Bezrobocie jest również jedną z przyczyn korzystania z pomocy społecznej. W 2015 roku świadczenia z tego powodu uzyskało 413 mieszkańców Zgorzelca. W porównaniu do 2014 roku liczba osób otrzymujących pomoc z powodu bezrobocia spadła o 13,4%, ale ich udział w ogólnej liczbie otrzymujących świadczenia zmniejszył się nieznacznie: z 48% i 43%. Beneficjentami pomocy społecznej z powodu bezrobocia najczęściej zostawali mieszkańcy osiedla Śródmieście (168 osób), a w dalszej kolejności także mieszkańcy osiedli: Ujazd (88 osób), Zachód (59 osób) i Centralne (53 osoby). Wsparcie z tytułu bezrobocia najrzadziej kierowane było do mieszkańców Dzielnicy Wschodniej (5 osób), a w ogóle nie otrzymywały go osoby mieszkające na Osiedlu Słonecznym. Poszczególne osiedla okazały się również silnie zróżnicowane odnośnie udziału osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ogólnej liczbie otrzymujących świadczenia. Odsetek ten wykazywał znaczną zmienność, w 2015 roku wahając się od 36% (Dzielnica Wschodnia) do 64% (Przedmieście Nyskie).

Tabela 20. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu bezrobocia wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015

Osiedle	Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu bezrobocia			Udział w ogóle otrzymujących świadczenia	
	2014	2015	Zmiana	2014	2015
Dzielnica Północ	25	22	-12,0%	51%	45%
Dzielnica Wschodnia	5	5	0,0%	36%	36%
Osiedle Centralne	64	53	-17,2%	46%	43%
Osiedle Słoneczne	2	0	-100,0%	67%	
Osiedle Zachód	75	59	-21,3%	61%	51%
Przedmieście Nyskie	17	18	5,9%	71%	64%

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Śródmieście	187	168	-10,2%	46%	43%
Ujazd	102	88	-13,7%	44%	43%
RAZEM	477	413	-13,4%	48%	45%

Źródło: dane gminne

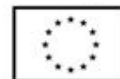
POMOC SPOŁECZNA

Głównym realizatorem zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie miasta jest **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu**, ul. Traugutta 77b. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu wykonuje zadania pomocy społecznej należące do zadań własnych gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, a także zadania wynikające z właściwych ustaw.

Instytucjami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspierającymi podmioty pomocy społecznej w realizacji ich zadań w mieście Zgorzelec są również:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu, ul. Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 8
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Domy pomocy społecznej:
 - Dom Pomocy Społecznej „Jutrzenka”, ul. Przechodnia 8, przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych i w podeszłym wieku
 - Dom Pomocy Społecznej „Ostoja”, ul. Pułaskiego 11-13, przeznaczony dla osób starszych i niepełnosprawnych fizycznie.
- Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Fundacji „Niepełnosprawnym i Oczekującym Pomocy” w Zgorzelcu (ul. Traugutta 77B) – placówka pobytu dziennego dla osób z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności¹.
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii im. Janusza Korczaka, ul. Powstańców Śląskich 1 – wielofunkcyjna placówka podejmująca szerokie działania w celu opieki i wsparcia dla dzieci i młodzieży znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, jak również i ich rodzin. Oprócz działalności opiekuńczo-wychowawczej oraz edukacyjnej (Gimnazjum

¹ Za: <http://www.wtzzgorzelec.pl> (12.07.2015)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Specjalne), MOS w Zgorzelcu realizuje szereg działań na rzecz rozwiązywania problemów środowiska lokalnego. Formy takich działań obejmują prowadzenie: hoteliku na przypadki kryzysowe, grup dziennego pobytu, niebieski pokój, Europejski Punkt Pomocy Skazanym i Ofiarom Przystępstw, punkt diagnostyczno-konsultacyjny dla dzieci z alkoholowym zespołem płodowym (FAS), punkt mediacji w sprawach karnych i rodzinnych².

- Centrum Profilaktyki Dzieci i Młodzieży „Gawrosz”, ul. Warszawska 1 – autonomiczna placówka Stowarzyszenia Monar. „Gawrosz” jest świetlicą dla dzieci i młodzieży w wieku od 3 do 16 lat, pochodzących z rodzin uboższych, wielodzietnych, zagrożonych lub obciążonych patologią czy wychowawczo niezaradnych). Działalność placówki obejmuje przeciwdziałanie patologii społecznej, profilaktykę socjalną i profilaktykę uzależnień³.

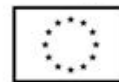
W okresie między III a V 2016 roku w zajęciach CPDiM „Gawrosz” uczestniczyło 42 podopiecznych ze Zgorzelca. Dzieci uczęszczające do placówki zamieszkiwały na 12 różnych ulicach miasta, przy czym najwięcej pochodziło z ulicy Tadeusza Kościuszki (9 osób) oraz ulic Ignacego Daszyńskiego i Parkowej (po 7 osób). Łącznie dzieci z tych trzech ulic stanowiły niemal 55% podopiecznych „Gawrosza”. Pozostali uczestnicy zajęć zamieszkiwali na ulicach: Henryka Sienkiewicza, Warszawskiej (po 4 osoby), Bohaterów Getta (3 osoby), Bolesława Prusa, Władysława Reymonta (po 2 osoby) oraz Dionizego Czachowskiego, Bolesława Domańskiego, Mariana Langiewicza i Sybiraków (po 1 osobie). W zajęciach CPDiM „Gawrosz” uczestniczą również dzieci zamieszkałe poza terenem administracyjnym miasta Zgorzelec.

- Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Zgorzelcu przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, ul. ul. Pułaskiego 11-13 – placówka dziennego pobytu, przeznaczona dla osób dorosłych, chorych psychicznie i niepełnosprawnych intelektualnie⁴.

² Za: <http://mos-korczak-zgorzelec.pl/> (14.06.2016)

³ Za: <http://www.gawrosz.zgorzelec.com> (12.07.2015)

⁴ Za: http://www.pcpr.powiat.zgorzelec.pl/a-nie-jasny-Powiatowe_Ośrodki_Wsparcia-6.html (14.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Dom dla Samotnych Matek z Dziećmi MONAR-MARKOT, ul. Parkowa 3 – placówka prowadzona przez Stowarzyszenie Monar⁵.
- Schronisko dla bezdomnych mężczyzn w Zgorzelcu prowadzone przez Koło Zgorzeleckie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, ul. Henrykowska 4 (w okresie zimowym, od 1 listopada do 31 marca funkcjonuje ponadto noclegownia)⁶.
- Jadłodajnia „U Św. Józefa” prowadzona przez Zespół Charytatywny Caritas przy Parafii Rzymskokatolickiej pw. Józefa Robotnika w Zgorzelcu, ul. ks. Jana Kozaka 2⁷.
- Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom Caritas Polska, ul. E. Plater 9.
- Punkt Interwencji Kryzysowej dla Osób Doświadczających Przemocy przy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zgorzelcu, ul. Powstańców Śląskich 1 – placówka oferująca wsparcie, pomoc psychologiczną i terapeutyczną dla osób uwikłanych w przemoc z terenu Zgorzelca i gminy Zgorzelec⁸.
- Punkt Informacyjny ds. przemocy w rodzinie przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zgorzelcu, ul. Traugutta 77b.
- Placówki służby zdrowia (w tym poradnie terapii uzależnień czy zdrowia psychicznego)
- Placówki edukacyjne,
- Właściwe wydziały Urzędu Miasta Zgorzelec
- Funkcjonariusze policji, straży granicznej, straży miejskiej oraz strażacy
- Sąd Rejonowy w Zgorzelcu
- Prokuratura Rejonowa w Zgorzelcu
- Liczne organizacje pozarządowe (w tym zarówno lokalne, jak i jednostki należące do organizacji ogólnopolskich, m.in. Polskiego Czerwonego Krzyża czy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej).

Główne założenia lokalnej polityki społecznej zostały określone w *Strategii Integracji Społecznej dla Gminy Miejskiej Zgorzelec na lata 2006-2020*. Strategia stanowi ramy

⁵ Za: http://www.monar.org/nasze-placowki/id_5_stowarzyszenie-monar-dom-dla-samotnych-matek-z-dziecmi-markot-w-zgorzelcu (14.06.2016)

⁶ Za: <http://bratalbertzgorzelec.neostrada.pl/index.html> (14.06.2016)

⁷ Za: <http://jozef.zgorzelec.pl/?page=wspolnoty&subpage=zcc> (14.06.2016)

⁸ Za: <http://poradniazgorzelec.szkolnastrona.pl/p.14.punkt-interwencji-kryzysowej-dla-osob-doswiadczajacych-przemocy> (14.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

projektów aktywizacji partnerów instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych, ukształtowania podstaw polityki gminy oraz jej realizacji i oceny. Opracowana strategia ma służyć:

- Ocenie stanu polityki społecznej w mieście z uwzględnieniem jej uwarunkowań powiatowych i regionalnych.
- Diagnozie potrzeb z zakresu polityki społecznej w Gminie Miejskiej Zgorzelec.
- Przekształceniu realizowanej polityki społecznej w system zintegrowany.
- Zbudowaniu w oparciu o strategię włączającego społeczeństwa Gminy Miejskiej Zgorzelec.
- Zmniejszeniu różnicowań w dostępie do systemów inkluzji społecznej w Gminie Miejskiej Zgorzelec (np. zdrowia, edukacji, pomocy społecznej).
- podstaw planistycznych pozyskania do rozwoju spójności społecznej środków i partnerów zewnętrznych.

Przyjęte cele strategiczne i zadania przeciwdziałania wyłączeniu społecznemu dla Gminy Miejskiej Zgorzelec obejmują:

1. Cel strategiczny: Poprawa włączenia społecznego kategorii marginalizowanych
 - Cel szczegółowy A. Partycypacja kategorii marginalizowanych w poszczególnych obszarach funkcjonalnych
 - Cel szczegółowy B. Promocja kategorii marginalizowanych
 - Cel szczegółowy C. Protekcja kategorii marginalizowanych
 - Cel szczegółowy D. Prewencja długotrwałego uzależnienia od pomocy i powrotów
2. Cel strategiczny: Zmniejszenie liczby kategorii zagrożonych marginalizacją
 - Cel szczegółowy A1. Prewencja, protekcja, partycypacja, promocja zagrożonych wyłączeniem społecznym w Gminie Miejskiej Zgorzelec w systemie: zabezpieczenia społecznego
 - Cel szczegółowy A2. Prewencja, protekcja, partycypacja, promocja zagrożonych wyłączeniem społecznym w Gminie Miejskiej Zgorzelec w systemie: pomocy społecznej

- Cel szczegółowy B. Prewencja, protekcja, partycypacja, promocja zagrożonych wyłączeniem społecznym w Gminie Miejskiej Zgorzelec w systemie: pracy
- Cel szczegółowy C. Prewencja, protekcja, partycypacja, promocja zagrożonych wyłączeniem społecznym w Gminie Miejskiej Zgorzelec w systemie: ochrony zdrowia
- Cel szczegółowy D. Prewencja, protekcja, partycypacja, promocja zagrożonych wyłączeniem społecznym w Gminie Miejskiej Zgorzelec w systemie: edukacji
- Cel szczegółowy E. Prewencja, protekcja, partycypacja, promocja zagrożonych wyłączeniem społecznym w Gminie Miejskiej Zgorzelec w systemie: mieszkalnictwa
- Cel szczegółowy F. Prewencja, protekcja, partycypacja, promocja zagrożonych wyłączeniem społecznym w Gminie Miejskiej Zgorzelec w systemie: partycypacji społecznej
- Cel szczegółowy G. Prewencja, protekcja, partycypacja, promocja zagrożonych wyłączeniem społecznym w Gminie Miejskiej Zgorzelec w systemie: rynku dóbr i usług konsumpcyjnych, telekomunikacyjnych, bankowych i ubezpieczeniowych
- Cel szczegółowy H. Prewencja, protekcja, partycypacja, promocja zagrożonych wyłączeniem społecznym w Gminie Miejskiej Zgorzelec w systemie: transportu
- Cel szczegółowy I. Prewencja, protekcja, partycypacja, promocja zagrożonych wyłączeniem społecznym w Gminie Miejskiej Zgorzelec w systemie: prawa i wymiaru sprawiedliwości
- Cel szczegółowy J. Prewencja, protekcja, partycypacja, promocja zagrożonych wyłączeniem społecznym w Gminie Miejskiej Zgorzelec w systemie: uczestnictwa w kulturze

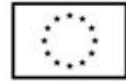
Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Cel szczegółowy K. Prewencja, protekcja, partycypacja, promocja zagrożonych wyłączeniem społecznym w Gminie Miejskiej Zgorzelec w systemie: czasu wolnego i rekreacji.
 - Cel szczegółowy L. Interwencja w problemy pochodne struktury mieszkańców Gminy Miejskiej Zgorzelec.
 - Cel szczegółowy M. Interwencja w problemy związane z niepełnosprawnością
3. Cel strategiczny: Stworzenie gminnego systemu rozwiązywania problemów społecznych
- Cel szczegółowy A. Rozpoznanie zasobów gminy i jej otoczenia
 - Cel szczegółowy B. Stworzenia trwałych form współpracy
 - Cel szczegółowy C. Doskonalenie współpracy
4. Cel strategiczny Podniesienie jakości i dostępności usług z zakresu pomocy społecznej
- Cel szczegółowy A. Podniesienie jakości usług z zakresu pomocy społecznej
 - Cel szczegółowy B. Podniesienie dostępności usług z zakresu pomocy społecznej⁹.

W celu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz tworzenia warunków sprzyjających jej prawidłowemu funkcjonowaniu opracowany został *Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Zgorzelec na lata 2015-2017* (przyjęty Uchwałą Nr 33/2015 Rady Miasta Zgorzelec z dnia 24 lutego 2015 roku).

Adresatami *Programu* są rodziny mieszkające na terenie miasta Zgorzelec przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (rodziny dotknięte bezrobociem, doświadczające przemocy domowej, uzależnione od alkoholu, narkotyków i innych używek, małoletnie matki, małoletni ojcowie oraz rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia swoim i dzieci, zdarzeniami losowymi jak również sytuacjami kryzysowymi, itp.), zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska. Odbiorcami programu są również przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

⁹ Za: *Strategia Integracji Społecznej dla Gminy Miejskiej Zgorzelec na lata 2006-2020*

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Cele szczegółowe *Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Zgorzelec na lata 2015-2017* obejmują:

1. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny;
2. Wspieranie rodziny w wychowaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej;
3. Podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej;
4. Promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną.

Osiągnięcie powyższych celów nastąpi dzięki realizacji określonych zadań:

- Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami i motywowanie do leczenia/terapii, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi
- Realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz zapobieganie szerzeniu się patologii wśród dzieci i młodzieży
- Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej – dożywianie dzieci w szkołach, przedszkolach, organizowanie wypoczynku
- Realizowanie projektów mających na celu wspieranie rodziny
- Objęcie wsparciem asystenta rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze
- Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży
- Praca z rodziną, poradnictwo specjalistyczne (m.in. psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, prawne), informowanie o miejscach udzielania porad
- Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- Finansowanie świetlic środowiskowych, placówek wsparcia dziennego
- Kursy, szkolenia, warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę
- Organizowanie grup wsparcia (w razie potrzeby)
- Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Spodziewanym efektem realizacji *Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Zgorzelec na lata 2015-2017* ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka w ramach swoich kompetencji¹⁰.

MOPS w Zgorzelcu w 2015 roku przyznał 11 824 świadczenia (nie- i pieniężne) na łączną kwotę 2 619 921,13 zł. Z pomocy skorzystało natomiast 926 mieszkańców miasta. W porównaniu do 2014 roku liczba świadczeń spadła o 3,6%, kwota świadczeń wzrosła minimalnie (o 0,1%), a liczba osób, którym udzielono wsparcia, zmniejszyła się o 6,4%.

Zdecydowana większość świadczeń przyznana została mieszkańcom osiedla Śródmieście – otrzymali oni ok. 43% ogólnej liczby świadczeń przyznanych w całym mieście. Kolejne pod względem liczby świadczeń okazały się osiedla Ujazd (20,5%), Zachód (13,2%) i Centralne (13%). W 2015 roku ani jedno świadczenie z pomocy społecznej nie zostało przyznane osobom mieszkającym na osiedlu Słonecznym, a ponadto relatywnie niewiele osób korzystających ze świadczeń zamieszkiwało w Dzielnicy Wschodniej (14 osób), Przedmieściu Nyskim (28 osób) i w Dzielnicy Północ (49 osób).

Spadek liczby przyznanych świadczeń w latach 2014-2015 nastąpił przede wszystkim na Osiedlu Słonecznym (-100%), ale stwierdzony został także na Osiedlu Centralnym (-13%), Ujazd (-7%), Śródmieście (-4,2%) i Dzielnica Wschodnia (-3,5%). Z kolei wzrost liczby udzielanych świadczeń w latach 2014-2015 obserwowany był na Osiedlu Zachód (12,3%), Przedmieściu Nyskim (10,8%) i Dzielnicy Północ (1,1%). Natomiast zmniejszenie liczby osób otrzymujących świadczenia z MOPS w latach 2014-2015 nastąpiło na Osiedlu Słonecznym, Centralnym, Ujeździe, Zachód i Śródmieście. Wzrost liczby osób, którym przyznano świadczenia stwierdzono jedynie na Przedmieściu Nyskim, zaś w Dzielnicy Północ i Dzielnicy Wschodniej liczby korzystających nie uległy zmianie w latach 2014-2015.

Osoby, którym w 2015 roku przyznano świadczenie z MOPS w Zgorzelcu zamieszkiwały na 79 różnych ulicach miasta. Stosunkowo największą grupę stanowili wśród nich mieszkańcy ulicy Ignacego Daszyńskiego (108 osób, tj. 11,7% ogólnej liczby osób korzystających).

¹⁰ Za: *Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Zgorzelec na lata 2015-2017*

Licznie reprezentowani byli również mieszkańcy ulicy Warszawskiej (72 osoby), a kolejne pod względem liczby osób otrzymujących świadczenia pomocy społecznej, okazały się ulice: Łużycka (39 osób), Świętego Jana (38 osób), Henrykowska (32 osoby) oraz Tadeusza Kościuszki i Stanisława Wyspiańskiego (po 31 osób).

Tabela 21. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej oraz liczba i kwota udzielonych świadczeń pomocy społecznej wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015

Osiedle	Liczba świadczeń			Kwota świadczeń			Liczba osób		
	2014	2015	Zmiana	2014	2015	Zmiana	2014	2015	Zmiana
Dzielnica Północ	634	641	1,1%	142 688,93	152 472,00	6,9%	49	49	0,0%
Dzielnica Wschodnia	227	219	-3,5%	52 179,42	51 608,92	-1,1%	14	14	0,0%
Osiedle Centralne	1 774	1 543	-13,0%	351 062,71	318 972,02	-9,1%	139	123	-11,5%
Osiedle Słoneczne	14	0	-100,0%	1 944,10	0	-100,0%	3	0	-100,0%
Osiedle Zachód	1 387	1 558	12,3%	276 514,60	309 476,24	11,9%	122	115	-5,7%
Przedmieście Nyskie	361	400	10,8%	76 654,34	79 709,31	4,0%	24	28	16,7%
Śródmieście	5 262	5 042	-4,2%	1 170 724,90	1 176 856,79	0,5%	407	392	-3,7%
Ujazd	2 604	2 421	-7,0%	546 091,84	530 825,85	-2,8%	231	205	-11,3%
RAZEM	12 263	11 824	-3,6%	2 617 860,84	2 619 921,13	0,1%	989	926	-6,4%

Źródło: dane gminne

Świadczenia niepieniężne w postaci usług opiekuńczych i ubezpieczenia przyznane zostały w 2015 roku 111 mieszkańcom Zgorzelca, którzy otrzymali łącznie 863 świadczenia. W porównaniu do roku poprzedniego liczba przyznanych świadczeń wzrosła o 15,8%, zaś liczba osób – o 22%. Ze świadczeń w postaci usług opiekuńczych i ubezpieczenia najczęściej korzystali mieszkańcy Śródmieścia (66,7% w 2015 roku), zaś najrzadziej – ludność zamieszkała na Osiedlu Słonecznym, Osiedlu Zachód, Dzielnicy Północ i Dzielnicy Wschodniej. Spadek liczby osób otrzymujących ww. świadczenia w latach 2014-2015 dotyczył Osiedla Słonecznego, Osiedla Zachód i Osiedla Centralnego, zaś wzrost nastąpił w Śródmieściu i Ujeździe.

Tabela 22. Liczba świadczeń i osób otrzymujących świadczenia niepieniężne (usługi opiekuńcze/ubezpieczenia) wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015

Osiedle	Liczba świadczeń - usługi opiekuńcze/ubezpieczenia			Liczba osób		
	2014	2015	Zmiana	2014	2015	Zmiana
Dzielnica Północ	24	24	0,0%	2	2	0,0%

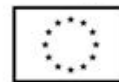
Unia Europejska
Fundusz Spójności

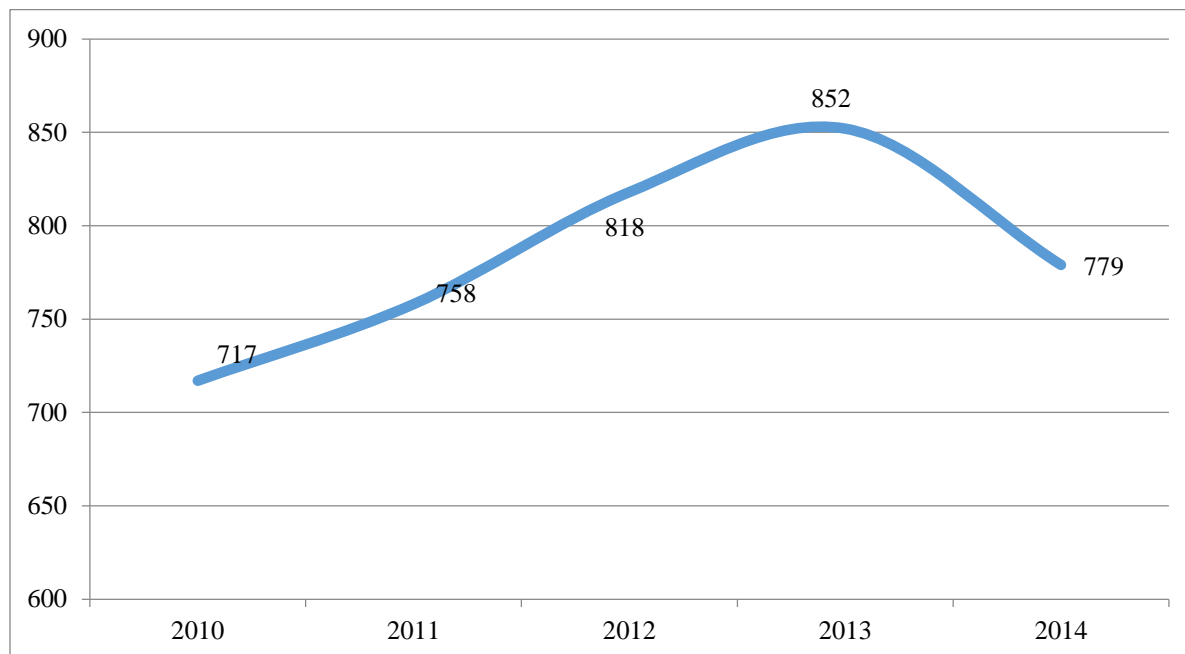
Dzielnica Wschodnia	34	47	38,2%	4	4	0,0%
Osiedle Centralne	145	128	-11,7%	16	13	-18,8%
Osiedle Słoneczne	2	0	-100,0%	1	0	-100,0%
Osiedle Zachód	28	13	-53,6%	3	2	-33,3%
Przedmieście Nyskie	0	0		0	0	
Śródmieście	467	569	21,8%	56	74	32,1%
Ujazd	45	82	82,2%	9	16	77,8%
RAZEM	745	863	15,8%	91	111	22,0%

Źródło: dane gminne

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że w 2014 roku z pomocy społecznej korzystało 779 zgorzeleckich gospodarstw domowych, liczących łącznie 1 347 osób. Zarówno liczba gospodarstw domowych, jak i osób korzystających z pomocy społecznej była niższa niż w 2013 roku (gdy odnotowano wartości maksymalne), co jest tendencją pozytywną, nadal jednak pozostawały one na poziomie wyższym niż w 2010 roku. Ogółem liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w Zgorzelcu w latach 2010-2014 zwiększyła się o 8,6%, natomiast liczba osób korzystających z pomocy społecznej wzrosła w tym okresie o 11%.

Wykres 6. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

Jak wskazano powyżej w 2014 roku z pomocy społecznej w Zgorzelcu korzystało 1 347 osób, co stanowiło 4,3% ludności miasta. Wyższe odsetki korzystających z pomocy społecznej odnotowano w przypadku powiatu (6,6%), województwa (5,8%) i kraju (7,7%), również w miastach tych jednostek odsetek osób korzystających z pomocy społecznej do ludności ogółem kształtował się na poziomie wyższym niż w Zgorzelcu.

Porównanie danych z 2010 i 2014 roku pozwala zauważyć, iż zasięg korzystania z pomocy społecznej w mieście zwiększył się. W 2010 roku osoby korzystające z pomocy społecznej stanowiły 3,7% mieszkańców Zgorzelca (najmniej wśród wszystkich jednostek), ale w kolejnych latach ich udział się zwiększał, do maksymalnego poziomu 4,6% w 2013 roku (nadal jednak był to odsetek najniższy na tle powiatu, województwa i kraju). W 2014 roku udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle ludności Zgorzelca zmniejszył się, wciąż jednak pozostawał na poziomie wyższym niż w 2010 roku.

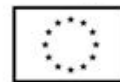

Tabela 23. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek osób korzystających z pomocy społecznej do ludności ogółem				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	8,7%	8,1%	8,1%	8,3%	7,7%
POLSKA - MIASTO			6,2%	6,4%	6,0%
DOLNOŚLĄSKIE	7,0%	6,4%	6,2%	6,3%	5,8%
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO			5,3%	5,4%	5,0%
Powiat zgorzelecki	8,1%	7,2%	7,2%	7,4%	6,6%
Powiat zgorzelecki - MIASTO			6,4%	6,5%	6,0%
Zgorzelec	3,7%	4,2%	4,4%	4,6%	4,3%

Źródło: GUS/BDL

UZALEŻNIENIA I PRZEMOC

Uzależnienia i przemoc w rodzinie mogą być powodem korzystania z pomocy społecznej. W 2015 roku świadczenia z powodu **przemocy w rodzinie** zostały przyznane 9 mieszkańcom Zgorzelca. W zdecydowanej większości były to osoby zamieszkałe na osiedlu Ujazd – z powodu przemocy w rodzinie z pomocy społecznej korzystało 6 osób z tego osiedla, co stanowiło 66,7% ogólnej liczby mieszkańców Zgorzelca otrzymujących pomoc z tego tytułu. Świadczenia pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie otrzymywali w 2015 roku mieszkańcy następujących ulic: Ignacego Daszyńskiego, Elizy Orzeszkowej i Ruczki Dolne (po 2 osoby) oraz Świętego Jana, Adama Mickiewicza i Stanisława Wyspiańskiego (po 1 osobie).

Tabela 24. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu przemocy w rodzinie wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015

Osiedle	Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu przemocy w rodzinie			Udział w ogóle otrzymujących świadczenia	
	2014	2015	Zmiana	2014	2015
Dzielnica Północ	0	0	0,0%	0%	0%
Dzielnica Wschodnia	0	0	0,0%	0%	0%
Osiedle Centralne	2	0	-100,0%	1%	0%
Osiedle Słoneczne	0	0	0,0%	0%	
Osiedle Zachód	0	1	100,0%	0%	1%
Przedmieście Nyskie	0	0	0,0%	0%	0%
Śródmieście	1	2	100,0%	0%	1%

Ujazd	3	6	100,0%	1%	3%
RAZEM	6	9	50,0%	1%	1%

Źródło: dane gminne

W 2015 roku na terenie miasta Zgorzelec założono 38 Niebieskich Kart. Była to liczba minimalnie wyższa niż w roku poprzednim, gdy wynosiła 37. Procedurę Niebieskich Kart wdrażano przede wszystkim wobec rodzin zamieszkałych w Śródmieściu (17 NK) i Ujeździe (13 NK) – ogółem na tych dwóch osiedlach założono 79% Niebieskich Kart, jakie w 2015 roku utworzono w całym mieście.

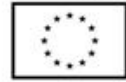
W 2014 roku NK posiadały rodziny mieszkające na 22 ulicach miasta. Najwięcej wśród nich z nich pochodziło z ulic: Ignacego Daszyńskiego, Warszawskiej i Stanisława Wyspiańskiego (po 4 NK) oraz Orzeszkowej (3 NK), a także Bohaterów II Armii Wojska Polskiego, Tadeusza Kościuszki, Lubańskiej i Juliana Tuwima (po 2 NK). Natomiast w 2015 roku Niebieskie Karty zostały założone 38 rodzinom mieszkającym na 26 różnych ulicach miasta. Ponownie stosunkowo najwięcej było wśród nich rodzin zamieszkałych na ulicy Ignacego Daszyńskiego (5 NK), a następnie Świętego Jana i Tadeusza Kościuszki (po 3 NK) oraz Elizy Orzeszkowej, Juliana Tuwima, Warszawskiej i Wolności (po 2 NK). Na pozostałych 19 ulicach stwierdzono pojedyncze przypadki założenia Niebieskich Kart.

Tabela 25. Liczba „Niebieskich Kart” wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015

Osiedle	Liczba Niebieskich Kart		
	2014	2015	Zmiana
Dzielnica Północ	2	1	-50,0%
Dzielnica Wschodnia	1	1	0,0%
Osiedle Centralne	2	3	50,0%
Osiedle Słoneczne	0	0	
Osiedle Zachód	7	3	-57,1%
Przedmieście Nyskie	0	0	
Śródmieście	16	17	6,3%
Ujazd	9	13	44,4%
RAZEM	37	38	2,7%

Źródło: dane gminne

Zwiększeniu skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie służy opracowany *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2015-2017*, przyjęty uchwałą nr 430/14 Rady Miasta Zgorzelec z dnia 24 czerwca 2014 roku. Celem *Programu* jest:

Unia Europejska
Fundusz Spójności

1. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miejskiej Zgorzelec,
2. zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
3. zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele ogólne realizowane są poprzez:

- budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Miejskiej Zgorzelec,
- podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Realizacja powyższych celów *Programu* zakłada uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie, promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy, edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie oraz działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy. Cele szczegółowe i działania zostały sformułowane następująco:

CEL 1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miejskiej Zgorzelec

- Określenie w drodze uchwały trybu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania
- Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego na nową kadencję
- Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego
- Zakres współpracy
- Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy

CEL 2. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiarom przemocy w rodzinie

- Prowadzenie punktu informacyjnego
- Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy
- Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia

CEL 3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

- Izolowanie sprawców od ofiar.
- Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych.
- Przeprowadzanie rozmów z osobami stosującymi przemoc.
- Kierowanie wniosków w sprawie zobowiązania przez Sąd do podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu¹¹.

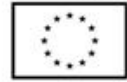
Alkoholizm znacznie częściej niż przemoc w rodzinie jest przyczyną korzystania z pomocy społecznej w Zgorzelcu. W 2015 roku świadczenia z tego tytułu przyznano 152 mieszkańcom miasta, tj. o 1,3% mniej niż w 2014 roku. Natomiast udział osób otrzymujących pomoc z powodu alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających utrzymywał się na poziomie 16%. Świadczenia z powodu alkoholizmu w 2015 roku pobierali mieszkańcy 7 osiedli. Brak takich osób stwierdzono jedynie na Osiedlu Słonecznym. Największą grupę osób otrzymujących pomoc z tytułu alkoholizmu stanowili mieszkańcy Śródmieścia (51 osób), a następnie Ujazd (39 osób), Osiedle Centralne i Osiedle Zachód (po 21 osób). Natomiast udział osób, dla których alkoholizm był przyczyną przyznania pomocy, w ogólnej liczbie korzystających, wahał się w zależności od osiedla od 13% (Śródmieście) do 36% (Dzielnica Wschodnia).

Tabela 26. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu alkoholizmu wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015

Osiedle	Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu alkoholizmu			Udział w ogóle otrzymujących świadczenia	
	2014	2015	Zmiana	2014	2015
Dzielnica Północ	11	11	0,0%	22%	22%
Dzielnica Wschodnia	4	5	25,0%	29%	36%
Osiedle Centralne	21	21	0,0%	15%	17%
Osiedle Słoneczne	1	0	-100,0%	33%	
Osiedle Zachód	20	21	5,0%	16%	18%
Przedmieście Nyskie	5	4	-20,0%	21%	14%
Śródmieście	50	51	2,0%	12%	13%
Ujazd	42	39	-7,1%	18%	19%
RAZEM	154	152	-1,3%	16%	16%

Źródło: dane gminne

¹¹ Za: Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2015-2017

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Rada Miasta Zgorzelec cyklicznie uchwała lokalne strategie w zakresie profilaktyki i minimalizacji szkód wynikających z uzależnień od alkoholu i narkotyków.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zgorzelcu na 2016 rok został przyjęty uchwałą nr 124/2015 Rady Miasta Zgorzelec z dnia 29 grudnia 2015

r. Cele strategiczne *Programu* obejmują:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych,
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują,
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.
4. Zwiększenie efektów rehabilitacji osób uzależnionych i współuzależnionych,
5. Zwiększenie świadomości społecznej motywującej do leczenia,
6. Objęcie pomocą większej liczby osób uzależnionych od alkoholu,
7. Zmniejszenie poczucia bezradności w poszukiwaniu pomocy.

Natomiast cele operacyjne *Programu* sformułowano następująco:

1. Ograniczenie spożycia napojów alkoholowych,
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem,
3. Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży,
4. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkohol (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie),
5. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.
6. Budowa i modernizacja obiektów rekreacyjnych i sportowych.

Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zgorzelcu na 2016 rok obejmują:

- Zadanie 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- Zadanie 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Zadanie 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- Zadanie 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- Zadanie 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- Zadanie 6. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz działań na rzecz reintegracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
- Zadanie 7. Wynagrodzenie za udział w pracach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych¹².

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Zgorzelcu na lata 2015-2018 został przyjęty uchwałą nr 103/2015 Rady Miasta Zgorzelec z dnia 27 października 2015 roku.

Podstawowe cele *Programu* zakładają:

1. zwiększanie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu używaniu środków psychoaktywnych poprzez organizowanie i prowadzenie na terenie placówek oświatowych i opiekuńczo wychowawczych programów profilaktycznych;
2. podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku;
3. zwiększenie liczby kompetentnych realizatorów programów profilaktycznych;
4. zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji i ograniczania szkód zdrowotnych poprzez rozwój specjalistycznych placówek i programów;
5. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkotyczne pomocy psychospołecznej i prawnej oraz prowadzenie działalności informacyjnej.

W celach operacyjnych *Programu* znalazły się natomiast następujące zagadnienia:

¹² Za: *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zgorzelcu na 2016 rok*

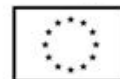
Unia Europejska
Fundusz Spójności

1. zmiana zachowań i postaw mieszkańców i instytucji Zgorzelca w sytuacjach związanych z narkotykami;
2. wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży;
3. budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób zażywających narkotyki (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie);
4. zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów narkomanii.

Zadania w zakresie profilaktyki i edukacji dotyczącej problematyki narkomanii sformułowane w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii w Zgorzelcu na lata 2015-2018* obejmują:

- Zadanie 1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
- Zadanie 2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.
- Zadanie 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- Zadanie 4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
- Zadanie 5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego¹³.

¹³ Za: *Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Zgorzelcu na lata 2015-2018*

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I CHOROBA

Znaczna część świadczenia udzielanych przez MOPS w Zgorzelcu przyznawana jest z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej i ciężkiej choroby. Świadczenia z tytułu **niepełnosprawności** otrzymało w 2015 roku 329 mieszkańców miasta, co stanowiło 36% osób, które otrzymały jakiegokolwiek świadczenie. Na przestrzeni lat 2014-2015 liczba mieszkańców miasta pobierających świadczenia z powodu niepełnosprawności zwiększyła się o 8,2%, a udział tej kategorii w ogóle korzystających z pomocy społecznej wzrósł z 31% do 36%. Najwięcej osób, którym przyznano świadczenia z powodu niepełnosprawności, zamieszkiwało na osiedlu Śródmieście (153 osoby, tj. 46,5%) – oznacza to, że w 2015 roku niemal co druga osoba pobierająca świadczenia z tytułu niepełnosprawności była mieszkańcem Śródmieścia (47,9%). Natomiast odsetek osób niepełnosprawnych otrzymujących pomoc społeczną wahał się na poszczególnych osiedlach Zgorzelca od 29% (Dzielnica Północ) do 43% (Dzielnica Wschodnia) korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 27. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu niepełnosprawności wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015

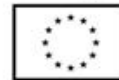
Osiedle	Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu niepełnosprawności			Udział w ogóle otrzymujących świadczenia	
	2014	2015	Zmiana	2014	2015
Dzielnica Północ	13	14	7,7%	27%	29%
Dzielnica Wschodnia	6	6	0,0%	43%	43%
Osiedle Centralne	39	42	7,7%	28%	34%
Osiedle Słoneczne	1	0	-100,0%	33%	
Osiedle Zachód	41	37	-9,8%	34%	32%
Przedmieście Nyskie	8	10	25,0%	33%	36%
Śródmieście	133	153	15,0%	33%	39%
Ujazd	63	67	6,3%	27%	33%
RAZEM	304	329	8,2%	31%	36%

Źródło: dane gminne

Z powodu **długotrwałej lub ciężkiej choroby** świadczenia z pomocy społecznej otrzymało w 2015 roku 286 mieszkańców Zgorzelca. Osoby te stanowiły 31% wszystkich beneficjentów pomocy społecznej. W porównaniu do 2014 roku liczba osób, którym przyznano świadczenia z tytułu choroby, zwiększyła się w mieście o 12,6%. O 5 pp. wzrósł również udział tej kategorii w ogóle korzystających z pomocy społecznej w mieście. Co druga osoba otrzymująca pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby była mieszkańcem

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Śródmieścia (49,3%). Znacznie niższy był udział mieszkańców Ujazdu (22%) oraz pozostałych osiedli. Natomiast odsetki osób otrzymujących pomoc z powodu choroby wahały się w zależności od osiedla od 17% (Osiedle Zachód) do 43% (Przedmieście Nyskie).

Tabela 28. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015.

Osiedle	Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby			Udział w ogóle otrzymujących świadczenia	
	2014	2015	Zmiana	2014	2015
Dzielnica Północ	12	12	0,0%	24%	24%
Dzielnica Wschodnia	4	4	0,0%	29%	29%
Osiedle Centralne	32	35	9,4%	23%	28%
Osiedle Słoneczne	1	0	-100,0%	33%	
Osiedle Zachód	17	19	11,8%	14%	17%
Przedmieście Nyskie	8	12	50,0%	33%	43%
Śródmieście	121	141	16,5%	30%	36%
Ujazd	59	63	6,8%	26%	31%
RAZEM	254	286	12,6%	26%	31%

Źródło: dane gminne

BEZPIECZEŃSTWO I PRZESTĘPCZOŚĆ

Nad bezpieczeństwem mieszkańców miasta Zgorzelec czuwają funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji, Straży Granicznej, Straży Miejskiej oraz jednostek Straży Pożarnej.

W Zgorzelcu znajduje się **Komenda Powiatowa Policji w Zgorzelcu**, z siedzibą przy ul. Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 12G. Rejon miejski KPP Zgorzelec został podzielony na 6 rejonów patrołowania dzielnicowych:

- Zgorzelec: Baczyńskiego, Cienista (do wiaduktu), Francuska, Grunwaldzka, Konarskiego, Konopnickiej, Krupińskiego, Łużycka (prawa strona do ul. Rzeczki Dolne), Maratońska, Mickiewicza, Nad Kolejką Górską, Powstańców Śląskich, Rolna, Rzeczki Dolne, Słowackiego, Świętego Jana, Warszawska (od ul. Dąbrowskiego do ul. Łużyckiej).
- Zgorzelec: Al. Ujazdowskie, Al. I Płk. Chemicznego, Andersa, Barbary, Berlinga, Boczna, Braci Gierymskich, Brandta, Chełmońskiego, Chmielna, Cmentarna, Cynamonowa, Czerwona, Duszy, Fiołkowa, Górnicza, Górnowiejska, Grota Roweckiego, Gwarków, Jaśminowa, Kochanowskiego, Konicza, Konwaliowa,

Kossaka, Kotsisa, Kulczyńskiego, Leśna, Łużycka, Makowa, Malczewskiego, Matejki, Morcinka, Okólna, Okulickiego, Orzeszkowej, Oliwkowa, Pl. Dębowy, Pl. Kasztanowy, Pl. Klonowy, Plac NMP, Podwale, Pogodna, Promienista, Reymonta, Różana, Rzeczeki Górne, Sikorskiego, Słoneczna, Spokojna, Strumykowa Sulikowska, Szarych Szeregów, Spacerowa, Sztygarska, Srebrzysta, Świetlista, Tęczowa, Tulipanowa, Turowska, Wesoła, Widok, Wrzosowa, Wysockiego, Zapiecek, Zielna, Żłocista, Zacisze.

- Zgorzelec: Boh. Getta, Brzozowa, Cienista, Czachowskiego, Daszyńskiego (do ulicy Struga), Dąbrowskiego, Domańskiego, Górna, Kamieniarska, Kościuszki (nr 1 – 27a), Kilińskiego, Krasieńskiego, Langiewicza, Modrzewiowa, Okrzei, Parkowa, Partyzantów, Piłsudskiego, Piękna, Plater, Pułaskiego, Staszica, Sienkiewicza, Wąska, Wolności, Warszawska (od Dąbrowskiego do Boh. Getta).
- Zgorzelec: Banachowicza, Bolesławiecka, Daszyńskiego (od ul. Struga do ul. Wrocławskiej), Henrykowska, Iwaszkiewicza, Kościuszki (nr 27 – 61), Ks. Kozaka, Kopernika, Lubańska (od ul. Ks. Kozaka do ul. Bolesławieckiej), Łanowa, Nadbrzeżna, Nowomiejska, Norwida, Ogrodowa, Olszewskiego, Poluszyńskiego, Prusa, Przechodnia, Pl. Św. Konstantyna i Heleny, Romera, Struga, Szkolna, Śniadeckiego, Scultetusa, Waszczuka, Wróblewskiego, Wrocławska, Wyspiańskiego, Żeromskiego.
- Zgorzelec: Broniewskiego, Chopina, Fabryczna, Groszowa, Karłowicza, Kościuszki (nr 38 – 70), Lubańska (od ul. Kościuszki do ul. Zamiejsko-Lubańskiej), Moniuszki, Poniatowskiego, Sybiraków, Szymanowskiego, Traugutta, Tuwima, Wieniawskiego.
- Zgorzelec: Aleje Lipowe, Armii Krajowej, Batorego, Boh. II AWP, Ciołkowskiego, Chrobrego, Dzika, Drzymały, Energetyków, Graniczna, Idzikowskiego, Jagiełły, Kołłątaja, Krańcowa, Krótka, Łódzka, 3 Maja, Perłowa, Psie Pole, Pl. Jana Pawła II, Reja, Rubinowa, Słowiańska, Szmaragdowa, Szafirowa, Szajnowicza, Sportowa, Zamiejsko-Lubańska, Żwirki i Wigury¹⁴.

W 2015 roku na terenie Zgorzelca miało miejsce 365 kolizji drogowych i 6 wypadków. Wypadki, w których rannych zostało łącznie 7 osób, zdarzały się na ulicach: Tadeusza

¹⁴ Za: http://www.zgorzelec.policja.gov.pl/pl/p/zgorzelec/kontakt/twoj_dzielnicy/ (14.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Kościuszki i Bohaterów II Armii Wojska Polskiego (po 2 wypadki) oraz Łużyckiej i Poniatowskiego (po 1 wypadku). W 2014 roku liczba wypadków drogowych w mieście wynosiła 8, a miały one miejsce na ulicach: Bolesławieckiej, Warszawskiej (po 2 wypadki), Łużyckiej, Partyzantów, Gustawa Poluszyńskiego i Henryka Wieniawskiego (po 1 wypadku). Natomiast do kolizji, zarówno w 2014, jak i 2015 roku, najczęściej dochodziło na ulicy Armii Krajowej. W 2014 roku nastąpiły tam 52 kolizje (16% ogólnej liczby), zaś w 2015 roku – 50 kolizji (14% ogólnej liczby). W 2015 roku, kolejne pod względem liczby stwierdzonych kolizji drogowych, okazały się ulice: Tadeusza Kościuszki (30 kolizji), Ignacego Daszyńskiego (24 kolizje) oraz Lubańska i Warszawska (po 20 kolizji). Ogółem najwięcej zarówno kolizji, jak i wypadków miało miejsce na osiedlu Śródmieście – w 2014 roku nastąpiło tam 180 kolizji (tj. 56,4% ogólnej liczby w całym mieście) i 3 wypadki (37,5%), a w 2015 roku – 220 kolizji (60,3%) i 4 wypadki (66,7%).

W 2015 roku w Zgorzelcu stwierdzono 51 przestępstw narkotykowych, a zostały one zarejestrowane na 28 ulicach w 6 osiedlach miasta. W 2014 roku liczba przestępstw narkotykowych była wyższa (58 przestępstw) i popełniono je na 30 ulicach. Najwięcej przestępstw narkotykowych zgłaszano na osiedlu Ujazd (21 w 2015 roku) i Śródmieście (17 w 2015 roku), na pozostałych osiedlach były to nieliczne przypadki. Niechlubnym liderem pod względem liczby zgłoszonych przestępstw narkotykowych jest ulica Władysława Reymonta – w 2014 roku na tej ulicy popełniono 6 przestępstw analizowanej kategorii (10,3%), zaś w 2015 roku liczba ta wzrosła do 11 przestępstw (21,6%).

Liczba przestępstw kryminalnych, jakie zgłoszono w 2015 roku wynosiła 424, przy czym aż 420 stanowiły przestępstwa przeciwko mieniu, a 4 – przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu. W roku poprzednim w Zgorzelcu zgłoszono 418 przestępstw kryminalnych (o 1,4% mniej niż w 2015 roku), w tym 417 przeciwko mieniu i 1 przeciwko życiu i zdrowiu. Przestępstwa kryminalne najczęściej popełniane były na osiedlu Śródmieście: w 2014 roku stwierdzono ich 165 (tj. 39,4%), zaś w 2015 roku – 192 (tj. 45,3%). Rzadziej popełniane były one na osiedlach Ujazd (74, 17,5%), Zachód (54, 12,7%) i Centralne (51, 12%).

Do przestępstw o charakterze kryminalnym najczęściej dochodziło na ulicach: Armii Krajowej (31 przestępstw), Ignacego Daszyńskiego (28 przestępstw), Lubańskiej i Warszawskiej (po 25 przestępstw) oraz Łużyckiej (20 przestępstw). Również z tych ulic

Unia Europejska
Fundusz Spójności

najczęściej pochodziły zgłoszenia dotyczące przestępstw przeciwko mieniu, natomiast przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu zostały popełnione na ulicy Armii Krajowej, Stefana Batorego, Grunwaldzkiej i Lubańskiej.

Tabela 29. Przestępstwa zgłoszone w Zgorzelcu w latach 2014-2015 (wybrane kategorie)

		31.12.2014	31.12.2015
Drogowe	kolizje	319	365
	wypadki	8	6
	zabici	0	0
	ranni	9	7
Narkotykowe		58	51
O charakterze kryminalnym	ogółem	418	424
	przeciwko życiu i zdrowiu	1	4
	przeciwko mieniu	417	420

Źródło: dane KKP w Zgorzelcu

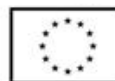

Tabela 30. Przepięstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015

Ulica	Drogowe						O charakterze kryminalnym					
	kolizje		wypadki		Narkotykowe		ogółem		przeciwko życiu i zdrowiu		przeciwko mieniu	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Dzielnica Północ	9	5	3	0	3	1	8	9	0	0	8	9
Dzielnica Wschodnia	28	24	0	0	0	0	33	32	0	0	33	32
Osiedle Centralne	25	28	1	1	6	6	47	51	0	0	47	51
Osiedle Słoneczne	0	1	0	0	0	0	5	2	0	0	5	2
Osiedle Zachód	26	34	0	0	12	5	48	54	0	1	48	53
Przedmieście Nyskie	3	7	0	0	4	1	13	10	0	0	13	10
Śródmieście	180	220	3	4	18	17	165	192	1	2	164	190
Ujazd	48	46	1	1	15	21	99	74	0	1	99	73
RAZEM	319	365	8	6	58	51	418	424	1	4	417	420

Źródło: dane KPP w Zgorzelcu

Tabela 31. Liczba działań podejmowanych przez strażników miejskich w Zgorzelcu w latach 2013-2015

Ulica	Liczba interwencji		Liczba wykroczeń		Liczba wystawionych mandatów		Pouczenia		Razem wydarzeń	
	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015
Dzielnica Północ	147	126	1	9	1	1	0	8	149	144
Dzielnica Wschodnia	77	71	4	33	3	2	1	31	85	137
Osiedle Centralne	268	165	122	114	93	25	29	89	512	393
Osiedle Słoneczne	16	14	0	2	0	0	0	2	16	18
Osiedle Zachód	390	276	139	182	78	27	61	155	668	640
Przedmieście Nyskie	318	118	152	121	142	90	10	31	622	360
Śródmieście	1 474	1 262	533	1 825	258	358	275	1 465	2 540	4 910
Ujazd	691	502	29	112	16	18	13	100	749	732
RAZEM	3 381	2 534	980	2 398	591	521	389	1 881	5 341	7 334

Źródło: dane Straży Miejskiej w Zgorzelcu

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Siedziba **Straży Miejskiej w Zgorzelcu** znajduje się przy ul. Domańskiego 7. Straż Miejska jest jednostką organizacyjną Urzędu Miasta Zgorzelec. Jej zadania określa art. 11 *ustawy o Strażach Gminnych* (Dz. U. z 1997 nr 123 poz. 779):

1. ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych,
2. czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym,
3. współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń,
4. zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia,
5. ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej,
6. współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych,
7. doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób,
8. informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
9. konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gmin¹⁵.

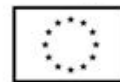
Dane dotyczące działań Straży Miejskiej w Zgorzelcu w latach 2013-2015 wskazują na znaczny wzrost aktywności funkcjonariuszy SM. W 2013 roku na terenie miasta Straż Miejska uczestniczyła w 5 341 wydarzeniach. W 2015 roku liczba ta wzrosła do 7 334

¹⁵ Za: http://www.zgorzelec.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=1468:stra-miejska&catid=280:urzd-miasta--wydziaj&Itemid=100021 (14.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

wydarzeń, tj. o 37,3% więcej niż w 2013 roku. W zależności od rodzaju wydarzenia obserwowana była tendencja rosnąca lub malejąca. W latach 2013-2015 o jedną czwartą zmniejszyła się liczba interwencji podejmowanych przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej, nastąpił również spadek liczby wystawionych mandatów. Znaczący wzrost dotyczył natomiast liczby pouczeń (z 389 do 1 881, tj. o 383,5%), a także liczby wykroczeń (z 980 do 2 398, tj. o 144,7%). Zdecydowana większość wydarzeń wymagających interwencji strażników miejskich miała miejsce na osiedlu Śródmieście – w 2015 roku było ich łącznie 4 910, co stanowiło 66,9% wydarzeń w całym mieście. Co dziesiąte wydarzenie zlokalizowane było z kolei na osiedlu Ujazd (732, tj. 10%). Najrzadziej Straż Miejska interweniowała na Osiedlu Słonecznym (18 wydarzeń, tj. 0,2%), niewielka okazała się również ich liczba w Dzielnicy Wschodniej (137 wydarzeń, tj. 1,9%) i Dzielnicy Północnej (144 wydarzenia, tj. 2%). Porównując liczbę wydarzeń, w których uczestniczyli strażnicy miejscy w 2013 i 2015 roku, w zależności od osiedla można mówić o tendencji malejącej lub rosnącej. Zmniejszenie liczby wydarzeń, w których interweniowała Straż Miejska w Zgorzelcu, stwierdzono przede wszystkim na Przedmieściu Nyskim (-42,1%) i na Osiedlu Centralnym (-23,2%), ale również na Osiedlu Zachód (-4,2%), w Dzielnicy Północnej (-3,4%) i w Ujeździe (-2,3%). Z kolei największy, niemal dwukrotny, wzrost liczby wydarzeń odnotowano na osiedlu Śródmieście (93,3%). Tendencja wzrostowa wystąpiła również w Dzielnicy Wschodniej (61,2%) i na Osiedlu Słonecznym (12,5%).

Do największej liczby wydarzeń, które zakończyły się interwencją strażników miejskich, dochodzi w Zgorzelcu na ulicy Ignacego Daszyńskiego. W 2015 roku na tej ulicy miało miejsce 1 400 wydarzeń, tj. co piąte wśród wszystkich zarejestrowanych w mieście. W 2015 roku na ulicy Daszyńskiego strażnicy miejscy stwierdzili 571 wykroczeń, wystosowali 447 pouczeń, podjęli 258 interwencji i wystawili 124 mandaty – w każdym przypadku była to największa liczba podjętych działań w porównaniu z innymi ulicami. W porównaniu do 2013 roku liczba interwencji straży miejskiej na ulicy Daszyńskiego wzrosła ponad dwukrotnie, przy czym był to efekt głównie lawinowego przyrostu liczby pouczeń (wzrost o 609%) oraz liczby wykroczeń (wzrost o 213%). Warto zauważyć, iż na ulicach kolejnych pod względem stwierdzonych wydarzeń, tj. ulicy Wolności i Piłsudskiego, ich liczba była o połowę mniejsza niż na ulicy Daszyńskiego. W 2015 roku na ulicy Wolności miało miejsce 559 wydarzeń, w

Unia Europejska
Fundusz Spójności

których interweniowali strażnicy miejscy (niemal dziesięciokrotnie więcej niż w 2013 roku, gdy było ich 56), zaś na ulicy Piłsudskiego – 504 wydarzeń (w 2013 roku było to 61 wydarzeń).

Straż pożarną na terenie miasta reprezentuje jednostka Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Zgorzelcu. *KP PSP* w Zgorzelcu ma swoją siedzibę przy ul. Chrobrego 1. W jej ramach funkcjonują dwie jednostki ratowniczo-gaśnicze, w tym jedna zlokalizowana w mieście Zgorzelcu:

- Jednostka Ratowniczo Gaśnicza w Zgorzelcu, ul. Chrobrego 1.

KP PSP w Zgorzelcu dysponuje salą edukacyjną **OGNIK**, utworzoną w ramach Rządowego Programu wspomagania w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach pod nazwą „Bezpieczna+”. Celem Programu „Bezpiecznej+” jest przede wszystkim poprawa bezpieczeństwa uczniów, zarówno w szkole, jak i poza nią, szczególnie – w domu, który ma być bezpiecznym azylem. Oficjalne otwarcie sali edukacyjnej **OGNIK** na terenie *KP PSP* w Zgorzelcu nastąpiło w dniu 21.12.2015 roku¹⁶.

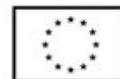
Na terenie miasta, na ul. Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 14, znajduje się **Placówka Straży Granicznej w Zgorzelcu**, funkcjonująca w strukturach Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej. Funkcjonariusze ochraniają odcinek granicy państwowej od znaku granicznego IV/58 na granicy polsko-czeskiej do znaku granicznego 185 na granicy polsko-niemieckiej. Terytorialny zasięg działania Placówki obejmuje 4 powiaty: zgorzelecki, bolesławiecki, lubański i lwówecki¹⁷.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Analiza aktywności społecznej mieszkańców Zgorzelca obejmie dane dotyczące organizacji pozarządowych oraz udziału w wyborach samorządowych. Należy podkreślić, iż w bieżącym roku władze miasta chciałyby wprowadzić w Zgorzelcu budżet partycypacyjny, w ramach którego mieszkańcy mogliby decydować o wydatkowaniu określonej puli środków

¹⁶ Za: <http://www.kppspzgorzelec.internetdsl.pl/index.htm> (14.06.2016)

¹⁷ Za: <http://www.nadodrzański.strazgraniczna.pl/nad/placowki/psg-w-zgorzelcu/7907.PSG-w-Zgorzelcu.html> (14.06.2016)

publicznych. Budżet partycypacyjny ma być zasilany m.in. wpływami z opłat za parkowanie w nowo utworzonej strefie płatnego parkowania¹⁸.

Dane dotyczące frekwencji wyborczej w wyborach samorządowych w 2006, 2010 i 2014 roku w Zgorzelcu wskazują na malejące zainteresowanie mieszkańców sferą polityki lokalnej. W 2006 roku w I turze wyborów uczestniczyło 46,22% uprawnionych do głosowania mieszkańców miasta, w 2010 roku frekwencja wyborcza w Zgorzelcu okazała się minimalnie wyższa niż w 2006 roku i wynosiła 47,32%, zaś w kolejnych wyborach samorządowych w 2014 roku spadła do poziomu 43,95%. W przypadku II tury wyborów samorządowych w Zgorzelcu frekwencja wyborcza malała z każdym wyborem, z 40,21% w 2006 roku do 32,39% w 2014 roku.

W porównaniu z innymi jednostkami, mieszkańcy Zgorzelca jawią się jako osoby mniej chętnie uczestniczące w wyborach samorządowych. Niemal podczas każdych wyborów odsetek mieszkańców miasta, którzy udali się do urn wyborczych, był niższy niż frekwencja w skali kraju, województwa i powiatu.

Tabela 32. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w latach 2006, 2010 i 2014

Jednostka terytorialna	I tura			II tura		
	frekwencja wyborcza			frekwencja wyborcza		
	2006	2010	2014*	2006	2010	2014*
	%	%	%	%	%	%
POLSKA	45,99	47,32	47,34	39,56	35,31	39,97
DOLNOŚLĄSKIE	44,72	45,22	44,75	38,75	34,80	37,70
Powiat zgorzelecki	49,34	52,33	49,75	40,55	36,28	35,29
Zgorzelec	46,22	47,32	43,95	40,21	33,78	32,39

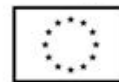
Źródło: PKW

Analiza frekwencji wyborczej w zależności od okręgu wyborczego pozwala wskazać, w których rejonach miasta mieszkańcy najchętniej uczestniczą w wyborach. W przypadku wyborów samorządowych w 2014 roku najwyższą frekwencję odnotowano w okręgu nr 19, w Szkole Podstawowej Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jarosława Iwaszkiewicza, ul. Reymonta 16 (50,73%), a nieznacznie niższa okazała się frekwencja w okręgu nr 21 w Gimnazjum nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Pawła II, ul. Orzeszkowej 60

¹⁸ Za: http://www.zgorzelec.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=4311:strefa-i-budet-obywatelski&catid=200:miasto&Itemid=100035 (13.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

(50%). W pozostałych okręgach miasta podczas wyborów samorządowych swoje głosy oddało mniej niż połowa uprawnionych do głosowania. Relatywnie najmniejsze zainteresowanie wyborami wystąpiło w okręgu nr 13, w Przedszkolu Publicznym Nr 2, ul. Kościuszki 1 (38,55%) i okręgu nr 16, w Centrum Sportowo Rekreacyjnym Sp. z o.o., ul. Maratońska 2 (39,34%).

Wybory parlamentarne cieszą się większym zainteresowaniem mieszkańców Zgorzelca niż wybory samorządowe. W 2015 roku frekwencja wyborcza wahała się między 34,63% a 59,26%. Najniższa frekwencja cechowała okręg nr 14, w Gimnazjum Nr 3 im. Armii Krajowej, ul. Piłsudskiego 1, zaś najwyższa frekwencja – okręg nr 19, w Szkole Podstawowej Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jarosława Iwaszkiewicza, ul. Reymonta 16. Łącznie w 9 okręgach wyborczych na terenie Zgorzelca w wyborach parlamentarnych w 2015 roku uczestniczyło więcej niż połowa uprawnionych do głosowania.

Mieszkańcy Zgorzelca, podobnie jak w całym kraju, najchętniej uczestniczą natomiast w wyborach prezydenckich. W wyborach prezydenckich w 2015 roku najniższą frekwencję (podobnie jak podczas wyborów parlamentarnych) zanotowano w okręgu nr 14, w Gimnazjum Nr 3 im. Armii Krajowej, ul. Piłsudskiego 1 (39,9%). Natomiast w 14 okręgach w Zgorzelcu w wyborach prezydenckich w 2015 roku uczestniczyło więcej niż połowa uprawnionych do głosowania. Najwyższa frekwencja wystąpiła ponownie w okręgu nr 19, w Szkole Podstawowej Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jarosława Iwaszkiewicza, ul. Reymonta 16 (59,03%).

Tabela 33. Frekwencja podczas wyborów samorządowych, parlamentarnych i prezydenckich w Zgorzelcu wg okręgów wyborczych

Okręg	Frekwencja		
	Wybory samorządowe 2014	Wybory prezydenckie 2015	Wybory parlamentarne 2015
nr 1	42,79	52,06	50,73
nr 2	46,09	48,98	46,17
nr 3	43,97	56,18	51,07
nr 4	45,69	57,81	53,26
nr 5	42,64	53,20	48,63
nr 6	42,52	54,30	49,07
nr 7	45,14	56,15	52,28
nr 8	42,98	54,87	49,35
nr 9	40,92	53,81	50,42

nr 10	46,80	57,04	57,04
nr 11	45,35	55,11	52,56
nr 12	42,98	46,83	46,40
nr 13	38,55	48,40	48,53
nr 14	41,35	39,90	34,63
nr 15	41,04	52,54	47,77
nr 16	39,34	51,68	47,20
nr 17	40,58	47,27	44,98
nr 18	49,10	48,68	44,12
nr 19	50,73	59,03	59,26
nr 20	43,58	49,92	49,37
nr 21	50,00	57,26	53,63

Źródło: dane gminne

W wyborach samorządowych w 2014 roku najmniej chętnie uczestniczyły osoby mieszkające na ulicach Mariana Langiewicza i Romualda Traugutta (po 38,55%) oraz Józefa Dąbrowskiego, Maratońskiej i Emilii Plater (po 39,34%). Z kolei najwyższa frekwencja wyborcza cechowała mieszkańców ulic: Generała Zygmunta Berlinga, Bocznej, Chmielnej, Cmentarnej, Cynamonowej, Czerwonej, Fiołkowej, Jaśminowej, Jesiennej, Konwaliowej, Stanisława Kulczyńskiego, Letniej, Makowej, Generała Leopolda Okulickiego, Oliwkowej, Placu NMP, Podwale, Promiennej, Władysława Reymonta, Generała Stefana „Grota” Roweckiego, Różanej, Generała Władysława Sikorskiego, Słonecznej, Spacerowej, Srebrzystej, Strumykowej, Sulikowskiej, Świetlistej, Tęczowej, Tulipanowej, Wiosennej, Wrzosowej, Generała Józefa Wysokiego, Zapiecek, Zielnej i Żłocistej (po 50,73%).

Podczas wyborów prezydenckich w 2015 roku najniższą frekwencję stwierdzono na ulicach: Cienistej, Partyzantów, Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz Wolności (39,9%). Po przeciwnej stronie znalazły się ulice: Generała Zygmunta Berlinga, Boczna, Chmielna, Cmentarna, Cynamonowa, Czerwona, Fiołkowa, Jaśminowa, Jesienna, Konwaliowa, Stanisława Kulczyńskiego, Letnia, Makowa, Generała Leopolda Okulickiego, Oliwkowa, Plac NMP, Podwale, Promienna, Władysława Reymonta, Generała Stefana „Grota” Roweckiego, Różana, Generała Władysława Sikorskiego, Słoneczna, Spacerowa, Srebrzysta, Strumykowa, Sulikowska, Świetlista, Tęczowa, Tulipanowa, Wiosenna, Wrzosowa, Generała Józefa Wysokiego, Zapiecek, Zielna i Żłocista, gdzie frekwencja wyborcza była najwyższa (po 59,03%).

Unia Europejska
Fundusz Spójności

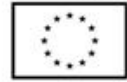
Rozkład terytorialny ulic Zgorzelca z najniższą i najwyższą frekwencją w trakcie wyborów parlamentarnych w 2015 roku okazał się tożsamy z rozkładem ulic o najniższej i najwyższej frekwencji podczas wyborów prezydenckich w 2015 roku. Różnice dotyczyły jedynie odsetka uczestniczących w wyborach. Najniższa frekwencja w trakcie wyborów parlamentarnych wynosiła na poszczególnych ulicach 34,63%, zaś najwyższa – 59,26%.

Na terenie miasta Zgorzelca zarejestrowanych jest ponad 140 **organizacji pozarządowych**. Zdecydowaną większość z nich stanowią stowarzyszenia, w tym licznie występujące stowarzyszenia kultury fizycznej. Obszary działania zgorzeleckich NGO są bardzo zróżnicowane, obejmują zagadnienia z zakresu sportu, pomocy społecznej, kultury, edukacji, rozwoju lokalnego, gospodarki i innych. Część organizacji skupia przedstawicieli określonych grup społecznych, osoby o podobnych interesach gospodarczych, zainteresowaniach czy hobbystów. Zróżnicowanie zarejestrowanych organizacji pozarządowych dotyczyło również lokalizacji geograficznej. Wśród 186 ulic miasta Zgorzelca na 139 ulicach znajdował się przynajmniej jeden podmiot prowadzący działalność w III sektorze. Pod tym względem wyróżniała się szczególnie ulica Warszawska – co siódmy podmiot z sektora NGO w Zgorzelcu posiadał swoją siedzibę na ulicy Warszawskiej¹⁹.

Wśród podmiotów NGO zarejestrowanych w Zgorzelcu status OPP (organizacji pożytku publicznego), uprawniający do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, posiada siedemnaście jednostek:

1. Automobilklub Zagłębie Turoszowskie w Zgorzelcu, ul. Poniatowskiego 19a
2. Centrum Wolontariatu w Zgorzelcu, ul. Warszawska 1 lok. 15
3. Fundacja „Niepełnosprawnym i Oczekującym Pomocy”, ul. Traugutta 77b
4. Górnoluzyczne Stowarzyszenie Pszczelarzy w Zgorzelcu, ul. Warszawska 9 lok. 1
5. Klub Sportowy Turów Zgorzelec, ul. Maratońska 2
6. Miejski Klub Sportowy „Nysa” Zgorzelec, ul. Maratońska 1
7. Stowarzyszenie „Europrymus”, ul. Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 16
8. Stowarzyszenie „Mądre Sówki”, ul. Żeromskiego 24
9. Stowarzyszenie „Ostoja”, ul. Pułaskiego 11-13

¹⁹ Wykaz organizacji pozarządowych w mieście Zgorzelcu znajduje się w Załączniku B

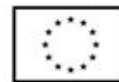
Unia Europejska
Fundusz Spójności

10. Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie przy SOSW w Zgorzelcu „Szansa”, ul. Armii Krajowej 10
11. Stowarzyszenie Na Rzecz Pacjentów Szpitala Powiatowego w Zgorzelcu – „Nasze Zdrowie”, ul. Lubańska 11-12
12. Stowarzyszenie na rzecz Pomocy Dzieciom Gawrosz, ul. Warszawska 1
13. Stowarzyszenie na rzecz Wspierania i Rozwoju SP Nr 3 w Zgorzelcu – „Nasza Szkoła”, ul. Armii Krajowej 10
14. Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Życzliwych, ul. ks. Jana Kozaka 2
15. Stowarzyszenie Profilaktyki i Profesjonalnej Pomocy Osobom Uzależnionym „Subsidium”, ul. Warszawska 37a lok. 1
16. Stowarzyszenie Wspierających Rozwój Osób Niepełnosprawnych, Starszych i Chorych „In Gremio”, ul. Przechodnia 8
17. Stowarzyszenie Zgorzeleckich Mandolinistów, ul. Parkowa 1.

Miasto Zgorzelec dysponuje rokrocznie uchwalanym *Programem Współpracy Gminy Miejskiej Zgorzelec z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego*. Współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi przyświeca nadrzędny cel, jakim jest dążenie do budowy społeczeństwa obywatelskiego. Natomiast głównym celem *Programu Współpracy Gminy Miejskiej Zgorzelec z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2016 rok* jest podniesienie poziomu życia mieszkańców Zgorzelca poprzez:

- 1) poprawę współpracy pomiędzy sektorem pozarządowym a administracją publiczną;
- 2) tworzenie warunków do zwiększania aktywności społecznej mieszkańców Zgorzelca;
- 3) włączenie organizacji pozarządowych do realizacji zadań własnych miasta;
- 4) realizację zasad pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności;
- 5) wspieranie inicjatyw związanych z nowoczesnym rozwiązywaniem problemów społecznych.

Współpraca miasta Zgorzelca z organizacjami pozarządowymi odbywa się na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności, obejmuje działania o charakterze finansowym i pozafinansowym w ramach zadań

Unia Europejska
Fundusz Spójności

publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy. Zakres przedmiotowy *Programu Współpracy Gminy Miejskiej Zgorzelec z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2016 rok* obejmuje następujące obszary:

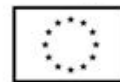
- 1) ochrona zdrowia i pomoc społeczna:
 - a) realizacja zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii,
 - b) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - c) realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii,
 - d) organizowanie i realizację usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
 - e) udzielanie pomocy bezdomnym i pomocy w zakresie dożywiania ,
 - f) wspieranie działań zmierzających do wyrównywania poziomu życia mieszkańców,
 - g) wspieranie działań związanych z rehabilitacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych,
 - h) promocja zdrowia i zachowań prozdrowotnych,
 - i) wspieranie działań służących poprawie stanu fizycznego i psychicznego seniorów poprzez warsztaty, grupy wsparcia, pomoc psychologiczną, działania profilaktyczne, usprawniające i rehabilitacyjne, oraz organizację różnorodnych form wypoczynku,
 - j) wspieranie aktywności seniorów w zakresie rozwoju osobistego, społecznego i zawodowego;
- 2) nauka, edukacja, oświata i wychowanie:
 - a) edukacja regionalna dzieci i młodzieży,
 - b) wspieranie dzieci i młodzieży uzdolnionej,
 - c) realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych i edukacyjnych,
 - d) działania wspomagające rozwój partnerstwa w społeczności lokalnej i profesjonalizacji organizacji pozarządowych,
 - e) wspieranie idei organizacji i promocji wolontariatu;

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- 3) kultura sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji:
 - a) wykonywanie projektów służących realizacji dialogu kultury polskiej z kulturą europejską, promujących Zgorzelec i kultywujących ochronę tradycji narodowych,
 - b) współpracy Europa – Miasta Zgorzelec/Görlitz,
 - c) popularyzacja kultury mniejszości narodowych,
 - d) wspieranie wydarzeń kulturalnych, takich wystawy, pokazy, koncerty, festiwale i konferencje;
- 4) kultura fizyczna i sport, turystyka i krajoznawstwo oraz wypoczynek dzieci i młodzieży:
 - a) wspieranie działalności klubów sportowych prowadzących szkolenie,
 - b) organizacja imprez sportowych, turystycznych i krajoznawczych,
 - c) organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży;
- 5) ekologia i ochrona zwierząt:
 - a) wspieranie konkursów i projektów promujących działania ekologiczne,
 - b) wspieranie działań związanych z likwidacją bezdomności zwierząt;
- 6) porządek i bezpieczeństwo publiczne:
 - a) działania polegające na eliminacji zagrożeń patologią społeczną i ograniczeniu przestępczości wśród nieletnich poprzez zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,
 - b) wspieranie upowszechniania wśród młodzieży wiedzy i umiejętności z zakresu ratownictwa medycznego i wodnego oraz informacji osobom poszkodowanym w wyniku przestępstwa,
 - c) upowszechnianie wiedzy o zagrożeniach i ich zapobieganiu , w tym wspieranie działań dotyczących skutków nagłych wypadków , katastrof i kataklizmów,
 - d) wspieranie działań na rzecz osób starszych w zakresie bezpieczeństwa i aktywności społecznej;
- 7) działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami:
 - a) organizowanie konferencji na temat wymiany doświadczeń,

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- b) prezentowanie Miasta w kraju i za granicą,
- c) szkolenia w dziedzinie podniesienia konkurencyjności firm na rynku europejskim;
- 8) wspieranie rozwoju gospodarczego i rozwój przedsiębiorczości:
 - a) organizacja szkoleń, warsztatów i konkursów przygotowujących do prowadzenia działalności gospodarczej w warunkach unijnych.

Natomiast wśród priorytetowych zadań publicznych znalazły się:

1. Wspieranie promocji zdrowia i idei wolontariatu.
2. Wspieranie przeciwdziałania bezdomności oraz dożywiania osób biednych.
3. Wspieranie kultury fizycznej i turystyki.
4. Wspieranie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.
5. Wspieranie edukacyjnej opieki wychowawczej.
6. Wspieranie integracji społecznej i międzypokoleniowej seniorów.
7. Wspieranie aktywizacji ruchowej i psychicznej seniorów.
8. Wspieranie programów psychoterapii dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
9. Aktywizacja osób starszych w zakresie zajęć edukacyjnych.
10. Wspieranie rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.
11. Profilaktyka HIV/AIDS -wsparcie Punktu Konsultacyjno-Diagnostycznego.
12. Działalność opiekuńczo – profilaktyczna świetlic dla dzieci z grup ryzyka.
13. Integracyjna działalność profilaktyczna środowisk abstynenckich.

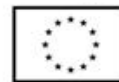
Na realizację *Programu Współpracy Gminy Miejskiej Zgorzelec z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2016 rok* przeznaczono środki finansowe w wysokości 1 200 000 zł²⁰.

Ocenę aktywności społecznej mieszkańców Zgorzelca na tle mieszkańców innych jednostek administracyjnych umożliwia wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców. Na tej podstawie mieszkańców miasta można uznać za najbardziej aktywną społeczność. W 2014 roku na 10 tys. ludności Zgorzelca przypadało 44,7 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. Znacznie niższe okazały się wartości wskaźników dla kraju i województwa: na 10 tys. mieszkańców Polski w 2014 roku przypadały 33 podmioty

²⁰ Za: *Programu Współpracy Gminy Miejskiej Zgorzelec z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2016 rok*

Unia Europejska
Fundusz Spójności

trzeciego sektora (w miastach niemal 37 podmiotów), a na 10 tys. mieszkańców Dolnego Śląska – 36 jednostek (w miastach 37,6). Również w powiecie zgorzeleckim wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców osiągał wartości niższe (36,5) niż w Zgorzelcu.

Niewątpliwie pozytywnym jest również fakt, iż rokrocznie podmiotów III sektora w mieście przybywa, co jest związane z rosnącym wskaźnikiem fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców. Tendencja wzrostowa obserwowana była we wszystkich jednostkach administracyjnych, choć tempo zmian było zróżnicowane. W latach 2010-2014 wskaźnik dla Zgorzelca wzrósł o 32,5% (z 33,8 do 44,7), natomiast w kraju nastąpił wzrost o 21,9% (w tym 23,7% w miastach), na Dolnym Śląsku – o 27,6% (w tym 26,6% w miastach), a w powiecie zgorzeleckim – o 29,3%.

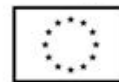
Tabela 34. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	27,1	28,4	30,0	31,5	33,1
POLSKA - MIASTO	29,7	31,1	32,9	34,8	36,8
DOLNOŚLĄSKIE	28,3	30,1	32,1	34,2	36,1
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	29,7	31,4	33,4	35,5	37,6
Powiat zgorzelecki	28,2	30,9	33,0	34,2	36,5
Powiat zgorzelecki - MIASTO			34,1	35,3	37,3
Zgorzelec	33,8	37,0	39,7	41,4	44,7

Źródło: GUS/BDL

Unia Europejska
Fundusz Spójności

2.2 Diagnoza zjawisk w sferze gospodarczej

GOSPODARKA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

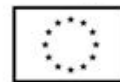
W 2014 roku na terenie miasta Zgorzelec działalność prowadziło 3 941 podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON. Liczba przedsiębiorstw w mieście fluktuowała w latach 2010-2014: maksimum wystąpiło w 2010 roku (3 991 podmiotów), a minimum w 2011 roku (3 858 podmiotów). Od 2012 roku liczba podmiotów w rejestrze REGON wzrastała, ale w 2014 roku ponownie okazała się niższa niż w 2013 roku. Ogółem w okresie 2010-2014 liczba podmiotów gospodarczych w gminie zmniejszyła się o 1,3%.

Zasoby podmiotów gospodarczych w mieście tworzone są przede wszystkim przez jednoosobowe działalności gospodarcze oraz firmy mikro, tj. podmioty zatrudniające od 0 do 9 pracowników. Stanowiły one ok. 96% wszystkich funkcjonujących przedsiębiorstw. Znacznie mniejsza jest liczba podmiotów gospodarczych zatrudniających więcej niż 10 pracowników. W kategorii 10-49 pracujących mieściło się 119 podmiotów, w kategorii 50-249 zatrudnionych – 28 podmiotów, a ponadto na terenie miasta działalność prowadziły 2 jednostki zatrudniające od 250 do 999 pracowników oraz 1 podmiot zatrudniający więcej niż 1000 osób.

Jak wskazano powyżej, liczba podmiotów gospodarczych w mieście w 2014 roku była o 1,3% niższa niż w 2010 roku. Szczególnie mocny ubytek dotknął kategorię przedsiębiorców zatrudniających 10-49 osób (-14,4%), a także 250-999 pracowników (-50%). Liczba zakładów pracy zatrudniających 1000 i więcej osób była w latach 2010-2014 stabilna, a niewielkie zmiany nastąpiły w kategoriach 0-9 pracowników (-0,8%) i 50-249 pracowników (3,7%).

Tabela 35. Podmioty gospodarcze według liczby pracowników w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	ogółem				
Zgorzelec	3 991	3 858	3 919	3 967	3 941
0-9 pracowników					
Zgorzelec	3 820	3 703	3 771	3 817	3 791
10-49 pracowników					

Zgorzelec	139	122	115	119	119
50-249 pracowników					
Zgorzelec	27	28	28	28	28
250-999 pracowników					
Zgorzelec	4	4	4	2	2
1000 i więcej pracowników					
Zgorzelec	1	1	1	1	1

Źródło: GUS/BDL

Wśród podmiotów gospodarczych w Zgorzelcu dominują jednostki sektora prywatnego. Prywatne firmy stanowiły w 2014 roku 97% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w REGON, a ich liczba wynosiła 3 826, tj. o 1,1% mniej niż w 2010 roku. Natomiast sektor publiczny w Zgorzelcu w 2014 roku tworzyło 115 podmiotów, co oznacza, że ich liczba była o 5,7% niższa niż w 2010 roku.

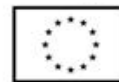
Tabela 36. Podmioty gospodarcze według sektora własności w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	ogółem				
Zgorzelec	3 991	3 858	3 919	3 967	3 941
sektor publiczny					
Zgorzelec	122	113	114	116	115
sektor prywatny					
Zgorzelec	3 869	3 745	3 805	3 851	3 826

Źródło: GUS/BDL

Struktura podmiotów gospodarczych pod względem podstawowych profili działalności wykazuje podobieństwa we wszystkich jednostkach administracyjnych. Rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem w Zgorzelcu zajmowało się w 2014 roku 13 podmiotów, co stanowiło 0,3% ogólnej liczby firm. Minimalnie wyższe odsetki dla tego rodzaju działalności stwierdzono na obszarach miejskich powiatu zgorzeleckiego, województwa i kraju (0,6%-0,7%), natomiast przeciętnie dwukrotnie wyższe były średnie ogólne dla tych jednostek.

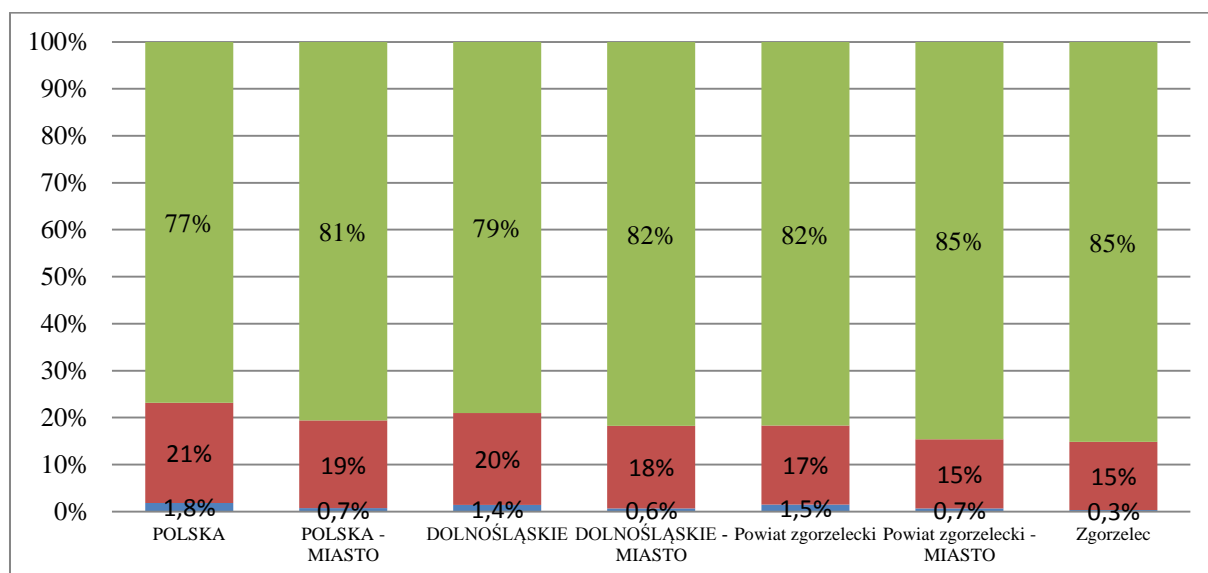
Zgorzelec cechuje się relatywnie najniższym wśród analizowanych jednostek odsetkiem przedsiębiorstw działających w sferze przemysłu i budownictwa. W 2014 roku w sekcjach B-H działalność prowadziła 15% zgorzeleckich firm, podczas gdy średnia dla kraju ukształtowała się na poziomie 21% (w tym 19% w miastach), dla województwa

dolnośląskiego – 20% (w tym 18% w miastach), a dla powiatu zgorzeleckiego – 17% (w tym również 15% w miastach).

We wszystkich jednostkach przeważają podmioty prowadzące pozostałą działalność (sekcje G-U PKD 2007), jednak ich udział jest zróżnicowany. W Zgorzelcu pozostałą działalność prowadziło 85% podmiotów gospodarczych, tj. więcej niż wynosiła średnia krajowa (77%), wojewódzka (79%) i powiatowa (82%). Również w miastach kraju i województwa odsetek firm z sekcji G-U okazał się niższy niż w Zgorzelcu i wynosił odpowiednio 81% i 82%.

Wykres 7. Podmioty gospodarcze według podstawowych profili działalności – stan na 31.XII.2014

Źródło: GUS/BDL

Wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Zgorzelcu najliczniej reprezentowane są jednostki działające w sekcji G, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – w 2014 roku handlem oraz naprawą pojazdów zajmowało się 971 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 24,6% ogółu przedsiębiorstw. Na kolejnych miejscach pod względem liczebności znalazły się sekcje L, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (592 podmioty, 15%), a także F, budownictwo (361 podmiotów, 9,2%) oraz S i T, pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (356 podmiotów, 9%).

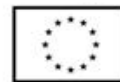

Z kolei najrzadziej zgorzeleckie firmy prowadziły działalność w sekcji B, górnictwo i wydobywanie (1 podmiot), a także D, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (5 podmiotów), E, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (7 podmiotów) i O, administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (15 podmiotów).

Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w Zgorzelcu w poszczególnych sekcjach podlegała fluktuacjom w latach 2010-2014, ale możliwe jest wskazanie sekcji z tendencją wzrostową oraz malejącą. Największą dynamiką wzrostu w analizowanym okresie cechowała się sekcja D (o 150%), ale wzrost dotyczył również podmiotów prowadzących działalność w 9 innych sekcjach: P (o 20,5%), I (o 20,4%), R (o 18,6%), J (o 13,3%), S i T (o 11,9%), N (o 9,3%), M (o 7,5%), Q (o 2,7%) i L (o 2,2%). Natomiast zmniejszenie liczby przedsiębiorstw w latach 2010-2014 dotknęło zwłaszcza sekcję A (-31,6%) i E (-30%), ale także K (-14,1%), G (-12,8%), H (-10,8%) oraz C (-2,5%).

Tabela 37. Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Sekcje wg PKD 2007	2010	2011	2012	2013	2014	Zmiana
Sekcja A	19	20	21	25	13	-31,6%
Sekcja B	1	1	1	1	1	0,0%
Sekcja C	203	196	181	188	198	-2,5%
Sekcja D	2	2	3	4	5	150,0%
Sekcja E	10	9	9	7	7	-30,0%
Sekcja F	361	338	361	372	361	0,0%
Sekcja G	1104	1045	1025	1009	971	-12,0%
Sekcja H	315	288	289	281	281	-10,8%
Sekcja I	93	99	105	112	112	20,4%
Sekcja J	60	65	68	70	68	13,3%
Sekcja K	149	140	137	139	128	-14,1%
Sekcja L	579	573	579	586	592	2,2%
Sekcja M	265	253	262	272	285	7,5%
Sekcja N	86	78	74	84	94	9,3%
Sekcja O	15	15	15	15	15	0,0%
Sekcja P	117	107	151	147	141	20,5%
Sekcja Q	224	224	228	230	230	2,7%

Sekcja R	70	70	69	75	83	18,6%
Sekcje S, T	318	335	341	350	356	11,9%
Sekcje U	0	0	0	0	0	
Suma	3991	3858	3919	3967	3941	-1,3%

Źródło: GUS/BDL

Struktura podmiotów gospodarczych wg sekcji PKD 2007 wykazuje pewne podobieństwa we wszystkich jednostkach administracyjnych. Niezależnie od lokalizacji największy jest udział podmiotów z sekcji G (na poziomie 25-26%). Zgorzelec, łącznie z powiatem zgorzeleckim i województwem dolnośląskim, wyróżnia się na tle kraju szczególnie wysokim udziałem podmiotów z sekcji L. Firmy zajmujące się obsługą nieruchomości stanowiły 2014 roku 15% podmiotów w mieście, podczas gdy w skali kraju było to jedynie 5%. W porównaniu z krajem Zgorzelec cechował się natomiast niższym odsetkiem przedsiębiorstw prowadzących działalność w sekcji C (5% w Zgorzelcu i 9% w kraju), A (0,3% i 2%), F (9% i 12%) oraz M (7% i 9%), a także wyższym udziałem podmiotów z sekcji S i T (9% i 6%). W porównaniu do 2010 roku w strukturze podmiotów gospodarczych zwraca uwagę zmniejszenie udziału przedsiębiorstw z sekcji G – w 2010 roku stanowiły one 28% firm ze Zgorzelca, podczas gdy w 2014 roku – 25%. Spadki udziału tej kategorii nastąpiły również w skali kraju, województwa i powiatu.

Tabela 38. Struktura podmiotów gospodarczych według sekcji PKD 2007 w latach 2010-2014

Sekcje wg PKD 2007	2010				2014			
	Polska	Dolnośląskie	Powiat zgorzelecki	Zgorzelec	Polska	Dolnośląskie	Powiat zgorzelecki	Zgorzelec
Sekcja A	2%	2%	2%	0%	2%	1%	1%	0%
Sekcja B	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Sekcja C	9%	8%	5%	5%	9%	7%	5%	5%
Sekcja D	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Sekcja E	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Sekcja F	12%	12%	11%	9%	12%	12%	11%	9%
Sekcja G	28%	27%	29%	28%	26%	25%	26%	25%
Sekcja H	7%	6%	7%	8%	6%	5%	7%	7%
Sekcja I	3%	3%	3%	2%	3%	3%	3%	3%
Sekcja J	2%	2%	1%	2%	3%	3%	1%	2%
Sekcja K	3%	3%	3%	4%	3%	3%	3%	3%
Sekcja L	5%	10%	14%	15%	5%	11%	15%	15%
Sekcja M	8%	9%	5%	7%	9%	9%	6%	7%
Sekcja N	2%	2%	2%	2%	3%	3%	2%	2%

Sekcja O	1%	0%	1%	0%	1%	0%	1%	0%
Sekcja P	3%	3%	3%	3%	4%	3%	3%	4%
Sekcja Q	5%	4%	4%	6%	5%	5%	4%	6%
Sekcja R	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
Sekcje S, T	6%	6%	8%	8%	6%	6%	9%	9%
Sekcje U	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

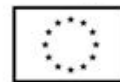
Źródło: GUS/BDL

Analiza wskaźników dotyczących podmiotów gospodarczych wskazuje, że miasto Zgorzelec cechuje się przeciętnym poziomem przedsiębiorczości w porównaniu z pozostałymi jednostkami administracyjnymi – wskaźniki dla miasta przyjmowały wartości wyższe niż średnie ogólne, ale niższe niż średnie dla obszarów miejskich. W 2014 roku na 10 tys. mieszkańców Zgorzelca przypadało 1 250 podmiotów wpisanych do rejestru REGON i była to wartość przewyższająca średnią krajową (1 071 podmiotów), wojewódzką (1 207 przedsiębiorstw) i powiatową (965 podmiotów). Mniej korzystnie przedstawiała się sytuacja Zgorzelca na tle obszarów miejskich kraju i województwa, gdzie wskaźniki podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności przyjmowały wartości wyższe niż w mieście – odpowiednio 1 297 i 1 373.

Pozytywnym zjawiskiem jest natomiast tendencja rosnąca, jaka charakteryzowała zmiany analizowanego wskaźnika w latach 2010-2014. Mimo spadków w 2011 roku, we wszystkich jednostkach jego wartość w 2014 roku była wyższa niż w 2010 roku. Tempo wzrostu okazało się jednak zróżnicowane. W przypadku Zgorzelca wartość wskaźnika podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności wzrosła na przestrzeni lat 2010-2014 o 2,1%, podczas gdy w skali kraju wzrost wyniósł 5,5% (w tym 4,3% w miastach), w skali województwa – 6,3% (w tym 5,5% w miastach), a w skali powiatu – 5,3%.

Tabela 39. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
POLSKA	1 015	1 004	1 032	1 057	1 071
POLSKA - MIASTO	1 244	1 225	1 257	1 285	1 297
DOLNOŚLĄSKIE	1 135	1 123	1 156	1 194	1 207
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	1 302	1 285	1 320	1 362	1 373
Powiat zgorzelecki	917	907	922	947	965

Powiat zgorzelecki - MIASTO			1 051	1 077	1 090
Zgorzelec	1 225	1 189	1 214	1 244	1 250

Źródło: GUS/BDL

Wskaźnik jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w 2014 roku ukształtował się w Zgorzelcu na poziomie 91. W kraju i województwie rejestrowanych było relatywnie więcej nowych podmiotów niż w Zgorzelcu – na 10 tys. ludności Polski przypadły 93 jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON, zaś na 10 tys. ludności Dolnego Śląska – 101 jednostek. W miastach wskaźnik wzrastał do poziomu 106 i 108 nowych podmiotów. Jedynie w powiecie zgorzeleckim wskaźnik jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON przyjmował wartości niższe niż w Zgorzelcu i w 2014 roku wynosił 86.

Tabela 40. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
POLSKA	104	90	93	95	93
POLSKA - MIASTO	122	104	109	110	106
DOLNOŚLĄSKIE	114	103	104	113	101
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	125	111	112	124	108
Powiat zgorzelecki	99	79	81	84	87
Powiat zgorzelecki - MIASTO			88	84	86
Zgorzelec	119	89	100	92	91

Źródło: GUS/BDL

W przypadku wskaźnika jednostek wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w Zgorzelcu w 2014 roku osiągnięto wyższą wartość niż w województwie, kraju i powiecie. Oznacza to, że na terenie miasta likwidowanych było relatywnie więcej przedsiębiorstw niż w większych jednostkach. W 2014 roku na 10 tys. ludności miasta przypadało 93,3 wykreślonych firm, podczas gdy w skali kraju było to 79,2 podmiotów, w województwie – 88,4 jednostek, a w powiecie – 76,2 jednostki. Wskaźnik podmiotów wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców podlegał w latach 2010-2014 licznym fluktuacjom, przyjmując wartości niższe i wyższe – wyraźnie widoczne jest jednak maksimum

przypadające na 2011 rok, w którym we wszystkich jednostkach nastąpiło najwięcej wykreśleń jednostek z rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności.

Tabela 41. Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
POLSKA	62	100	65	70	79,2
POLSKA - MIASTO	74	121	77	83	93,7
DOLNOŚLĄSKIE	66	115	72	76	88,4
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	72	128	78	84	96,2
Powiat zgorzelecki	62	93	69	63	76,2
Powiat zgorzelecki - MIASTO			68	65	81,1
Zgorzelec	87	125	79	77	93,3

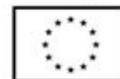
Źródło: GUS/BDL

Na podstawie powyższych danych określono saldo jednostek nowych i wykreślonych na 10 tys. ludności. Krytycznym był rok 2011, gdy we wszystkich jednostkach saldo było ujemne: najtrudniejsza była sytuacja w Zgorzelcu (-36), lepiej przedstawiała się ona w powiecie (-14), województwie (-12) i kraju (-10). W 2014 roku saldo jednostek nowych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców Zgorzelca wynosiło -3 i była to jedyna jednostka wśród analizowanych, w której w 2014 roku stwierdzono ujemne saldo jednostek nowych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności.

Tabela 42. Saldo jednostek nowych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	saldo jednostek nowych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności				
	2010	2011	2012	2013	2014
POLSKA	43	-10	28	25	14
POLSKA - MIASTO	48	-16	32	27	12
DOLNOŚLĄSKIE	49	-12	32	37	13
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	52	-17	34	40	11
Powiat zgorzelecki	38	-14	12	21	11
Powiat zgorzelecki - MIASTO			19	19	4
Zgorzelec	32	-36	21	16	-3

Źródło: GUS/BDL

Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym wskazuje na przeciętny poziom przedsiębiorczości mieszkańców miasta na tle mieszkańców innych jednostek terytorialnych. W 2014 roku na 100 ludności Zgorzelca w wieku produkcyjnym przypadało 13 osób prowadzących działalność gospodarczą. W skali kraju wskaźnik przyjął wartość niższą (12,2), podobnie jak w skali województwa (12,7) i powiatu (9,9). Natomiast w miastach kraju i województwa poziom przedsiębiorczości ludności jest wyższy niż w Zgorzelcu – na 100 mieszkańców miast kraju przypadało 14,2 osoby prowadzące działalność gospodarczą, zaś na 100 mieszkańców miast Dolnego Śląska – 13,9 osób. Analiza wartości wskaźnika osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014 nie wskazuje na rozwój przedsiębiorczości w Zgorzelcu – wskaźnik przyjmował rokrocznie wartości minimalnie wyższe i niższe, oscylując wokół wartości na poziomie 13 osób.

Tabela 43. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
POLSKA	11,9	11,6	11,9	12,1	12,2
POLSKA - MIASTO	13,9	13,6	13,8	14,1	14,2
DOLNOŚLĄSKIE	12,3	12,0	12,3	12,6	12,7
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	13,6	13,2	13,6	13,8	13,9
Powiat zgorzelecki	9,6	9,3	9,4	9,7	9,9
Powiat zgorzelecki - MIASTO			10,3	10,6	10,7
Zgorzelec	13,0	12,5	12,7	13,0	13,0

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku na terenie Zgorzelca działalność prowadziło 1 943 podmioty gospodarcze zatrudniające 0-9 pracowników w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym. Pod tym względem miasto wyróżniało się pozytywnie na tle pozostałych jednostek, gdzie średnie wartości wskaźnika były niższe niż w Zgorzelcu. Jednak na tle miast kraju i województwa sytuacja gminy była mniej korzystna. Na obszarach miejskich kraju liczba podmiotów gospodarczych zatrudniających 0-9 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosiła w 2014 roku 1 973,8, zaś najwyższą wartość stwierdzono w miastach Dolnego Śląska – 2 104,7 podmiotów.

Tabela 44. Podmioty gospodarcze zatrudniające 0-9 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	podmioty gospodarcze zatrudniające 0 - 9 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	1 495,6	1 485,5	1 542,1	1 593,1	1 625,5
POLSKA - MIASTO	1 808,5	1 795,0	1 867,7	1 932,8	1 973,8
DOLNOŚLĄSKIE	1 658,2	1 650,9	1 717,8	1 793,0	1 831,6
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	1 902,0	1 895,0	1 971,1	2 060,3	2 104,7
Powiat zgorzelecki	1 333,4	1 328,1	1 365,3	1 413,8	1 451,2
Powiat zgorzelecki - MIASTO			1 564,2	1 619,8	1 653,4
Zgorzelec	1 819,8	1 790,5	1 853,0	1 919,4	1 943,0

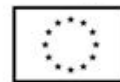
Źródło: GUS/BDL

W przypadku podmiotów gospodarczych zatrudniających 10-49 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym sytuacja w Zgorzelcu jest znacznie korzystniejsza niż w powiecie, ale również w województwie i kraju. W 2014 roku wskaźnik dla miasta ukształtował się na poziomie 61 podmiotów, podczas gdy średnia dla kraju wynosiła 60,6 podmiotów, średnia dla Dolnego Śląska – 56,1 podmiotów, a średnia dla powiatu zgorzeleckiego – 39,1 podmiotów. Natomiast porównanie Zgorzelca z miastami kraju i województwa wskazuje na mniej korzystną sytuację w gminie będącej przedmiotem analizy. W miastach kraju na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym przypadały bowiem niemal 74 podmioty gospodarcze zatrudniające 10-49 pracowników, zaś w miastach województwa dolnośląskiego – 64,2 podmioty.

Tabela 45. Podmioty gospodarcze zatrudniające 10-49 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	podmioty gospodarcze zatrudniające 10 - 49 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	65,1	65,0	59,5	59,5	60,6
POLSKA - MIASTO	76,8	76,9	71,4	72,1	73,9
DOLNOŚLĄSKIE	57,2	57,5	54,2	54,9	56,1
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	63,2	63,7	61,3	62,5	64,2
Powiat zgorzelecki	44,0	42,2	36,3	38,0	39,1
Powiat zgorzelecki - MIASTO			43,6	45,8	47,4
Zgorzelec	66,2	59,0	56,5	59,8	61,0

Źródło: GUS/BDL

Miasto Zgorzelec charakteryzowało się również relatywnie najwyższymi wskaźnikami podmiotów gospodarczych zatrudniających 50-249 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym. W 2014 roku wynosił on 14,4 i był wyższy niż średnia krajowa (12,2), wojewódzka (11,6) i powiatowa (10,4). Ponownie jednak wyższe niż w Zgorzelcu okazały się wskaźniki podmiotów gospodarczych zatrudniających 50-249 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarach miejskich kraju (17,0) i województwa (14,8). Warto zwrócić również uwagę, że na przestrzeni lat 2010-2014 sytuacja w kraju, województwie, powiecie i mieście poprawiła się.

Tabela 46. Podmioty gospodarcze zatrudniające 50-249 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	podmioty gospodarcze zatrudniające 50 - 249 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
POLSKA	12,0	11,9	12,1	12,1	12,2
POLSKA - MIASTO	16,4	16,3	16,7	16,8	17,0
DOLNOŚLĄSKIE	11,2	10,9	11,5	11,5	11,6
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	14,0	13,7	14,5	14,6	14,8
Powiat zgorzelecki	9,8	9,9	10,3	10,4	10,4
Powiat zgorzelecki - MIASTO			13,0	13,2	13,5
Zgorzelec	12,9	13,5	13,8	14,1	14,4

Źródło: GUS/BDL

Ostatni ze wskaźników dotyczy podmiotów gospodarczych zatrudniających powyżej 250 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym. Od 2013 roku w Zgorzelcu wynosi on 1,5, tj. znacznie mniej niż w latach 2010-2012 roku, gdy kształtował się na poziomie 2,4-2,5. W województwie dolnośląskim na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2014 roku przypadało 1,9 podmiotów gospodarczych zatrudniających powyżej 250 pracowników, a w kraju – 1,8 podmiotów. Natomiast najwyższe wartości, znacznie powyżej poziomu dla Zgorzelca, osiągnęte były w miastach kraju (2,8) i Dolnego Śląska (2,5).

Tabela 47. Podmioty gospodarcze zatrudniające powyżej 250 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	podmioty gospodarcze zatrudniające powyżej 250 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym				
	2010	2011	2012	2013	2014
POLSKA	2,0	1,9	1,9	1,8	1,8
POLSKA - MIASTO	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8
DOLNOŚLĄSKIE	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	2,6	2,5	2,5	2,5	2,5
Powiat zgorzelecki	1,6	1,6	1,6	1,3	1,2
Powiat zgorzelecki - MIASTO			2,4	2,0	1,7
Zgorzelec	2,4	2,4	2,5	1,5	1,5

Źródło: GUS/BDL

Liczba osób **pracujących**²¹ na terenie Zgorzelca wynosiła w 2014 roku 7 515 osób. Rok 2014 był pierwszym w analizowanym okresie, gdy liczba pracujących w mieście wzrosła. Od 2010 do 2013 roku obserwowana była bowiem tendencja malejąca, z minimum na poziomie 7 276 pracujących w 2013 roku. Mimo jednak wzrostu w 2014 roku, liczba pracujących nadal była o 5,9% niższa niż w 2010 roku.

Wśród pracujących w Zgorzelcu przewagę mają kobiety. W 2014 roku ich liczba wynosiła 4 322 osoby, co stanowiło 57,5% ogółu pracujących w mieście. Zarówno w przypadku mężczyzn, jak i kobiet, liczba osób pracujących początkowo zmniejszała się, a dopiero pod koniec analizowanego okresu (w 2013 roku dla kobiet i w 2014 roku dla mężczyzn) nastąpiła poprawa sytuacji. Ogółem w 2014 roku liczba pracujących kobiet w Zgorzelcu była o 2,8% niższa niż w 2010 roku, zaś liczba pracujących mężczyzn – o 9,8% niższa. Oznacza to, że tempo spadku liczby pracujących mężczyzn było szybsze niż tempo spadku liczby pracujących kobiet. Tym samym udział kobiet w ogóle pracujących zwiększył się z 55,7% w 2010 roku do 57,5% w 2014 roku, zaś udział mężczyzn zmniejszył się z 44,3% do 42,5%.

²¹ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez zakładów osób fizycznych o liczbie pracujących do 5 osób, (dla lat 1995-1998); bez zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą o liczbie pracujących do 9 osób (dla 1999 r.); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób (od 2000 r.). W 2004 i 2005 r. dla gmin miejsko-wiejskich sporządzane jest jedno sprawozdanie, brak informacji dla części miejskiej i części wiejskiej. Wg faktycznego miejsca pracy (dla lat 1995-2003); wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.) – wyjaśnienie GUS.

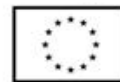

Tabela 48. Liczba pracujących w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	ogółem				
Zgorzelec	7 987	7 679	7 425	7 276	7 515
kobiety					
Zgorzelec	4 447	4 255	4 191	4 263	4 322
mężczyźni					
Zgorzelec	3 540	3 424	3 234	3 013	3 193

Źródło: GUS/BDL

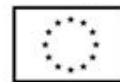
Wskaźnik pracujących na 1000 ludności pozwala porównać sytuację w mieście oraz innych jednostkach administracyjnych. W 2014 roku w Zgorzelcu na 1000 mieszkańców przypadało 238 osób pracujących – była to wartość wyższa niż w latach 2011-2013, ale nadal niższa niż w 2010 roku. Na tle powiatu zgorzeleckiego i całego kraju Zgorzelec cechował się wyższymi wartościami wskaźnika pracujących na 1000 mieszkańców, jednak w porównaniu do obszarów miejskich większych jednostek sytuacja miasta była znacznie mniej korzystna. W miastach powiatu zgorzeleckiego na 1000 mieszkańców przypadało 282 osoby pracujące, w miastach Dolnego Śląska wskaźnik wzrastał do 302 pracujących, zaś w miastach kraju – do wartości maksymalnej w całym analizowanym okresie i wśród wszystkich jednostek, tj. 310 pracujących na 1000 ludności.

Tabela 49. Pracujący na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	pracujący ogółem na 1000 mieszkańców				
	2010 osoba	2011 osoba	2012 osoba	2013 osoba	2014 osoba
POLSKA	223	224	223	226	230
POLSKA - MIASTO	304	304	302	304	310
DOLNOŚLĄSKIE	240	241	239	244	251
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	289	289	287	294	302
Powiat zgorzelecki	233	230	218	219	219
Powiat zgorzelecki - MIASTO			281	279	282
Zgorzelec	245	237	230	228	238

Źródło: GUS/BDL

Podsumowując kwestie gospodarcze, należy podkreślić specyficzne położenie geograficzne miasta Zgorzelec na styku trzech granic: polskiej, czeskiej i niemieckiej, które stwarza doskonałe warunki do rozwoju przedsiębiorczości i inwestowania. Duże zaplecze dla lokalnego rynku pracy stwarza zlokalizowany niedaleko miasta kombinat górnico-

Unia Europejska
Fundusz Spójności

energetyczny: PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. – Oddział Elektrownia Turów oraz PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. – Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Turów.

Natomiast wśród najważniejszych przedsiębiorstw prowadzących działalność w Zgorzelcu wymienić należy:

- Citronex Group – w Zgorzelcu znajduje się potężny kompleks dojrzewalni bananów²²,
- KOPEX-FAMAGO, Zakład produkcyjny w Zgorzelcu, oferujący kompleksowe rozwiązania dla górnictwa odkrywkowego, energetyki, portów, składów materiałów sypkich oraz innych branż przemysłowych²³,
- Specjalistyczne Przedsiębiorstwo Budowlane „SAVEX”, oferujący kompleksowe usługi w zakresie projektowania, budowy, remontów i modernizacji obiektów budownictwa ogólnego i przemysłowego, w szczególności kominów przemysłowych, chłodni kominowych i wentylatorowych, zbiorników, silosów i zapór wodnych na najwyższym poziomie technicznym i jakościowym²⁴,
- Przedsiębiorstwo Robót Instalacyjnych „INSBUD” Sp. z o. o., oferujące usługi z zakresu budownictwa, hydrotechniki i inżynierii sanitarnej²⁵.

Na terenie miasta Zgorzelec znajdują się obszary włączone do specjalnych stref ekonomicznych. Przedsiębiorcy ulokowani w SSE zyskują zachęty inwestycyjne, w postaci m.in. zwolnienia z podatku dochodowego. W obrębie gminy miejskiej Zgorzelec znajdują się podstrefy następujących SSE:

- *Kamiennogórska Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości*²⁶ – strefa obejmuje grunty o powierzchni 373,8344 ha, położone na terenie miast: Jawor, Jelenia Góra, Kamienna Góra, Lubań, Ostrów Wielkopolski, Piechowice, Zgorzelec oraz gmin: Bolków, Gryfów Śląski, Janowice Wielkie, Kamienna Góra, Lubań, Lubawka, Mirsk, Nowogrodzic, Prusice i Żmigród. Podstrefa Zgorzelec położona jest przy ul. Sulikowskiej, w południowej części miasta, przy drodze wylotowej w kierunku

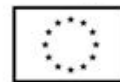
²² Za: <http://www.citronex.pl/nasze-branze/banany/dojrzewalnie/> (15.06.2016)

²³ Za: <http://kopexfamago.eu/> (15.06.2016)

²⁴ Za: <http://www.savex.pl/oferta> (15.06.2016)

²⁵ Za: <http://www.insbudzgorzelec.pl/> (15.06.2016)

²⁶ Za: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kamiennogórskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz.U.2015, poz. 1193)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Bogatyni. Obejmuje ok. 16 ha gruntów, których przeznaczenie ustalone miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obejmuje tereny zabudowy produkcyjno-usługowej.

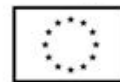
- *Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna*²⁷ – strefa obejmuje grunty o powierzchni 1763,7713 ha, położone na terenach miast: Chojnów, Głogów, Jawor, Legnica, Lubin, Zgorzelec i Złotoryja oraz gmin: Chojnów, Gromadka, Iłowa, Kostomłoty, Legnickie Pole, Męcinka, Miękinia, Miłkowice, Polkowice, Prochowice, Przemków i Środa Śląska. Podstrefa Zgorzelec LSSE obejmuje ponad 70 ha gruntów położonych w pobliżu ul. Bohaterów II Armii Wojska Polskiego (30,3709 ha) i ul. Słowiańskiej (40,2244 ha). W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego tereny przeznaczone są pod inwestycje przemysłowe, bazy, składy i działalność usługową.

Oprócz terenów włączonych do Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości oraz Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, w granicach miasta Zgorzelec znajdują się również nieruchomości gruntowe i zabudowane, które mogą być wykorzystane dla rozwoju gospodarczego. Obejmują one działki przy ul. Wróblewskiego, ul. Wrocławskiej, „Osiedlu Słonecznym”, ul. Łużyckiej, ul. Lubańskiej – Poluszyńskiego, ul. Fabrycznej, nieruchomości Agencji Mienia Wojskowego przy ul. Łużyckiej oraz niezagospodarowane tereny w Zgorzeleckim Centrum Sportowo Rekreacyjnym²⁸.

²⁷ Za: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 listopada 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie legnickiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz.U. 2015, poz. 1874)

²⁸ Za:

http://www.zgorzelec.eu/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=247&Itemid=10028
6 (14.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

2.3 Diagnoza zjawisk w sferze środowiskowej

WARUNKI NATURALNE I ŚRODOWISKO

Ukształtowanie powierzchni, rzeźba terenu i budowa geologiczna²⁹

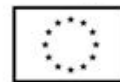
Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski wg J. Kondrackiego Zgorzelec znajduje się w granicach mezoregionu Obniżenie Żytawsko-Zgorzeleckie (rozciągającego się wzdłuż Nysy Łużyckiej, między Pogórzem Wschodniołużyckim w Niemczech i Pogórzem Izerskim w Polsce), w obrębie mikroregionów: Równina Zgorzelecka oraz Dolina Nysy.

Miasto Zgorzelec leży w obrębie zachodniej części bloku łużyckiego wchodzącego w skład strefy saksoturyngijskiej, który ku południowemu wschodowi łączy się ze skałami bloku karkonosko-izerskiego. Blok łużycki zbudowany jest głównie z granodiorytów zawidowskich i szarowaków łużyckich, które na obszarze Polski występują jedynie w Zgorzelcu, Jędrzychowicach i Włosieniu.

W budowie geologicznej miasta uczestniczą utwory:

- Prekambru, reprezentowane na terenie miasta Zgorzelec przez:
 - szarogłazy i łupki szarogłazowe (występują na stosunkowo niewielkim obszarze, w postaci kilku małych odizolowanych od siebie wysp, zlokalizowanych w północnej części miasta, na północ od drogi Zgorzelec-Łagów)
 - hornfelsy (znajdują się w środkowej i północno-zachodniej części miasta)
 - granodioryty (odsłaniają się w rejonie dworca kolejowego: na północ i południe od dworca, ale również w parku miejskim, w małym łomie przy granicznym wiadukcie kolejowym)
- Trzeciorzędu, reprezentowane na terenie miasta Zgorzelec przez:
 - piaski i żwiry kwarcowe (wychodnia ich tworzy płaskie, podłużnego kształtu wzgórze, ciągnące się równoległe do szosy ze Zgorzelca do Koźmina)

²⁹ Cyt. za: *Program Ochrony Środowiska Miasta Zgorzelec na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. Załącznik nr 1 Charakterystyka stanu środowiska w Mieście Zgorzelec*

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- ily (odslaniają się w dwóch oddzielnych płatach w Zgorzelcu – Ujazd: w gliniance znajdującej się po lewej stronie drogi z Koźmina do centrum miasta oraz ok. 400 m na wschód od ww. glinianki)
- Czwartorzędu, reprezentowane na terenie miasta Zgorzelec przez:
 - osady plejstoceny (osady zlodowacenia środkowopolskiego: fragmenty w rejonie ul. Warszawskiej, na prawym brzegu Czerwonej Wody, w pobliżu ujścia do Nysy, w najbardziej wysuniętej północnej części miasta – wzdłuż drogi prowadzącej z miasta do b. PGR w Jędrzychowicach; we wschodniej i południowej części miasta; na północ od ul. Reymonta; osady zlodowacenia bałtyckiego)
 - osady holoceny (występują wzdłuż koryt potoków oraz rzek)
 - osady czwartorzędu nierozdzielonego (występują w centralnej części miasta oraz w formie płatów na północ od ul. Lubańskiej).

Obecnie na obszarze miasta Zgorzelca nie występują eksploatowane złoża surowców naturalnych³⁰. W obszarze miasta z uwagi na istniejące uwarunkowania środowiskowe i kulturowe wykluczono prowadzenie działalnością związaną z eksploatacją surowców mineralnych, w tym okrucowych.

Gleby³¹

Pokrywa glebowa w obrębie miasta Zgorzelec charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem wynikającym z różnic w rzeźbie terenu, układzie stosunków wodnych i składzie mechanicznym utworów budujących powierzchnię gminy. Zgodnie z systematyką gleb Polski, gleby użytków rolnych miasta Zgorzelca zakwalifikować można do następujących jednostek typologicznych:

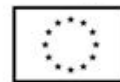
³⁰ Za: <http://igs.pgi.gov.pl/zloza.asp> (29.05.2016). W przeszłości na terenie Zgorzelca wydobywano złoto (do górnictwa złota odnoszą się pierwsze ślady związane z pozyskiwaniem surowców mineralnych na tym terenie), a później także granodioryty i piaski oraz węgiel brunatny (osiedle Ujazd). Na terenie miasta pozostały ślady dawnej eksploatacji surowców skalnych, których przykładem jest kamieniołom nad Czerwoną Wodą w Ujeździe.

³¹ Cyt. za: *Program Ochrony Środowiska Miasta Zgorzelec na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. Załącznik nr 1 Charakterystyka stanu środowiska w Mieście Zgorzelec*

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Dział II. Gleby autogeniczne. Są to gleby powstałe pod wpływem kilku czynników, bez wyraźnej przewagi jednego z nich; charakterystyczne dla danej strefy klimatyczno-glebowej.
 - Rząd B. Gleby brunatnoziemne – na terenie miasta zajmują około 85% powierzchni użytków rolnych, będąc dominującym typem ziem na tym obszarze
 - Typ: Gleby brunatne – gleby tego typu zajmują 30% powierzchni gminy
 - Typ: Gleby płowe – zajmują na terenie miasta około 55% użytków rolnych.
- Dział III. Gleby semihydrogeniczne. Ich geneza związana jest z warunkami nadmiernego uwilgotnienia spowodowanego, przeważnie, wsiękiem wód gruntowych. Na terenie miasta występują gleby gruntowo-glejowe, zaliczane do rzędu gleb zabagnionych, ale ich pozycja jest marginalna – stanowią 0,3% użytków rolnych.
- Dział IV. Gleby hydrogeniczne. Geneza tych gleb związana jest z procesem akumulacji masy organicznej w warunkach środowiska wodnego oraz osadzania materiału transportowanego przez wodę i wiatr. Na terenie gminy Zgorzelca nie występują większe kompleksy gleb zasobnych w substancję organiczną, ale są one objęte ochroną prawną na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych jako gleby organiczne.
- Dział V. Gleby napływowe. Powstawanie gleb napływowych związane jest z erozyjno-sedymentacyjną działalnością wód rzecznych oraz wód spływających po stoku, a także z innymi procesami stokowymi (spęływanie, osuwanie, lód włóknisty).
 - Rząd A. Gleby aluwialne. Związane są z erozyjno-sedymentacyjną działalnością wód płynących.
 - Typ: Mady rzeczne – typowe mady rzeczne występują w dolinie Nysy. Zajmują 13% powierzchni użytków rolnych.

Dominującym kompleksem przydatności rolniczej gleb na terenie miasta Zgorzelca jest kompleks 5 – żytni dobry. Gleby tego kompleksu występują zwłaszcza w północnej (rejon

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Jędrzychowic) i wschodniej (rejon Łagowa) części miasta. Pod względem typologicznym są to gleby płowe (30% kompleksu) oraz brunatne (65%), a pozostałą część stanowią mady.

W południowo wschodniej części miasta dominują gleby kompleksu 3 – pszenno-wadliwy. Pod względem typologicznym, gleby płowe stanowią 55% powierzchni kompleksu, pozostałą powierzchnię zajmują gleby brunatne. Również w południowo-wschodnim rejonie miasta występuje jeden z najlepszych kompleksów przydatności rolniczej gleb: kompleks 2 – pszenno-dobry. Gleby płowe stanowią 80% tego kompleksu, 19% powierzchni stanowią gleby brunatne, 1% zajmują zaś mady.

Pod względem klas bonitacyjnych użytki rolne występujące na obszarze miasta Zgorzelec klasyfikowane są jako:

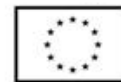
- Gleby bardzo dobre II klasy bonitacyjnej – 11 ha
- Gleby średnio-dobre III klasy bonitacyjnej – 199 ha (w tym 26% stanowią użytki zielone)
- Gleby średnie IV klasy bonitacyjnej – 298 ha (w tym 33% stanowią użytki zielone)
- Gleby słabe V klasy bonitacyjnej i najslabsze VI klasy bonitacyjnej – 94 ha (w tym 70% stanowią użytki zielone).

Wody podziemne³²

Na obrębie miasta Zgorzelca występują cztery poziomy wodonośne:

- Czwartorzędowy holoceni – związany jest z piaszczysto-żwirowymi utworami rzecznyymi wypełniającymi współczesne dna dolin. Zwierciadło tego poziomu zalega płytko – do 2m pod poziomem terenu. W dolinie Nysy Łużyckiej miąższość warstwy sięga kilkunastu metrów. Średnia wydajność jednego otworu jest zróżnicowana i waha się od 30 do 65 m³/h. Wody tego poziomu stanowią zasadniczy rezerwuar dla ujęć wodociągowych dla Miasta Zgorzelec.
- Czwartorzędowy plejstoceni – związany jest z piaszczysto-żwirowymi osadami wodnolodowcowymi. Występuje on średnio na głębokości 3-10 m, a jego wydajność jest stosunkowo niewielka i zmienna przestrzennie. Poziom ten na ogół zasila w wodę studnie kopane gospodarskie.

³² Cyt. za: *Program Ochrony Środowiska Miasta Zgorzelec na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. Załącznik nr 1 Charakterystyka stanu środowiska w Mieście Zgorzelec*

Unia Europejska
Fundusz Spójności

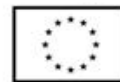
- Trzeciorzędowy (w utworach luźnych) – poziom ten związany jest z piaszczysto-zwirowymi przewarstwieniami w serii ilastej. Wody tego poziomu występują na różnych głębokościach, od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów. Są to wody generalnie czyste, czasem żelazione, a uzyskiwane wydajności wahają się od 1m³/h (ujęcie Jerzmanki) do 15m³/h (Jędrzychowice).
- Trzęciorzędowy (prekambryjski-szczelinowy) – poziom ten jest bardzo słabo rozeznany hydrogeologicznie. Występujące tu wody mają charakter szczelinowy gromadząc się w spękaniach i szczelinach bazaltów, szarogłazów, granodiorytów. Są to wody o nieustalonym horyzoncie, nieznanymi zasobami i kierunkami przepływu. Obecnie nieeksploatowane.

Poziom wód podziemnych na obszarze miasta jest obniżony, co jest spowodowane drenującą działalnością potoków spływających do Nysy Łużyckiej. Wzdłuż rzeki występuje obszar płytkiego poziomu wód podziemnych (0-1 m) w utworach holoceniowych, a wzdłuż ul. Warszawskiej głębokość pierwszego poziomu wód podziemnych w osadach plejstoceniowych sięga do 12 metrów.

W rejonie Zgorzelca występują bardzo niekorzystne warunki hydrogeologiczne, z powodu uwarunkowań geologicznych (płytko zalegające podłoże krystaliczne). Stąd też tylko w granicach Nysy Łużyckiej spotyka się złoża wodonośne ujęte do eksploatacji przez studnie pionowe i szybowe o głębokości 12-15 metrów. Aby pokryć zapotrzebowanie na wodę wybudowano pompownię oraz stawy infiltracyjne, a także zwiększone ilości basenów i stawów oraz barier studziennych wzdłuż stawów. Główne ujęcia infiltracyjne bazują na wodach pochodzących z utworów czwartorzędowych.

W obrębie miasta nie występują główne zbiorniki wód podziemnych, natomiast obowiązujący od 2016 roku podział kraju na jednolite części wód podziemnych wskazuje, że obszar ten należy do jednostek: JCWPd nr 92 (północno wschodnie fragmenty miasta) oraz JCWPd nr 105 (większość gminy). Według dotychczas obowiązującego podziału JCWPd gmina miejska Zgorzelec położona była w obrębie jednostki nr 88. W wyniku przeprowadzonego monitoringu jakości wód podziemnych stan wód JCWPd nr 88 oceniany był jako dobry chemicznie (w latach 2012-2014) i słaby ilościowo (w latach 2010-2012)³³.

³³ Za: <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/> (16.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

W 2015 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie prowadził monitoring operacyjny stanu chemicznego wód podziemnych na obszarze wybranych JCWPd. Wśród wyznaczonych do badania 19 punktów kontrolno-pomiarowych znajdował się punkt pomiarowy w Zgorzelcu, zlokalizowany na JCWPd nr 88. W wyniku przeprowadzonych pomiarów wody podziemne JCWPd nr 88 zaklasyfikowano do słabego stanu chemicznego (klasa IV)³⁴.

Wody powierzchniowe³⁵

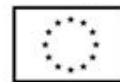
Najważniejszym ciekim wodnym miasta Zgorzelec jest rzeka Nysa Łużycka, od km 197,8 będąca rzeką graniczną między Polską a Niemcami. Jest to drugi co do wielkości lewobrzeżny dopływ Odry, o długości 251,6 km. Nysa Łużycka wypływa z południowo-zachodnich stoków Gór Izerskich, w rezerwacie przyrody na terenie Czech. Rzeka odwadnia obszar o powierzchni 4 297 km², a zebrane wody odprowadza do Odry mając ujście na terenie województwa lubuskiego (km 542,4).

Sieć rzeczną w mieście uzupełnia dopływ Nysy Łużyckiej – Czerwona Woda. Czerwona Woda jest prawobrzeżnym dopływem Nysy Łużyckiej, wypływającym z podnóża Gór Izerskich. Dopływem Nysy Łużyckiej jest również Jędrzychowicki Potok, uchodzący do rzeki powyżej Zgorzelca, Do Jędrzychowickiego Potoku odprowadzane są ścieki z oczyszczalni w Jędrzychowicach.

Wody powierzchniowe w mieście Zgorzelec stwarzają ryzyko zagrożenia powodziowego. Wynikają one z charakteru rzek (pod względem reżimu hydrologicznego Nysa Łużycka zaliczana jest do cieków wodnych o charakterze górskim, cechujących się gwałtownymi przyborami wód w wyniku wysokich opadów czy szybkiego topnienia śniegów) oraz ukształtowania terenu. Charakterystyczną cechą obszaru dorzecza Nysy Łużyckiej są wezbrania w okresie wiosennych roztopów, letnich opadów i grudniowych deszczy. Niżówki występują najczęściej we wrześniu. Przyczyną podtopień i powodzi są na ogół:

³⁴ Za: Ocena jakości wód podziemnych województwa dolnośląskiego rok 2015, <http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/wody-podziemne/oceny/> (16.06.2016)

³⁵ Cyt. za: *Program Ochrony Środowiska Miasta Zgorzelec na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. Załącznik nr 1 Charakterystyka stanu środowiska w Mieście Zgorzelec*

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- bardzo intensywne opady burzowe (określane jako oberwanie chmury), obejmujące najczęściej niewielkie obszary o dużych nachyleniach zboczy, powodujące gwałtowne i krótkotrwałe (do kilku godzin) lokalne wezbrania wód,
- opady rozlewne tj. trwające kilka dni opady o wysokim natężeniu (od kilkudziesięciu do 100 mm w ciągu doby), obejmujące większą część zlewni,
- szybkie topnienie śniegów i towarzyszące im opady deszczu, a szczególnie gdy towarzyszą im zatory lodowe na rzekach.

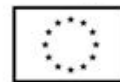
Zasięgi powodzi na terenie miasta Zgorzelec obejmują w większości niezainwestowane tereny terasy zalewowej Nysy Łużyckiej. W środkowej i północnej części miasta jest to wąski pas terenów bezpośrednio przyległych do rzeki. Mogą tu wystąpić podtopienia na odcinku około 800 m wzdłuż ulicy Daszyńskiego (od Cienistej do końca ul. Daszyńskiego). Natomiast w rejonie ujścia Czerwonej Wody tereny zalewu Q1% zajmują całą powierzchnię ujść wód w rejonie ulicy Orzeszkowej oraz łąki wzdłuż Czerwonej Wody, aż do ulicy Francuskiej, również nie zagrażając terenom zabudowanym. Czerwona Woda może podtopiać zabudowę wzdłuż ulic Rzeczki Dolne i Rzeczki Górne.

Ocena jakości wód powierzchniowych prowadzona jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. W 2014 roku na terenie Zgorzelca znajdował się punkt pomiarowo-kontrolny na JCWP Czerwona Woda od Studzianki do Nysy Łużyckiej (PLRW6000817449). Rzeka we wskazanym punkcie pomiarowo-kontrolnym uzyskała następujące parametry:

- III klasa elementów biologicznych
- I klasa elementów hydromorfologicznych
- II klasa elementów fizykochemicznych
- Stan/potencjał ekologiczny – umiarkowany
- Stan – zły³⁶.

Klimat

³⁶ Za: Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie województwa dolnośląskiego za rok 2014, <http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/wody-powierzchniowe/stan-czystosci-wod/> (16.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Okolice Zgorzelca należą do najcieplejszych obszarów Pogórza Sudeckiego. Klimat jest stosunkowo łagodny, ukształtowany pod wpływem klimatu atlantyckiego. Główne cechy klimatu okolic Zgorzelca są następujące:

- Średnia temperatura roczna powietrza wynosi 8⁰C
- Okres wegetacyjny trwa przeciętnie 210 dni: rozpoczyna się w końcu marca i kończy w pierwszej dekadzie listopada
- Okres wolny od przymrozków wynosi 190 dni
- W przebiegu rocznym opadów atmosferycznych zaznacza się maksimum letnie i minimum zimowe. Około 36 % sumy rocznej opadów przypada na sezon letni, od czerwca do sierpnia włącznie.
- Najniższe opady występują zazwyczaj w miesiącach zimowych, a najwyższe w lipcu.
- Przeważające są wiatry południowe oraz południowo-zachodnie i północno-zachodnie³⁷.

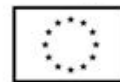
Powietrze

Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego prowadzona jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w oparciu o kryteria ustanowione ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. Pod względem stref, dla których dokonuje się oceny jakości powietrza, miasto Zgorzelec, razem z całym powiatem zgorzeleckim, należy do strefy dolnośląskiej, o kodzie PL0204.

W odniesieniu do kryterium ochrony zdrowia strefa dolnośląska wykazała w 2015 roku następujące klasy:

- klasa A: SO₂, NO₂, benzen, CO, Pb, Ni, Cd (dla klasy A poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza);
- klasa C: PM₁₀, PM_{2.5}, As, ozon (wg poziomu docelowego), benzo(a)piren (dla klasy C poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową; należy określić obszary

³⁷ Za: Program Ochrony Środowiska Miasta Zgorzelec na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. Załącznik nr 1 Charakterystyka stanu środowiska w Mieście Zgorzelec

Unia Europejska
Fundusz Spójności

przekroczeń oraz dążyć do osiągnięcia wartości kryterialnych, niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza POP);

- klasa C1: pył PM_{2,5} (dla klasy C1 poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną dla fazy II ustanowioną dla pyłu PM_{2,5});
- klasa D2: ozon (wg poziomu celu długoterminowego; dla klasy D2 poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego; należy dążyć do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020).

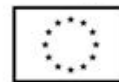
Natomiast w odniesieniu do kryterium ochrony roślin:

- Klasa A: SO₂, NO_x
- Klasa C: ozon (wg poziomu docelowego)
- Klasa D2: ozon (wg poziomu celu długoterminowego)³⁸.

W dokumencie *Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2015 roku* wskazano, że największym problemem województwa pozostaje wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym (zarówno PM₁₀, jak i PM_{2,5}) oraz benzo(a)pirenem. Główną przyczyną występowania przekroczeń w okresie zimowym jest emisja z systemów indywidualnego ogrzewania budynków (tzw. „mała emisja”) i utrudnione warunki rozprzestrzeniania zanieczyszczeń (szczególnie w kotlinach). Inne przyczyny występowania przekroczeń obejmują m.in. emisję zanieczyszczeń z transportu drogowego oraz niezorganizowaną emisję pyłu z dróg i terenów przemysłowych.

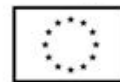
W Zgorzelcu, na ul. Bohaterów Getta, znajduje się stanowisko pomiarowe, z którego wyniki wykorzystywane są w ocenie i klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego pod względem jakości powietrza dokonywanej przez WIOŚ we Wrocławiu. Zakres prowadzonego w Zgorzelcu monitoringu powietrza obejmuje pomiary stężeń dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, benzenu, tlenku węgla, ozonu, pyłu zawieszzonego PM₁₀ i PM_{2,5} w powietrzu, a także ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀. W zależności od badanej substancji pomiary są wykonywane metodami automatycznymi (C₆H₆, CO, NO₂, SO₂) lub manualnymi (As(PM₁₀), BaP(PM₁₀), Cd(PM₁₀), Ni(PM₁₀), PB(PM₁₀),

³⁸ Za: *Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2015 rok*, <http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/powietrze/oceny/> (16.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

PM10 i PM2.5). Wyniki pomiarów stężenia substancji zanieczyszczających powietrze w mieście Zgorzelcu w 2015 roku przedstawiały się następująco:

- SO₂: średnia roczna 7,3 µg/m³ (w sezonie grzewczym 9,8 µg/m³, poza sezonem 4,6 µg/m³)
- NO₂: średnia roczna 17,2 µg/m³, tj. 43% normy (w sezonie grzewczym 20,2 µg/m³, poza sezonem 13,6 µg/m³)
- CO: średnia roczna 404 µg/m³ (w sezonie grzewczym 480 µg/m³, poza sezonem 323 µg/m³)
- C₆H₆: średnia roczna 1,2 µg/m³, tj. 23% normy (w sezonie grzewczym 1,7 µg/m³, poza sezonem 0,6 µg/m³)
- PM10: średnia roczna 27,3 µg/m³, tj. 68% normy (w sezonie grzewczym 36,4 µg/m³, poza sezonem 18,3 µg/m³). Odnotowano 34 przypadki powyżej poziomu dopuszczalnego, przy dopuszczalnej liczbie przekroczeń wynoszącej 35 razy.
- PM2.5: średnia roczna 18,4 µg/m³, tj. 74% normy (w sezonie grzewczym 24,5 µg/m³, poza sezonem 12,5 µg/m³)
- Pb w PM10: średnia roczna 0,015 µg/m³, tj. 3% normy (w sezonie grzewczym 0,024 µg/m³, poza sezonem 0,007 µg/m³)
- Cd w PM10: średnia roczna 0,4 µg/m³, tj. 9% normy (w sezonie grzewczym 0,7 µg/m³, poza sezonem 0,2 µg/m³)
- Ni w PM10: średnia roczna 0,8 µg/m³, tj. 4% normy (w sezonie grzewczym 1,0 µg/m³, poza sezonem 0,6 µg/m³)
- As w PM10: średnia roczna 2,0 µg/m³, tj. 33% normy (w sezonie grzewczym 2,9 µg/m³, poza sezonem 1,2 µg/m³)
- BaP w PM10: średnia roczna 3,6 µg/m³, tj. **360% normy** (w sezonie grzewczym 7,5 µg/m³, poza sezonem 0,3 µg/m³).

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Jak wynika z powyższych danych w 2015 roku w Zgorzelsku zarejestrowano przekroczenia norm benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Pomiary nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych stężeń pozostałych substancji³⁹.

Hałas komunikacyjny

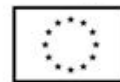
Hałas jest jednym z czynników zanieczyszczających środowisko. Do oceny akustycznej stosuje się poziom równoważny dźwięku (L_{Aeq}), tj. uśredniony poziom dźwięku w funkcji czasu, mierzony w decybelach. Dopuszczalny poziom hałasu uzależniony jest od źródła hałasu, pory dnia i przeznaczenia terenu. Na terenach zabudowy zagrodowej, terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego dopuszczalny poziom hałasu wzdłuż dróg wynosi 65dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej, a w przypadku pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasów – 55 dB w porze dziennej i 45 dB w porze nocnej. Natomiast na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej poziom hałasu wzdłuż dróg nie może przekraczać 61 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej, a w pozostałych przypadkach – 50 dB w porze dziennej i 40 dB w porze nocnej⁴⁰.

Oceny poziomu hałasu są jednym z elementów monitoringu środowiska prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Ostatnie badanie klimatu akustycznego na terenie miasta Zgorzelec przeprowadzone zostało w 2011 roku w dwóch punktach pomiarowych:

- punkt przy ulicy Armii Krajowej (droga wojewódzka nr 317, ulica w centrum miasta o nawierzchni asfaltowej w stanie bardzo dobrym). Stwierdzony poziom równoważny hałasu odpowiadał 66,3 dB przy natężeniu ruchu 753 poj/h i 1,7% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu. Zabudowa o charakterze luźnym, zagrodowym usytuowana 10,0 m od krawędzi jezdni. W strefie oddziaływania znajduje się 46 budynków jednorodzinnych, zamieszkałych szacunkowo przez ok. 150 osób.
- punkt przy ul. Łużyckiej (droga wojewódzka nr 352, wylotowa w kierunku Bogatyni, ulica o asfaltowej nawierzchni w dostatecznym stanie). Stwierdzony poziom

³⁹ Za: Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2015 roku, <http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/powietrze/oceny/> (16.06.2016)

⁴⁰ Za: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, Dz.U. z dnia 22 stycznia 2014 r., poz. 112.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

równoważny hałasu odpowiadał 67,3 dB przy natężeniu ruchu 657 poj/h i 13,0% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu. Zabudowa obustronna mieszana, zlokalizowana 4,0-6,0 m od krawędzi jezdni. W strefie oddziaływania znajduje się 44 budynków jednorodzinnych, oszacowana liczba mieszkańców wynosi 150 osób⁴¹.

Przeprowadzone pomiary hałasu wykazały przekroczenie poziomów dopuszczalnych, zarówno w porze dziennej, jak i nocnej.

Promieniowanie elektromagnetyczne

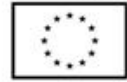
W rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), pola elektromagnetyczne są to pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz. Głównym źródłem pól elektromagnetycznych występujących w środowisku są elektromagnetyczne linie wysokiego napięcia i instalacje radiokomunikacyjne, takie jak: stacje bazowe radiokomunikacji (w tym telefonii komórkowej) i stacje nadające programy radiowe i telewizyjne.

Badanie poziomu pól elektromagnetycznych prowadzone jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. W 2014 roku badanie PEM realizowane było w 45 punktach na terenie województwa dolnośląskiego, w tym 1 zlokalizowanym w Zgorzelcu. Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu 3 MHz- 3000 MHz w 2014 roku w Zgorzelcu wynosiła 0,65 V/m, tj. była niższa niż w 2011 roku (1,18 V/m).

Na podstawie powyższych wyników pomiarów promieniowania elektromagnetycznego można stwierdzić, iż normy środowiskowe dla PEM zostały w Zgorzelcu dotrzymane. Nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnego poziomu, tj. 7 V/m w żadnym z punktów kontrolno-pomiarowych w województwie dolnośląskim⁴².

⁴¹ Za: *Klimat akustyczny w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w 2011 roku*, <http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/halas/stan-klimatu-akustycznego/> (13.03.2016)

⁴² Za: *Badanie poziomów pól elektromagnetycznych w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w roku 2014*, <http://www.wroclaw.pios.gov.pl/index.php/monitoring-srodowiska/promieniowanie-elektromagnetyczne/pomiary-i-oceny/> (01.03.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

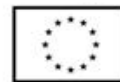
Odpady

Zgodnie z uchwałą nr XXIV/617/12 z dnia 27.06.2012 r. w sprawie wykonania *Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012* obszar miasta Zgorzelec należy do **Regionu Zachodniego**, obejmującego łącznie 20 gmin z powiatów bolesławieckiego, lubańskiego i zgorzeleckiego. Dla Regionu Zachodniego wyznaczono następujące instalacje zagospodarowania odpadów komunalnych:

1. Mechaniczno- biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych – MBM:
 - Trzebień, ul. Spacerowa 24, Bolesławiec
 - ul. Bazaltowa 1, Lubań
 - ul. Zgorzelecka, Bogatynia
2. Przetwarzanie selektywnie zbieranych odpadów zielonych i innych bioodpadów – kompostownia:
 - ul. Zgorzelecka, Bogatynia
 - Trzebień, ul. Spacerowa 24, Bolesławiec
 - ul. Bazaltowa 1, Lubań
 - Lubków 63, Raciborowice Górne
 - Jędrzychowice, Zgorzelec
3. Składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów – Składowisko:
 - ul. Zgorzelecka, Bogatynia
 - Trzebień, ul. Spacerowa 24, Bolesławiec
 - ul. Bazaltowa 1, Lubań

Natomiast instalacje przewidziane do zastępczej obsługi Regionu Zachodniego w zakresie gospodarki odpadami obejmują:

1. Składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów:
 - Świątoszów

Unia Europejska
Fundusz Spójności

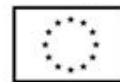
- Raciborowice Dolne, Raciborowice Górne
- Jędrzychowice, 59-900 Zgorzelec⁴³.

Odpady komunalne z obszaru miasta Zgorzelec zagospodarowane są przez RIPOK w Lubaniu, ul. Bazaltowa 1 (odpady komunalne zmieszane) oraz RIPOK w Jędrzychowicach (bioodpady – od dnia 01.06.2015). Usługi z zakresu transportu odpadów z terenu gminy do RIPOK w Lubaniu realizuje **Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zgorzelcu** (ul. Łużycka 3). MPGK wykonuje również zadania związane z zarządzaniem i eksploatacją Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Jędrzychowicach.

Odpady komunalne z miasta odbierane są jako odpady zmieszane oraz jako odpady selektywne. Zgodnie z *Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Zgorzelec* (przyjętym uchwałą nr 327/2013 Rady Miasta Zgorzelec z dnia 24 maja 2013 r.) właściciele nieruchomości powinni prowadzić selektywne zbieranie odpadów powstałych na nieruchomości:

1. niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych , z zastrzeżeniem pkt 2-13;
2. przeterminowanych leków i chemikaliów;
3. zużytych baterii i akumulatorów;
4. zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
5. mebli i innych odpadów wielkogabarytowych;
6. odpadów budowlanych i rozbiórkowych;
7. zużytych opon;
8. odpadów ulegających biodegradacji, w tym odpadów zielonych;
9. papieru i tektury;
10. szkła i odpadów opakowaniowych ze szkła;
11. plastiku i opakowań z tworzyw sztucznych;
12. opakowań wielomateriałowych;
13. metalu, w tym opakowań z metalu.

⁴³ Za: Uchwała Nr XX/543/16 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXIV/617/12 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Bezpośrednio z terenu nieruchomości odbierane są następujące grupy odpadów: niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone, papier i tektura, szkło i odpady opakowaniowe ze szkła, plastik i opakowania z tworzyw sztucznych, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe oraz opakowania wielomateriałowe.

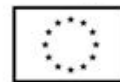
Zgodnie z obowiązującymi harmonogramami wywozu odpadów *Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zgorzelcu* prowadzi odbiór następujących kategorii odpadów:

- odpady komunalne
- selektywna zbiórka odpadów:
 - w systemie workowym (w zabudowie jednorodzinnej)
 - w systemie pojemnikowym (w zabudowie wielorodzinnej)
- bioodpady
- odpady wielkogabarytowe⁴⁴.

Określone kategorie odpadów mieszkańcy Zgorzelca mogą bezpłatnie oddawać do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. PSZOK znajduje się na terenie Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zgorzelcu, na ul. Łużyckiej 3. Punkt jest czynny od poniedziałku do piątku, w godzinach od 7:00 do 18:00 oraz w soboty od 8:00 do 14:00. W PSZOKu w Zgorzelcu przyjmowane są następujące kategorie odpadów:

- 1) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- 2) meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- 3) zużyte opony (od samochodów osobowych),
- 4) przeterminowane leki i chemikalia w opakowaniach oraz opakowania po nich,
- 5) zużyte baterie i akumulatory,
- 6) papier i makulatura,
- 7) szkło,
- 8) tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe,
- 9) odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone,

⁴⁴ Za: http://www.mpgk.zgorzelec.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=59&Itemid=78
(17.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

10) odpady budowlane i rozbiórkowe, pochodzące z prowadzenia drobnych prac niewymagających pozwolenia na budowę, ani zgłoszenia zamiaru prowadzenia robót, w tym gruz, cegły, regipsy, płytki (kafelki),

11) odzież,

12) metal (w tym opakowania z metalu)⁴⁵.

W 2015 roku gmina miejska Zgorzelec obejmowała zagospodarowaniem odpadami komunalnymi wszystkich mieszkańców gminy: właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych. Moc przerobowa instalacji RIPOK w Lubaniu i Jędrzychowicach pozwala w 100% zagospodarować odpady komunalne z terenu miasta Zgorzelec⁴⁶.

Zasoby przyrodnicze⁴⁷

Obszar miasta Zgorzelec jest terenem występowania licznych gatunków zwierząt, w tym zwierząt prawnie chronionych. Wśród zidentyfikowanych na terenie miasta miejsc gatunkowej ochrony przyrody znajdują się następujące gatunki zwierząt:

- nietoperze: nocek rudy, mroczek późny, karlik malutki, borowiec wielki, gacek brunatny
- ptaki: sierpówka, ślepowron, łabędź krzykliwy, hełmiatka, jerzyk, dzięcioł duży, dzięciołek, dzięcioł zielony, dzierlatka, dymówka, oknówka, rudzik, kopciuszek, pleszka, kos, świerszczak, trzciniak, dziwonia
- płazy: traszka zwyczajna, traszka grzebieniasta, traszka górską, rzekotka drzewna, ropucha szara, żaba wodna, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa
- gady: padalec, zaskroniec

Wśród gatunków chronionych flory występujących na terenie Zgorzelca stwierdzono występowanie siedlisk rokitnika zwyczajnego i śnieżycy wiosennej.

Zasoby przyrodnicze miasta Zgorzelec tworzą:

- geokompleksy tworzące system przyrodniczy miasta: o najwyższej cenności – geokompleksy stanowiące źródło zasilania przyrodniczego innych terenów miasta, charakteryzujące się dużą bioróżnorodnością (Dolina Nysy Łużyckiej i tereny lasów);

⁴⁵ Za: *Regulamin Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Zgorzelcu*

⁴⁶ Za: *Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie miasta Zgorzelec 2015*

⁴⁷ Cyt. za: *Strategia Rozwoju Miasta Zgorzelec na lata 2015-2025*

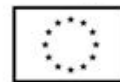
- pozostałe – o ograniczonych funkcjach środowiskotwórczych i częściowo zdegradowane (dolina Czerwonej Wody, zadrzewienia, założenia zieleni miejskiej, tereny ogrodów działkowych)
- powiązanie „systemu przyrodniczego miasta” z terenami przyrodniczymi po stronie Görlitz poprzez Dolinę Nysy Łużyckiej, sąsiedztwo założeń parkowych i zieleni;
 - tereny wyróżniających się półnaturalnych ekosystemów (leśnych i nieleśnych) obejmujących tereny:
 - tzw. parku podworskiego przy ul. Bolesławieckiej (zadrzewienia ze stanowiskiem kwitnącego bluszczu),
 - łąka przy ul. Lubańskiej (zbiorowisko łąkowe z dużą ilością gatunków zmiennowilgotnych),
 - dolina Nysy Łużyckiej w południowej części miasta (lasy liściaste o charakterze łąkowym i łągowym, zbiorowiska łąkowe dolin rzecznych – łąki podmokłe i bagienne z zaroślami wierzbowymi, tereny zalewowe);
 - lasy o funkcjach ochronnych zakwalifikowane jako lasy: wodochronne, glebochronne, uszkodzone na skutek działania przemysłu;
 - lasy o cechach założeń parkowych udostępnione do celów rekreacyjnych i wypoczynkowych: Park Ujazdowski i dawne tereny poligonowe;
 - lasy o cechach założeń parkowych aktualnie nieudostępnione do celów rekreacyjnych i wypoczynkowych – zespół parku podworskiego przy ul. Bolesławieckiej i zespół leśny przy ul. Reymonta;
 - założenia parkowe oraz zespoły zieleni miejskiej urządzonej, obejmujące:
 - park miejski im. Błachańca o bogatych i różnorodnych formach kształtowania zieleni z częścią komponowaną o wartości kulturowej i historycznej i częścią naturalistyczną, wpisany do rejestru zabytków (zrewitalizowany w latach 2012-2013 w ramach projektu „Strefy rekreacji w Parku Błachańca w Zgorzelcu”),
 - park im. Paderewskiego – stanowiący założenie zieleni będące elementem kompozycji urbanistycznej osiedla mieszkaniowego, uformowane zgodnie z tradycją kształtowania miast z przełomu XIX i XX wieku,

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- park im. II Armii Wojska Polskiego – obejmujący cenny zespół zadrzewień ze zbiornikami wodnymi,
- Park Nadnyski – powstały na początku XX wieku w wyniku adaptacji istniejących terenów zielonych zabytkowy park rozciągający się wzdłuż wschodniego brzegu Nysy Łużyckiej (zrewitalizowany w latach 2012-2013 w ramach projektu pn. „Edukacja ekologiczna szansą na zachowanie potencjału środowiskowego Zgorzelca. Modernizacja zabytkowego Parku Nadnyskiego w Zgorzelcu”),
- Skwer ks. J. Popiełuszki – zabytkowy skwer, którego pierwotny układ kompozycyjny, założony na początku XX wieku opierał się na dwóch przecinających się osiach widokowych (przebudowany i zmodernizowany w latach 2012-2013 w ramach projektu pn. „Przebudowa zabytkowego skweru (zieleńca) im. Ks. Jerzego Popiełuszki w Zgorzelcu”),
- park przy ul. Struga (Wąwóz Struga) – zespół o dużych walorach krajobrazowych z wychodnią szarogłazów,
- park podworski przy ul. Henrykowskiej – zespół objęty ochroną konserwatorską,
 - bogate formy zieleni towarzyszące zabudowie: mieszkaniowej (głównie jednorodzinnej), przemysłowej oraz ogrody działkowe;
 - tereny łąk i zieleni nieurządzonej w obrębie dolin rzecznych.

Wśród istniejących w Polsce **form ochrony przyrody** na terenie miasta Zgorzelca stwierdzono występowanie trzech form: zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, obszarów Natura 2000 oraz pomników przyrody.

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dolina Nysy Łużyckiej został ustanowiony uchwałą nr 361/2013 Rady Miasta Zgorzelec z dnia 29 października 2013 roku. Jest on położony w dolinie rzeki Nysy Łużyckiej na obszarze miasta Zgorzelca, o powierzchni 73,748 ha. Celem ustanowienia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Dolina Nysy Łużyckiej jest ochrona obszaru o dużych walorach przyrodniczych związanych z występowaniem siedlisk i zbiorowisk roślinności zbliżonych do naturalnych o charakterze łąkowym i łęgowym, jak

Unia Europejska
Fundusz Spójności

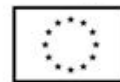
również zachowanie obiektów o cennych walorach kulturowych i historycznych w dolinie Nisy Łużyckiej⁴⁸.

Obszary Natura 2000 w granicach miasta reprezentują dwa obszary ochrony siedlisk:

- *Przełomowa Dolina Nisy Łużyckiej (PLH020066)* – specjalny obszar ochrony siedlisk o powierzchni 1 661,7 ha, obejmujący fragment doliny Nisy Łużyckiej od Zgorzelca po Trzciniec. Jest to silnie zróżnicowany krajobraz doliny rzecznej, od partii przełomowych między Trzcińcem a Posadą po łagodnie płynący ciek obszaru podgórskiego, z mozaikowym układem siedlisk i wieloma cennymi gatunkami biotopów nadrzecznych. W ukształtowaniu terenu dominują krajobrazy otwarte: łąki, głównie świeże oraz starorzecza. Nysa na tym odcinku jest rzeką uregulowaną, jednak częste wylewy powodują dobry stan zachowania towarzyszących jej siedlisk. Na skarpach pradoliny i na odcinku przełomowym wykształciły się zbiorowiska leśne. Teren jest objęty ekstensywną gospodarką pastersko-rolniczą. Obszar obejmuje wiele cennych i dobrze zachowanych siedlisk przyrodniczych dzięki utrzymaniu tradycyjnego sposobu zagospodarowania terenu (ekstensywna gospodarka łąkarska i wypas). Występuje tu 10 typów siedlisk przyrodniczych, z których najcenniejsze są lasy klonowo-lipowe oraz grądy objęte ochroną w rezerwacie „Grądy koło Posady”, oraz zespół siedlisk łąkowych stanowiących siedlisko wielu gatunków zwierząt. Teren jest silnie zagrożony przez inwazję synantropijnych gatunków roślin (głównie azjatyckie rdestowe) oraz gospodarkę człowieka – wykopywanie stawów hodowlanych, zaorywanie łąk i zmiany przeznaczenia gruntów. Poza gatunkami zwierząt częstymi w innych ostojach, jak bóbr, wydra czy nocek duży, występuje tu szereg gatunków cennych owadów, a wśród nich trzepla zielona, czerwończyk nieparek i oba gatunki modraszków⁴⁹.
- *Pieńska Dolina Nisy Łużyckiej (PLH020086)* – specjalny obszar ochrony siedlisk o powierzchni 2 353,4 ha, obejmujący prawobrzeżny fragment doliny Nisy Łużyckiej na odcinku od północno-zachodnich obrzeży Zgorzelca do granicy województwa dolnośląskiego z województwem lubuskim oraz doliny Bielawki (prawobrzeżnego

⁴⁸ Za: Uchwała nr 361/2013 Rady Miasta Zgorzelec z dnia 29 października 2013 r. w sprawie ustanowienia Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego Dolina Nisy Łużyckiej

⁴⁹ Cyt. za: <http://obszary.natura2000.pl/index.php?dzial=2&kat=9&limit=48#a1> (17.06.2016)

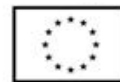
Unia Europejska
Fundusz Spójności

dopływu Nysy Łużyckiej) – na odcinku od Dłużyny Dolnej do Bielawy Dolnej. Najlepiej zachowany fragment doliny to odcinek w rejonie dawnej osady Toporów – zachowały się tam starorzecza oraz olsy, łągi i torfowiska przejściowe w różnej fazie sukcesji. Walory przyrodnicze przedstawiają pozostałości łąk na tarasie zalewowym Nysy Łużyckiej. Miejscami tworzą one mozaikę z szuwarami w otoczeniu starorzeczy. Do cennych zbiorowisk leśnych należą fragmenty łągów olszowo-jesionowych w dolinach Nysy Łużyckiej i Bielawki. Wśród gatunków zwierząt na terenie ostoi występują: trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*), zalotka większa (*Leucorrhinia pectoralis*), czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*), modraszek telejus (*Maculinea teleius*) i modraszek nausitous (*Maculinea nausithous*). Spośród płazów i ssaków figurujących w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej zarejestrowano traszkę grzebieniastą (*Triturus cristatus*), kumaka nizinnego (*Bombina bombina*), wydrę (*Lutra lutra*), bobra europejskiego (*Castor fiber*). Ponadto na terenie ostoi stwierdzono 6 gatunków gadów i płazów z Załącznika IV Dyrektywy Siedliskowej⁵⁰.

Natomiast **pomniki przyrody** na terenie miasta Zgorzelca reprezentuje 15 obiektów, w tym 14 pomników przyrody ożywionej (z zasługującą na szczególną uwagę Aleją Lipową) i 1 pomnik przyrody nieożywionej:

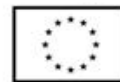
1. Grupa 135 drzew – lipa krymska (*Tilia x euchlora*), lipa drobnolistna (*Tilia mordata*), lipa szerokolistna (*Tilia platyphyllos*) – drzewa rosną w pasie drogowym ul. Aleje Lipowe;
2. Grupa 3 drzew – buk pospolity (*Fagus silvatica L.*) – drzewa rosną w niewielkim wąwozie przy ul. Francuskiej;
3. Dąb szypułkowy (*Quercus robur L.*) – drzewo rośnie w narożniku działki, skrzyżowanie ul. Staszica – ul. Partyzantów;
4. Grupa 3 szt. drzew – dąb szypułkowy (*Quercus robur L.*) – drzewa rosną w Parku Miejskim, w składzie alei obok głównego stawu parkowego, ok. 50 m od części narożnej Domu Kultury;
5. Dąb szypułkowy (*Quercus robur L.*) – drzewo rośnie w parku przylegającym do posesji ul. Bolesławiecka 8, przy gruntowej drodze wjazdowej, 5 m od ulicy;

⁵⁰ Cyt. za: <http://obszary.natura2000.pl/index.php?dzial=2&kat=9&art=112&limit=48> (17.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

6. Dąb szypułkowy (*Quercus robur L.*) – drzewo rośnie w centralnej części parku (skraj niewielkiej polanki) przylegającego do posesji przy ul. Bolesławieckiej 8, około 50 m od ulicy;
7. Dąb szypułkowy (*Quercus robur L.*) – drzewo rośnie przy drodze gruntowej równoległej, w odległości około 50 m do ul. Henrykowskiej (po lewej stronie w kierunku Jędrzychowic);
8. Grupa 3 drzew – dąb szypułkowy (*Quercus robur L.*) – drzewo rośnie przy ulicy i ogrodzeniu, między posesjami ul. Św. Jana (dawna Waryńskiego) nr 33 i 35;
9. Dąb szypułkowy (*Quercus robur L.*) – drzewo rośnie przy ujściu Czerwonej Wody do Nysy Łużyckiej (rejon Parku Ujazdowskiego), 10 m od brzegu rzeki;
10. Dąb szypułkowy (*Quercus robur L.*) – drzewo rośnie nad brzegiem Czerwonej Wody (dojście od ul. Francuskiej w kierunku jej ujścia do Nysy Łużyckiej);
11. Dąb szypułkowy (*Quercus robur L.*) – drzewo rośnie przy ul. Powstańców Śląskich, na wysokości posesji nr 62 i Przedszkola Nr 9 (drzewo bliżej przejazdu kolejowego linii Zgorzelec – Görlitz i w odległości około 5 m od PP nr rej. 301);
12. Dąb szypułkowy (*Quercus robur L.*) – drzewo rośnie przy ul. Powstańców Śląskich, na wysokości posesji nr 62 i Przedszkola Nr 9 (drzewo dalej od przejazdu kolejowego linii Zgorzelec – Görlitz i w odległości około 5 m od PP nr rej. 300);
13. Grupa 2 drzew – lipa drobnolistna (*Tilia cordata Mill.*) – drzewa rosną przy ul. Henrykowskiej, w pasie zieleni między ogródkami działkowymi a poboczem drogi (po prawej stronie w kierunku Jędrzychowic);
14. Lipa drobnolistna (*Tilia cordata Mill.*) – drzewo rośnie przy posesji ul. Henrykowska 5, po lewej stronie szosy Zgorzelec – Jędrzychowice (w odległości 10 m od jezdni);
15. Odsłonięcie geologiczne w wąwozie (skałki) Wąwóz przy ul. Struga⁵¹.

⁵¹ Za: Rejestr pomników przyrody województwa dolnośląskiego, <http://bip.wroclaw.rdos.gov.pl/rejestr-form-ochrony-przyrody> (17.06.2015)

UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWE: WYBRANE WSKAŹNIKI

Gmina miejska Zgorzelec należy do najmniejszych jednostek tworzących powiat zgorzelecki. Miasto rozciąga się na obszarze o powierzchni 1 588 ha (16 km²), co stanowi 1,9% powierzchni powiatu i 0,08% powierzchni województwa dolnośląskiego.

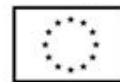
Grunty zabudowane i zurbanizowane w 2014 roku zajmowały w Zgorzelcu obszar o powierzchni 758 ha, stanowiąc niemal połowę (47,7%) ogólnej powierzchni miasta. Odsetek gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w mieście był znacznie wyższy niż wynosiła ogólna średnia krajowa (5,2%), wojewódzka (6,9%) czy powiatowa (8,5%), również w porównaniu do sytuacji na obszarach miejskich tych jednostek. W przypadku miast Dolnego Śląska udział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w powierzchni ogółem kształtował się na poziomie 24,5%, a w przypadku kraju grunty zabudowane i zurbanizowane stanowiły 27,8% powierzchni miast. Należy dodać, iż w porównaniu do 2012 roku powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w gminie zwiększyła się o 14 ha, co oznacza wzrost na poziomie 0,19%.

Tabela 50. Grunty zabudowane i zurbanizowane ogółem – udział w powierzchni ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	grunty zabudowane i zurbanizowane ogółem - udział w powierzchni ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	5,0%	5,0%	5,1%	5,2%	5,2%
POLSKA - MIASTO					27,8%
DOLNOŚLĄSKIE	6,7%	6,7%	6,8%	6,9%	6,9%
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO					24,5%
Powiat zgorzelecki			8,3%	8,4%	8,5%
Powiat zgorzelecki - MIASTO			30,4%	30,6%	30,8%
Zgorzelec			46,9%	47,1%	47,7%

Źródło: GUS/BDL

Tereny mieszkaniowe w mieście Zgorzelcu zajmowały w 2014 roku obszar o powierzchni 233 ha, tj. o 7 ha więcej niż w 2012 roku (wzrost na poziomie 3,1%). W wyniku tego zjawiska udział terenów mieszkaniowych w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych w mieście minimalnie się zwiększył, z 30,4% w 2012 roku do 30,7% w 2014 roku. Była to

wartość wyższa niż w kraju (19,3%), województwie (15,3%) oraz powiecie (9%). Również na tle obszarów miejskich pozostałych jednostek administracyjnych sytuacja Zgorzelca pod względem udziału w powierzchni terenów mieszkaniowych przedstawiała się korzystnie. W miastach kraju w 2014 roku uzyskano tożsamy odsetek terenów mieszkaniowych, jak w Zgorzelcu (30,7%), zaś w miastach Dolnego Śląska i powiatu zgorzeleckiego odsetki okazały się znacznie niższe (odpowiednio 24% i 17,6%).

Tabela 51. Odsetek terenów mieszkaniowych – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	grunty zabudowane i zurbanizowane - odsetek terenów mieszkaniowych				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	18,0%	18,3%	18,7%	19,0%	19,3%
POLSKA - MIASTO					30,7%
DOLNOŚLĄSKIE	15,0%	15,1%	15,2%	15,2%	15,3%
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO					24,0%
Powiat zgorzelecki			9,0%	8,9%	9,0%
Powiat zgorzelecki - MIASTO			17,7%	17,5%	17,6%
Zgorzelec			30,4%	30,6%	30,7%

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku powierzchnia obszarów przemysłowych w Zgorzelcu wynosiła 92 ha, o 3,7% więcej niż w 2012 roku. Tym samym udział tej kategorii gruntów w ogólnej powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych wzrósł w analizowanym okresie minimalnie, z 12% do 12,1%.

Zgorzelec charakteryzował się nieznacznie wyższym odsetkiem terenów przemysłowych w porównaniu z pozostałymi jednostkami. W skali kraju tereny przemysłowe stanowiły 7,1% powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, w skali województwa dolnośląskiego – 10,3%, a w skali powiatu zgorzeleckiego – 7,5%. Natomiast w porównaniu z obszarami miejskimi analizowanych jednostek administracyjnych odsetek terenów przemysłowych w Zgorzelcu okazał się najniższy, choć różnica nie była znacząca. Udział terenów przemysłowych w powierzchni miast kraju ukształtował się na poziomie 13,5%, w miastach Dolnego Śląska było to 13,9%, zaś w miastach powiatu – 14,3%.

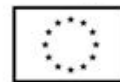

Tabela 52. Odsetek terenów przemysłowych – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	grunty zabudowane i zurbanizowane - odsetek terenów przemysłowych				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	7,2%	7,2%	7,2%	7,2%	7,1%
POLSKA - MIASTO					13,5%
DOLNOŚLĄSKIE	10,4%	10,3%	10,3%	10,3%	10,3%
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO					13,9%
Powiat zgorzelecki			7,3%	7,5%	7,5%
Powiat zgorzelecki - MIASTO			13,7%	14,2%	14,3%
Zgorzelec			12,0%	12,0%	12,1%

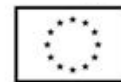
Źródło: GUS/BDL

W przypadku udziału terenów rekreacji i wypoczynku w powierzchni ogółem sytuacja w Zgorzelcu okazała się relatywnie lepsza niż w pozostałych jednostkach. Tereny rekreacji i wypoczynku w mieście w 2014 roku zlokalizowane były na obszarze 55 ha (o 1 ha więcej niż w latach poprzednich), co stanowiło 7,2% całkowitej powierzchni miasta. Była to wartość wyższa niż wynosiła średnia krajowa (4%), wojewódzka (5,7%) i powiatowa (3%). Należy jednak zwrócić uwagę, że również na tle obszarów miejskich Zgorzelec charakteryzował się wysokim udziałem terenów rekreacji i wypoczynku w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych. W miastach kraju tereny tego rodzaju stanowiły 6,1% powierzchni, a w miastach powiatu – 3,7%. Jedynie w miastach Dolnego Śląska odsetek terenów rekreacji i wypoczynku ukształtował się na poziomie wyższym niż w Zgorzelcu i wynosił 8,6%.

Tabela 53. Odsetek terenów rekreacji i wypoczynku – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	grunty zabudowane i zurbanizowane - odsetek terenów rekreacji i wypoczynku				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	4,2%	4,2%	4,1%	4,0%	4,0%
POLSKA - MIASTO					6,1%
DOLNOŚLĄSKIE	5,9%	5,9%	5,8%	5,7%	5,7%
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO					8,6%
Powiat zgorzelecki			3,0%	3,0%	3,0%
Powiat zgorzelecki - MIASTO			3,7%	3,8%	3,7%
Zgorzelec			7,3%	7,2%	7,3%

Źródło: GUS/BDL

Tereny zielone od 2011 roku stanowią 4,74% powierzchni miasta Zgorzelca. Oznacza to, że sytuacja w mieście jest znacznie korzystniejsza niż w pozostałych jednostkach administracyjnych. W skali kraju i powiatu zgorzeleckiego tereny zielone stanowiły 0,18% powierzchni, a nieco wyższy był ich udział w powierzchni Dolnego Śląska (0,27%). Przewaga Zgorzelca utrzymywała się również w porównaniu z obszarami miejskimi. W miastach kraju tereny zielone zajmowały 2,21% powierzchni, w miastach województwa – 1,95%, zaś w miastach powiatu – 1,35%.

Tabela 54. Udział terenów zielonych w powierzchni ogółem w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	udział terenów zielonych w powierzchni ogółem				
	2010 %	2011 %	2012 %	2013 %	2014 %
POLSKA	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18
POLSKA - MIASTO	2,25	2,22	2,22	2,20	2,21
DOLNOŚLĄSKIE	0,27	0,27	0,27	0,27	0,27
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	1,95	1,93	1,93	1,94	1,95
Powiat zgorzelecki	0,21	0,18	0,18	0,18	0,18
Powiat zgorzelecki - MIASTO			1,36	1,35	1,35
Zgorzelec	6,33	4,74	4,74	4,74	4,74

Źródło: GUS/BDL

Tereny zielone zajmowały w 2014 roku w Zgorzelcu obszar o powierzchni 114,20 ha. Znajdowało się wśród nich 19,9 ha parków spacerowo-wypoczynkowych, 24,5 ha terenów zielonych osiedlowej, 15,9 ha cmentarzy, 30,9 ha zieleńców i 23 ha zieleni ulicznej. Na tle pozostałych jednostek administracyjnych Zgorzelec wyróżniał się relatywnie najwyższymi udziałami poszczególnych terenów zielonych w powierzchni ogółem. Parki stanowiły 1,25% powierzchni miasta (0,07% w kraju, 0,13% w województwie i 0,05% w powiecie), zieleni osiedlowa – 1,54% (0,08% w kraju, 0,09% w województwie i 0,05% w powiecie), cmentarze – 1% (0,06% w kraju, 0,07% w województwie i powiecie), zieleńce – 0,03% (0,03% w kraju, 0,05% w województwie i 0,08% w powiecie), a zieleń uliczna – 1,45% (0,05% w kraju, 0,06% w województwie i 0,05% w powiecie). Przewaga Zgorzelca w zakresie udziału terenów zielonych w powierzchni ogółem utrzymywała się również w odniesieniu do terenów miejskich kraju, województwa i powiatu.

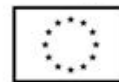

Tabela 55. Tereny zielone – udział w powierzchni ogółem wg stanu na 31.12.2014 roku

Jednostka terytorialna	tereny zielone wg stanu na 31.12.2014				
	udział do powierzchni ogółem				
	parki	zieleńce	zieleń uliczna	zieleń osiedlowa	cmentarze
	%	%	%	%	%
POLSKA	0,07%	0,03%	0,05%	0,08%	0,06%
POLSKA - MIASTO	0,80%	0,35%	0,62%	1,06%	0,38%
DOLNOŚLĄSKIE	0,13%	0,05%	0,06%	0,09%	0,07%
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	0,90%	0,32%	0,49%	0,73%	0,32%
Powiat zgorzelecki	0,05%	0,08%	0,05%	0,05%	0,07%
Powiat zgorzelecki - MIASTO	0,41%	0,53%	0,33%	0,41%	0,34%
Zgorzelec	1,25%	1,95%	1,45%	1,54%	1,00%

Źródło: GUS/BDL

Według stanu na dzień 04.05.2016 roku na terenie miasta Zgorzelca znajdowało się 5 publicznie dostępnych **terenów zieleni** o łącznej powierzchni 358 600 m². Były one zlokalizowane przy ulicy Parkowej (2 tereny), Bohaterów II Armii Wojska Polskiego, Cienistej i Ignacego Daszyńskiego. Największy pod względem powierzchni jest teren przy ul. Cienistej (165 tys. m²), zaś najmniejszy – przy ul. Daszyńskiego (8,6 tys. m²).

Tabela 56. Publicznie dostępne tereny zieleni w mieście Zgorzelcu (stan na dzień 04.05.2016)

Ulica	Liczba publicznie dostępnych terenów zieleni	Powierzchnia publicznie dostępnych terenów zieleni (m ²)
Bohaterów II Armii Wojska Polskiego	1	40 000
Cienista	1	165 000
Daszyńskiego Ignacego	1	8 600
Parkowa	2	145000
RAZEM	5	358600

Źródło: dane gminne

Na terenie miasta znajduje się również 35 **placów zabaw** dla dzieci. W zdecydowanej większości są to pojedyncze obiekty zlokalizowane na różnych ulicach miasta. Większą liczbą placów zabaw dla dzieci (bez szkolnych) dysponują mieszkańcy ulicy Juliana Tuwima (3 obiekty), ale także Władysława Broniewskiego, Ignacego Daszyńskiego, Warszawskiej i Stanisława Wyspiańskiego (po 2 obiekty).

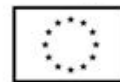
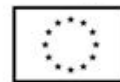

Tabela 57. Liczba placów zabaw (bez szkolnych) w mieście Zgorzelcu (stan na 04.05.2016)

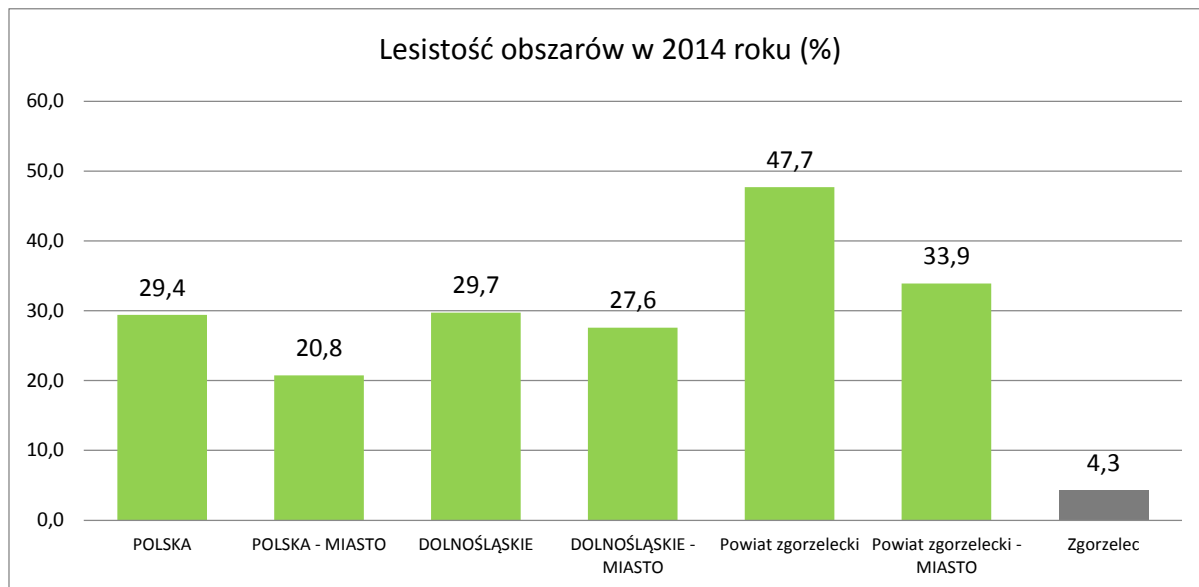
Ulica	Liczba placów zabaw
3 Maja	1
Armii Krajowej	1
Batorego Stefana	1
Bohaterów Getta	1
Bohaterów II Armii Wojska Polskiego	1
Broniewskiego Władysława	2
Cienista	1
Czachowskiego Dionizego	1
Daszyńskiego Ignacego	2
Karłowicza Mieczysława	1
Konarskiego Stanisława	1
Lubańska	1
Okrzei Stefana	1
Orzeszkowej Elizy	1
Parkowa	1
Powstańców Śląskich	1
Rubinowa	1
Sienkiewicza Henryka	1
Sikorskiego Generała Władysława	1
Sybiraków	1
Szymanowskiego Karola	1
Turowska	1
Tuwima Juliana	3
Warszawska	2
Widok	1
Wolności	1
Wróblewskiego Walerego	1
Wyspiańskiego Stanisława	2
Zielna	1
RAZEM	35

Źródło: dane gminne

Miasto Zgorzelec na tle pozostałych jednostek administracyjnych wyróżnia się bardzo niskim poziomem lesistości. Lasy zajmują jedynie 4,3% powierzchni miasta, podczas gdy lesistość kraju wynosiła 29,4%, lesistość województwa dolnośląskiego – 29,7%, zaś lesistość powiatu zgorzeleckiego – 47,7%. Również średnie dla obszarów miejskich kraju, Dolnego Śląska i powiatu pozostawały na poziomie wielokrotnie wyższym niż w Zgorzelcu i wynosiły odpowiednio: 20,8%, 27,6% i 33,9%.

Wykres 8. Lesistość obszarów w 2014 roku

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku na 1 mieszkańca Zgorzelca przypadało niemal 300 kg odpadów zmieszanych. Oznacza to, że 1 mieszkaniec miasta produkował stosunkowo więcej odpadów niż przeciętny mieszkaniec kraju (215 kg), województwa (269 kg) i powiatu (236 kg). W miastach kraju uzyskano wskaźnik na poziomie 266 kg odpadów zmieszanych na 1 mieszkańca, zaś statystycznie najwięcej odpadów zmieszanych wytwarzali mieszkańcy miast Dolnego Śląska – 304 kg.

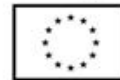
W latach 2010-2014 wskaźnik odpadów zmieszanych na 1 mieszkańca przyjmował coraz niższe wartości, przy czym w przypadku Zgorzelca zmiana była minimalna. W 2014 roku przeciętny mieszkaniec miasta wytworzył o 2,3 kg odpadów zmieszanych mniej niż w 2010 roku (spadek na poziomie -0,8%). Tymczasem tempo spadku wartości wskaźnika w latach 2010-2014 w pozostałych jednostkach kształtowało się między -9,7% (w kraju) a -19,2% (w miastach Dolnego Śląska).

Tabela 58. Odpady zmieszane na 1 mieszkańca w kg w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odpady zmieszane na 1 mieszkańca				
	2010 kg	2011 kg	2012 kg	2013 kg	2014 kg
POLSKA	238,3	229,5	222,5	212,9	215,2
POLSKA - MIASTO	316,9	302,3	291,5	272,9	266,3

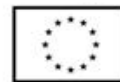

Unia Europejska
Fundusz Spójności

DOLNOŚLĄSKIE	316,7	291,3	284,3	261,1	269,0
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	376,2	342,2	334,7	300,6	304,1
Powiat zgorzelecki	268,2	275,3	251,6	226,3	236,3
Powiat zgorzelecki - MIASTO			284,1	238,7	237,5
Zgorzelec	298,9	319,1	291,1	293,2	296,6

Źródło: GUS/BDL

Unia Europejska
Fundusz Spójności

2.4 Diagnoza zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

INFRASTRUKTURA OPIEKI ZDROWOTNEJ

Opiekę zdrowotną dla mieszkańców miasta Zgorzelca zabezpieczają placówki medyczne oraz apteki. Na terenie miasta świadczone są usługi z zakresu podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej, a także leczenie szpitalne. Podmiotami leczniczymi świadczącymi usługi z zakresu ochrony zdrowia w Zgorzelcu są⁵²:

Poradnie/gabinety podstawowej opieki zdrowotnej:

- Wielospecjalistyczny Szpital – Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Zgorzelcu, ul. Lubańska 11-12: poradnia lekarza POZ (ul. Lubańska 11-12, ul. Broniewskiego 27, ul. Warszawska 30, ul. Reymonta 1, ul. Rolnicza 25, Sieniawka), poradnia pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej (ul. Lubańska 11-12, ul. Warszawska 30, ul. Broniewskiego 27, ul. Reymonta 1, ul. Rolnicza 25, Sieniawka), poradnia położnej podstawowej opieki zdrowotnej (ul. Lubańska 11-12, ul. Warszawska 30, ul. Broniewskiego 27, ul. Reymonta 1, ul. Rolnicza 25, Sieniawka), gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej (ul. Reymonta 16, ul. Orzeszkowej 60, Prusa 17, ul. Francuska 6, ul. Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 16, ul. Kościuszki 68, ul. Piłsudskiego 1, ul. Armii Krajowej 10a, ul. Powstańców Śląskich 1, ul. Partyzantów 4), pielęgniarska opieka długoterminowa, punkty szczepień, gabinety zabiegowe;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICA” s.c., ul. Warszawska 30: poradnia lekarza POZ (poradnia internistyczna), gabinet lekarza rodzinnego, poradnia (gabinet) pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, poradnia (gabinet) położnej podstawowej opieki zdrowotnej, punkt szczepień, gabinet zabiegowy;
- „EURO-MED” sp. j., ul. Władysława Stanisława Reymonta 1: poradnia (gabinet) podstawowej opieki zdrowotnej, poradnia (gabinet) pielęgniarki podstawowej opieki

⁵² Za: <https://rpwdl.csioz.gov.pl/RPM/Search>, <https://zip.nfz.gov.pl/GSL/> (stan na 14.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

zdrowotnej, poradnia (gabinet) położnej podstawowej opieki zdrowotnej, punkt szczepień, gabinet diagnostyczno-zabiegowy;

- „EDAMED” s.c., ul. Stanisława Wyspiańskiego 35a: poradnia lekarza POZ, gabinet pielęgniarki środowiskowej-rodzinnej, punkt szczepień, gabinet zabiegowy;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ZDROWIE” s.c., ul. Warszawska 30: poradnia (gabinet) lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, gabinet diagnostyczno-zabiegowy, gabinet pielęgniarek środowiskowo-rodzinnych, punkt szczepień;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ESKULAP” s.c., ul. Władysława Broniewskiego 27a): poradnia (gabinet) podstawowej opieki zdrowotnej, poradnia lekarza rodzinnego, gabinet diagnostyczno-zabiegowy, poradnia (gabinet) pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, punkt szczepień;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ARTMED” – Przychodnia Lekarska w Zgorzelcu, ul. Stanisława Wyspiańskiego 35a: poradnia lekarza POZ, gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej;
- Vita-Med Usługi Medyczne Opiekuńczo-Pielęgniarskie, ul. Tadeusza Kościuszki 49: pielęgniarska opieka długoterminowa;
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Pielęgniarska Anna Ardeli, ul. Bohaterów Armii Krajowej 12/16: poradnia (gabinet) pielęgniarki środowiskowej-rodzinnej;
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Pielęgniarska Elżbieta Kieruzal, ul. Bohaterów Armii Krajowej 12/16: poradnia (gabinet) pielęgniarki środowiskowej-rodzinnej;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „CURATUM” w Bolesławcu, Oddział Zgorzelec, ul. Batorego 16: pielęgniarska opieka długoterminowa, hospicjum domowe.

Przychodnie specjalistyczne:

- Wielospecjalistyczny Szpital – Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Zgorzelcu, ul. Lubańska 11-12: poradnie: chirurgii ogólnej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, leczenia osteoporozy, kardiologiczna, ginekologiczno-położnicza (ul. Lubańska 11-12, ul. Warszawska 30, ul. Rolnicza 25, Sieniawka), diabetologiczna, urologiczna, otolaryngologiczna, okulistyczna, przeciwgruźlicza i chorób płuc, zdrowia psychicznego (ul. Warszawska 30), chorób zakaźnych (ul. Warszawska 30),

Unia Europejska
Fundusz Spójności

HIV/AIDS (ul. Warszawska 30), terapii uzależnień od substancji psychoaktywnych (ul. Warszawska 37a), terapii uzależnienia od alkoholu (ul. Staszica 5), rehabilitacyjna (ul. Warszawska 30), dla dzieci z porażeniem mózgowym (ul. Warszawska 30), neurologiczna (ul. Warszawska 30), nefrologiczna, stomatologiczna (ul. Warszawska 30), neurochirurgiczna, medycyny sportowej (ul. Warszawska 30), okulistyczna, neurologiczna dziecięca, onkologiczna, medycyny pracy, leczenia bólu, medycyny paliatywnej, gastrologiczna, reumatologiczna, chirurgii naczyniowej, zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży (ul. Warszawska 30, ul. Rolnicza 25, Sieniawka), kardiologiczna dla dzieci, zdrowia psychicznego (ul. Rolnicza 25, Sieniawka), hematologicznego, chorób metabolicznych, alergologiczna, endokrynologiczna, neurologiczna, okulistyczna dla dzieci, leczenia zęza;

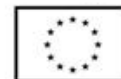
- NZOZ Praktyka Ginekologiczno-Położnicza Radosław Kwiatecki, ul. Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 12: poradnia ginekologiczno-położnicza, gabinet diagnostyczno-zabiegowy;
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Dermatologiczna Jacek Karski, ul. Warszawska 30: poradnia dermatologiczna;
- KOMPANIDENT s.c., ul. Armii Krajowej 35: poradnia stomatologiczna, poradnia stomatologii zachowawczej, poradnia chorób błon śluzowych i przyzębia, poradnia chirurgii stomatologicznej, poradnia protetyki stomatologicznej;
- Laboratorium Analityki Medycznej i Mikrobiologii, ul. Armii Krajowej 13: pracownia diagnostyki laboratoryjnej;
- Indywidualne praktyki lekarskie lekarzy dentystów; poradnie stomatologiczne.

Szpital e i opieka całodobowa:

- Wielospecjalistyczny Szpital – Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Zgorzelcu, Wielospecjalistyczny Szpital im. Jana Pawła II, ul. Lubańska 11-12 z oddziałami: kardiologicznym, intensywnego nadzoru kardiologicznego, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym z pododdziałem niemowlęcym, neonatologicznym, chirurgii ogólnej i chirurgii onkologicznej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, anestezjologii i intensywnej terapii, otolaryngologii, rehabilitacji narządu ruchu (ul. Konarskiego 5b), rehabilitacji neurologicznej (ul. Konarskiego 5b),

Unia Europejska
Fundusz Spójności

neurologicznym, chorób wewnętrznych, okulistycznym, onkologii klinicznej, urologicznym, pododdziałem udarowym, psychiatrycznym (ul. Rolnicza 25, Sieniawka), dziennym psychiatrycznym ogólnym (ul. Warszawska 30), detoksykacji (ul. Rolnicza 25, Sieniawka), leczenia uzależnień (ul. Rolnicza 25, Sieniawka) oraz szpitalnym oddziałem ratunkowym.

W strukturze placówki znajdują się również: zakład opiekuńczo-leczniczy (ul. Nadbrzeźna 5a), zakład opiekuńczo-leczniczy psychiatryczny (ul. Rolnicza 25, Sieniawka), zespoły ratownictwa medycznego: specjalistyczny oraz podstawowy, Zakład Rehabilitacji (ul. Warszawska 30, ul. Rolnicza 25, Sieniawka), Zakład Rehabilitacji dla Dzieci (ul. Konarskiego 5b), Ośrodek Rehabilitacji Diennej dla Dorosłych (ul. Konarskiego 5b), Ośrodek Rehabilitacji Diennej dla Dzieci (ul. Konarskiego 5b), Hospicjum domowe dla Dorosłych, Hospicjum domowe dla dzieci, Stacja Dializ, Szkoła Rodzenia (ul. Konarskiego 5b), a także szereg pracowni specjalistycznych: RTG, USG, EKG i prób wysiłkowych, mammografii, endoskopowa, serologiczna, mikrobiologii, cytologiczna (ul. Warszawska 30), krioterapii ogólnoustrojowej (ul. Konarskiego 5b), tomografii komputerowej, terapii hiperbarycznej, bronchoskopii, hemodynamiki, echokardiografii, rezonansu magnetycznego, elektrofizjologii, kontroli stymulatorów oraz kardiowerterów stymulatorów serca.

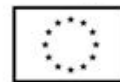
W 2014 roku na terenie Zgorzelca znajdowało się 5 przychodni podległych władzom samorządowym. Wskaźnik przychodni na 10 tys. mieszkańców osiągnął w mieście poziom 1,6, ponad dwukrotnie przewyższając średnią krajową i wojewódzką, również na obszarach miejskich. W 2014 roku na 10 tys. mieszkańców kraju przypadało 0,6 przychodni podległych samorządowi, zaś dla Dolnego Śląska wskaźnik wynosił 0,7. Jedynie w powiecie zgorzeleckim wskaźnik przychodni na 10 tys. mieszkańców okazał się wyższy niż w samym Zgorzelcu i ukształtował się na poziomie 1,9.

Tabela 59. Przychodnie podległe samorządowi na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	przychodnie na 10 tys. mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
	ob.	ob.	ob.	ob.	ob.
POLSKA	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6

Unia Europejska
Fundusz Spójności

POLSKA - MIASTO	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
DOLNOŚLĄSKIE	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6
Powiat zgorzelecki	1,9	1,9	1,8	1,9	1,9
Powiat zgorzelecki - MIASTO			1,4	1,6	1,6
Zgorzelec	1,2	1,2	1,2	1,6	1,6

Źródło: GUS/BDL

W placówkach medycznych zlokalizowanych na terenie Zgorzelca udzielono w 2014 roku łącznie 178 925 porad lekarskich. Liczba udzielanych porad lekarskich podlegała fluktuacjom w latach 2010-2014, przyjmując wartość minimalną właśnie w 2014 roku, a maksymalną w 2013 roku (301 646 porad). Ogółem w 2014 roku w Zgorzelcu udzielono o 15,1% porad lekarskich mniej niż miało to miejsce w 2010 roku.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców miasta w 2014 roku udzielono 5 674 porad lekarskich, tj. najwięcej w porównaniu z pozostałymi jednostkami administracyjnymi. W skali kraju na 1000 mieszkańców udzielano 4 151 porad lekarskich, w skali województwa – 4 169 porad, a w skali powiatu – 4 157 porad. Również na obszarach miejskich kraju, Dolnego Śląska i powiatu wskaźniki porad lekarskich na 1000 mieszkańców przyjmowały wartości niższe niż w Zgorzelcu, choć w tym przypadku przewaga miasta okazała się mniejsza.

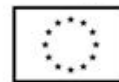
Tabela 60. Porady lekarskie na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	porady lekarskie na 1000 mieszkańców				
	2010	2011	ogółem 2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	3 951	4 073	4 005	4 104	4 151
POLSKA - MIASTO	4 865	5 024	4 989	5 117	5 202
DOLNOŚLĄSKIE	4 083	4 413	4 283	4 184	4 169
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	4 878	5 325	5 189	5 077	5 053
Powiat zgorzelecki	4 812	4 654	4 520	5 430	4 157
Powiat zgorzelecki - MIASTO			5 655	7 137	5 239
Zgorzelec	6 470	6 422	6 486	9 459	5 674

Źródło: GUS/BDL

Sieć placówek **aptecznych** na terenie miasta Zgorzelca tworzą apteki ogólnodostępne oraz działy farmacji szpitalnej:

- apteki ogólnodostępne:
 - Apteka na Ujeździe, ul. Łużycka 34a

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Apteka 24h, ul. Stanisława Staszica 4
- Apteka CEF@RM 36,6, ul. Tadeusza Kościuszki 51
- Apteka Pod Kasztanami, ul. Łużycka 24
- Apteka „Dr. Max”, ul. Tadeusza Kościuszki 49
- Apteka Dr MAX, ul. Słowiańska 3
- Apteka „Dbam o Zdrowie”, ul. Jeleniogórska 40
- Apteka DBAM O ZDROWIE, ul. Lubańska 11-12
- Apteka „Dr. Max”, ul. Armii Krajowej 29
- Apteka Łużycka, ul. Warszawska 5/2
- Apteka Centralna, ul. Juliana Tuwima 35a
- Apteka Zachodnia, ul. Jarosława Iwaszkiewicza 10a
- Apteka Miejska, ul. Warszawska 30b
- Apteka „Dr. Max”, ul. Warszawska 30
- Apteka CITO, ul. Ignacego Daszyńskiego 75a
- Apteka U Nelli, ul. Lubańska 3b
- Apteka Arnika, ul. Władysława Broniewskiego 28
- Apteka Forte, ul. Fryderyka Chopina 1a
- działy farmacji szpitalnej:
 - Wielospecjalistyczny Szpital – Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Zgorzelcu⁵³.

W 2014 roku na terenie Zgorzelca działalność prowadziło 18 aptek ogólnodostępnych. W porównaniu do 2010 roku sieć aptek wzrosła w mieście o 1 jednostkę (5,9%). Tendencja wzrostowa w zakresie liczby placówek tworzących sieć aptek charakteryzowała również powiat zgorzelecki (2,9%), województwo dolnośląskie (7%) oraz cały kraj (10,3%).

Zwiększenie liczby placówek aptecznych w Zgorzelcu i spadek liczby mieszkańców miasta spowodowały spadek wartości wskaźnika ludności przypadającej na 1 aptekę ogólnodostępną. W 2010 roku na 1 aptekę w mieście przypadało 1 917 mieszkańców, zaś w 2014 roku były to 1 752 osoby. Wyższe wartości wskaźnika występowały w skali kraju, województwa i powiatu, także w porównaniu z obszarami miejskimi tych jednostek sytuacja Zgorzelca okazała się korzystniejsza.

⁵³ Za: <http://ra.rejestrymedyczne.csioz.gov.pl/layouts/15/RA/glowna.aspx> (stan na 13.06.2016)

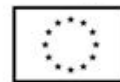

Tabela 61. Ludność na aptekę ogólnodostępną i punkt apteczny w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ludność na aptekę ogólnodostępną i punkt apteczny				
	2010 osoba	2011 osoba	2012 osoba	2013 osoba	2014 osoba
POLSKA	3 093	2 988	2 915	2 850	2 799
POLSKA - MIASTO	2 471	2 373	2 315	2 267	2 227
DOLNOŚLĄSKIE	2 891	2 810	2 797	2 725	2 693
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	2 367	2 302	2 297	2 234	2 200
Powiat zgorzelecki	2 704	2 692	2 606	2 588	2 566
Powiat zgorzelecki - MIASTO			2 214	2 196	2 102
Zgorzelec	1 917	1 803	1 793	1 772	1 752

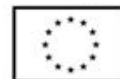
Źródło: GUS/BDL

INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Infrastrukturę edukacyjną na terenie miasta Zgorzelca tworzą: placówki przedszkolne, szkoły podstawowe, gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne. W zależności od jednostki organem prowadzącym jest gmina miejska Zgorzelec, powiat zgorzelecki lub osoby prywatne. Opieka instytucjonalna nad dziećmi w wieku do lat 3 na terenie miasta Zgorzelca realizowana jest obecnie w 3 placówkach, w tym jednej publicznej i dwóch prywatnych:

1. Żłobek Miejski, ul. Broniewskiego 27b
2. Żłobek Chatka Puchatka, ul. Francuska 41
3. Żłobek Baby City, ul. Wolności 10

Zgorzelec wyróżnia się na tle innych jednostek relatywnie wysokim odsetkiem dzieci objętych opieką w żłobkach. W 2014 roku dotyczyła ona 12,6% dzieci w wieku do 3 lat mieszkających w mieście (18,6%). Niższe odsetki dzieci objętych opieką w żłobkach odnotowano zarówno w powiecie (7,5%), jak i województwie (10%) oraz kraju (5,9%). Również na tle obszarów miejskich sytuacja Zgorzelca okazała się dobra. Wyższy odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach wystąpił jedynie w miastach Dolnego Śląska (13,7%), natomiast dla pozostałych obszarów przyjmował wartości niższe niż w Zgorzelcu. Analiza danych dotyczących opieki żłobkowej w latach 2010-2014 wskazuje na rozwój infrastruktury i wzrost zainteresowania instytucjonalnymi formami opieki nad dziećmi do lat 3. Wskazuje na to rosnący systematycznie odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach. Zjawisko to

występowało we wszystkich jednostkach, niezależnie również od typu obszaru. W Zgorzelcu liczba dzieci objętych opieką żłobkową zwiększyła się w latach 2010-2014 ponad dwukrotnie.

Tabela 62. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	2,6	3,0	3,8	4,8	5,9
POLSKA - MIASTO	4,5	5,1	6,4	7,8	9,5
DOLNOŚLĄSKIE	4,5	5,3	6,6	8,1	10,0
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	6,7	7,9	9,7	11,6	13,7
Powiat zgorzelecki	3,6	4,3	4,7	4,0	7,5
Powiat zgorzelecki - MIASTO			7,2	5,2	10,3
Zgorzelec	5,9	7,6	8,7	8,6	12,6

Źródło: GUS/BDL

Wychowanie **przedszkolne** w Zgorzelcu realizowane jest zarówno w przedszkolach publicznych (4 jednostki), jak i niepublicznych (4 jednostki). Ponadto działalność prowadzą 4 niepubliczne punkty przedszkolne. Ogółem opiekę przedszkolną w Zgorzelcu świadczy 12 placówek:

1. Przedszkole Publiczne Nr 2 „Kasztankowe Przedszkole”, ul. Tadeusza Kościuszki 1
2. Przedszkole Publiczne Nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi, ul. Św. Jana 21a
3. Przedszkole Publiczne Nr 9, ul. Powstańców Śląskich 62
4. Przedszkole Publiczne Nr 12, ul. Stanisława Wyspiańskiego 9a
5. Przedszkole Niepubliczne nr 1 „Zaczarowany domek”, ul. Stanisława Staszica 19
6. Przedszkole Niepubliczne nr 2, ul. Brzozowa 1
7. Przedszkole Niepubliczne nr 3 „Pajacyk”, ul. Juliana Tuwima 2a
8. Przedszkole Niepubliczne nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi, ul. Wolności 8 (w Zespole Szkół Prywatnych w Zgorzelcu)
9. Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Chatka Puchatka”, ul. Francuska 41
10. Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Raj Malucha”, ul. Jarosława Iwaszkiewicza 24b/2
11. Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Wyspa Skarbów”, ul. Stefana Żeromskiego 24
12. Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Baby City”, ul. Wolności 10

Sieć placówek przedszkolnych uzupełniają oddziały przedszkolne funkcjonujące w szkołach podstawowych w Zgorzelcu:

- Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jarosława Iwaszkiewicza, ul. Reymonta 16
- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Janusza Korczaka, ul. Armii Krajowej 10a
- Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Marii Skłodowskiej-Curie, ul. B. Prusa 17
- Szkoła Podstawowa „Tęcza”, ul. Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 16 (placówka niepubliczna).

Zgorzelec cechuje się relatywnie najłatwiejszym dostępem do placówek wychowania przedszkolnego. W 2014 roku do zgorzeleckich przedszkoli uczęszczały wszystkie dzieci w wieku 3-5 lat, a wychowaniem przedszkolnym w miejskich placówkach obejmowane były również dzieci spoza miasta. Tym samym sytuacja w gminie okazała się korzystniejsza niż w kraju, województwie czy powiecie, gdzie odsetki dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wynosiły odpowiednio 79,4%, 80% i 81,6%. Natomiast w miastach kraju, Dolnego Śląska i powiatu zgorzeleckiego odsetki te wzrastały do poziomu 92,9%, 91,7% i 96,6%, tj. wartości również niższych niż w Zgorzelcu. Warto zauważyć, iż dostęp do placówek wychowania przedszkolnego systematycznie się poprawia, gdyż coraz więcej dzieci w wieku 3-5 lat korzysta z ich oferty. Zjawisko to występuje we wszystkich jednostkach administracyjnych.

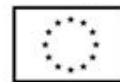
Tabela 63. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	62,6	69,2	69,7	74,1	79,4
POLSKA - MIASTO	78,8	84,0	83,7	87,6	92,9
DOLNOŚLĄSKIE	63,0	70,0	70,2	75,0	80,0
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	76,7	83,1	82,6	87,1	91,7
Powiat zgorzelecki	60,8	70,5	69,5	76,0	81,6
Powiat zgorzelecki - MIASTO			83,1	90,5	96,6
Zgorzelec	87,4	91,6	90,1	98,5	102,4

Źródło: GUS/BDL

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Na 1 miejsce w placówkach wychowania przedszkolnego w Zgorzelcu przypadało w 2014 roku 0,78 dzieci w wieku 3-5 lat, co oznacza, że miejsc było więcej niż dzieci w tym wieku. Średnia dla miasta okazała się wartością niższą od średniej krajowej (1,17 dzieci na 1 miejsce), wojewódzkiej, a także powiatowej (po 1,11 dzieci na 1 miejsce). Również w miastach tych jednostek wskaźnik dzieci w wieku 3-5 lat przypadających na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przyjmował wartości wyższe niż w Zgorzelcu, choć w tym przypadku przewaga miasta była mniejsza.

Analizowany wskaźnik w latach 2010-2014 wykazywał niewielkie fluktuacje, przyjmując wartości nieznacznie niższe lub wyższe, jednak we wszystkich jednostkach w 2014 roku na 1 miejsce w placówce przedszkolnej przypadało mniej dzieci niż w 2010 roku.

Tabela 64. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego				
	2010	2011	2012	2013	2014
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	1,35	1,34	1,31	1,24	1,17
POLSKA - MIASTO	1,01	1,01	1,00	0,95	0,91
DOLNOŚLĄSKIE	1,31	1,28	1,27	1,18	1,11
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	1,02	1,01	1,01	0,96	0,91
Powiat zgorzelecki	1,30	1,31	1,33	1,19	1,11
Powiat zgorzelecki - MIASTO			1,01	0,94	0,86
Zgorzelec	0,85	0,88	0,89	0,83	0,78

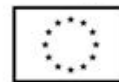
Źródło: GUS/BDL

Edukacja na etapie **szkoły podstawowej** w Zgorzelcu realizowana jest w 6 placówkach. Trzy z nich to szkoły publiczne, dla których organem prowadzącym jest gmina miejska Zgorzelec, ale działalność prowadzą także dwie szkoły niepubliczne oraz jedna placówka przeznaczona dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi:

1. Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jarosława Iwaszkiewicza, ul. Władysława Stanisława Reymonta 16
2. Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Janusza Korczaka, ul. Armii Krajowej 10a
3. Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Marii Skłodowskiej-Curie, ul. Bolesława Prusa 17

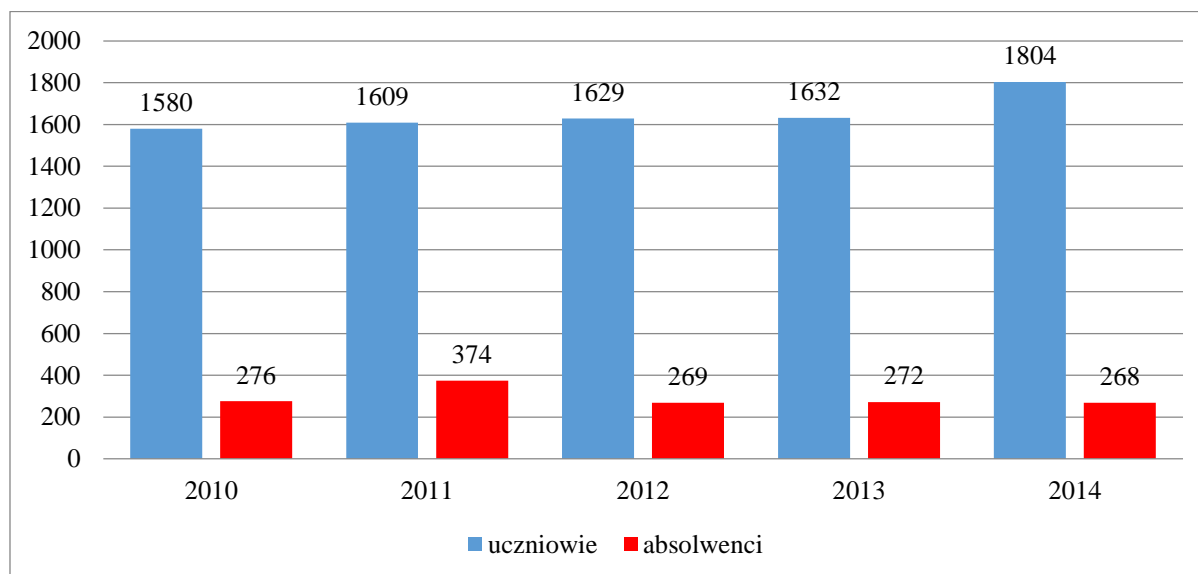
Unia Europejska
Fundusz Spójności

4. Szkoła Podstawowa „Tęcza”, ul. Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 16 (placówka niepubliczna)
5. Prywatna Szkoła Podstawowa PRYMUS, ul. Wolności 8 (placówka niepubliczna)
6. Szkoła Podstawowa Specjalna w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Marii Grzegorzewskiej, ul. Armii Krajowej 10d (placówka specjalna)

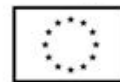
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego do **szkół podstawowych** na terenie miasta Zgorzelec w 2014 roku uczęszczało łącznie 1 804 uczniów, zaś ukończyło je 268 absolwentów. W latach 2010-2014 liczba uczniów zgorzeleckich szkół podstawowych systematycznie wzrastała, natomiast liczba absolwentów fluktuowała. Ogółem w analizowanym okresie liczba uczniów szkół podstawowych w Zgorzelcu wzrosła o 14,2%, zaś liczba absolwentów zmniejszyła się o 2,9%.

Wykres 9. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

Na jeden oddział w szkole podstawowej w Zgorzelcu w 2014 roku przypadało 20,7 uczniów i była to wartość najwyższa w porównaniu ze średnią krajową (18,1), wojewódzką (19,3) i powiatową (18,9). Tak samo liczne jak w Zgorzelcu okazały się klasy w szkołach podstawowych w miastach kraju (20,7 osób), a niemal identyczny wynik uzyskano w miastach powiatu zgorzeleckiego (20,5). Relatywnie najliczniejsze są klasy w miastach

Dolnego Śląska – w 2014 roku na 1 oddział w szkołach miejskich w województwie przypadało ponad 21 uczniów.

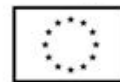
Tabela 65. Uczniowie szkoły podstawowej przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	uczniowie szkoły podstawowe przypadający na 1 oddział (klasę)				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	9,2	18,0	18,1	18,1	18,1
POLSKA - MIASTO	11,0	20,9	21,0	20,9	20,7
DOLNOŚLĄSKIE	9,8	19,2	19,3	19,3	19,3
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	11,1	21,3	21,3	21,3	21,2
Powiat zgorzelecki	9,5	18,6	19,0	18,8	18,9
Powiat zgorzelecki - MIASTO			21,0	20,6	20,5
Zgorzelec	11,0	20,4	22,0	20,9	20,7

Źródło: GUS/BDL

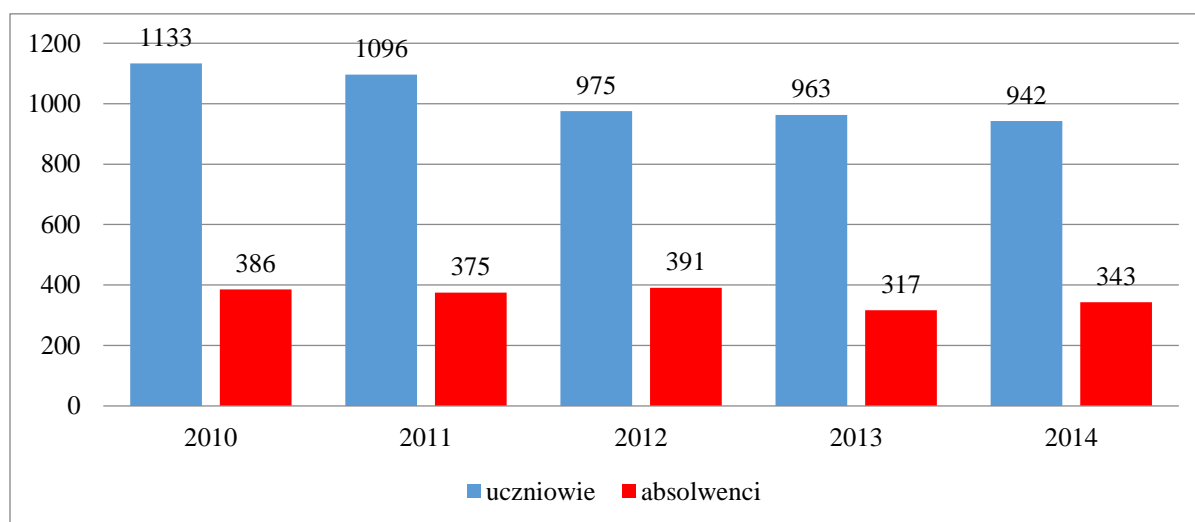
Edukacja gimnazjalna dla dzieci i młodzieży w Zgorzelcu prowadzona jest w ośmiu placówkach, w tym dwóch specjalnych:

1. Gimnazjum Nr 1 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Bolesława Chrobrego, ul. Tadeusza Kościuszki 68
2. Gimnazjum Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałami Dwujęzycznymi im. Jana Pawła II, ul. Elizy Orzeszkowej 60
3. Gimnazjum Nr 3 im. Armii Krajowej, ul. Józefa Piłsudskiego 1
4. Gimnazjum „COGITO”, ul. Wolności 8 (niepubliczne)
5. Niepubliczne Gimnazjum Łużyckie z Oddziałami Dwujęzycznymi, ul. Partyzantów 4 (placówka niepubliczna)
6. Europejskie Gimnazjum, ul. Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 16 (placówka niepubliczna)
7. Gimnazjum Specjalne w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Marii Grzegorzewskiej, ul. Armii Krajowej 10d (placówka specjalna)
8. Gimnazjum Specjalne w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii im. Janusza Korczaka, ul. Powstańców Śląskich 1 (placówka specjalna).

W 2014 roku do zgorzeleckich szkół **gimnazjalnych** uczęszczało 942 uczniów, zaś edukację na tym poziomie ukończyły 343 osoby. W przeciwieństwie do liczby uczniów szkół podstawowych, liczba dzieci uczęszczających do gimnazjów w latach 2010-2014 stopniowo się zmniejszała. W przypadku uczniów spadek wyniósł 16,9%, natomiast liczba absolwentów w 2014 roku była o 11,1% niższa niż w 2010 roku.

Wykres 10. Uczniowie i absolwenci szkół gimnazjalnych w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

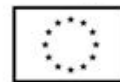
Zgorzeleckie gimnazja cechują się relatywnie najmniejszą liczebnością klas, najbardziej zbliżoną do średniej powiatowej. W 2014 roku na jeden oddział gimnazjalny w Zgorzelcu przypadało 18,8 uczniów, podczas gdy w powiecie było to 19,2 uczniów. W przypadku kraju i województwa przeciętna klasa w gimnazjum liczyła ponad 21 uczniów, zaś w miastach jej liczebność wzrastała do 22 osób. Spadek liczby uczniów szkół gimnazjalnych w latach 2010-2014 spowodował zmniejszenie liczby uczniów w klasach – we wszystkich jednostkach w 2014 roku klasy były mniej liczne niż w 2010 roku.

Tabela 66. Uczniowie gimnazjum przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	uczniowie gimnazjum przypadający na 1 oddział (klasę)				
	2010	2011	2012	2013	2014
POLSKA	21,7	21,6	21,6	21,5	21,3
POLSKA - MIASTO	22,4	22,3	22,3	22,2	22,0
DOLNOŚLĄSKIE	21,9	22,0	22,0	21,8	21,5

Unia Europejska
Fundusz Spójności

DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	22,6	22,6	22,6	22,4	22,2
Powiat zgorzelecki	20,1	20,0	20,6	19,9	19,2
Powiat zgorzelecki - MIASTO			21,1	20,5	19,7
Zgorzelec	20,2	20,5	21,5	20,5	18,8

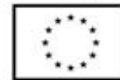
Źródło: GUS/BDL

W mieście Zgorzelec dostępna jest szeroka oferta edukacji na etapie ponadgimnazjalnym. Obejmuje ona zasadnicze szkoły zawodowe, licea ogólnokształcące, technika oraz szkoły policealne. Występują placówki zarówno dla młodzieży, jak i osób dorosłych.

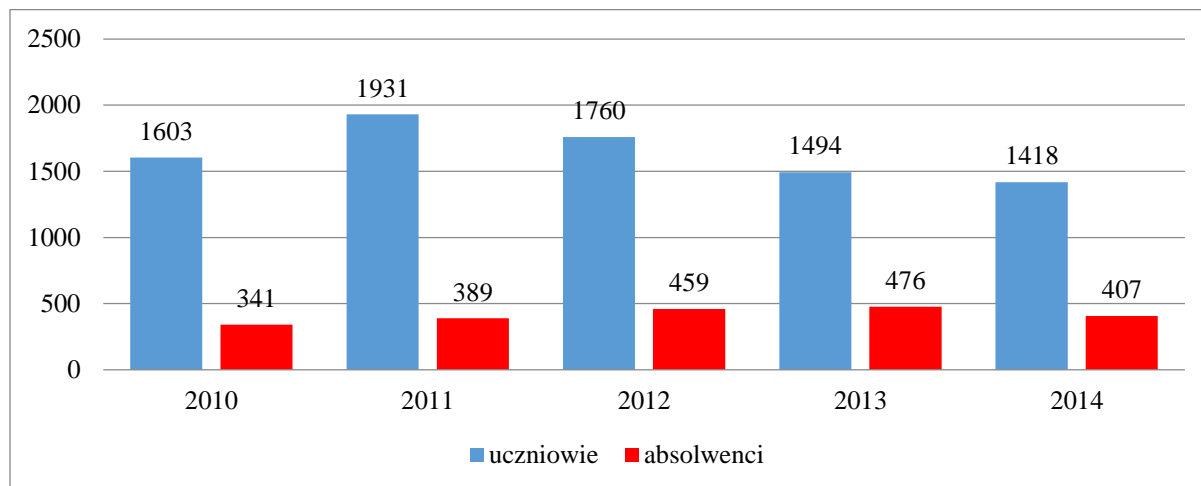
Młodzież chcąc kontynuować naukę w **liceum ogólnokształcącym** w Zgorzelcu może to uczynić w jednej z czterech placówek:

1. Liceum Ogólnokształcące im. Braci Śniadeckich w Zgorzelcu, ul. Partyzantów 4
2. Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Zawodowych i Licealnych im. Górników i Energetyków Turowa w Zgorzelcu, ul. Powstańców Śląskich 1
3. Europejskie Liceum Ogólnokształcące w Zgorzelcu, ul. Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 16 (placówka niepubliczna)
4. Liceum Ogólnokształcące Cogito, ul. Wolności 8 (placówka niepubliczna)

W analizowanym okresie liczba uczniów uczęszczających do liceów ogólnokształcących w Zgorzelcu, po osiągnięciu maksimum w 2011 roku (na poziomie 1 931 uczniów), systematycznie się zmniejszała. W 2014 roku naukę w liceach kontynuowało 1 418 osób, tj. o 11,5% mniej niż w 2010 roku i aż 26,6% mniej niż w 2011 roku. W przypadku absolwentów zgorzeleckich liceów ogólnokształcących w latach 2010-2013 obserwowany był stopniowy wzrost liczebności tej kategorii, do maksymalnej wartości wynoszącej 476 absolwentów. W roku kolejnym, 2014, liczba absolwentów szkół licealnych dla młodzieży zmniejszyła się do 407 osób.

Wykres 11. Uczniowie i absolwenci liceów ogólnokształcących w Zgorzelcu w latach 2010-2014

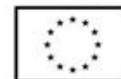
Źródło: GUS/BDL

Liczebność oddziałów w liceach ogólnokształcących w Zgorzelcu kształtowała się na poziomie nieznacznie wyższym od średniej dla innych jednostek. W 2014 roku 1 oddział licealny w mieście liczył przeciętnie 27,9 uczniów (o 0,5 osoby mniej niż w 2010 roku), niemal tożsamą wartość uzyskano dla powiatu zgorzeleckiego (28 osób), zaś mniej liczne okazały się klasy w liceach w skali kraju (26,9 uczniów) oraz województwa (26,5 uczniów). Również na obszarach miejskich kraju i Dolnego Śląska do 1 klasy w liceach ogólnokształcących uczęszczało przeciętnie mniej uczniów niż w Zgorzelcu: było to odpowiednio 27 i 26,6 uczniów.

Tabela 67. Uczniowie szkół ogólnokształcących przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	uczniowie szkół ogólnokształcących dla młodzieży przypadający na 1 oddział (klasę)				
	2010 osoba	2011 osoba	2012 osoba	2013 osoba	2014 osoba
POLSKA	27,4	27,2	27,1	27,1	26,9
POLSKA - MIASTO	27,6	27,4	27,3	27,2	27,0
DOLNOŚLĄSKIE	27,1	27,0	26,9	26,6	26,5
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	27,2	27,1	27,0	26,7	26,6
Powiat zgorzelecki	27,3	27,5	27,8	28,2	28,0
Powiat zgorzelecki - MIASTO			27,8	28,2	28,0
Zgorzelec	27,4	27,6	28,0	28,6	27,9

Źródło: GUS/BDL

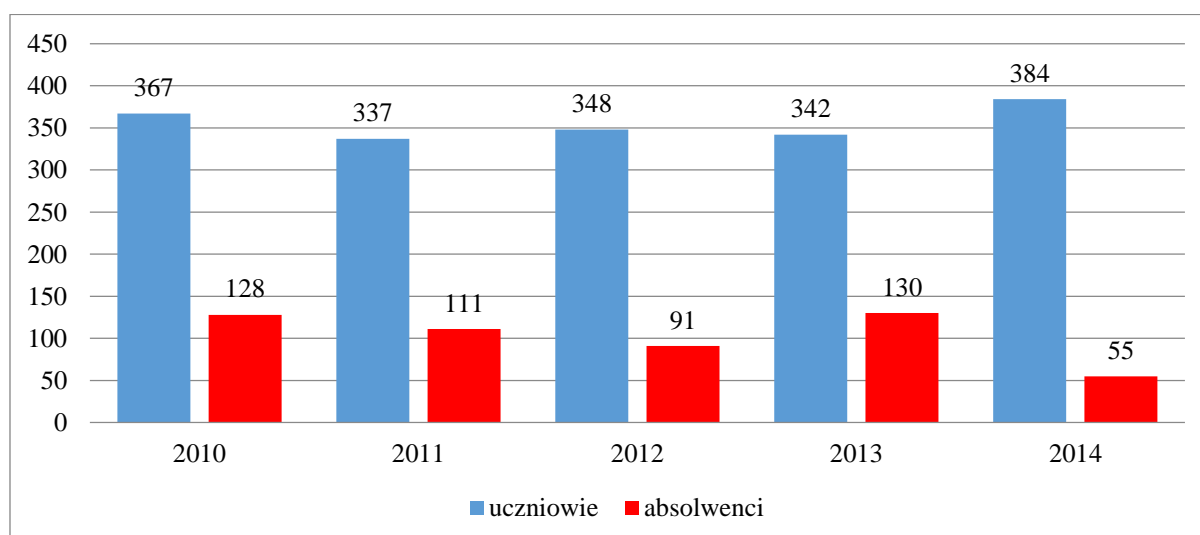

W Zgorzelcu kształcenie na poziomie **zasadniczym zawodowym** dla młodzieży realizują dwie placówki, przy czym jedna z nich jest przeznaczona dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi:

- Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Emilii Plater, ul. Francuska 6
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Marii Grzegorzewskiej, ul. Armii Krajowej 10d (placówka specjalna).

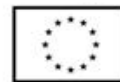
Do zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży na terenie Zgorzelca w 2014 roku uczęszczało 384 uczniów. Była to liczba najwyższa w całym analizowanym okresie między 2010 a 2014 rokiem. Natomiast liczba absolwentów zasadniczych szkół zawodowych wykazywała tendencje do fluktuacji. Początkowo liczebność kategorii absolwentów ZSZ zmniejszała się, do 91 osób w 2012 roku. W 2013 roku osiągnięto maksimum na poziomie 130 absolwentów, zaś w 2014 roku liczba ta ponownie spadła, do 55 osób, tj. najmniej w analizowanym okresie.

Wykres 12. Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

Oddziały w zasadniczych szkołach zawodowych w Zgorzelcu są relatywnie liczniejsze niż w większych jednostkach administracyjnych. W 2014 roku przeciętna klasa w zasadniczej

szkole zawodowej w Zgorzelcu liczyła 25 uczniów, podczas gdy w kraju i na Dolnym Śląsku było to 20 uczniów, a w powiecie zgorzeleckim – 24 uczniów.

Tabela 68. Uczniowie zasadniczych szkół zawodowych przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014

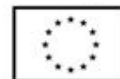
Jednostka terytorialna	uczniowie zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży przypadający na 1 oddział (klasę)				
	2010 osoba	2011 osoba	2012 osoba	2013 osoba	2014 osoba
POLSKA	22	22	21	20	20
POLSKA - MIASTO	22	22	21	21	20
DOLNOŚLĄSKIE	22	21	21	20	20
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	23	22	22	21	21
Powiat zgorzelecki	23	24	24	26	24
Powiat zgorzelecki - MIASTO			24	26	24
Zgorzelec	24	24	25	28	25

Źródło: GUS/BDL

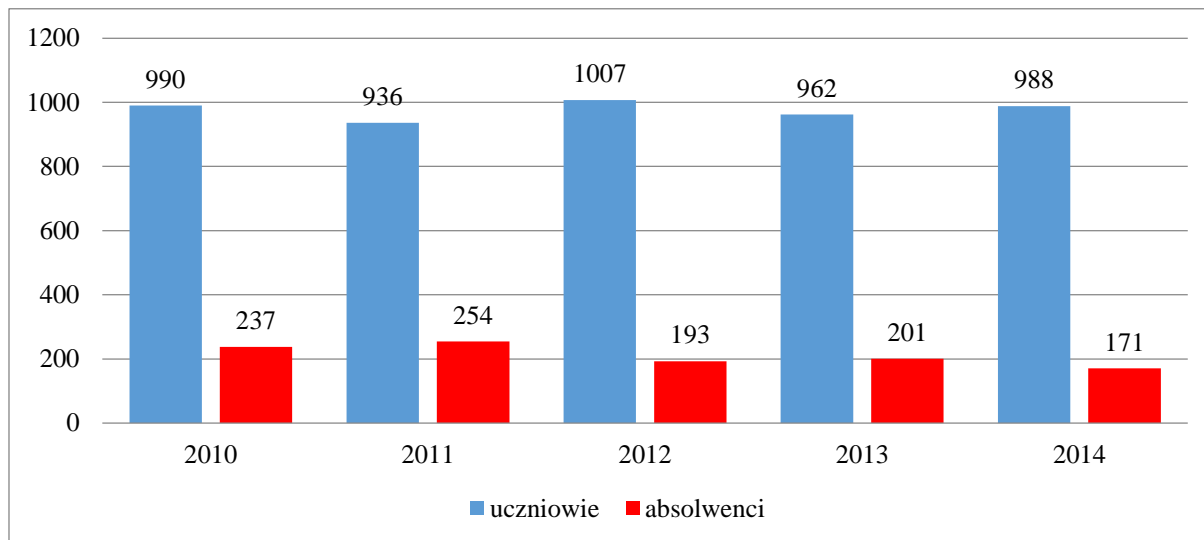
Kształcenie zawodowe na poziomie szkoły średniej dla młodzieży realizowane jest w Zgorzelcu w dwóch **technikach**:

1. Technikum w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Emilii Plater, ul. Francuska 6
2. Technikum w Zespole Szkół Zawodowych i Licealnych im. Górników i Energetyków Turowa w Zgorzelcu, ul. Powstańców Śląskich 1.

Technikum to jedyny typ szkoły, w której w latach 2010-2014 liczba uczniów, mimo drobnych wahań, utrzymywała się na raczej stabilnym wysokim poziomie. W 2014 roku do techników w Zgorzelcu uczęszczało 988 osób, tj. o 0,2% mniej niż w 2010 roku. Od 2011 roku obserwowany był natomiast trend malejący w zakresie liczby absolwentów. W 2014 roku kategoria absolwentów zgorzeleckich techników okazała się najmniej liczna w całym analizowanym okresie. Technika ukończyło wówczas 171 uczniów, tj. o 32,7% mniej niż w 2011 roku.

Wykres 13. Uczniowie i absolwenci techników w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Źródło: GUS/BDL

Oddziały w technikach, niezależnie od jednostki administracyjnej, cechowały się niemal identyczną liczebnością. W kraju i województwie do 1 klasy technikum uczęszczało przeciętnie 24 uczniów, zaś w Zgorzelcu było to 25 uczniów. Taki sam poziom liczebności klas stwierdzono w miastach kraju i województwa dolnośląskiego (po 25 uczniów). Warto dodać, że w Zgorzelcu, podobnie jak w całym powiecie zgorzeleckim, liczba uczniów przypadających na 1 oddział w technikum w 2014 roku była wyższa niż w 2010 roku (o 4 osoby).

Tabela 69. Uczniowie technikum przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	uczniowie techników dla młodzieży przypadający na 1 oddział (klasę)				
	2010 osoba	2011 osoba	2012 osoba	2013 osoba	2014 osoba
POLSKA	24	24	24	24	24
POLSKA - MIASTO	25	25	25	25	25
DOLNOŚLĄSKIE	24	25	25	25	24
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	24	25	25	25	25
Powiat zgorzelecki	21	23	24	24	25
Powiat zgorzelecki - MIASTO			24	24	25
Zgorzelec	21	23	23	25	25

Źródło: GUS/BDL

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Ponadto na terenie miasta Zgorzelca działalność prowadzą szkoły przeznaczone dla osób dorosłych:

Licea Ogólnokształcące:

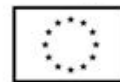
1. Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych nr 1 w Zgorzelcu, ul. Powstańców Śląskich 1
2. Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Żak” w Zgorzelcu, ul. Warszawska 11
3. Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, ul. Francuska 6
4. Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w MZDZ w Zgorzelcu, ul. Powstańców Śląskich 1

Szkoły policealne:

1. Policealna Szkoła Centrum Nauki i Biznesu „ŻAK” w Zgorzelcu, ul. Warszawska 11
2. Policealna Szkoła Zawodowa „ŻAK” w Zgorzelcu, ul. Warszawska 11
3. Policealna Szkoła Edukacji Europejskiej w Zgorzelcu, ul. Powstańców Śląskich 1
4. Policealne Studium Administracji dla Dorosłych w MZDZ w Zgorzelcu, ul. Powstańców Śląskich 1
5. Policealne Studium BHP dla Dorosłych w MZDZ w Zgorzelcu, ul. Powstańców Śląskich 1.

Sieć placówek **oświatowych** znajdujących się na terenie miasta Zgorzelec uzupełniają:

- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne:
 - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zgorzelcu, ul. Powstańców Śląskich 1
 - Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej Oddział Regionalny w Zgorzelcu, ul. Czachowskiego 5/1
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej, ul. Armii Krajowej 10d, w ramach którego oprócz ww. szkół funkcjonuje Trzyletnia Szkoła Przystosowująca do Pracy
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii im. Janusza Korczaka, ul. Powstańców Śląskich 1
- Niepubliczna Placówka Doskonalenia Nauczycieli „TEACH” Towarzystwa Wiedzy Powszechnej Oddział regionalny w Zgorzelcu, ul. Czachowskiego 5/1

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Filia Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej przy Zespole Szkół Zawodowych i Licealnych im. Górników i Energetyków Turowa, ul. Powstańców Śląskich 1
- Niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i praktycznego:
 - Kursy Języka Angielskiego mgr Zbigniew Kazimierczak, ul. Batorego 6
 - Niepubliczna Placówka Kształcenia Ustawicznego COGITO, ul. Wolności 8
 - Niepubliczna Placówka Kształcenia Ustawicznego Towarzystwa Wiedzy Powszechnej Oddział Regionalny w Zgorzelcu, ul. Czachowskiego 5/1
 - Ośrodek Szkoleniowy Centrum Nauki i Biznesu „Żak” w Zgorzelcu, ul. Warszawska 11
 - Zgorzeleckie Centrum Kształcenia i Doskonalenia Kadr Przy Kancelarii Ekonomicznej w Zgorzelcu, ul. Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 1d/1
- Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Feliksa Nowowiejskiego, ul. Langiewicza 29:
 - Czteroletnia I stopnia
 - Sześćoletnia I stopnia
 - Sześćoletnia II stopnia
- Międzyszkolny Ośrodek Sportowy, ul. Maratońska 1

INFRASTRUKTURA CZASU WOLNEGO (KULTURA, SPORT, REKREACJA)

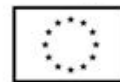
Głównym organizatorem życia kulturalnego na terenie gminy miejskiej Zgorzelec jest samorządowa instytucja kultury, **Miejski Dom Kultury w Zgorzelcu**, ul. Parkowa 1. MDK prowadzi działalność kulturalną polegającą na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury, a celem nadrzędnym tej działalności jest pozyskiwanie i przygotowywanie środowiska do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz współtworzenia jej wartości. Podstawowe zadania Miejskiego Domu Kultury w Zgorzelcu obejmują: rozpoznawanie i rozbudzanie zainteresowań oraz potrzeb kulturalnych lokalnej społeczności, przygotowanie do odbioru i tworzenia wartości kultury oraz kształcenie wzorców i nawyków aktywnego uczestnictwa w kulturze i wzorców kulturalnego spędzania wolnego czasu.

Oferta zajęć stałych dostępnych w zgorzeleckim domu kultury obejmuje:

- Zajęcia muzyczne

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Zajęcia dziennikarskie
- Pracownia teatralna (w tym młodzieżowa grupa teatralna WIDZIADŁO)
- Zajęcia plastyczne
- Zajęcia taneczne
- Dziecięcy Teatr Baśni
- Zgorzelecka Orkiestra Mandolinistów⁵⁴

W 2016 roku w zajęciach stałych organizowanych w MDK w Zgorzelcu uczestniczyło 201 dzieci, głównie z osiedla Śródmieście (42,8%). Stosunkowo najwięcej korzystających z oferty MDK zamieszkiwało na ulicach Warszawskiej (10 osób) i Tadeusza Kościuszki (9 osób), a także Ignacego Daszyńskiego, Jarosława Iwaszkiewicza, Stanisława Wyspiańskiego (po 8 osób) oraz Henryka Sienkiewicza, Wrzosowej (po 7 osób) i Bohaterów II Armii Wojska Polskiego (6 osób). W przypadku pozostałych ulic miasta Zgorzelca liczba dzieci uczestniczących w zajęciach stałych organizowanych w MDK wahała się od 1 do 5 osób. Należy dodać, iż na zajęcia uczęszczały dzieci mieszkające na 73 różnych ulicach miasta, natomiast na pozostałych 113 ulicach nie stwierdzono dzieci, które korzystały z oferty MDK w Zgorzelcu.

Tabela 70. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach stałych organizowanych w MDK wg osiedli w Zgorzelcu

Osiedle	Liczba dzieci	
	2016	%
Dzielnica Północ	2	1,0%
Dzielnica Wschodnia	12	6,0%
Osiedle Centralne	17	8,5%
Osiedle Słoneczne	9	4,5%
Osiedle Zachód	26	12,9%
Przedmieście Nyskie	4	2,0%
Śródmieście	86	42,8%
Ujazd	45	22,4%
RAZEM	201	100,0%

Źródło: dane gminne

⁵⁴ Za: <http://mdkzg.disena.pl/> (15.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Oprócz zajęć stałych MDK w Zgorzelcu organizuje i współorganizuje liczne wydarzenia kulturalne, imprezy masowe, spektakle, koncerty, konkursy, wystawy, festyny, a także imprezy lokalne i cykliczne.

Wśród najważniejszych imprez kulturalno-rozrywkowych, jakie odbywają się w Zgorzelcu należy wymienić następujące:

- Jakuby Święto Starego Miasta
- Dni Zgorzelca
- Międzynarodowy Festiwal Teatrów Ulicznych ViaThea Görlitz/Zgorzelec
- Międzynarodowy Festiwal Piosenki Greckiej
- Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny
- Śląski Wieczór Literacki
- Festiwal Twórczości Jacka Kaczmarskiego
- Pozostałe: m.in. koncerty, występy kabaretowe, konkursy, wystawy, wernisaże, wykłady, spotkania i imprezy okolicznościowe i patriotyczne.

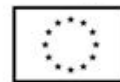
Mieszkańcy miasta Zgorzelec mają do swojej dyspozycji 2 **kina**:

- Kino PoZa NoVa, funkcjonujące w Miejskim Domu Kultury w Zgorzelcu, ul. Parkowa 1; jest to nowoczesny obiekt, zmodernizowany w 2010 roku, posiadający 84 miejsca na widowni i przystosowany do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich
- Kino sieci Multikino, ul. Armii Krajowej 52a

Działalność w zakresie kultury w mieście Zgorzelec prowadzi również placówka muzealna, **Muzeum Łużyckie**, ul. Daszyńskiego 15. Muzeum Łużyckie gromadzi zabytki związane z przeszłością wschodnich partii Górnych Łużyc, dziś znajdujących się w granicach państwa polskiego, ze szczególnym uwzględnieniem okolic miasta Zgorzelca i powiatu zgorzeleckiego. W zbiorach muzeum znajdują się różnorodne muzealia, o szerokich ramach chronologicznych: zbiory archeologiczne, etnograficzne, kartograficzne, historyczne i ikonograficzne. W muzeum prezentowana jest wystawa stała pn. *W lużyckiej izbie*, prezentująca unikatowe zbiory kultury materialnej z terenu Łużyc, głównie mebli, szkła i kamionki w zaaranżowanym wnętrzu domu przysłupowego, ale również liczne wystawy

Unia Europejska
Fundusz Spójności

czasowe i okolicznościowe. Muzeum Łużyckie prowadzi ponadto prace archeologiczne na terenie miasta Zgorzelca⁵⁵.

Jak wskazano powyżej na terenie miasta Zgorzelec działalność prowadzi jeden **dom kultury**. Oznacza to, iż na 1 placówkę kulturalną w mieście przypadały w 2014 roku 31 532 osoby. Była to wartość najwyższa wśród porównywanych jednostek terytorialnych. W tym samym roku w powiecie zgorzeleckim na 1 dom, ośrodek kultury, klub i świetlicę przypadało 7 107 mieszkańców, w województwie dolnośląskim – 9 760 mieszkańców, zaś w całym kraju – 9 574 mieszkańców. Również na obszarach miejskich tych jednostek wskaźnik przyjmował wartości około dwukrotnie niższe niż w Zgorzelcu. W miastach kraju na 1 placówkę kultury przypadało ponad 15,5 tys. osób, w miastach Dolnego Śląska – ponad 16 tys. osób, a w miastach powiatu – ponad 12,6 tys. osób.

Tabela 71. Liczba mieszkańców na 1 dom, ośrodek kultury, klub i świetlicę w latach 2011-2014

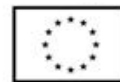
Jednostka terytorialna	liczba mieszkańców na 1 dom, ośrodek kultury, klub i świetlicę			
	2011 osoba	2012 osoba	2013 osoba	2014 osoba
POLSKA	10 393	9 957	9 868	9 574
POLSKA - MIASTO	15 887	15 694	15 704	15 592
DOLNOŚLĄSKIE	11 132	10 446	10 283	9 760
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	16 277	16 625	16 290	16 249
Powiat zgorzelecki	7 850	7 215	7 166	7 107
Powiat zgorzelecki - MIASTO		12 843	12 739	12 615
Zgorzelec	32 446	32 278	31 890	31 532

Źródło: GUS/BDL

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, iż w 2014 roku na terenie Zgorzelca działalność prowadziło 8 zespołów artystycznych. W latach 2011-2012 liczba zespołów artystycznych w mieście była minimalnie wyższa i wynosiła 9. Zmiany liczby działających grup artystycznych warunkowały zmiany wartości wskaźnika grup artystycznych na 10 tys. mieszkańców. W latach 2011-2012 na 10 tys. ludności Zgorzelca przypadało 2,8 grup artystycznych, zaś w latach 2013-2014 wartość ta była minimalnie niższa i wynosiła 2,5.

Na tle kraju, województwa i powiatu Zgorzelec charakteryzował się relatywnie trudniejszą sytuacją w zakresie wskaźnika grup artystycznych na 10 tys. ludności. W 2014 roku w kraju

⁵⁵ Za: <http://muzeumluzyckie.pl/> (15.06.2016)

wskaźnik przyjął bowiem wartość 4,1 (identyczna okazała się wartość dla miast), na Dolnym Śląsku – 3,2 (w tym 3 w miastach), a w powiecie zgorzeleckim – 2,8. Jedynie w miastach powiatu wartość wskaźnika zespołów artystycznych na 10 tys. mieszkańców była niższa (2,1) niż w Zgorzelcu.

Tabela 72. Grupy artystyczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	zespoły artystyczne na 10 tys. mieszkańców			
	2011 szt.	2012 szt.	2013 szt.	2014 szt.
POLSKA	3,7	4,0	4,0	4,1
POLSKA - MIASTO	3,8	4,1	4,1	4,1
DOLNOŚLĄSKIE	3,2	3,5	3,3	3,2
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	3,3	3,6	3,2	3,0
Powiat zgorzelecki	3,7	8,6	2,8	2,8
Powiat zgorzelecki - MIASTO		11,1	2,4	2,1
Zgorzelec	2,8	2,8	2,5	2,5

Źródło: GUS/BDL

Liczba imprez artystycznych odbywających się na terenie Zgorzelca wahała się w latach 2011-2014. Najwięcej odbyło się ich w 2013 roku (217 imprez), zaś najmniej – w 2011 roku (161 imprez). Natomiast w 2014 roku w mieście miały miejsce 202 imprezy artystyczne, tj. o jedną czwartą więcej niż w 2011 roku (25,5%).

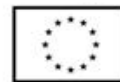
Fluktuacje liczby imprez artystycznych wpłynęły również na zmiany wartości wskaźnika imprez na 10 tys. mieszkańców. W 2013 roku na 10 tys. ludności Zgorzelca przypadało 68 imprez artystycznych, w 2014 roku wartość wskaźnika nieznacznie spadła, do 64,1 imprez. W skali kraju i województwa, również na obszarach miejskich, sytuacja w zakresie liczby imprez artystycznych na 10 tys. mieszkańców okazała się trudniejsza niż w Zgorzelcu. Relatywnie najwięcej imprez, w przeliczeniu na 10 tys. ludności, odbyło się natomiast w powiecie zgorzeleckim, gdzie w 2014 roku wskaźnik przyjął wartość 84,2.

Tabela 73. Imprezy artystyczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	imprezy artystyczne na 10 tys. mieszkańców			
	2011 szt.	2012 szt.	2013 szt.	2014 szt.
POLSKA	48,2	50,6	53,5	57,5
POLSKA - MIASTO	53,4	55,9	57,6	62,3
DOLNOŚLĄSKIE	49,9	49,6	53,0	54,7

Unia Europejska
Fundusz Spójności

DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	51,7	51,5	51,5	54,2
Powiat zgorzelecki	52,7	59,2	88,1	84,2
Powiat zgorzelecki - MIASTO		57,2	71,0	69,1
Zgorzelec	49,6	63,8	68,0	64,1

Źródło: GUS/BDL

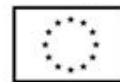
Nad rozwojem czytelnictwa na terenie miasta czuwa samorządowa instytucja kultury, **Miejska Biblioteka Publiczna w Zgorzelcu**, ul. Bohaterów Getta 1. Statutowym zadaniem biblioteki jest *gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie zbiorów, popularyzacja ich wśród społeczeństwa, jak również rozbudzanie i kształtowanie nawyków czytelniczych*. Realizując te cele biblioteka gromadzi zbiory obejmujące literaturę piękną polską i obcą dla dzieci, młodzieży i dorosłych, literaturę z różnych dziedzin wiedzy, czasopisma, książkę mówioną dla osób niedowidzących, nagrania płytowe tekstów literackich, bajek dla najmłodszych, muzyki, ale również świadczy usługi w zakresie wypożyczeń międzybibliotecznych oraz prowadzi działalność informacyjną czy opracowuje kartoteki zagadnieniowe zawierające informacje tematyczne i regionalne (w ramach Bibliografii Regionalnej Dolnego Śląska). MBP w Zgorzelcu pełni również zadania biblioteki publicznej dla powiatu zgorzeleckiego (na podstawie porozumienia z 22 kwietnia 2003 roku między Zarządem Powiatu Zgorzeleckiego a Burmistrzem Miasta Zgorzelca w sprawie powierzenia Gminie Miejskiej Zgorzelec zadań powiatowej biblioteki publicznej dla powiatu zgorzeleckiego). Sieć placówek bibliotecznych na terenie miasta Zgorzelca tworzą:

1. Miejska Biblioteka Publiczna w Zgorzelcu, ul. Bohaterów Getta 1:

- Wypożyczalnia dla dorosłych
- Oddział dla dzieci
- Czytelnia
- Dział Gromadzenia i Opracowywania Zbiorów
 - Filia Nr 2, ul. Iwaszkiewicza 12
 - Filia Nr 3, ul. Baczyńskiego 1
 - Filia Nr 4, ul. Orzeszkowej 60⁵⁶.

Na tle pozostałych jednostek administracyjnych Zgorzelec wyróżnia się wysoką wartością wskaźnika liczby ludności przypadającej na 1 placówkę biblioteczną. W 2014 roku było to 7 883 mieszkańców, tj. znacznie powyżej średniej krajowej (4 100 osób), wojewódzkiej (4 234 osoby) i powiatowej (3 422 osoby). Jedynie w przypadku obszarów miejskich Dolnego

⁵⁶ Za: <http://www.biblioteka-zgorzelec.info/index.php> (15.06.2016)

Śląska na 1 placówkę biblioteczną przypadało więcej mieszkańców (8 360 osób) niż w Zgorzelcu.

W latach 2010-2014 wskaźnik ludności na 1 placówkę biblioteczną w mieście przyjmował coraz niższe wartości, co wynikało z ubytku ludności zamieszkującej w Zgorzelcu. Ogółem zmniejszył się on z 8 147 osób w 2010 roku do 7 883 osób w 2014 roku, co oznacza spadek na poziomie 3,2%. W przypadku kraju, województwa i powiatu liczba osób przypadających na 1 bibliotekę w 2014 roku była wyższa niż w 2010 roku, a podobna do zgorzeleckiej tendencja malejąca wystąpiła jedynie w miastach kraju (-3,8%).

Tabela 74. Ludność na 1 placówkę biblioteczną w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ludność na 1 placówkę biblioteczną (łącznie z punktami bibliotecznymi ujętymi zgodnie z siedzibą jednostki macierzystej)				
	2010 osoba	2011 osoba	2012 osoba	2013 osoba	2014 osoba
POLSKA	3 940	3 990	4 072	4 103	4 100
POLSKA - MIASTO	7 000	7 061	7 139	6 801	6 733
DOLNOŚLĄSKIE	3 926	3 968	4 157	4 169	4 234
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	8 162	8 271	8 522	8 178	8 360
Powiat zgorzelecki	3 263	3 248	3 474	3 450	3 422
Powiat zgorzelecki - MIASTO			6 421	6 370	6 307
Zgorzelec	8 147	8 112	8 070	7 973	7 883

Źródło: GUS/BDL

Biblioteki publiczne w Zgorzelcu dysponują relatywnie najmniejszym księgozbiorem w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W 2014 roku na 1000 mieszkańców miasta przypadało jedynie 2 501 woluminów, tj. znacznie mniej niż w kraju (3 398 woluminów), województwie (3 171 woluminów) i powiecie (3 944 woluminy). Również w miastach tych jednostek wskaźnik księgozbioru bibliotek na 1000 ludności przyjmował wartości wyższe niż w Zgorzelcu: 3 396 woluminów na 1000 mieszkańców miast całego kraju, 2 758 woluminów na 1000 mieszkańców miast dolnośląskich i 3 401 woluminów na 1000 mieszkańców miast powiatu zgorzeleckiego.

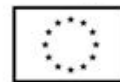

Tabela 75. Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	księgozbiór bibliotek na 1000 ludności				
	2010 wol.	2011 wol.	2012 wol.	2013 wol.	2014 wol.
POLSKA	3 458	3 439	3 416	3 402	3 398
POLSKA - MIASTO	3 385	3 379	3 378	3 378	3 396
DOLNOŚLĄSKIE	3 411	3 351	3 270	3 215	3 171
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	2 885	2 853	2 828	2 786	2 758
Powiat zgorzelecki	4 228	4 181	4 039	3 978	3 944
Powiat zgorzelecki - MIASTO			3 417	3 373	3 401
Zgorzelec	2 475	2 428	2 478	2 497	2 501

Źródło: GUS/BDL

Sytuacja analizowanych jednostek administracyjnych pod względem liczby czytelników bibliotek publicznych (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) jest bardzo podobna. W 2014 roku na 1000 mieszkańców Zgorzelca, Dolnego Śląska i kraju czytelnikami bibliotek okazały się 164 osoby. W przypadku powiatu zgorzeleckiego wartość ta wzrastała minimalnie, do 167 osób. Jednak porównanie Zgorzelca z obszarami miejskimi innych jednostek jest już mniej korzystne dla gminy. Jak wskazano powyżej na 1000 mieszkańców miasta w 2014 roku przypadało 164 czytelników bibliotek publicznych. Tymczasem w miastach kraju było to 202 czytelników, w miastach województwa – 188 czytelników, zaś w miastach powiatu – 199 czytelników. Pozytywny jest natomiast fakt, że Zgorzelec jest jedyną jednostką, w której wskaźnik czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności w 2014 roku przyjął wartość wyższą niż w 2010 roku. W pozostałych jednostkach wskaźnik wykazywał tendencję malejącą.

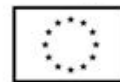
Tabela 76. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności				
	2010 osoba	2011 osoba	2012 osoba	2013 osoba	2014 osoba
POLSKA	169	168	168	167	164
POLSKA - MIASTO	207	206	207	207	202
DOLNOŚLĄSKIE	172	173	173	169	164
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	195	197	199	194	188
Powiat zgorzelecki	191	178	179	178	167
Powiat zgorzelecki - MIASTO			209	211	199
Zgorzelec	154	152	165	162	164

Źródło: GUS/BDL

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Czytelnicy bibliotek publicznych w Zgorzelcu wypożyczają również relatywnie najmniej książek. W 2014 roku przeciętny czytelnik zgorzeleckich bibliotek wypożyczył jedynie 16,6 wolumina, tj. o 4,4 mniej niż w 2010 roku. Tymczasem w skali kraju przeciętny czytelnik wypożyczał rokrocznie 18,3 wolumina (w tym 18 w mieście), a w skali Dolnego Śląska (również w miastach) – 18,6 wolumina. Również dla powiatu zgorzeleckiego średnia liczba wypożyczeń na 1 czytelnika okazała się większa niż w Zgorzelcu, choć w tym przypadku różnica nie była znaczna – czytelnicy z powiatu wypożyczali przeciętnie o 1 książkę więcej niż czytelnicy ze Zgorzelca.

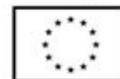
Tabela 77. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach				
	2010 wol.	2011 wol.	2012 wol.	2013 wol.	2014 wol.
POLSKA	18,4	18,6	18,9	18,5	18,3
POLSKA - MIASTO	18,0	18,2	18,6	18,2	18,0
DOLNOŚLĄSKIE	19,7	20,0	19,5	19,1	18,6
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	19,6	20,1	19,5	19,2	18,6
Powiat zgorzelecki	18,9	20,8	19,1	16,9	17,4
Powiat zgorzelecki - MIASTO			18,9	16,8	17,5
Zgorzelec	21,0	24,9	21,6	17,0	16,6

Źródło: GUS/BDL

Infrastrukturą sportową, stanowiącą własność gminy miejskiej Zgorzelec, zarządza **Centrum Sportowo Rekreacyjne Sp. z o.o., ul. Maratońska 2**. Wśród obiektów CSR Sp. z o.o. znajdują się:

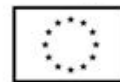
- Kryta pływalnia – basen o wymiarach 25 m x 15 m ze skocznią i wydzielonymi sześcioma torami pływackimi, oddzielny basen dla dzieci, zjeżdżalnią rynnowa o długości 70 m;
- Basen odkryty, ul. Warszawska – kompleks trzech basenów (duży, średni oraz najmniejszy brodzik połączony ze zjeżdżalnią), dwa korty tenisowe, boisko do siatkówki plażowej, plac zabaw;
- Hala sportowa, ul. Maratońska – hala spełnia wymogi niezbędne do rozgrywania meczy koszykówki, piłki halowej oraz piłki ręcznej;

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Hala sportowa, ul. Traugutta – mniejszy obiekt sportowy, wynajmowany głównie w celach treningowych;
- Stadion Miejski – nowoczesny obiekt sportowy i rekreacyjny zmodernizowany w ramach programu INTERREG III A Polska – Saksonia przy współpracy Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Bazę sportowo-rekreacyjną na Stadionie Miejskim w Zgorzelcu tworzą: sześciotorowa bieżnia wraz z zakolami z nawierzchnią tartanową, płyta główna o wymiarach 115 m x 72 m z nawierzchnią trawiastą, boczne boisko treningowe o wymiarach 115 m x 63 m z nawierzchnią ze sztuczną, trzy boiska wielofunkcyjne: 2 o nawierzchni sztucznej i 1 o nawierzchni tartanowej, skocznia do skoku o tyczce i skoku wzwyż, rów z wodą, rzutnie do rzutu oszczepem, pchnięcia kulą, rzutu dyskiem i młotem, skocznia do soku w dal i trójskoku, trybuny (zachodnia i wschodnia) o łącznej ilości miejsc siedzących 1 913 oraz pomieszczenia sędziowskie, szatnie, natryski, nagłośnienie;
- Dom Sportowca, ul. Maratońska – motel dysponujący 30 miejscami noclegowymi w pokojach 1, 2, 3 i 4-osobowych;
- Skatepark przy Stadionie Miejskim – obiekt do jazdy na rowerze, rolkach oraz deskorolce, oświetlony i monitorowany;
- Ścianka wspinaczkowa – sztuczna ścianka zlokalizowana na terenie Stadionu Miejskiego. W motelu „Dom Sportowca” udostępniane są uprząże wspinaczkowe, liny oraz sprzęt asekuracyjny;
- Studio Odnowy Biologicznej – obejmujące saunę, siłownię i solarium⁵⁷.

Najnowszym obiektem sportowym w Zgorzelcu jest *hala sportowo-widowiskowa PGE Turów Arena*, ul. Lubańska 9a. Jest to nowoczesny obiekt sportowy w Zgorzelcu, powstały w 2014 roku. Widownia liczy ok. 3 500 miejsc siedzących. Od 2014 roku to właśnie w PGE Turów Arena rozgrywane są mecze najbardziej znanego ze zgorzeleckich klubów, drużyny koszykówki męskiej, **PGE Turów Zgorzelec**. PGE Turów Zgorzelec uczestniczy w rozgrywkach ekstraklasy Polskiej Ligi Koszykówki (Tauron Basket Ligi), zespół występował również w europejskich pucharach oraz Zjednoczonej Lidze VTB. Do największych sukcesów PGE Turów Zgorzelec należą Mistrzostwo Polski i Superpuchar

⁵⁷ Za: <http://www.csr.zgorzelec.eu/pl/show/2/centrum-sportowo-rekreacyjne-w-zgorzelcu> (15.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Polski w 2014 roku, a także Wicemistrzostwo Polski w 2007, 2008, 2009, 2011, 2013 i 2015 roku⁵⁸.

Infrastrukturę sportową na terenie miasta Zgorzelec uzupełniają pozostałe obiekty, głównie boiska przyszkolne, boiska powstałe w ramach rewitalizacji podwórek oraz boiska znajdujące się w obrębie terenów zielonych⁵⁹.

Boiska przyszkolne:

- Moje Boisko-Orlik 2012 przy Gimnazjum Nr 1: boisko piłkarskie o wymiarach 30 x 62 m (pole gry 28 x 57 m), duże boisko wielofunkcyjne o powierzchni 1500 m² wraz z niezbędnym sprzętem sportowym, bieżnia dookólna, budynek sanitarno-szatniowy, oświetlenie (8 słupów oświetleniowych).
- Moje Boisko-Orlik 2012 przy Szkole Podstawowej Nr 2: boisko do piłki nożnej o nawierzchni z trawy syntetycznej o wymiarach 30 x 60 (powierzchnia 1 800 m²), boisko wielofunkcyjne o wymiarach 19,1 x 32,1 m z polami do gry w piłkę siatkową i koszykówkę o nawierzchni poliuretanowej typu EPDM, bieżnia sprinterska trójtorowa o łącznej długości 62,2 m – 243,20 m², skocznia do skoku w dal o długości rozbiegu 40 m z zeskokiem o wymiarach 8,5 x 2,75 m – 103,50 m², budynek sanitarno-szatniowy, piłkochwyty, ogrodzenie, oświetlenie (8 słupów oświetleniowych).
- Boisko przy Gimnazjum nr 2: zewnętrzne ogólnodostępne obiekty sportowe obejmujące boisko do gry w piłkę nożną, bieżnię czterotorową oraz ogrodzenie terenu, powstałe w ramach projektu „Budowa boiska do piłki nożnej w ramach programu BLISKO BOISKO”.
- Boisko wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej Nr 5: powstałe w ramach rządowego projektu „Budowa wielofunkcyjnych boisk sportowych ogólnie dostępnych dla dzieci i młodzieży” dofinansowanego ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Obejmuje: boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowo-gumowej o wymiarach 26,0 m x 44,0 m (boisko do piłki ręcznej o wymiarach 20,0 m x 40,0 m, dwa wewnętrzne boiska do koszykówki o wymiarach 15,0 m x 24,0 m oraz

⁵⁸ Za: <http://www.ksturow.eu/klub.html> (15.06.2016)

⁵⁹ Za: *Strategia Rozwoju Miasta Zgorzelec na lata 2015-2025*

Unia Europejska
Fundusz Spójności

boisko do siatkówki o wymiarach 9,0 m x 18,0 m), ogrodzenie z bramą oraz wyposażenie sportowe montowane w sposób trwały z podłożem.

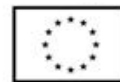
- Boiska przy Szkole Podstawowej Nr 3: przedmiotem inwestycji była budowa i modernizacja przyszkolnych otwartych obiektów sportowych zgodnie z rządowym programem „Radosna szkoła – kraina sprawności i zdrowia”. Obejmuje: boisko wielofunkcyjne o nawierzchni typu SP wraz z ogrodzeniem, oświetleniem, nagłośnieniem i monitoringiem (boisko do piłki ręcznej, dwa wewnętrzne boiska do koszykówki i boisko do siatkówki), bieżnię sześciotorową o nawierzchni poliuretanowej, skocznnię w dal z rozbiegiem o nawierzchni poliuretanowej i zeskocznia, plac zabaw i rekreacji z urządzeniami zabawowymi, elementami „ścieżki zdrowia” i pozostałym wyposażeniem.

Boiska powstałe w trakcie realizacji projektu „Zagospodarowanie terenów przy ul. Parkowej dla potrzeb sportu i rekreacji”, którego celem było przywrócenie funkcji sportowo-rekreacyjnej terenom znajdującym się za budynkiem Miejskiego Domu Kultury oraz zapewnienie mieszkańcom kolejnego miejsca aktywnego spędzania wolnego czasu:

- U zbiegu ulic Parkowej i Konarskiego wybudowano dwa ogólnodostępne, nowoczesne boiska wielofunkcyjne do gry w piłkę ręczną i koszykówkę, z nowym wyposażeniem: czterema bramkami do piłki ręcznej i ośmioma koszami do koszykówki. W skład boisk wielofunkcyjnych wchodzi dwa boiska do piłki ręcznej o wymiarach 20 x 40 m oraz cztery wewnętrzne boiska do koszykówki o wymiarach 15,0 x 24,0 m. Boisko zostało wykonane z nawierzchni dwuwarstwowej poliuretanowo-gumowej. Wokół boisk utworzona została strefa ochronna, cały teren został ogrodzony i oświetlony, a wzdłuż ogrodzenia powstały miejsca parkingowe. Obiekty są monitorowane.

Boiska powstałe w trakcie realizacji projektu „Rewitalizacja podwórek w obszarze Śródmieścia w Zgorzelcu”, którego celem była odnowa zdegradowanej infrastruktury przestrzeni publicznej oraz stworzenie nowoczesnej, miejskiej bazy rekreacyjno-sportowej:

- Podwórko ul. Boh. Getta, ul. Okrzei, ul. Sienkiewicza i ul. Langiewicza – boisko wielofunkcyjne o wymiarach 19,1 m x 32,1 m, w skład którego wchodzi: boisko do koszykówki i boisko do piłki siatkowej. Boisko posiada bezpieczną nawierzchnię

Unia Europejska
Fundusz Spójności

poliuretanową typu SP w kolorze zielonym i czerwonym oraz system odwodnienia zapewniając bezpieczeństwo i komfort gry. Ponadto w ramach projektu na terenie podwórka uzupełniono ogrodzenie istniejącego placu zabaw, wykonano nowy układ komunikacyjny o nawierzchni tłuczniowej i częściowo z kostki betonowej, zagospodarowano przestrzeń wokół nich i wykonano nowe oświetlenie zapewniające bezpieczeństwo użytkownikom, a teren został wyposażony w elementy małej architektury tj. ławki, kosze na śmieci.

- Podwórko ul. Boh. II Armii Wojska Polskiego, ul. Armii Krajowej i ul. Chrobrego – boisko wielofunkcyjne o wymiarach 19,1 m x 32,1 m, w skład którego wchodzi: boisko do koszykówki i boisko do piłki siatkowej. Boisko posiada bezpieczną nawierzchnię poliuretanową typu SP w kolorze zielonym i czerwonym oraz system odwodnienia zapewniając bezpieczeństwo i komfort gry. Ponadto w ramach projektu na terenie podwórka uzupełniono ogrodzenie istniejącego placu zabaw, wykonano nowe utwardzone nawierzchnią tłuczniową i kostką betonową ciągi piesze, nowe schody betonowe oraz trzepak, wykonano nowe oświetlenie, a wokół boiska oraz placu zabaw wykonano nowe trawniki oraz posadzono iglaki.

Boisko powstałe w ramach projektu „Boisko wielofunkcyjne w parku im. Paderewskiego w Zgorzelcu” dofinansowane ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Dolnośląskiego na lata 2015-2017

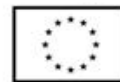
- Boisko na terenie Parku im. Paderewskiego – modernizacja boiska zakończyła się 30 września 2015 roku. W ramach inwestycji powstało boisko o wymiarach 20 m x 35 m przeznaczone do gry w piłkę nożną typu futsal, piłkę ręczną, piłkę koszykową i jej uliczną odmianę, czyli tzw. streetball. Cała płyta boiska została pokryta nawierzchnią poliuretanową w dwóch kolorach na podbudowie z asfaltobetonu. Ponadto bezpośrednio przy boisku powstał plac rekreacyjny o wymiarach 5 m x 7,8 m wyposażony w urządzenie do gry w piłkarzyki oraz w drążek uniwersalny i przyrząd do ćwiczeń mięśni brzucha.

Wśród licznych imprez sportowych odbywających się na terenie miasta Zgorzelec wyróżnić należy następujące:

- Europamarathon Görlitz-Zgorzelec

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Rowerowy Złot Gwieździsty
- Bieg przy Pochodniach Mostami Europa-Miasta Görlitz/Zgorzelec im. Heinza Andersa
- Międzynarodowy Triathlon Łużycki
- Streetball Zgorzelec
- Pozostałe: imprezy i rozgrywki lokalne i regionalne, rodzinne i amatorskie.

W 2014 roku na terenie Zgorzelec działalność prowadziło 14 **klubów sportowych**, liczących 873 członków i 812 osób ćwiczących. Liczba klubów sportowych w mieście zwiększyła się w latach 2010-2014 o 2 podmioty (o 16,7%), co zaowocowało wzrostem liczby osób ćwiczących. W 2014 roku liczba ćwiczących w klubach sportowych w Zgorzelcu była o 4,6% wyższa niż w 2010 roku. Natomiast w przypadku członków klubów sportowych obserwowana była tendencja malejąca – ich liczba w 2014 roku okazała się aż o 12,6% niższa niż w 2010 roku.

Tabela 78. Kluby sportowe, członkowie oraz ćwiczący w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2012	2014
	kluby sportowe		
Zgorzelec	12	14	14
członkowie klubów sportowych			
Zgorzelec	999	968	873
ćwiczący ogółem w klubach sportowych			
Zgorzelec	776	787	812

Źródło: GUS/BDL

Wskaźnik klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców wskazuje na relatywnie przeciętną sytuację Zgorzelca. W 2014 roku na 10 tys. ludności miasta przypadało 4,4 klubu sportowego. Zbliżoną wartość wskaźnika stwierdzono w przypadku województwa dolnośląskiego (4,3). Natomiast w skali kraju na 10 tys. mieszkańców przypadało mniej (3,6), a w skali powiatu – więcej (5,5) klubów sportowych niż w Zgorzelcu.

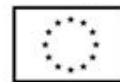

Tabela 79. Kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców		
	2010	2012	2014
	szt.	szt.	szt.
POLSKA	3,4	3,7	3,6
POLSKA - MIASTO	3,1	3,3	3,3
DOLNOŚLĄSKIE	3,4	4,1	4,3
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	2,9	3,4	3,5
Powiat zgorzelecki	4,9	5,8	5,5
Powiat zgorzelecki - MIASTO		5,3	5,4
Zgorzelec	3,7	4,3	4,4

Źródło: GUS/BDL

W przypadku wskaźnika członków klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców Zgorzelec ustępował jedynie powiatowi. W 2014 roku w mieście wskaźnik ukształtował się na poziomie 277 członków na 10 tys. ludności, podczas gdy w powiecie wynosił 292. Niższe okazały się natomiast wartości dla kraju (245) i województwa (260), także na obszarach miejskich (odpowiednio 273 i 262).

Tabela 80. Członkowie klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014

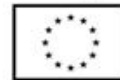
Jednostka terytorialna	członkowie klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców		
	2010	2012	2014
	osoba	osoba	osoba
POLSKA	232	239	245
POLSKA - MIASTO	251	262	273
DOLNOŚLĄSKIE	201	241	260
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	210	242	262
Powiat zgorzelecki	296	354	292
Powiat zgorzelecki - MIASTO		373	307
Zgorzelec	307	300	277

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wśród zgorzelczan znajdowało się 258 osób ćwiczących w klubach sportowych. Był to wynik o 20 osób lepszy niż w 2010 roku. Sytuacja w Zgorzelcu okazała się w 2014 roku zbliżona do województwa (259) i powiatu (261), natomiast w kraju wskaźnik przyjmował wartości niższe (239). W porównaniu z obszarami miejskimi analizowanych jednostek wynik Zgorzelca okazał się jednak mniej

Unia Europejska
Fundusz Spójności

korzystny.

W miastach kraju na 10 tys. mieszkańców przypadało 269 osób ćwiczących w klubach sportowych, w miastach Dolnego Śląska – 267 ćwiczących, zaś w miastach powiatu zgorzeleckiego najwięcej – 289 ćwiczących na 10 tys. ludności.

Tabela 81. Ćwiczący w klubach sportowych na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	ćwiczący w klubach sportowych na 10 tys. mieszkańców		
	2010 osoba	2012 osoba	2014 osoba
POLSKA	223	235	239
POLSKA - MIASTO	244	259	269
DOLNOŚLĄSKIE	212	242	259
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	225	248	267
Powiat zgorzelecki	261	310	261
Powiat zgorzelecki - MIASTO		331	289
Zgorzelec	238	244	258

Źródło: GUS/BDL

ZABYTKI I DZIEDZICTWO KULTUROWE, TURYSTYKA

Miasto Zgorzelec cechuje się występowaniem licznych zabytków, w tym przede wszystkim zabytkowych kamienic i domów, ale również parków miejskich i centrum miasta. Ochroną prawną na podstawie wpisu do rejestru *zabytków nieruchomych* objęte zostały następujące obiekty usytuowane na terenie Zgorzelca:

- miasto (ośrodek historyczny), nr rej.: A/1803/448 z 8.12.1958
- zespół parków miejskich (ob. Park im. A. Błachańca, Park Nadnyski, Skwer im. ks. J. Popiełuszki) 1870-1930, nr rej.: A/1242/1-2 z 29.05.2009
- kamienica, ul. Bohaterów Getta 1 A, 1900, nr rej.: 1203/J z 31.03.1995
- kamienica, ul. Bohaterów Getta 3, 1896, nr rej.: 1225/J z 8.08.1995
- kamienica, ul. Bohaterów Getta 5, 1897, nr rej.: 1201/J z 29.05.1995
- dom, ul. Czachowskiego 1, pocz. XX, nr rej.: A/5745/11 z 13.05.1993
- kamienica, ul. Daszyńskiego 9, XIX/XX, nr rej.: A/5531/13 z 25.03.1998
- kamienica, ul. Daszyńskiego 10, XVII-XVIII, k. XIX, nr rej.: A/5549/1301/J z 16.06.1997

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- kamienica, ul. Daszyńskiego 11, XVIII, 4 ćw. XIX, nr rej.: A/5530/J z 26.03.1998
- kamienica, ul. Daszyńskiego 12, XVI-XVIII, k. XIX, nr rej.: A/5552/1298/J z 10.06.1997
- kamienica, ul. Daszyńskiego 13, 4 ćw. XIX, nr rej.: A/5546/13 z 3.07.1997
- kamienica, ul. Daszyńskiego 14, 4 ćw. XIX, nr rej.: A/5544/ z 4.07.1997
- kamienica, ul. Daszyńskiego 15, XVII/XVIII, 4 ćw. XIX, nr rej.: A/5541/13 z 24.09.1997
- kamienica, ul. Daszyńskiego 16, XVII/XVIII, 4 ćw. XIX, nr rej.: A/5540/1314/J z 25.09.1997
- kamienica, ul. Daszyńskiego 17, XVII/XVIII, XIX, nr rej.: A/5550/13 z 11.06.1997
- kamienica, ul. Daszyńskiego 18, XVII, nr rej. A/5538/13 z 04.12.1997
- kamienica, ul. Daszyńskiego 19, XVII/XVIII, 2 poł. XIX, nr rej.: A/5537/13 z 5.12.1997
- dom, ul. Daszyńskiego 20, 4 ćw. XIX, nr rej.: A/5532/13 z 14.01.1998
- kamienica, ul. Daszyńskiego 67, 4 ćw. XIX, nr rej.: 1194/J z 4.04.1995
- kamienica, ul. Daszyńskiego 68, XIX/XX, nr rej.: 1208/J z 9.06.1995
- kamienica, ul. Daszyńskiego 70, 4 ćw. XIX, nr rej.: 1190/J z 17.02.1995
- kamienica, ul. Daszyńskiego 71, 1895, nr rej.: 1253/J z 29.01.1996
- kamienica, ul. Daszyńskiego 72, ok. 1905, nr rej.: A/5741/11 z 21.07.1993
- kamienica, ul. Daszyńskiego 73, 1906, nr rej.: 1236/J z 12.10.1995
- kamienica, ul. Daszyńskiego 75A, 1888, nr rej.: 1240/J z 23.11.1995
- kamienica, ul. Daszyńskiego 75B, pocz. XX, nr rej.: 1218/J z 21.07.1995
- dom z budynkiem gospodarczym, ul. Daszyńskiego 76, XIX/XX, nr rej.: 1226/J z 7.08.1995
- dom, ul. Daszyńskiego 77, 4 ćw. XIX, nr rej.: 1227/J z 28.07.1995
- kamienica, ul. Daszyńskiego 78, 4 ćw. XIX, nr rej.: 1209/J z 16.06.1995
- kamienica, ul. Daszyńskiego 79, nr rej.: 1191/J z 8.03.1995
- dom, ul. Daszyńskiego 82, 4 ćw. XIX, nr rej.: 1223/J z 7.08.1995
- kamienica, ul. Daszyńskiego 83, 4 ćw. XIX, nr rej.: 1249/J z 20.12.1995

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- kamienica, ul. Daszyńskiego 98, 4 ćw. XIX, nr rej.: 1217/J z 12.07.1995
- kamienica, ul. Domańskiego 1, 1898, nr rej.: A/5565/12 z 24.05.1996
- kamienica, ul. Domańskiego 2, 1898-99, nr rej.: A/1446 z 11.12.2009
- kamienica, ul. Domańskiego 4, k. XIX, nr rej.: 1230/J z 22.08.1995
- dwór, ul. Francuska 39 (d. 12), 1730, nr rej.: A/5696/60 z dn. 20.02.1978
- rządcówka, ul. Henrykowska 5, 1880, nr rej.: A/5553/1296/J z 12.05.1997
- park, nr rej.: j.w.
- willa, ul. św. Jana 20, 1898, nr rej.: A/985 z 21.11.2006
- kamienica, ul. Kościuszki 2, 1910, nr rej.: 1196/J z 14.04.1995
- kamienica, ul. Kościuszki 16, 1905, nr rej.: A/1072 z 24.06.2008
- budynek mieszk.-gosp. „Zagroda Kołodzieja” (przeniesiony), Al. Lipowe 1, drewn., 1822, nr rej.: 50/A/01 z 17.05.2001 (dec. Wigancice Żytawskie nr 145)
- otoczenie zabytku „Zagrody Kołodzieja”, Aleje Lipowe 1; A/1379 z 22.10.2009
- kamienica, ul. Łużycka 11, 1898, nr rej.: 1210/J z 19.06.1995
- dom kultury, ul. Parkowa 1, 1898-1902, nr rej.: A/5746/1139/J z 14.05.1993
- 2 domy, ob. internat, ul. Partyzantów 2-4, pocz. XX, nr rej.: A/5803/963/J z 30.09.1989
- kamienica, ul. Piłsudskiego 3, 3 ćw. XIX, nr rej.: 1232/J z 28.08.1995
- kamienica, ul. Piłsudskiego 4, 4 ćw. XIX, nr rej.: 1188/J z 16.02.1995
- kamienica, ul. Piłsudskiego 5, 4 ćw. XIX, nr rej.: 1207/J z 8.06.1995
- kamienica, ul. Piłsudskiego 7, 3 ćw. XIX, nr rej.: 1233/J z 2.09.1995
- kamienica, ul. Piłsudskiego 8, XIX/XX, nr rej.: 1195/J z 14.04.1995
- kamienica, ul. Piłsudskiego 10, 3 ćw. XIX, nr rej.: 1189/J z 16.02.1995
- kamienica, ul. Piłsudskiego 12, 3 ćw. XIX, nr rej.: 1192/J z 14.03.1995
- kamienica, ul. Piłsudskiego 14, 4 ćw. XIX, nr rej.: 1187/J z 15.02.1995
- dom, ul. Staszica 5, 1907, nr rej.: 1228/J z 18.08.1995
- dom, ul. Staszica 7, k. XIX, nr rej.: 1237/J z 20.10.1995
- kamienica, ul. Staszica 11, 1901, nr rej.: A/5929 z 11.07.2014
- kamienica, ul. Warszawska 1, 1907, nr rej.: 1255/J z 21.02.1996

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- dom, ul. Warszawska 2, 1904, nr rej.: 1224/J z 8.08.1995
- kamienica, ul. Warszawska 3, pocz. XX, nr rej.: 1216/J z 3.07.1995
- kamienica, ul. Warszawska 4, 1902, nr rej.: 1212/J z 20.06.1995
- kamienica, ul. Warszawska 7, 1900-1910, nr rej.: 1234/J z 25.09.1997
- kamienica, ul. Warszawska 8, nr rej.: 1229/J z 16.08.1995 (brak dec. w NID)
- kamienica, ul. Warszawska 14, 1902, nr rej.: A/4707 z 13.12.2010
- kamienica, ul. Warszawska 15, 1914, nr rej.: 1260/J z 25.04.1996
- kamienica, ul. Warszawska 16, nr rej.: 1215/J z 24.06.1995 (brak dec. w NID)
- kamienica, ul. Wolności 2, nr rej.: 1239/J z 26.10.1995
- kamienica, ul. Wolności 4, k. XIX, nr rej.: A/5902 z 7.03.2014
- kamienica, ul. Wolności 6, 1894, nr rej.: 1238/J z 23.10.1995
- kamienica, ul. Wolności 7, ok. 1880, nr rej.: A/5521/13 z 28.09.1998
- zespół d. młyna, ul. Wrocławska 2-3, nr rej.: A/5523/1343/J z 2.09.1998:
 - budynek administracyjno-handlowy, ob. mieszkalny
 - elewator
 - budynek produkcyjny.

Ogółem na terenie miasta Zgorzelca znajduje się 75 zabytków wpisanych do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu. Głównie są to obiekty zlokalizowane na osiedlu Śródmieście (85,3%), zaś największa ich koncentracja występuje na ulicy Ignacego Daszyńskiego, gdzie znajduje się 28 zabytkowych obiektów,

tj. ponad 37% ogólnej liczby. Natomiast do gminnego rejestru zabytków prowadzonego przez gminę miejską Zgorzelec wpisane zostały 543 obiekty zabytkowe. Niemal połowa z nich znajduje się na osiedlu Śródmieście (49%), przy czym ponownie najwięcej zlokalizowanych jest na ulicy Ignacego Daszyńskiego (54 zabytki, tj. 10% ogólnej liczby obiektów wpisanych do gminnego rejestru zabytków). Warto dodać, iż jedynym osiedlem Zgorzelca pozbawionym zabytków wpisanych do rejestrów prowadzonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków czy gminnej ewidencji zabytków jest osiedle Słoneczne. Natomiast bardzo nieliczne takie obiekty znajdują się w Dzielnicy Wschodniej (2 zabytki).

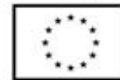

Tabela 82. Liczba zabytków wpisanych do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz gminnego rejestru zabytków wg osiedli w Zgorzelcu

Osiedle	Zabytki wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków		Zabytki wpisane do gminnego rejestru zabytków	
	Liczba	%	Liczba	%
Dzielnica Północ	2	2,7%	14	2,6%
Dzielnica Wschodnia	2	2,7%	0	0,0%
Osiedle Centralne	0	0,0%	64	11,8%
Osiedle Słoneczne	0	0,0%	0	0,0%
Osiedle Zachód	0	0,0%	31	5,7%
Przedmieście Nyskie	4	5,3%	23	4,2%
Śródmieście	64	85,3%	266	49,0%
Ujazd	3	4,0%	145	26,7%
RAZEM	75	100,0%	543	100,0%

Źródło: dane gminne

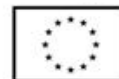
Zadania gminy z zakresu ochrony dóbr kultury realizowane były m.in. w ramach *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Zgorzelec 2012-2015*. Priorytetem *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Zgorzelec 2012-2015* była ochrona i popularyzacja dziedzictwa kulturowego niezbędnym czynnikiem kształującym ład przestrzenny miasta Zgorzelec. Natomiast kierunki służące realizacji powyższych założeń obejmowały:

1. Zahamowanie procesu degradacji zabytków oraz doprowadzenie do poprawy ich stanu zachowania.
2. Promocja i edukacja w zakresie dziedzictwa kulturowego.
3. Prace badawcze, studialne związane z analizą zasobów dziedzictwa kulturowego Miasta Zgorzelec⁶⁰.

Do walorów Zgorzelca zachęcających do odwiedzenia tego miasta, oprócz zabytków, należą również wyznaczone szlaki turystyczne:

- Szlak Historycznych Parków i Ogrodów Borów Dolnośląskich – przebiegający przez pagórkowate tereny Pogórza Zachodniosudeckiego i zachodnie rejony Dolnego Śląska, przez południowe obrzeża Borów Dolnośląskich. W Zgorzelcu kończy się I i rozpoczyna II odcinek wyznaczonego szlaku. Do głównych obiektów Szlaku

⁶⁰ Za: *Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Zgorzelec 2012-2015*

zaliczono zespół parków miejskich (park Nandyski, park im. A. Błachańca i skwer ks. J. Popiełuszki), zaś wśród atrakcji towarzyszących wskazano: Miejski Dom Kultury, Cmentarz żołnierzy polskich im. Bohaterów II Armii Wojska Polskiego, Młyn i most staromiejski, Cerkiew św. Równych Apostołów Konstantyna i Heleny, Dom Jakuba Boehme i Muzeum Łużyckie w Zgorzelcu oraz Dom Kołodzieja⁶¹.

- Drogi św. Jakuba – fragmenty europejskiej sieci szlaków pielgrzymkowych prowadzących do grobu św. Jakuba w Santiago de Compostela w Hiszpanii. Przez Zgorzelec wiedzie Żytawska Droga św. Jakuba (o przebiegu Zgorzelec/Görlitz – Żytawa/Zittau – Český Dub – Stara Boleslav – Praga) oraz Dolnośląska Droga św. Jakuba (o przebiegu Głogów – Zgorzelec-Goerlitz)⁶².
- Lokalne szlaki rowerowe: Kromalowo (28,4 km), Kurhany (33,2 km), Czubatka (41,4 km), Witka (43,3 km), Cis Henrykowski (51 km), Bory Dolnośląskie (35,7 km) oraz Königshain (15,0 km)⁶³.
- Międzynarodowe szlaki rowerowe: Euroregionalny Szlak Rowerowy ER-4 Drezno-Wrocław (trasa Zgorzelec-Lwówek Śląski) oraz Euroregionalny Szlak Rowerowy ER-7 (trasa Mirsk-Zgorzelec).
- Szlak wodny na Nysie Łużyckiej – infrastruktura kajakowa powstała m.in. w ramach niemiecko-polskiego projektu turystycznego „Przygoda z Nysą – zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko-niemieckiego – II etap”⁶⁴. W Zgorzelcu, w okolicy wiaduktu kolejowego powstała infrastruktura techniczna (pomosty, schody terenowe, rynny dla kajaków), infrastruktura wypoczynkowa (ławki i stół, kosze na odpady, stojaki na rowery), infrastruktura informacyjna (tablice informacyjne oznaczenia szlaku wodnego, tablica pamiątkowa) oraz ścieżki piesze o nawierzchni mineralnej.

Na mieszkańców i turystów odwiedzających Zgorzelec czekają również liczne ciekawe miejsca. Są to zarówno obiekty podlegające ochronie na podstawie wpisu do rejestru

⁶¹ Za: <http://www.szlakikulturowe.dolnyślask.pl/o-szlakach/szlak-historycznych-parkow-i-ogrodow-borow-dolnoslaskich/tlo-historyczne/> (15.06.2016)

⁶² Za: <http://camino.net.pl/dolnoslaska/>, <http://www.zittauer-jakobsweg.de/index.php?whl=00000000&lg=pl> (15.06.2016)

⁶³ Za: <http://podroznik.zgorzelec.eu/sciezki-rowerowe> (15.06.2016)

⁶⁴ Za: <http://przygodaznysa.eu/> (15.06.2016)

zabytków, jak i nieobjęte ochroną, stanowiące dziedzictwo kulturowe i historyczne miasta. Wśród zlokalizowanych w Zgorzelcu obiektów na szczególną uwagę zasługują m.in.:

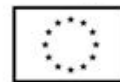
- Kościół pw. św. Bonifacego – wzniesiony w latach 1927-1929 według planów architekta Bernarda Sandera. Kościół jest jednonawowy, nakryty dwuspadowym dachem i kwadratową sygnaturką nad szczytem. W 1990 roku przy kościele powstał Pomnik Pamięci Poległych, Pomordowanych i Zmarłych Żołnierzy Armii Krajowej.
- Kościół pw. św. Jana Chrzciciela – wzniesiony w 1906 roku przez protestantów, położony przy ul. Grunwaldzkiej. Jest to kościół o okazałej, asymetrycznej bryle z narożną wieżą, zwieńczoną iglicowym dachem, zbudowany w stylu eklektycznym według projektu architekta Fritsche z Elberfeld. W 1958 roku kościół został przekazany katolikom.
- Kościół pw. św. Józefa Robotnika – kościół położony przy ul. Jana Kozaka. Wmurowanie kamienia węgielnego nastąpiło w 1981 roku i dokonał go metropolita wrocławski, ks. kardynał Henryk Gulbinowicz. W 1983 roku poświęcono dolny kościół pw. św. Barbary, zaś konsekracja górnego kościoła, pw. św. Józefa Robotnika nastąpiła w 2000 roku.
- Kościół pw. Matki Bożej Łaskawej – w bryle kościoła łączą się elementy architektury domów przysłupowych, charakterystycznych dla terenu Górnych Łużyc, oraz tradycyjne formy drewnianego kościoła wiejskiego, często spotykanego na terenie Śląska. Wnętrze kościoła składa się z dwukondygnacyjnej nawy głównej z balkonem i prezbiterium, przylegają do niego również pomieszczenia zakrystii.
- Parafia pw. Świętej Jadwigi Śląskiej – parafia erygowana dekretem ks. biskupa Tadeusza Rybaka z dnia 8.12.1996 roku. Pierwotną kaplicę zastąpił kościół, którego budowa rozpoczęła się 6.08.2000 roku.
- Cerkiew prawosławna św. Konstantyna i Heleny – otwarta w 2002 roku podczas V Międzynarodowego Festiwalu Piosenki Greckiej. Usytuowana jest przy skrzyżowaniu ulic Lubańskiej i Bolesławieckiej. Cerkiew została wykonana w Hajnówce k. Białowieży, jest budowlą drewnianą, a wnętrze ozdobione jest obrazami ręcznie wykonanymi przez wiernych lub nowo zakupionymi. Nabożeństwa

- w cerkwi odprawiane są w języku polskim, greckim i staro-cerkiewno-słowiańskim. Cerkiew została wzniesiona przy znacznym wsparciu lokalnej greckiej społeczności.
- Kościół Protestancki Chrześcijan Baptystów – zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów w Zgorzelcu znajduje się przy ul. Bolesława Prusa 10.
 - Zabytkowe kamienice – w Zgorzelcu zachowało się ponad 50 kamienic i domów z XVI-XX wieku, głównie w stylu secesyjnym. Znajdują się one m.in. na ulicach Daszyńskiego, Piłsudskiego, Wolności, Warszawskiej i Bohaterów Getta. Na Przedmieściu Nyskim, będącym najstarszą częścią miasta, zachował się rząd kamienic, malowniczo położonych nad Nysą Łużycką. Znajduje się tam m.in. Dom Jakuba Boehme i Muzeum Łużyckie.
 - Budynek Miejskiego Domu Kultury – powstał w latach 1898-1902 na fali pruskiego patriotyzmu i kultu Hohenzollernów w Niemczech. Obiekt zaprojektowany przez Hugo Behra, nosił nazwę Górnołużycka Hala Chwały – Górnołużycki Pantenon miał uczcić pamięć pierwszego cesarza Zjednoczonych Niemiec Wilhelma I i jego syna Fryderyka III). Budowa (wraz z Muzeum) została sfinansowana ze składek pochodzących od mieszkańców Górnych Łużyc. Uroczyste otwarcie nastąpiło 28 listopada 1902 roku, a dokonał go cesarz Wilhelm II. Budynek łączy w sobie charakter budowli zabytkowej i pomnika. Kopuła o wysokości 42 m, zwieńczona koroną cesarską, okrywa na zewnątrz główne pomieszczenie budynku – właściwą Halę Chwały, o wysokości ok. 21 m i boku ok. 19 m. W holu budynku 6 lipca 1950 roku premierzy PRL i NDR, Józef Cyrankiewicz i Otto Grotewohl, podpisali tzw. Układ Zgorzelecki, o wytyczeniu i ustaleniu granicy polsko-niemieckiej na Odrze i Nysie Łużyckiej.
 - Dom Jakuba Boehme – wybitny mieszkaniec Zgorzelca. Zachował się dom rodzinny Jakuba Boehme, znajdujący się przy obecnej ulicy Daszyńskiego 12. W ścianie domu wmurowano tablicę pamiątkową z napisem „*In diesem hause wohnte Jakob Böhme von 1590 bis 1610*”. W rodzinnym domu Jakuba Boehme Polskie Stowarzyszenie „Euroopera” otworzyło izbę pamięci, w której można obejrzeć zbiory zdjęć, przedmiotów i pogłębić wiedzę na temat życia i twórczości wybitnego filozofa.

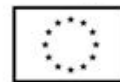

- Wiadukt kolejowy – znajdujący się w południowej części miasta most kolejowy przypominający akwedukt rzymski. Wiadukt ma 475,5 m długości i 35 m wysokości, a posadowiony jest na 32 przęsłach. Jest jednym z pierwszych wielkich niemieckich wiaduktów kolejowych, został wybudowany w latach 1844-1847 pod kierunkiem Gustawa Kiesslera i kosztował 640 668 talarów. Po częściowym zniszczeniu pod koniec II wojny światowej (7 maja 1945 roku część mostu wysadzili niemieccy żołnierze), w 1957 roku ponownie został oddany do użytku.
- Zespół młyna przy ul. Wrocławskiej – młyn istniejący od początków miasta, a pierwsza wzmianka o nim pochodzi z 1273 roku. Określany jako „młyn szpitalny” lub „młyn trójkołowy”, stanowił początkowo własność szpitala św. Ducha, dzierżawioną różnym zgorzeleckim mieszczanom. Na przestrzeni wieków młyn był wielokrotnie przebudowywany i odbudowywany. W 1938 r. obok młyna wzniesiono wysoki spichlerz przypominający wieżę obronną.
- WAZE (Wizerunek Artystyczny Zjednoczonej Europy) – wielka ceramiczna płaskorzeźba wykonana na ścianach spichlerza przy młynie w 1998 roku. Autorami WAZE są Ormianin Vahan Bego i mieszkaniec Gronowa koło Zgorzelca Michał Bulak. Płaskorzeźba przedstawia kobietę wyrastającą z ziemi, symbolizującą ideę rodzącej się wspólnoty pomiędzy miastami Zgorzelec/Görlitz.
- Zagroda Kołodzieja – stanowiąca cenny przykład architektury regionalnej Górnych Łużyc: jest to dom o konstrukcji zrębowo-przysłupowo-ryglowej z łukowo wyprofilowanymi mieczami i oczepem oraz słupami w formie ozdobnych kolumn. O zamożności twórcy domu świadczą jego wysokość (cztery kondygnacje), mansardowy dach, portal drzwiowy, opaski kamienne z piaskowca oraz kraty i okiennice. Dom Kołodzieja został wybudowany w 1822 roku przez Waltera Stephena w Wigancicach Żytawskich. Do 1947 roku był zamieszkiwany przez jego rodzinę, później zamieszkało w nim pięć rodzin polskich. Do czasów współczesnych zachował się bez żadnych przeróbek, a w 2005 roku miała miejsce translokacja domu, tj. przemieszczenie go do Zgorzelca.
- Barokowy pałacyk przy ul. Francuskiej – powstał ok. 1730 roku, stanowił siedzibę rodziny Raschke. Gościł wiele znakomitości: w 1745 roku króla pruskiego Fryderyka

Unia Europejska
Fundusz Spójności

II, w marcu 1813 roku najprawdopodobniej księcia Wilhelma Hohenzollerna oraz księcia Karola meklemburskiego, a w maju 1813 roku – pruskiego kanclerza Karola Augusta von Hardenberga. Pałacyk został założony na planie prostokąta, jest dwukondygnacyjnym budynkiem nakrytym czterospadowym dachem z lukarnami. Dodatkowo na kalenicy znajduje się drewniana wieżyczka z iglicowym hełmem, a na narożniku zamontowany jest zegar słoneczny.

- Zespół dworski przy ul. Henrykowskiej 5 – budynek dawnego folwarku Tischbrücke, którego nazwa pochodzi od położonego niedaleko prowizorycznego mostu na Nysie Łużyckiej. Pierwsza wzmianka o folwarku pochodzi z 1382 roku, a w czasie swojego istnienia wielokrotnie zmieniał właścicieli: początkowo zależał do dóbr szpitala św. Ducha, potem folwark nabył Hans Grapke, a następnie gospodarowały w nim rodziny plebejskie, m.in. Mauermannowie, Popigowie i Hagendornowie. W 1880 roku pierwotny dom szachulcowy zastąpił nowy budynek mieszkalny o cechach neobarokowych, najprawdopodobniej również wtedy założono park. W czasie II wojny światowej w folwarku pracowali jeńcy wojenni, a po wojnie swoją siedzibę w budynku miał PGR w Zgorzelcu. Obecnie mieści się w nim piekarnia.
- Zabudowania dawnego Kruczego Folwarku – obecne zabudowania Domu Pomocy Społecznej przy ul. Przechodniej 8a. Nazywane Kruczym Folwarkiem (Rabenvorwerk), a w starych źródłach także Dworem Scultetusa (Scultetushof). Wśród wielu właścicieli Kruczego Folwarku znajdował się Marcin Schulz, ojciec słynnego matematyka, astronoma i kartografa Bartłomieja Scultetusa. Ten łużycki uczoney urodził się właśnie w Kruczym Folwarku w 1540 r., a o jego związkach ze Zgorzelcem przypomina usytuowany na terenie dawnego grodu obok starego drzewa (przy obecnym skrzyżowaniu ul. Ogrodowej i ul. Stefana Żeromskiego) pamiątkowy kamień z napisem: „*B. Scultetus 1540-1614*”
- Plac Pocztowy – główną atrakcją Placu Poczowego jest słup dystansowy poczty polsko-saskiej, usytuowany jest naprzeciwko Mostu Staromiejskiego. Oryginał został postawiony w 1725 roku, rozbiciu uległ dopiero po 1945 roku. Szczątki rozbitego słupa zostały zabezpieczone w Muzeum Poczty we Wrocławiu w 1956 roku, a w 2005 roku odsłonięto wierną kopię pierwotnego słupa dystansowego. Słup ma ok. 5 m

Unia Europejska
Fundusz Spójności

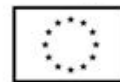
wysokości i kształt ostrosłupa na cokole, ozdobiony jest herbami Saksonii, Polski i Litwy, monogramem króla Augusta Mocnego i napisami podającymi odległości w milach pruskich do najważniejszych miast regionu.

- Pomnik Millenium – pomnik w formie krzyża słowiańskiego z wrytym orłem w koronie ma upamiętniać fakt wejścia Polski w nowe Tysiąclecie. Pomnik autorstwa ormiańskiego artysty rzeźbiarza Vahana Bego został odsłonięty 11 listopada 2000 roku, przed budynkiem Sądu Rejonowego w Zgorzelcu, między ulicami Armii Krajowej i Bohaterów II Armii Wojska Polskiego.
- Głaz narzutowy – znajdujący się w pobliżu Miejskiego Domu Kultury przy placu ks. Jerzego Popiełuszki. Na głazie narzutowym spod Węglińca znajduje się tablica upamiętniająca proklamację dotyczącą utworzenia Europa – Miasta Zgorzelec/Görlitz z dnia 5 maja 1998 roku.
- Piętnasty południk – na ul. Daszyńskiego płytkami ułożonymi w poprzek ulicy wyznaczono przebieg piętnastego południka. Linia piętnastego południka służy do wyznaczania zimowego czasu środkowoeuropejskiego, od października do marca obowiązującego w większości krajów Europy. Jest to swoista atrakcja turystyczna.
- Zabytki archeologiczne – w obrębie Zgorzelca znajduje się 13 stanowisk archeologicznych, zawierających ślady osadnictwa kultury łużyckiej i luboszyckiej, a także okresu średniowiecza⁶⁵.

Oprócz zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego i historycznego miasto Zgorzelec wyróżnia występowanie miejsc pamięci, nawiązujących do historii najnowszej tych terenów:

- Cmentarz Żołnierzy II Armii Wojska Polskiego – cmentarz o kształcie zagłębionego prostokąta otoczonego wałem, podzielonego na cztery kwatery. Na cmentarzu znajdują się 3 392 groby, w których złożono 3 420 polskich żołnierzy, poległych wiosną 1945 roku w czasie forsowania Nysy Łużyckiej, w drodze na Drezno i pod czeski Melnik. Żołnierze zostali pochowani w identycznych mogiłach oznaczonych betonowymi krzyżami grunwaldzkimi. Na cmentarzu upamiętniono także żołnierzy, których z przyczyn obiektywnych nie udało się ekshumować.

⁶⁵ Cyt. za: Strategia Rozwoju Miasta Zgorzelec na lata 2015-2025

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Pomnik Orła Białego – górujący nad Cmentarzem Żołnierzy II Armii Wojska Polskiego. Pomnik, autorstwa Józefa Potępy z Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, nawiązuje do sylwetki wojskowego orła i symbolizuje ptaka siadającego na słupie granicznym, dumnie patrzącego na Zachód. Pomnik Orła Białego został odsłonięty 6 maja 1978 roku.
- Stalag VIIIA – obóz jeńców wojennych zlokalizowany przy obecnej ul. Łużyckiej, na południowym skraju miasta. Początkowo do obozu kierowani byli żołnierze polscy, w latach 1940-1941 osadzani tam byli żołnierze belgijscy, francuscy i jugosłowiańscy, od stycznia 1942 roku – rosyjscy, a później także brytyjscy, włoscy, słowaccy i amerykańscy. Przez obóz przeszło łącznie 100-200 tys. osób, w tym 40 tys. Rosjan, a których ok. 12 tys. straciło życie. W latach 1946-1948 baraki obozu zostały rozebrane, a w lipcu 1976 roku odsłonięto pomnik wykonany przez Tadeusza Dobosza według projektu francuskiego kombatanta, płk Jean Ollier'a⁶⁶.

Na uwagę zasługują atrakcje pobliskiego Goerlitz, które przyciągają turystów także do Zgorzelca. W Goerlitz, które uniknęło zniszczeń wojennych II wojny światowej, zachowało się ok. 4 000 zabytków reprezentujących style architektoniczne od gotyki i renesansu do okresu grynderskiego i secesji. Ponadto w mieście znajdują się liczne muzea, biblioteki, galerie, teatr, obiekty sportowe oraz inne atrakcje (m.in. Nasze ZOO, Dom Przyrody czy Kolejka Parkowa).

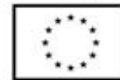
SYSTEM DROGOWY I KOLEJOWY, KOMUNIKACJA

Miasto Zgorzelec jest ważnym węzłem komunikacyjnym, o czym decyduje nadgraniczne położenie przy trasach łączących Polskę z Niemcami i innymi państwami Europy Zachodniej.

Sieć **dróg** w Zgorzelcu obejmuje:

- Autostradę A4 (węzeł w rejonie ul. Słowiańskiej), prowadzącą od granicy z Niemcami w Jędrzychowicach do przejścia granicznego Korczowa-Krakowiec na granicy

⁶⁶ Cyt. za: Strategia Rozwoju Miasta Zgorzelec na lata 2015-2025

Unia Europejska
Fundusz Spójności

polsko-ukraińskiej. A4 jest częścią międzynarodowej drogi E-40 Ostenda – Akwizgran – Kolonia – Erfurt – Wrocław – Katowice – Kraków – Kijów;

- Drogi krajowe (łącznie 2,00 km)⁶⁷:
 - DK nr 4 o przebiegu: Granica Państwa – Jędrzychowice – Węzeł „Zgorzelec” – Krzyżowa – Wrocław – Prądy – Nogowczyce – Gliwice – Katowice – Chrzanów – Kraków – Tarnów – Dębica – Rzeszów – Jarosław (Węzeł „Jarosław Zachód”) – Korczowa – Granica Państwa
 - DK nr 30 o przebiegu: Droga 4/Węzeł „Zgorzelec”/ – Lubañ – Gryfów Śląski – Pasiecznik – Jelenia Góra
 - DK nr 94 o przebiegu: Droga 4/Węzeł „Zgorzelec”/ – Bolesławiec – Krzywa – Chojnów – Legnica – Prochowice – Wrocław – Brzeg – Opole – Strzelce Opolskie – Toszek – Pyskowice – Bytom – Będzin – Sosnowiec – Dąbrowa Górnica – Olkusz – Droga 7/Węzeł „Modlniczka”/ –* – Droga 4/Węzeł „Kraków Wieliczka”/ – Tarnów – Rzeszów/Droga 4/ –* Jarosław (Węzeł „Jarosław Zachód”) – Radymno – Droga 1698R
- Drogi wojewódzkie (łącznie 2,00 km)⁶⁸:
 - DW nr 351 o przebiegu: DW296 k/Jagodzina – Pieńsk – Jędrzychowice – Zgorzelec – Jędrzychowice – DK94 k/Jędrzychowice
 - DW nr 352 o przebiegu: Zgorzelec (DK30) – Koźmin – Bogatynia Zatonie – Bogatynia – granica państwa PL-ČR Bogatynia/Kunratice
- Drogi powiatowe (łącznie 3,55 km):
 - 2383 D o przebiegu: Zgorzelec – Kunów – Mała Wieś Dolna
 - 2387 D o przebiegu: Zgorzelec – Studniska Dolne – Mikułowa
 - 2397 D o przebiegu: Zgorzelec- Stacja PKP Jerzmanki
- Drogi gminne (łącznie 64,72 km)
- Drogi wewnętrzne

Miasto Zgorzelec posiada jedną linię komunikacji miejskiej („50”), kursującą na trasie od ul. Orzeszkowej do ul. Bolesławieckiej i od ul. Bolesławieckiej do ul. Orzeszkowej.

⁶⁷ Za: <https://www.gddkia.gov.pl/pl/927/drogi-krajowe> (15.06.2016)

⁶⁸ Za: <http://dwdik.wroc.pl/infrastruktura/wykaz-drog-wojewodzkich-na-dolnym-slasku.html> (15.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Natomiast przewozy autokarowe w ruchu lokalnym i regionalnym realizują przewoźnicy prywatni. Bezpośrednie połączenia prowadzone są ze Zgorzelca w kierunku:

- innych miejscowości w powiecie zgorzeleckim – Bogatynia, Kopaczów, Porajów, Ruszów, Sulików, Zawidów, Trójca, Krzewina, Osiek Łużycki,
- innych miejscowości w województwie dolnośląskim – Pisarzowice, Jelenia Góra, Kamienna Góra, Lubań, Świeradów-Zdrój, Legnica,
- innych miejscowości poza województwem dolnośląskim – Zielona Góra, Gorzów Wielkopolski, Pobierowo, Mrzeżyno, Kołobrzeg, Świnoujście, Unieście (połączenia do miejscowości nadmorskich realizowane są w sezonie letnim),
- innych miejscowości poza granicami kraju – Liberec⁶⁹.

Mieszkańcy Zgorzelca mają do swojej dyspozycji 1 714 **publicznych miejsc parkingowych**. Najwięcej zlokalizowanych jest na ulicy Stanisława Konarskiego – 150 miejsc parkingowych, co stanowi 8,8% ogólnej ich liczby w mieście. Znaczna liczba publicznych miejsc parkingowych znajduje się również na ulicach: Ignacego Daszyńskiego (94 miejsca), Tadeusza Kościuszki (87 miejsc), Lubańskiej (85 miejsc) i Bartolomeo Scultetusa (85 miejsc), a także Stanisława Staszica (65 miejsc), Warszawskiej (64 miejsca) oraz Józefa Poniatowskiego i Stanisława Wyspiańskiego (po 60 miejsc).

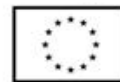
Tabela 83. Liczba publicznych miejsc parkingowych wg ulic w Zgorzelcu (stan na 04.05.2016)

Ulica	Liczba publicznych miejsc parkingowych
Armii Krajowej	35
Batorego Stefana	17
Bohaterów Getta	2
Bohaterów II Armii Wojska Polskiego	31
Broniewskiego Władysława	38
Chrobrego Bolesława	28
Ciołkowskiego Konstantego	21
Czachowskiego Dionizego	22
Daszyńskiego Ignacego	94
Dąbrowskiego Józefa	10
Domańskiego Bolesława	31
Fabryczna	32
Górnicza	23

⁶⁹ Za: <http://www.e-podroznik.pl/> (15.06.2016)

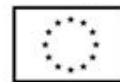
Unia Europejska
Fundusz Spójności

Grunwaldzka	15
Iwazkiewicza Jarosława	41
Karłowicza Mieczysława	45
Konarskiego Stanisława	150
Kościuszki Tadeusza	87
Langiewicza Mariana	39
Lubańska	85
Łużycka	33
Maratońska	19
Norwida Cypriana Kamila	12
Nowomiejska	8
Okrzei Stefana	37
Orzeszkowej Elizy	32
Parkowa	33
Partyzantów	52
Piłsudskiego Marszałka Józefa	5
Plac Świętych Konstantyna i Heleny	35
Plater Emilii	17
Poniatowskiego Józefa	60
Prusa Bolesława	18
Pułaskiego Kazimierza	5
Scultetusa Bartolomeo	85
Sienkiewicza Henryka	45
Słowackiego Juliusza	10
Staszica Stanisława	65
Sybiraków	29
Szmaragdowa	5
Traugutta Romualda	6
Tuwima Juliana	48
Warszawska	64
Wolności	41
Wrocławska	44
Wyspiańskiego Stanisława	60
RAZEM	1 714

Źródło: dane gminne

Infrastrukturę komunikacyjną miasta uzupełniają **ścieki i trasy rowerowe**. Według danych Urzędu Miasta Zgorzelec w maju 2016 roku na terenie gminy znajdowało się niemal 8 km ścieżek rowerowych. Najdłuższe odcinki wytyczono wzdłuż ulicy Henrykowskiej (1,8 km), Lubańskiej (1,4 km), Cienistej (1,2 km) oraz Wrocławskiej (1 km). Pozostałe ścieżki

rowerowe znajdują się na ulicach: Groszowej, Mieczysława Karłowicza, Zamiejsko-Lubańskiej, Parkowej i księdza Jana Kozaka.

Tabela 84. Długość ścieżek i tras rowerowych wg ulic w mieście Zgorzelcu (stan na 04.05.2016)

Ulica	Długość ścieżek rowerowych (m)
Cienista	1 217,72
Groszowa	704,88
Henrykowska	1 848,54
Karłowicza Mieczysława	454,68
Kozaka Księdza Jana	354,00
Lubańska	1 470,00
Parkowa	428,24
Wrocławska	1 015,22
Zamiejsko- Lubańska	440,00
RAZEM	7 933,28

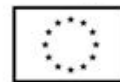
Źródło: dane gminne

Miasto Zgorzelec wyróżnia się na tle pozostałych jednostek administracyjnych bardzo wysokimi wartościami wskaźników ścieżek rowerowych na 10 tys. km² i na 10 tys. ludności. W 2014 roku w przeliczeniu na 10 tys. m² miasta przypadało 9 062,5 km ścieżek rowerowych, tj. kilkadziesiąt razy więcej niż wynosiła średnia krajowa (298,9 km), wojewódzka (390,8 km) i powiatowa (263,4 km). Również wskaźnik ścieżek rowerowych na 10 tys. ludności najwyższą wartość osiągał w Zgorzelcu, choć w tym przypadku różnica nie była znaczna. Na 10 tys. mieszkańców miasta w 2014 roku przypadało 4,6 km ścieżek rowerowych, podczas gdy w powiecie i kraju było to 2,4 km, a w województwie – 2,7 km.

Tabela 85. Ścieżki rowerowe na 10 tys. km² i na 10 tys. ludności w latach 2011-2014

Jednostka terytorialna	2011	2012	2013	2014
	km	km	km	km
ścieżki rowerowe na 10 tys. km²				
POLSKA	184,9	222,4	247,1	298,9
DOLNOŚLĄSKIE	255,2	295,1	304,4	390,8
Powiat zgorzelecki	157,3	224,1	261,0	263,4
Zgorzelec	4 250,0	7 750,0	8 625,0	9 062,5
ścieżki rowerowe na 10 tys. ludności				
POLSKA	1,5	1,8	2,0	2,4
DOLNOŚLĄSKIE	1,7	2,0	2,1	2,7
Powiat zgorzelecki	1,4	2,0	2,4	2,4
Zgorzelec	2,1	3,8	4,3	4,6

Źródło: GUS/BDL

Unia Europejska
Fundusz Spójności

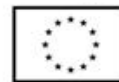
Infrastrukturę **kolejową** na terenie miasta Zgorzelec tworzą linie kolejowe przebiegające przez gminę oraz dwie stacje kolejowe: Zgorzelec i Zgorzelec Miasto. Przez miasta prowadzą trasy trzech linii kolejowych:

- Linia kolejowa nr 274 Wrocław – Wałbrzych – Jelenia Góra – Zgorzelec
- Linia kolejowa nr 278 Węglińiec – Zgorzelec
- Linia kolejowa nr 778 – łącznica Zgorzelec Miasto – Krysin

Należy dodać, iż linie kolejowe przebiegające przez Zgorzelec są częścią międzynarodowych linii kolejowych: E-30 (należącej do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego, łączącego Niemcy, Polskę i Ukrainę), C-59/1 (o przebiegu Nowa Sól – Żagań – Węglińiec – Zgorzelec – Zawidów, linia transportu kombinowanego) oraz CE-30 (o przebiegu Zgorzelec – Wrocław – Katowice – Medyka, linia transportu kominowanego).

Ruch kolejowy ze stacji w Zgorzelcu obsługiwany jest głównie przez przewoźnika Koleje Dolnośląskie S.A. ale obejmuje również trasy Przewozów Regionalnych. Zgodnie z obowiązującym rozkładem jazdy, bezpośrednie połączenia ze Zgorzelca prowadzą w kierunku: Węglińca, Legnicy, Wrocławia, Jeleniej Góry, Zielonej Góry, a także Goerlitz i Drezna⁷⁰.

⁷⁰ Za: <http://rozklad-pkp.pl/> (15.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

2.5 Diagnoza zjawisk w sferze technicznej

SIEĆ WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA

Usługi z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków dla mieszkańców miasta Zgorzelec świadczy spółka **Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „NYSA” Sp. z o.o.**, ul. Bohaterów Getta 1a. PWiK zarządza następującymi obiektami:

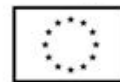
- ZUW przy ul. Orzeszkowej (zaopatruje w wodę miasto Zgorzelec, częściowo wieś Tylice oraz Koźmin)
- SUW przy ul. Henrykowskiej
- Oczyszczalnia ścieków w Jędrzychowicach
- SUW Jerzmanki
- SUW Radomierzyce
- Wieża ciśnień

Ujęcie wody dla Zgorzelca położone jest na obszarze Obniżenia Zgorzeleckiego w południowej części miasta, ok. 2,5 km na południe od centrum. Ujęcie to zlokalizowane jest w zlewni rzeki Nysy Łużyckiej na jej prawym brzegu, bazuje na wodach infiltracyjnych z rzeki i składa się z 9 studni szybowych i 32 studni wierconych. Po procesach uzdatniania poprzez system zbiorników i pompowni woda kierowana jest do sieci wodociągowej⁷¹.

Woda użytkowa dostarczana do mieszkańców Zgorzelca jest kwalifikowana jako woda miękka. Woda uzdatniona z ujęć znajdujących się na terenie miasta poddawana jest monitoringowi kontrolnemu w celu sprawdzenia parametrów fizyko-chemicznych i mikrobiologicznych.

Długość rozdzielczej czynnej sieci wodociągowej na terenie miasta Zgorzelca wynosiła w 2014 roku 74 km. Od 2010 roku zwiększyła się o 4,1 km, tj. o 5,9%. Wzrosła również liczba przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – z 2 514 w 2010 roku do 2 554 w 2014 roku, tj. o 1,6%. Ogółem z sieci wodociągowej w Zgorzelcu korzystało w 2014 roku 31 036 osób, co było wartością o 3,2% niższą niż w 2010 roku. Zmniejszyła się również na przestrzeni lat 2010-2014 wielkość wody

⁷¹ Za: <http://pwik.zgorzelec.pl/> (15.06.2016)

dostarczanej zgorzeleckim gospodarstwom domowym. W 2010 roku doprowadzono 1 145,8 dam³ wody, zaś w 2014 roku – 1 092,9 dam³. Oznacza to spadek na poziomie 4,6%.

Tabela 86. Charakterystyka sieci wodociągowej w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	dlugość czynnej sieci rozdzielczej (km)				
Zgorzelec	69,9	69,9	70,6	73,8	74,0
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania					
Zgorzelec	2 514	2 514	2 516	2 516	2 554
woda dostarczona gospodarstwom domowym (dam³)					
Zgorzelec	1 145,8	1 139,0	1 105,0	1 097,3	1 092,9
ludność korzystająca z sieci wodociągowej					
Zgorzelec	32 067	31 927	31 762	31 380	31 036

Źródło: GUS/BDL

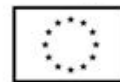
Miasto Zgorzelec jest obszarem niemal w pełni zwodociągowanym – w 2014 roku z sieci wodociągowej korzystało 98,4% mieszkańców miasta. W pozostałych analizowanych jednostkach administracyjnych dostęp do sieci wodociągowej również był powszechny, chociaż przez cały okres między 2010 a 2014 rokiem pozostawał na poziomie niższym niż w Zgorzelcu. W 2014 roku z wodociągów korzystało 91,6% mieszkańców kraju (96,4% w miastach), 94,8% mieszkańców Dolnego Śląska (97,5% w miastach) i 94,9% mieszkańców powiatu zgorzeleckiego (99% w miastach).

Tabela 87. Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	87,4	87,6	87,9	88,0	91,6
POLSKA - MIASTO	95,3	95,4	95,4	95,5	96,4
DOLNOŚLĄSKIE	91,5	91,6	91,9	92,1	94,8
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	96,7	96,7	96,8	96,9	97,5
Powiat zgorzelecki	93,2	93,2	93,3	93,3	94,9
Powiat zgorzelecki - MIASTO			98,8	98,8	99,0
Zgorzelec	98,4	98,4	98,4	98,4	98,4

Źródło: GUS/BDL

Sieć kanalizacyjną na terenie gminy miejskiej Zgorzelec tworzyło w 2014 roku 67,1 km czynnej sieci kanalizacyjnej i 2 107 przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i

zbiorowego zamieszkania. Inwestycje wykonane w latach 2010-2014 sprawiły, że długość czynnej sieci kanalizacyjnej w Zgorzelcu wzrosła o 5,5%, zaś liczba przyłączy kanalizacyjnych o 2%. W tym samym okresie liczba ludności korzystającej w mieście z sieci kanalizacyjnej zmniejszyła się, z 30 861 do 29 894 osób, tj. o 3,1%.

Tabela 88. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)				
Zgorzelec	63,6	63,7	64,0	65,3	67,1
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania					
Zgorzelec	2 065	2 065	2 065	2 071	2 107
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej					
Zgorzelec	30 861	30 727	30 568	30 206	29 894

Źródło: GUS/BDL

Również dostęp do sieci kanalizacyjnej w Zgorzelcu jest powszechny. Odsetek ludności korzystającej w mieście z kanalizacji utrzymywał się na wysokim poziomie, wynoszącym 94,8%. W pozostałych jednostkach dostęp mieszkańców do sieci kanalizacyjnej jest trudniejszy niż w Zgorzelcu. W skali kraju dostęp do kanalizacji posiadało 68,7% mieszkańców (89,3% w miastach), w skali województwa – 75% mieszkańców (90% w miastach), zaś w skali powiatu – 70,8% (90,9% w miastach).

Tabela 89. Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w latach 2010-2014

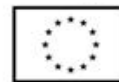
Jednostka terytorialna	odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%
POLSKA	62,0	63,5	64,3	65,1	68,7
POLSKA - MIASTO	86,1	86,7	87,0	87,4	89,3
DOLNOŚLĄSKIE	68,1	69,3	70,1	70,8	75,0
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	85,5	86,3	86,7	87,2	90,0
Powiat zgorzelecki	67,0	67,0	67,3	67,8	70,8
Powiat zgorzelecki - MIASTO			89,8	89,9	90,9
Zgorzelec	94,7	94,7	94,7	94,7	94,8

Źródło: GUS/BDL

Ścieki z terenu miasta Zgorzelec odprowadzane są do **Zakładu Oczyszczania Ścieków i Zagospodarowania Osadów w Jędrzychowicach**, będącego obiektem *Przedsiębiorstwa*

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Wodociągów i Kanalizacji „NYSA” Sp. z o.o. (Jędrzychowice 35a). Oczyszczalnia ścieków w Jędrzychowicach jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną z pogłębionym usuwaniem biogenów. Odbiornikiem ścieków jest Jędrzychowicki Potok, a osady powstające w procesie oczyszczania ścieków wykorzystywane są rolniczo⁷².

W 2014 roku z oczyszczalni ścieków korzystało 31 099 mieszkańców Zgorzelca. Była to liczba minimalnie niższa (o 1,3%) niż w 2010 roku, gdy zbiorowy odbiór ścieków obejmował 31 500 mieszkańców miasta. Zmniejszyła się również wielkość ścieków odprowadzanych z terenu miasta – z 1 357 dam³ w 2010 roku do 1 317 dam³ w 2014 roku (spadek na poziomie - 2,2%).

Tabela 90. Oczyszczalnie ścieków w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	ścieki odprowadzone (dam ³)				
Zgorzelec	1 347	1 454	1 318	1 306,0	1 317,0
ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków					
Zgorzelec	31 500	31 476	32 278	31 434	31 099

Źródło: GUS/BDL

Praktycznie wszyscy mieszkańcy Zgorzelca korzystają z oczyszczalni ścieków. Odsetek ludności miasta posiadającej dostęp do oczyszczalni ścieków wynosił w 2014 roku 99%, przewyższając średnie ogólne na pozostałych jednostkach administracyjnych o ponad 20%. W skali kraju dostęp do oczyszczalni ścieków posiadało 71% mieszkańców, w skali Dolnego Śląska – 79% mieszkańców, a w skali powiatu – 76%. Również w miastach tych jednostek uzyskano niższe odsetki ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków niż w Zgorzelcu, choć różnica nie była znaczna. Dostęp do oczyszczalni ścieków posiadało 94% ludności miejskiej kraju oraz po 95% ludności miejskiej województwa i powiatu.

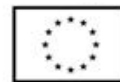
Tabela 91. Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek ludności korzystający z oczyszczalni ścieków				
	ogółem				
	2010	2011	2012	2013	2014
	%	%	%	%	%

⁷² Za: <http://pwik.zgorzelec.pl/index.php/scieki/oczyszczalnia-sciekow/informacje-podstawowe> (15.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

POLSKA	65%	66%	69%	70%	71%
POLSKA - MIASTO	88%	88%	92%	93%	94%
DOLNOŚLĄSKIE	76%	77%	77%	78%	79%
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	95%	95%	95%	95%	95%
Powiat zgorzelecki	69%	73%	74%	75%	76%
Powiat zgorzelecki - MIASTO			96%	95%	95%
Zgorzelec	97%	97%	100%	99%	99%

Źródło: GUS/BDL

SYSTEM CIEPŁOWNICZY⁷³

Usługi z zakresu dostarczania **ciepła** sieciowego dla mieszkańców Zgorzelca realizowane są przez **Zgorzeleckie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Zgorzelcu Sp. z o.o.**, ul. Groszowa 1. System ciepłowniczy administrowany przez ZPEC Sp. z o.o. zaspokaja potrzeby odbiorców w zakresie centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej oraz wentylacji. System ciepłowniczy Zgorzelca składa się z 3 źródeł ciepła (Ciepłowni przy ul. Groszowej i dwóch kotłowni gazowych: przy ul. Orzeszkowej 52c i ul. Lubańskiej 1c), magistrali ciepłowniczej oraz sieci rozdzielczych eksploatowanych przez ZPEC. Moc zainstalowana w Ciepłowni przy ul. Groszowej wynosi 48,84 MW_t, zaś moc zainstalowana w dwóch kotłowniach gazowych – 2,18 MW_t. Ciepłownia jest podstawowym źródłem ciepła dla systemu ciepłowniczego w okresie grzewczym. W okresie letnim ciepłownia nie pracuje, zaś potrzeby grzewcze związane z przygotowaniem ciepłej wody użytkowej zaspokajane są przez kotłownie gazowe. Według stanu na dzień 23.05.2016 roku dostęp do sieci ciepłowniczej posiadali mieszkańcy 64 ulic miasta Zgorzelca. Mieszkańcy pozostałych 122 ulic miasta nie posiadają dostępu do ciepła sieciowego dostarczanego za pośrednictwem ZPEC w Zgorzelcu.

Tabela 92. Ulice, których mieszkańcy posiadają dostęp do sieci ciepłowniczej ZPEC w Zgorzelcu (stan na 23.05.2016)

Ulica
Aleja Ujazdowska
Armii Krajowej
Baczyńskiego Krzysztofa Kamila
Batorego Stefana

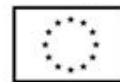
⁷³ Za: Aktualizacja projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta Zgorzelec

Bema Generała Józefa
Bohaterów II Armii Wojska Polskiego
Bolesławiecka
Braci Gierymskich
Brandta Józefa
Broniewskiego Władysława
Chelmońskiego Józefa
Chrobrego Bolesława
Czachowskiego Dionizego
Darwina Karola
Daszyńskiego Ignacego
Duszy Konrada
Francuska
Groszowa
Gwarków
Iwazkiewicza Jarosława
Jana Świętego
Karłowicza Mieczysława
Konarskiego Stanisława
Konicza Tadeusza
Kossaka Juliusza
Kościuszki Tadeusza
Kotsisa Aleksandra
Kozaka Księdza Jana
Krupińskiego Bolesława
Langiewicza Mariana
Lubańska
Malczewskiego Jacka
Maratońska
Matejki Jana
Mickiewicza Adama
Norwida Cypriana Kamila
Okólna
Orzeszkowej Elizy
Parkowa
Partyzantów
Plac Dębowy
Plac Kasztanowy
Plac Klonowy
Plater Emilii
Poluszyńskiego Gustawa
Poniatowskiego Józefa

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Powstańców Śląskich
Prusa Bolesława
Pułaskiego Kazimierza
Rzeczki Dolne
Scultetusa Bartolomeo
Sienkiewicza Henryka
Spokojna
Sportowa
Staszica Stanisława
Sybiraków
Szarych Szeregów
Szymanowskiego Karola
Traugutta Romualda
Tuwima Juliana
Warszawska
Wolności
Wyspiańskiego Stanisława
Zacisze

Źródło: dane gminne

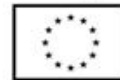
SYSTEM GAZOWNICZY

Dostarczycielem **gazu** sieciowego na terenie miasta Zgorzelec jest *Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział we Wrocławiu, Zakład w Zgorzelcu, Rejon Dystrybucji Gazu w Zgorzelcu*, ul. Fabryczna 1. Zaopatrzenie miasta w gaz prowadzone jest ze stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia w Jędrzychowicach (zasilającej również Jędrzychowice i Łagów), następnie sieciami średniego ciśnienia do 8 stacji redukcyjno-pomiarowych II stopnia znajdujących się na terenie Zgorzelca. Ze stacji redukcyjno-pomiarowych sieciami niskiego ciśnienia gaz jest dostarczany bezpośrednio do odbiorów⁷⁴.

Według danych Urzędu Miasta Zgorzelec z dnia 19.05.2016 roku dostępu do sieci gazowej na terenie miasta nie posiadali mieszkańcy jedynie dwóch ulic: Placu Najświętszej Maryi Panny oraz ulicy Żytniej. Na pozostałych ulicach miasta istniały przyłącza gazu sieciowego.

Sieć **gazową** na terenie miasta Zgorzelec w 2014 roku tworzyło ponad 81 km czynnej sieci ogółem, która w całości jest siecią rozdzielczą. Długość sieci gazowej w mieście

⁷⁴ Za: Aktualizacja projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta Zgorzelec

systematycznie się zwiększała w latach 2010-2014, a ostatecznie w 2014 roku była o 3,6% dłuższa niż w 2010 roku. W latach 2010-2014 zwiększyła się w mieście również liczba czynnych przyłączy gazowych do budynków – w 2010 roku było ich 1 687, zaś w 2014 roku – 1 803 (w tym 1 519, tj. 84%, prowadzących do budynków mieszkalnych), co oznacza wzrost na poziomie 6,9%.

Tabela 93. Charakterystyka sieci gazowej w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
długość czynnej sieci ogółem (m)					
Zgorzelec	78 294	78 957	79 415	80 216	81 105
długość czynnej sieci rozdzielczej (m)					
Zgorzelec	78 294	78 957	79 415	80 216	81 105
czynne przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania					
Zgorzelec	1 687	1 708	1 745	1 788	1 803

Źródło: GUS/BDL

W 2014 roku gaz dostarczany był do 11 913 zgorzeleckich gospodarstw domowych. Wśród nich znajdowało się 1 277, tj. 10,7%, odbiorców ogrzewających gazem mieszkania. Zużycie gazu w mieście ukształtowało się w 2014 roku na poziomie 4 946,7 tys. m³, z czego 2 201,5 tys. m³ (44,5%) przeznaczono na ogrzewanie mieszkań. W latach 2010-2014 w Zgorzelcu nastąpił znaczny spadek liczby odbiorców ogrzewających mieszkania gazem (o 62,6%), co sprawiło, że ich udział w ogóle odbiorców zmniejszył się z 28,8% w 2010 roku do 10,7% w 2014 roku. W analizowanym okresie w mieście zmniejszyło się również zużycie gazu, zarówno ogółem (-16,7%), jak i przeznaczonego na ogrzewanie mieszkań (-15,7%).

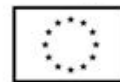
Tabela 94. Korzystanie z sieci gazowej w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
odbiorcy gazu (gosp.)					
Zgorzelec	11 841	11 889	11 779	11 810	11 913
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem					
Zgorzelec	3 417	3 431	3 268	3 299	1 277
zużycie gazu (w tys. m³)					
Zgorzelec	5 938,40	5 347,20	5 382,8	5 245,3	4 946,7
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań (w tys. m³)					
Zgorzelec	2 610,7	2 444,2	3 320,0	3 620,9	2 201,5
ludność korzystająca z sieci gazowej					
Zgorzelec	31 477	31 304	31 085	30 673	30 285

Źródło: GUS/BDL

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Na tle pozostałych jednostek administracyjnych Zgorzelc wyróżnia się bardzo wysokim odsetkiem ludności korzystającej z sieci gazowej. W 2014 roku dostęp do gazu z sieci posiadało aż 96% mieszkańców miasta, podczas gdy średnia krajowa wynosiła 52,2%, wojewódzka – 61,4%, zaś powiatowa – 36,5%. Również na obszarach miejskich tych jednostek odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej kształtował się na poziomie niższym niż w Zgorzelcu. W miastach kraju dostęp do gazu sieciowego posiadało 71,7% mieszkańców, w miastach Dolnego Śląska – 82,4% ludności, a w miastach powiatu – 49% mieszkańców.

Tabela 95. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej				
	2010 %	2011 %	2012 %	2013 %	2014 %
POLSKA	52,5	52,5	52,4	52,4	52,2
POLSKA - MIASTO	72,9	72,7	72,4	72,3	71,7
DOLNOŚLĄSKIE	62,8	62,7	61,8	61,7	61,4
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	84,6	84,4	83,1	82,9	82,4
Powiat zgorzelecki	36,2	36,2	36,6	36,5	36,5
Powiat zgorzelecki - MIASTO			49,1	49,0	49,0
Zgorzelec	96,6	96,5	96,3	96,2	96,0

Źródło: GUS/BDL

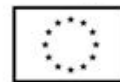
SYSTEM ELEKTROENERGETYCZNY⁷⁵

System elektroenergetyczny Zgorzelca jest zasilany dwoma liniami wysokiego napięcia 110kV:

- linia 110 kV – S-301 Mikułowa – Zgorzelec
- linia 110 kV – S-330 Zgorzelec – Pieńsk

Linie wysokiego napięcia zasilają Główny Punkt Zasilania R-301 w Zgorzelcu, z którego wyprowadzone są linie średniego napięcia 20 kV prowadzące do stacji transformatorowych z transformacją napięcia 20/0,4 kV. Ze stacji transformatorowych sieciami niskiego napięcia energia elektryczna dostarczana jest do odbiorców.

⁷⁵ Za: Aktualizacja projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta Zgorzelec

W 2014 roku liczba odbiorców energii elektrycznej na niskim napięciu w Zgorzelcu wynosiła 13 901, zaś zużycie energii – 22 281 MWh. W latach 2010-2014 obie wartości fluktuowały. Początkowo następował wzrost, aż do maksimum liczby odbiorców energii elektrycznej (14 843) i zużycia energii (26 376 MWh) w 2012 roku. W latach kolejnych zarówno liczba odbiorców, jak i wielkość zużycia zmniejszały się. O ile jednak w 2014 roku liczba odbiorów energii okazała się wyższa niż w 2010 roku (o 8,8%), to zużycie energii było niższe (-5,4%).

Tabela 96. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu				
Zgorzelec	12 775	14 683	14 843	14 410	13 901
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu (MWh)					
Zgorzelec	23 563	23 079	26 376	25 859	22 281

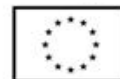
Źródło: GUS/BDL

Przeciętny mieszkaniec Zgorzelca zużył w 2014 roku 702,5 kWh energii elektrycznej. Choć zużycie energii w mieście w latach 2010-2014 fluktuowało, osiągając maksimum w 2012 roku (815,8 kWh), w 2014 roku było o 2,4% niższe niż w 2010 roku. Mieszkańcy miasta zużywają relatywnie mniej energii niż ludność mieszkająca w miastach kraju (735 kWh na 1 mieszkańca) oraz powiatu zgorzeleckiego (740,4 kWh na 1 mieszkańca). Jedynie w skali województwa dolnośląskiego zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca pozostawało na poziomie niższym (692 kWh) niż w Zgorzelcu.

Tabela 97. Zużycie energii elektrycznej w miastach na 1 mieszkańca miast w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	zużycie energii elektrycznej w miastach na 1 mieszkańca				
	2010	2011	2012	2013	2014
	kWh	kWh	kWh	kWh	kWh
POLSKA - MIASTO	785,4	773,7	768,6	761,4	735,0
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	765,8	758,7	784,1	752,6	692,0
Powiat zgorzelecki - MIASTO	756,7	732,6	834,6	796,4	740,4
Zgorzelec	720,1	709,8	815,8	807,6	702,5

Źródło: GUS/BDL

STAN ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH

W 2014 roku na terenie Zgorzelca znajdowały się 3 233 budynki mieszkalne, a zasoby mieszkaniowe w mieście tworzyły 12 792 mieszkania, składające się z 46 436 izb o łącznej powierzchni 830 676 m². Analiza danych dotyczących liczebności zasobów mieszkaniowych w latach 2010-2014 wskazuje, że miasto rozwija się w tym zakresie i rokrocznie przybywa lokali mieszkalnych. We wskazanym okresie liczba budynków mieszkalnych w Zgorzelcu zwiększyła się o 8,9%, natomiast wzrost liczby mieszkań wyniósł 1,1%, a izb 1,6%. Całkowita powierzchnia użytkowa mieszkań w mieście zwiększyła się z kolei o 2,4%.

Tabela 98. Budynki mieszkalne i zasoby mieszkaniowe w Zgorzelcu w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013	2014
	budynki mieszkalne				
Zgorzelec	2 969	3 133	3 164	3 192	3 233
mieszkania					
Zgorzelec	12 658	12 683	12 721	12 750	12 792
izby					
Zgorzelec	45 721	45 870	46 052	46 210	46 436
powierzchnia użytkowa (m²)					
Zgorzelec	811 077	814 969	820 375	824 675	830 676

Źródło: GUS/BDL

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Zgorzelca w 2014 roku znajdowało się 405,7 mieszkania, co było wartością przewyższającą średnią krajową (363,4 mieszkania na 1000 ludności), wojewódzką (386,2 mieszkania) i powiatową (366,4 mieszkania). Najwyższą wartość wskaźnika mieszkań na 1000 ludności stwierdzono w miastach Dolnego Śląska, gdzie na 1000 mieszkańców przypadało ponad 417 mieszkań. Natomiast w miastach kraju wartość wskaźnika była zbliżona do zgorzeleckiej – na 1000 ludności miejskiej kraju dysponowano 406 mieszkaniami.

Sytuacja w zakresie mieszkalnictwa stopniowo się poprawia we wszystkich jednostkach, czego wyrazem są rosnące wskaźniki mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców. W przypadku kraju wzrost wskaźnika wyniósł 3,9% (w tym 4,6% w miastach), w przypadku województwa – 5% (w tym 5,8% w miastach), w przypadku powiatu – 4,1% (w tym 2,7% w miastach), zaś w przypadku Zgorzelca – 4,4%.

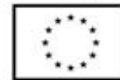

Tabela 99. Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	mieszkania na 1000 mieszkańców				
	2010	2011	2012	2013	2014
	-	-	-	-	-
POLSKA	349,6	352,6	356,1	359,9	363,4
POLSKA - MIASTO	388,1	391,9	396,5	401,4	405,9
DOLNOŚLĄSKIE	367,7	371,0	375,9	381,6	386,2
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	394,4	398,7	404,8	411,9	417,3
Powiat zgorzelecki	351,9	354,5	357,4	362,0	366,4
Powiat zgorzelecki - MIASTO			382,7	388,0	393,0
Zgorzelec	388,4	390,9	394,1	399,8	405,7

Źródło: GUS/BDL

Mieszkania znajdujące się w Zgorzelcu są statystycznie najmniejsze. W 2014 roku przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w mieście kształtowała się na poziomie 64,9 m², podczas gdy w skali kraju było to 73,4 m², w województwie – 72,2 m², zaś w powiecie – 70,1 m². Jednak gdy porówna się wskaźniki dla obszarów miejskich, okazuje się, że sytuacja Zgorzelca jest zbliżona do tej w innych jednostkach. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w miastach całego kraju wynosiła 64,2 m², w miastach województwa dolnośląskiego – 65,4 m², zaś w miastach powiatu – 64,4 m². Warto również dodać, iż przeciętne mieszkania są coraz większe – ich powierzchnia, niezależnie od lokalizacji, wzrasta z każdym rokiem. Dynamika wzrostu nie jest jednak duża i waha się od 0,8% (w miastach powiatu zgorzeleckiego) do 1,6% (w powiecie zgorzeleckim).

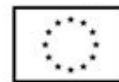
Tabela 100. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w latach 2010-2014

Jednostka terytorialna	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania				
	2010	2011	2012	2013	2014
	m2	m2	m2	m2	m2
POLSKA	72,3	72,6	72,8	73,1	73,4
POLSKA - MIASTO	63,6	63,8	63,9	64,1	64,2
DOLNOŚLĄSKIE	71,5	71,7	71,9	72,0	72,2
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	65,3	65,4	65,4	65,4	65,4
Powiat zgorzelecki	69,0	69,2	69,5	69,8	70,1
Powiat zgorzelecki - MIASTO			63,9	64,2	64,4
Zgorzelec	64,1	64,3	64,5	64,7	64,9

Źródło: GUS/BDL

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Podobnie rokrocznie zwiększa się przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę. W 2014 roku na 1 osobę w Zgorzelcu przypadało 26,3 m² powierzchni mieszkania, tj. mniej niż wynosiła średnia dla kraju (26,7 m²) i województwa (27,9 m²), ale więcej niż średnia dla powiatu (25,7 m²). Takie same tendencje dotyczyły obszarów miejskich – największa powierzchnia użytkowa mieszkania przypadała na 1 mieszkańca miast Dolnego Śląska, następnie Zgorzelca, miast kraju i miast powiatu zgorzeleckiego.

Tabela 101. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w latach 2010-2014

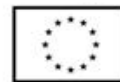
Jednostka terytorialna	przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę				
	2010 m2	2011 m2	2012 m2	2013 m2	2014 m2
POLSKA	25,3	25,6	25,9	26,3	26,7
POLSKA - MIASTO	24,7	25,0	25,4	25,7	26,1
DOLNOŚLĄSKIE	26,3	26,6	27,0	27,5	27,9
DOLNOŚLĄSKIE - MIASTO	25,7	26,1	26,5	26,9	27,3
Powiat zgorzelecki	24,3	24,5	24,9	25,3	25,7
Powiat zgorzelecki - MIASTO			24,5	24,9	25,3
Zgorzelec	24,9	25,1	25,4	25,9	26,3

Źródło: GUS/BDL

Oprócz zakładu budżetowego gminy, Administracji Domów Mieszkalnych przy ul. Traugutta 1a, w obszarze mieszkalnictwa na terenie Zgorzelca działalność prowadzą dwa podmioty, w których udziały na gmina miejska Zgorzelec:

- Przedsiębiorstwo Zarządu Nieruchomościami Sp. z o.o., ul. Daszyńskiego 75 (spółka prawa handlowego, w której 100% udziałów posiada Gmina Miejska Zgorzelec), zajmuje się zarządzaniem i administrowaniem wspólnotami mieszkaniowymi na terenie miasta i okolic. Usługi PZN w Zgorzelcu obejmują: obsługę finansową, księgową i prawną, obsługę administracyjną, utrzymanie czystości i porządku, utrzymanie techniczne budynków, usługi remontowe i pogotowie techniczne⁷⁶.
- Zgorzeleckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., ul. Warszawska 1, pok. 307 (spółka prawa handlowego, w której 91,8% udziałów posiada Gmina Miejska Zgorzelec, a 8,2% – właściciel Zakładu Budowlanego Eksport – Import

⁷⁶ Za: <http://pzn.zgorzelec.pl/index.html> (15.06.2016)

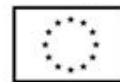
Unia Europejska
Fundusz Spójności

Zdzisław Strykowski). Spółka posiada w swoich zasobach lokale przeznaczone na wynajem, w tym: 83 lokale mieszkalne i 14 lokali użytkowych tj. miejsc parkingowych dla samochodów w jednym z budynków. ZTBS zajmuje się również zarządzaniem nieruchomościami, głównie wspólnotami mieszkaniowymi⁷⁷.

Działania władz samorządowych miasta Zgorzelec w zakresie gospodarowania komunalnym zasobem mieszkaniowym określone zostały w *Wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Zgorzelec na lata 2014-2018*, przyjętym uchwałą nr 438/14 Rady Miasta Zgorzelec z dnia 26 sierpnia 2014 roku. W momencie opracowywania dokumentu w zasobie mieszkaniowym gminy znajdowało się 836 mieszkań o powierzchni użytkowej 36 858,60 m². Większość mieszkań znajduje się w budynkach wspólnot mieszkaniowych – jest to 775 mieszkań w 335 budynkach wspólnot mieszkaniowych. Pozostałe 61 mieszkań zlokalizowanych jest w 10 budynkach komunalnych. W zasobach mieszkaniowych gminy w 2014 roku znajdowało się 79 lokali socjalnych o łącznej powierzchni użytkowej 2 733,54 m², wynajmowanych na czas określony nie dłuższy niż 5 lat. Prognoza zmian w zasobie mieszkaniowym gminy w latach 2014-2018 wskazuje na zmniejszenie liczby budynków stanowiących własność gminy (z 10 do 5), zmniejszenie liczby mieszkań (z 786 do 646), zmniejszenie liczby lokali mieszkalnych (z 707 do 560) oraz zwiększenie liczby lokali socjalnych (z 79 do 86).

W *Wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Zgorzelec na lata 2014-2018* zawarte zostały zapisy dotyczące prognozy wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy (z podziałem na lokalne socjalne i pozostałe lokale mieszkalne), analizy potrzeb oraz plany remontów i modernizacji wynikających ze stanu technicznego budynków, charakterystyki budynków komunalnych, planów sprzedaży lokali, sposobów i zasad zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz przewidywanych zmian w zakresie zarządzania zasobem mieszkaniowym, źródeł finansowania gospodarki mieszkaniowej, wydatków na cele mieszkaniowe, zasad polityki czynszowej i warunków obniżania czynszu oraz innych działań mających na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Zgorzelec, obejmujących:

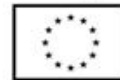
⁷⁷ Za: <http://www.tbs-zgorzelec.pl/porta1.php> (15.06.2016)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

1. W celu zapewnienia należytej realizacji zadań własnych gminy w latach 2014-2018, mającej umożliwić swobodne pozyskiwanie mieszkań, utrzymywanie ich w należyłym stanie oraz zaspokajania potrzeb mieszkaniowych należy:
 - odzyskiwać lokale mieszkalne poprzez należyłą kontrolę uprawnień do zajmowania lokali;
 - zapewnić rezerwę terenową pod budownictwo mieszkań socjalnych;
 - zachęcać najemców do zamiany lokalu „z urzędu”, których nie stać na ponoszenie kosztów jego utrzymania;
 - zwiększać dynamikę wykonywania remontów w komunalnym zasobie mieszkaniowym;
 - zwiększać przychody z tytułu najmu lokali dostosowując wysokość czynszów do rzeczywistych kosztów utrzymania lokali przy uwzględnieniu stanu technicznego budynków;
 - podjąć działania zmierzające do wychodzenia ze współwłasności poprzez sprzedaż lokali mieszkalnych ich najemcom;
 - prowadzić politykę informacyjną w celu odzwierciedlenia rzeczywistego stanu mieszkaniowego i aktualnych zobowiązań gminy do wskazania lokalu osobom i rodzinom, w celu wzmocnienia aktywności mieszkańców miasta do samodzielnego zaspokajania przez nich potrzeb mieszkaniowych w innych zasobach mieszkaniowych, istniejących w mieście Zgorzelcu;
 - promować budownictwo mieszkaniowe realizowane przez sektor prywatny;
 - inwestować w uzbrojenie terenów przeznaczanych pod budownictwo mieszkaniowe.
2. Z zasobu mieszkaniowego wydzielono dwa tymczasowe pomieszczenia w ramach zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osobom, którym Sąd, w ramach wyroków eksmisyjnych, nie nadał prawa do lokalu socjalnego.
3. W polityce gospodarowania swoim zasobem mieszkaniowym Gmina musi również uwzględnić konieczność wykorzystania jego części na lokale zamienne, a także zaspokajać potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych nie posiadających

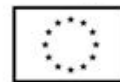

Unia Europejska
Fundusz Spójności

własnego lokalu, a osiągających dochody na poziomie uniemożliwiającym rozwiązanie problemu mieszkaniowego we własnym zakresie⁷⁸.

⁷⁸ Za: *Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Zgorzelec na lata 2014-2018*

Unia Europejska
Fundusz Spójności

3. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji

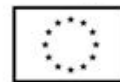
3.1. Stan kryzysowy i obszar zdegradowany

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- *gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub*
- *środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub*
- *przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub*
- *technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.⁷⁹*

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych (Rozdział 2) polegała na przeanalizowaniu sytuacji społeczno-gospodarczej w oparciu o możliwe i dostępne dane źródłowe.

⁷⁹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2015 poz. 1777)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Istotnym elementem diagnozy było obiektywne stwierdzenie czy za pomocą dostępnych danych można uznać, czy dane zjawisko ma charakter zjawiska problemowego (stanu kryzysowego). Temu właśnie służyła między innymi analiza porównawcza, tj. odniesienie skali zjawisk do występujących na innych poziomach statystycznych (zobiektywizowanie czy coś jest realnie problemem). Takie podejście rzutuje na całą logikę dokumentu. Program rewitalizacji ma bowiem pomóc rozwiązywać **KLUCZOWE PROBLEMY**, w sposób **NAJEFEKTYWNIJSZY**.

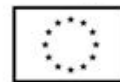
Ponadto uzupełnieniem diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych ujętej w Rozdziale 2 były badania ilościowe przeprowadzone z mieszkańcami Zgorzelca. W badaniu na temat rewitalizacji miasta Zgorzelec wzięło udział 367 osób. Wśród respondentów 54,8% stanowiły kobiety, a pozostałe 45,2% stanowili mężczyźni.

Pierwsza część badania miała na celu ukazanie obszarów miasta, które zdaniem mieszkańców, powinny zostać zrewitalizowane. Respondenci mogli wskazać trzy obszary, które w ich opinii powinny zostać poddane procesowi rewitalizacji. Najczęściej podawanymi przez badanych obszarami były: ulica Bohaterów Getta (30,3%), ulica Warszawska (6,4%), ulica Daszyńskiego (5,9%), ulica Łużycka (4,8%).

W dalszej części badania respondenci zostali poproszeni o ocenę stopnia zagrożenia negatywnymi zjawiskami społecznymi na wskazanym przez nich obszarze rewitalizacji. Najwięcej respondentów (77,1%) podało, iż wysokie zagrożenie stanowi ubóstwo, przestępczość (74,9%) oraz bezrobocie (70,2%).

W kolejnej części badania respondenci zostali poproszeni o wypowiedzenie się na temat różnych elementów związanych z jakością życia na wskazanym przez nich obszarze rewitalizacji. Respondenci oceniali je na skali od 1 do 3, gdzie 1 oznaczało ocenę niską, 2 ocenę średnią, a 3 ocenę wysoką. Najwięcej respondentów ocenę niską wystawiło stanu technicznemu obiektów budowlanych (87,9%), estetyce otoczenia (86,8%), poziomowi indywidualnej przedsiębiorczości (70,0%).

W dalszej części badania respondenci zostali poproszeni o podanie działań jakie powinny zostać zrealizowane w procesie rewitalizacji wskazanych przez nich obszarów miasta. Każdy ankietowany mógł wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi. Najczęściej podawanymi przez badanych odpowiedziami były: tworzenie przestrzeni do wypoczynku i rekreacji (66,7%),

Unia Europejska
Fundusz Spójności

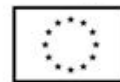
odnowa zabytków w mieście (54,8%), remonty i renowacje budynków (43,3%), poprawa stanu dróg i chodników oraz budowa ścieżek rowerowych (34,2%).

W pytaniu dot. oceny jakości poszczególnych elementów życia zwraca uwagę zła ocena jakości powietrza. 41,3% respondentów oceniła jakość powietrza na terenie Zgorzelca jako złą, 7,2% jako bardzo złą, 26,7% oceniło ją dobrze a 16,5% bardzo dobrze, zdania w tym zakresie nie miało 8,3% badanych.

Diagnoza pozwoliła na określenie stanów kryzysowych występujących na obszarze Zgorzelca:

W SFERZE SPOŁECZNEJ:

- Depopulacja – powodowana przez ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji.
- Starzenie się społeczeństwa, widoczne w znacznym przyroście grupy ludności w wieku poprodukcyjnym oraz niekorzystnej strukturze demograficznej z wysokim udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym.
- Występowanie zjawiska bezrobocia, widoczne w liczbie osób bezrobotnych.
- Ubóstwo, widoczne w znacznej liczbie osób korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego.
- Niepełnosprawność i długotrwała choroba, widoczne w znacznej liczbie osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności oraz długotrwałej choroby.
- Występowanie zjawiska przemocy w rodzinie, widoczne w liczbie wystawionych Niebieskich Kart oraz liczbie osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu przemocy w rodzinie.
- Przeszłość, widoczna w liczbie popełnionych przestępstw.
- Niska aktywność obywatelska, widoczna w malejącym odsetku osób uczestniczących w życiu politycznym (malejący odsetek osób uczestniczących w wyborach)

Unia Europejska
Fundusz Spójności

W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ:

- Niezadowalający stan powietrza atmosferycznego, widoczny w wynikach badań jakości powietrza prowadzonych przez PIOŚ oraz wynikach badań z mieszkańcami, oceniających stan powietrza atmosferycznego, jako zły.
- Hałas komunikacyjny, występujący w kilku miejscach miasta.

W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ:

- Niska estetyka i funkcjonalność przestrzeni publicznych na terenie miasta, potwierdzona m. in. wynikami badań z mieszkańcami.

W SFERZE TECHNICZNEJ:

- Zły stan zasobów mieszkaniowych, z których duża część to obiekty wymagające pilnych remontów i modernizacji, potwierdzony wynikami badań z mieszkańcami.

KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK – OBSZAR ZDEGRADOWANY

Wytyczne w zakresie rewitalizacji wskazują, że obszar zdegradowany można wyznaczyć dla miejsc koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami ze sfer gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Obszar można uznać za zdegradowany w przypadku współwystępowania minimum jednego problemu ze sfery społecznej oraz problemów z pozostałych sfer. Uznanie danego zjawiska za stan kryzysowy ma miejsce, jeśli dane negatywne zjawisko charakteryzuje się wartością wskaźników je oceniających, przekraczających średnią wartość notowaną w skali gminy. Istotne jest także obiektywne stwierdzenie, czy dane zjawisko ma charakter zjawiska kryzysowego (np. poprzez odniesienie poziomu zjawiska do średnich notowanych na innych poziomach statystycznych).

W celu jednoznacznego wskazania na jakim obszarze miasta występuje największe natężenie negatywnych zjawisk, poszczególnym zjawiskom problemowym przypisano odpowiadające im wskaźniki. Punktem odniesienia terytorialnego był umowny podział miasta na Osiedla (jednostki przestrzenno-funkcjonalne, które można wyróżnić w strukturze miasta).

Tabela 102. Podział Zgorzelca na „Osiedla”

Osiedle	Liczba mieszkańców (31.12.2015)	Zakres ulic
Dzielnica Północ	530 osób	<ul style="list-style-type: none"> • Banachiewicza Tadeusza • Bolesławiecka • Darwina Karola • Fabryczna • Groszowa • Henrykowska • Kopernika Mikołaja • Muzyczna • Olszewskiego Karola • Poluszyńskiego Gustawa • Romera Eugeniusza • Śniadeckiego Jana • Waszczuka Bolesława • Wróblewskiego Walerego
Dzielnica Wschód	1806 osób	<ul style="list-style-type: none"> • 3 Maja • Aleje Lipowe • Ciołkowskiego Konstantego • Drzymały Michała • Dzika • Energetyków • Graniczna • Idzikowskiego Ludwika • Jagiełły Władysława • Kołłątaja Hugo • Krańcowa • Krótka • Łódzka • Perłowa • Plac Jana Pawła II • Plac Ofiar Hitlerowskich Obozów Koncentracyjnych • Psie Pole • Reja Mikołaja • Rubinowa • Słowiańska • Szafirowa • Szajnowicza Jerzego Iwanowa • Szmaragdowa • Zamiejsko- Lubańska • Żwirki i Wigury
Osiedle Centralne	4848 osób	<ul style="list-style-type: none"> • Broniewskiego Władysława • Chopina Fryderyka • Karłowicza Mieczysława • Moniuszki Stanisława

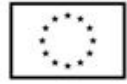
		<ul style="list-style-type: none"> • Poniatowskiego Józefa • Sybiraków • Szymanowskiego Karola • Traugutta Romualda • Tuwima Juliana • Wieniawskiego Henryka
Osiedla Słoneczne	445 osób	<ul style="list-style-type: none"> • Czerwona • Fiołkowa • Jaśminowa • Jesienna • Konwaliowa • Letnia • Makowa • Promienna • Różana • Słoneczna • Spacerowa • Srebrzysta • Świetlista • Tulipanowa • Wiosenna • Wysokiego Generała Józefa • Zimowa • Żłocista
Osiedla Zachód	5877 osób	<ul style="list-style-type: none"> • Iwaskiewicza Jarosława • Kozaka Księdza Jana • Lubańska • Łanowa • Norwida Cypriana Kamila • Ogrodowa • Prusa Bolesława • Struga Andrzeja • Wyspiańskiego Stanisława
Przedmieście Nyskie	378 osób	<ul style="list-style-type: none"> • Bulwar Grecki • Nadbrzeżna • Nowomiejska • Plac Pocztowy • Plac Świętych Konstantyna i Heleny • Scultetusa Bartolomeo • Szkolna • Wrocławska
Śródmieście	10537 osób	<ul style="list-style-type: none"> • Armii Krajowej • Batorego Stefana • Bema Generała Józefa • Bohaterów Getta • Bohaterów II Armii Wojska Polskiego • Brzozowa

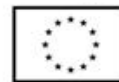
Unia Europejska
Fundusz Spójności

		<ul style="list-style-type: none"> • Chrobrego Bolesława • Cienista • Czachowskiego Dionizego • Daszyńskiego Ignacego • Dąbrowskiego Józefa • Domańskiego Bolesława • Górna • Kamieniarska • Kilińskiego Jana • Konarskiego Stanisława • Kościuszki Tadeusza • Krasińskiego Zygmunta • Krupińskiego Bolesława • Langiewicza Mariana • Maratońska • Modrzewiowa • Okrzei Stefana • Parkowa • Partyzantów • Piękna • Piłsudskiego Marszałka Józefa • Plater Emilii • Powstańców Śląskich • Przechodnia • Pułaskiego Kazimierza • Sienkiewicza Henryka • Sportowa • Staszica Stanisława • Warszawska • Wąska • Wolności • Żeromskiego Stefana
Ujazd	6633 osób	<ul style="list-style-type: none"> • Aleja Ujazdowska • Andersa Generała Władysława • Baczyńskiego Krzysztofa Kamila • Barbary • Berlinga Generała Zygmunta • Boczna • Braci Gierzyńskich • Brandta Józefa • Chełmońskiego Józefa • Chmielna • Cmentarna • Cynamonowa • Duszy Konrada • Francuska • Górnicza • Górnowiejska • Grunwaldzka • Gwarków

**DOLNY
ŚLĄSK**Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Jana Świętego
- Kochanowskiego Jana
- Konicza Tadeusza
- Konopnickiej Marii
- Kossaka Juliusza
- Kotsisa Aleksandra
- Kulczyńskiego Stanisława
- Leśna
- Łużycka
- Malczewskiego Jacka
- Matejki Jana
- Mickiewicza Adama
- Morcinka Gustawa
- Nad Kolejką Górską
- Okólna
- Okulickiego Generała Leopolda
- Oliwkowa
- Orzeszkowej Elizy
- Plac Dębowy
- Plac Kasztanowy
- Plac Klonowy
- Plac NMP
- Podwale
- Pogodna
- Polana Brzozowa
- Reymonta Władysława
- Rolna
- Roweckiego Generała Stefana "Grota"
- Rzeczeki Dolne
- Rzeczeki Górne
- Sikorskiego Generała Władysława
- Słowackiego Juliusza
- Spokojna
- Strumykowa
- Sulikowska
- Szarych Szeregów
- Szytgarska
- Tęczowa
- Turowska
- Wesoła
- Widok
- Wrzosowa
- Zacisze
- Zapiecek
- Zielna
- Żytnia

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Procedura wyznaczania obszarów zdegradowanych opierała się na następujących założeniach:

- 1) Na wstępnym etapie prac diagnostycznych zaproponowano, aby do celów agregacji danych opisujących stany kryzysowe dokonać podziału miasta na strefy (osiedla). Założono wstępnie, że działania rewitalizacyjne powinny rozwiązywać komplementarnie problemy obszarów spójnych przestrzennie i funkcjonalnie, dlatego też przy tworzeniu stref próbowano zachować podział miasta na takie obszary.
- 2) W celu ustalenia koncentracji negatywnych zjawisk społecznych wybrane wskaźniki opisujące stany kryzysowe w sferze społecznej (ze względu na skalę jak również natężenie zjawiska) zostały poddane transformacji liniowej w przedziale 0-1. Następnie wyniki te zostały zsumowane i ponownie poddane transformacji liniowej. Uzyskano w ten sposób sumaryczny wskaźnik wystandaryzowany opisujący koncentrację negatywnych zjawisk społecznych na poszczególnych obszarach.

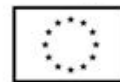
Normalizacja wskaźników przeprowadzona została w oparciu o wzór:

$$W = \frac{x - \min}{\max - \min}$$

gdzie:

- W – wystandaryzowana wartość wskaźnika
- X – wyjściowa wartość wskaźnika
- Min – minimalna wartość wskaźnika
- Max – maksymalna wartość wskaźnika

Cząstkowy wskaźnik wystandaryzowany – wynik liczbowy związany z normalizacją pierwotnej danej statystycznej za pomocą liniowej transformacji danych typu min-max. W efekcie normalizacji wartości wszystkich wskaźników początkowych sprowadzone zostają do przedziału od 0 do 1, gdzie wartość 0 została przypisana danej o najmniejszej wartości, a wartość 1 została przypisana danej o największej wartości.

Syntetyczny wystandaryzowany wskaźnik – wynik liczbowy stanowiący średnią arytmetyczną wskaźników cząstkowych dla poszczególnych sfer problemowych, ujętych w postaci wskaźników wystandaryzowanych cząstkowych.

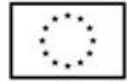
W celu określenia koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, występujących w Zgorzelcu, przeanalizowano dostępne wskaźniki je opisujące.

Tabela 103. Wskaźniki przyjęte do określenia koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w Zgorzelcu

Problem	Wskaźniki
1. Starzenie się społeczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2015 roku – natężenie zjawiska Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w 2015 roku – skala zjawiska
2. Bezrobocie	<ul style="list-style-type: none"> Odsetek osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w 2015 roku – natężenie zjawiska Liczba osób bezrobotnych w 2015 roku – skala zjawiska
3. Bezrobocie – pomoc społeczna	<ul style="list-style-type: none"> Odsetek świadczeń z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie ogółem świadczeń z pomocy społecznej w mieście w 2015 roku – natężenie zjawiska Liczba udzielonych świadczeń z tytułu bezrobocia w 2015 roku – skala zjawiska
4. Ubóstwa – dynamika zmian	<ul style="list-style-type: none"> Odsetek zmiany liczby ludności korzystającej z pomocy społecznej w latach 2015/2014 – natężenie dynamiki zjawiska Różnica w licznie osób korzystających z pomocy społecznej pomiędzy latami 2015/2014 – skala dynamiki zjawiska
5. Uzależnienia	<ul style="list-style-type: none"> Ilość udzielanych świadczeń socjalnych z tytułu alkoholizmu na 1000 mieszkańców w 2015 roku – natężenie zjawiska Ilość świadczeń z tytułu alkoholizmu w 2015 roku – skala zjawiska
6. Przemoc w rodzinie – pomoc społeczna	<ul style="list-style-type: none"> Liczba świadczeń z pomocy społecznej z tytułu przemocy w rodzinie na 10 tys. mieszkańców w 2015 roku – natężenie problemu Liczba świadczeń z tytułu przemocy w rodzinie w 2015 roku – skala problemu
7. Przemoc w rodzinie – Niebieskie Karty	<ul style="list-style-type: none"> NIEBIESKIE KARTY na 1000 mieszkańców w 2015 roku – natężenie zjawiska Liczba NIEBIESKICH KART w 2015 roku – skala zjawiska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

8. Niepełnosprawność	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba świadczeń z tytułu niepełnosprawności na 10 tys. mieszkańców w 2015 roku – natężenie zjawiska • Liczba świadczeń z tytułu niepełnosprawności w 2015 roku – skala zjawiska
9. Długotrwała choroba	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba świadczeń z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 10 tys. mieszkańców w 2015 roku – natężenie zjawiska • Liczba świadczeń z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2015 roku – skala zjawiska
10. Przestępczość	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców w 2015 roku – natężenie zjawiska • Liczba przestępstw w 2015 roku – skala zjawiska

Wyniki delimitacji poszczególnych negatywnych zjawisk społecznych zaprezentowano za pomocą poniższych tabel.

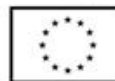

Tabela 104. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1

Osiedle	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym 2015	Standaryzacja (0-1)	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym 2015	Standaryzacja (0-1)	Standaryzacja końcowa (0-1)
Osiedle Centralne	73,85	1	1 807	0,59	1
Śródmieście	50,3	0,53	3 013	1	0,96
Osiedle Zachód	55,36	0,63	1 807	0,59	0,77
Ujazd	38,07	0,29	1 535	0,5	0,5
Dzielnica Wschodnia (okolice Plazy)	51,89	0,56	548	0,16	0,46
Przedmieście Nyskie	35,74	0,24	84	0,01	0,16
Dzielnica Północ	30,56	0,14	103	0,01	0,1
Osiedle Słoneczne	23,49	0	66	0	0

Unia Europejska
Fundusz Spójności

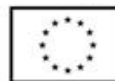

Tabela 105. Bezrobocie – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1

Osiedle	Odsetek osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym 2015	Standaryzacja (0-1)	Liczba osób bezrobotnych 2015	Standaryzacja (0-1)	Standaryzacja problemu (0-1)
Śródmieście	5,09%	0,46	305	1	1
Dzielnica Północ	9,79%	1	33	0,1	0,75
Osiedle Zachód	4,44%	0,39	145	0,47	0,59
Ujazd	3,92%	0,33	158	0,51	0,57
Przedmieście Nyskie	7,66%	0,76	18	0,05	0,55
Osiedle Centralne	4,13%	0,35	101	0,32	0,46
Dzielnica Wschodnia (okolice Plazy)	2,75%	0,19	29	0,09	0,19
Osiedle Słoneczne	1,07%	0	3	0	0

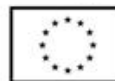

Tabela 106. Osoby korzystające z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1

Osiedle	Odsetek świadczeń z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie ogółem świadczeń z pomocy społecznej 2015	Standaryzacja (0-1)	Liczba świadczeń z tytułu bezrobocia 2015	Standaryzacja (0-1)	Standaryzacja problemu (0-1)
Śródmieście	2,99%	0,67	168	1	1
Ujazd	3,68%	0,82	92	0,55	0,82
Osiedle Zachód	3,76%	0,83	59	0,35	0,71
Przedmieście Nyskie	4,50%	1	18	0,11	0,66
Osiedle Centralne	3,17%	0,7	53	0,32	0,61
Dzielnica Północ	3,31%	0,74	22	0,13	0,52
Dzielnica Wschodnia (okolice Plazy)	1,88%	0,42	5	0,03	0,27
Osiedle Słoneczne	0,00%	0	0	0	0

Unia Europejska
Fundusz Spójności

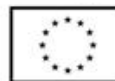

Tabela 107. Dynamika zmian liczby ludności korzystającej z pomocy społecznej – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1

Osiedle	Dynamika zmian liczby ludności korzystającej z pomocy społecznej 2015/2014	Standaryzacja (0-1)	Różnica w licznie osób korzystających z pomocy społecznej 2015/2014	Standaryzacja (0-1)	Standaryzacja problemu (0-1)
Przedmieście Nyskie	16,67%	1	4	1	1
Śródmieście	0,65%	0,86	3	0,96	0,87
Dzielnica Wschodnia (okolice Plazy)	0,00%	0,86	0	0,83	0,76
Dzielnica Północ	0,00%	0,86	0	0,83	0,76
Osiedle Zachód	-6,40%	0,8	-8	0,48	0,47
Ujazd	-7,92%	0,79	-19	0	0,1
Osiedle Centralne	-12,26%	0,75	-19	0	0,07
Osiedle Słoneczne	-100,00%	0	-4	0,65	0

Unia Europejska
Fundusz Spójności

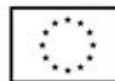

Tabela 108. Osoby korzystające z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1

Osiedle	Ilość udzielanych świadczeń socjalnych z tytułu alkoholizmu na 1000 mieszkańców 2015	Standaryzacja (0-1)	Liczba świadczeń z tytułu alkoholizmu 2015	Standaryzacja (0-1)	Standaryzacja problemu (0-1)
Śródmieście	5,22	0,25	51	1	1
Dzielnica Północ	20,75	1	11	0,22	0,97
Ujazd	6,78	0,33	39	0,76	0,87
Osiedle Centralne	4,54	0,22	21	0,41	0,5
Przedmieście Nyskie	10,58	0,51	4	0,08	0,47
Osiedle Zachód	3,57	0,17	21	0,41	0,47
Dzielnica Wschodnia (okolice Plazy)	2,77	0,13	5	0,1	0,18
Osiedle Słoneczne	0	0	0	0	0

Unia Europejska
Fundusz Spójności

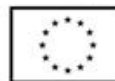

Tabela 109. Osoby korzystające z pomocy społecznej z tytułu przemocy w rodzinie – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1

Osiedle	Liczba świadczeń z pomocy społecznej z tytułu przemocy w rodzinie na 10 tys. mieszkańców 2015	Standaryzacja (0-1)	Liczba świadczeń z tytułu przemocy w rodzinie 2015	Standaryzacja (0-1)	Standaryzacja problemu (0-1)
Dzielnica Północ	37,74	1	2	0,29	1
Ujazd	10,55	0,28	7	1	1
Osiedle Zachód	5,1	0,14	3	0,43	0,44
Osiedle Centralne	4,13	0,11	2	0,29	0,31
Śródmieście	1,9	0,05	2	0,29	0,26
Dzielnica Wschodnia (okolice Plazy)	5,54	0,15	1	0,14	0,23
Osiedle Słoneczne	0	0	0	0	0
Przedmieście Nyskie	0	0	0	0	0

Unia Europejska
Fundusz Spójności

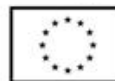

Tabela 110. Liczba Niebieskich Kart – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1

Osiedle	Liczba Niebieskich Kart na 10 tys. mieszkańców 2015	Standaryzacja (0-1)	Liczba Niebieskich Kart	Standaryzacja (0-1)	Standaryzacja problemu (0-1)
Śródmieście	16,13	0,82	17	1	1
Ujazd	19,6	1	13	0,76	0,97
Dzielnica Północ	18,87	0,96	1	0,06	0,56
Osiedle Centralne	6,19	0,32	3	0,18	0,27
Osiedle Zachód	5,1	0,26	3	0,18	0,24
Dzielnica Wschodnia (okolice Plazy)	5,54	0,28	1	0,06	0,19
Osiedle Słoneczne	0	0	0	0	0
Przedmieście Nyskie	0	0	0	0	0

Unia Europejska
Fundusz Spójności

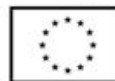

Tabela 111. Osoby korzystające z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1

Osiedle	Liczba świadczeń z tytułu niepełnosprawności na 10 tys. mieszkańców 2015	Standaryzacja (0-1)	Liczba świadczeń z tytułu niepełnosprawności 2015	Standaryzacja (0-1)	Standaryzacja problemu (0-1)
Śródmieście	193,6	0,73	169	1	1
Dzielnica Północ	264,15	1	14	0,08	0,62
Przedmieście Nyskie	264,55	1	10	0,06	0,61
Ujazd	111,56	0,42	71	0,42	0,49
Osiedle Centralne	115,51	0,44	50	0,3	0,42
Osiedle Zachód	62,96	0,24	37	0,22	0,26
Dzielnica Wschodnia (okolice Plazy)	49,83	0,19	7	0,04	0,13
Osiedle Słoneczne	0	0	0	0	0

Unia Europejska
Fundusz Spójności

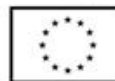

Tabela 112. Osoby korzystające z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1

Osiedle	Liczba świadczeń z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 10 tys. mieszkańców 2015	Standaryzacja (0-1)	Liczba świadczeń z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby 2015	Standaryzacja (0-1)	Standaryzacja problemu (0-1)
Śródmieście	202,14	0,64	213	1	1
Przedmieście Nyskie	317,46	1	12	0,06	0,65
Dzielnica Północ	264,15	0,83	14	0,07	0,55
Ujazd	116,09	0,37	77	0,36	0,44
Osiedle Centralne	92,82	0,29	45	0,21	0,31
Osiedle Zachód	35,73	0,11	21	0,1	0,13
Dzielnica Wschodnia (okolice Plazy)	44,3	0,14	8	0,04	0,11
Osiedle Słoneczne	0	0	0	0	0

Unia Europejska
Fundusz Spójności

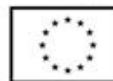
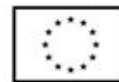

Tabela 113. Liczba przestępstw kryminalnych – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1

Osiedle	Liczba przestępstw kryminalnych na 10 tys. mieszkańców 2015	Standaryzacja (0-1)	Liczba przestępstw kryminalnych 2015	Standaryzacja (0-1)	Standaryzacja problemu (0-1)
Śródmieście	182,22	0,63	192	1	1
Przedmieście Nyskie	264,55	1	10	0,04	0,64
Dzielnica Wschodnia (okolice Plazy)	177,19	0,6	32	0,16	0,47
Ujazd	111,56	0,3	74	0,38	0,42
Dzielnica Północ	169,81	0,57	9	0,04	0,37
Osiedle Centralne	105,2	0,27	51	0,26	0,33
Osiedle Zachód	91,88	0,21	54	0,27	0,3
Osiedle Słoneczne	44,94	0	2	0	0

Delimitacja negatywnych zjawisk społecznych występujących w Zgorzelcu, przeprowadzona na podstawie analizy natężenia wybranych zjawisk społecznych, jak również analizy wartości bezwzględnych tych zjawisk (skala zjawisk), **wykazała, że koncentracja problemów społecznych w Zgorzelcu ma miejsce na obszarze Śródmieścia.**

Syntetyczny wystandaryzowany wskaźnik – wynik liczbowy stanowiący średnią arytmetyczną wskaźników cząstkowych dla poszczególnych sfer problemowych, ujętych w postaci wskaźników wystandaryzowanych cząstkowych – najwyższą wartość 1,0 osiągnął w Śródmieściu.

Tabela 114. Wyniki standaryzacji liniowej w odniesieniu do problemów społecznych

Osiedle	Standaryzacja 0-1	Odsetek liczby mieszkańców miasta	Odsetek liczby mieszkańców miasta – narastająco
Śródmieście	1,00	33,93%	33,93%
Dzielnica Północ	0,68	1,71%	35,64%
Ujazd	0,68	21,36%	57,00%
Przedmieście Nyskie	0,52	1,22%	58,21%
Osiedle Zachód	0,48	18,93%	77,14%
Osiedle Centralne	0,47	15,61%	92,75%
Dzielnica Wschodnia (okolice Plazy)	0,33	5,82%	98,57%
Osiedle Słoneczne	0,00	1,43%	100,00%

3) Poszczególne obszary o największej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych poddane zostały analizie współwystępowania negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych.

Na obszarze Śródmieścia zdiagnozowano występowanie wybranych problemów środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych:

Unia Europejska
Fundusz Spójności

W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ:

- Niezadowolający stan powietrza atmosferycznego, widoczny w wynikach badań jakości powietrza prowadzonych przez PIOŚ oraz wynikach badań z mieszkańcami, oceniających stan powietrza atmosferycznego, jako zły.
- Hałas komunikacyjny.

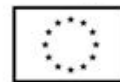
W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ:

- Niska estetyka i funkcjonalność przestrzeni publicznych na terenie miasta, potwierdzony m. in. wynikami badań z mieszkańcami.

W SFERZE TECHNICZNEJ:

- Zły stan zasobów mieszkaniowych, z których duża część to obiekty wymagające pilnych remontów i modernizacji, potwierdzony wynikami badań z mieszkańcami.

Mając na uwadze koncentrację negatywnych zjawisk społecznych na obszarze Śródmieścia oraz współwystępowanie na tym obszarze problemów środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych – istnieje przesłanka do uznania tego obszaru za zdegradowany.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

3.2. Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący **całość lub część obszaru zdegradowanego**, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na **istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego**, zamierza się prowadzić rewitalizację.

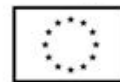
Obszar rewitalizacji

- nie może obejmować terenów większych niż **20% powierzchni** gminy,
- oraz zamieszkanym przez więcej niż **30% mieszkańców**.

Po przeprowadzeniu analiz prowadzących do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, niezbędne jest wyznaczenie (w ramach tego obszaru) **obszaru rewitalizacji**. Obszar rewitalizacji jest obszarem, na którym prowadzona będzie rewitalizacja.

Określenie, która część obszaru zdegradowanego stanowić będzie obszar rewitalizacji następuje w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich jest stwierdzenie szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z innymi problemami. Do wniosku tego można dojść za pomocą metod badawczych służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (porównanie wartości mierników, ich koncentracji terytorialnej).

Drugą z przesłanek jest uznanie, że obszar ten ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. To bardzo szeroka przesłanka, która pozwala gminie na zachowanie marginesu uznaniowości we wskazaniu, która część obszaru zdegradowanego poddana ma zostać rewitalizacji. Znaczenie dla rozwoju gminy oceniać można na różne sposoby, przede wszystkim istotność danego obszaru powinna jednak wynikać z gminnych dokumentów strategicznych, być w nich wskazana jako obszar szczególnej troski władz publicznych, obszar na którym skupiać się będzie życie społeczno-gospodarcze w gminie. Do oceny istotności obszaru można posłużyć się przykładowo analizami urbanistycznymi, które wskażą obszar wpisujący się w zasady

Unia Europejska
Fundusz Spójności

ogólne planowania przestrzennego, takie jak np. zasada miasta zwartej, zasada niskoemisyjności.⁸⁰

Bazując na wynikach analizy danych zastanych, wskaźnikach opisujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przestrzennego, a także na wynikach badań z mieszkańcami, biorąc pod uwagę znaczenie wybranych obszarów dla rozwoju gminy, zdecydowano się wskazać do rewitalizacji w Zgorzelcu część obszaru Śródmieścia (obszaru zdegradowanego), zamieszkaną przez 6826 osób (21,98% mieszkańców miasta) o powierzchni 101 ha (6,36% powierzchni gminy). Obszar wskazany do rewitalizacji posiada istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Na tym obszarze koncentruje się zabytkowa zabudowa oraz mają swoją siedzibę istotne dla rozwoju gminy instytucje publiczne. Obszar wskazany do rewitalizacji położony jest

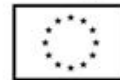
w korytarzy głównego ciągu komunikacyjnego biegnącego w kierunku przejścia granicznego Zgorzelec/ Görlitz. Jest to obszar ścisłego centrum miasta, posiadający funkcję usługową na rzecz mieszkańców miasta oraz regionu pogranicza. Ze względu na walory kulturowe (zabytkowe obiekty budowlane) – stanowi reprezentacyjną część miasta.

Wybór obszaru rewitalizacji potwierdzają wyniki badań z mieszkańcami miasta. Respondenci mogli wskazać trzy obszary, które w ich opinii powinny zostać poddane procesowi rewitalizacji. Najczęściej podawanym przez badanych obszarem była: ulica Bohaterów Getta (30,3%), która stanowi główny ciąg komunikacyjny obszaru rewitalizacji.

Wybór obszaru rewitalizacji nawiązuje bezpośrednio do celów ujętych w Strategii Rozwoju Miasta Zgorzelec na lata 2015 – 2025, w szczególności do ***Celu strategicznego II. Uporządkowana oraz spójna wewnętrznie i zewnętrznie przestrzeń miejska, dla którego zdefiniowano następujące cele operacyjne:***

- Cel operacyjny II.1. Rozwój terenów i miejsc do wypoczynku i rekreacji.
- Cel operacyjny II.2. Rewitalizacja przestrzeni miasta o szczególnym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego.

⁸⁰ Źródło: Ustawa o rewitalizacji - praktyczny komentarz, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016

Unia Europejska
Fundusz Spójności

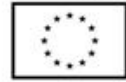
- Cel operacyjny II.3. Rewitalizacja przestrzeni miasta o szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego i rozwoju kulturalnego.
- Cel operacyjny II.4. Rozwój wewnętrznej i zewnętrznej spójności przestrzennej miasta (komunikacji, terenów rekreacji, obszarów chronionych).

oraz **Celu strategicznego III. Przedsiębiorczy i aktywni mieszkańcy, dla którego zdefiniowano następujące cele operacyjne:**

- Cel operacyjny III.1. Wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.
- Cel operacyjny III.2. Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców oraz włączenia społecznego.
- Cel operacyjny III.3. Działanie na rzecz rozwoju wysokiej jakości kształcenia i edukacji.
- Cel operacyjny III.4. Działania na rzecz zdrowia i opieki zdrowotnej mieszkańców.

Wybór obszar rewitalizacji ma swoje uzasadnienie w celach strategicznych rozwoju miasta Zgorzelca, zdefiniowanych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Zgorzelec, które obejmują:

- Poprawę warunków przestrzennego rozwoju miasta, w tym uporządkowanie i wykorzystanie struktur przestrzennych dla funkcji usługowych związanych z transgraniczną współpracą.
- Poprawę warunków zamieszkiwania z zapewnieniem właściwej obsługi w zakresie usług publicznych i komercyjnych.
- Ochronę wartości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych miasta.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Obszar rewitalizacji: Śródmieście – obszar centralny osiedla

Obszar został wskazany do rewitalizacji ze względu na szczególną koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z problemami środowiskowymi, przestrzenno-funkcjonalnymi oraz technicznymi. Obszar posiadający istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Liczba mieszkańców – 6826 osób (stan na 31.12.2015; 21,98% ludności miasta)

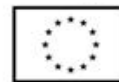
Powierzchnia obszaru – 101,0 ha (6,36% powierzchni ogółem)

Lokalizacja (ulice): Armii Krajowej (nr 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103), St. Batorego, Bohaterów Getta, Bohaterów II Armii Wojska Polskiego (nr 1a, 1b, 1c, 1d, 3a, 3b, 5a, 5b), Brzozowa, B. Chrobrego, Cienista, D. Czachowskiego, I. Daszyńskiego (bez nr od 9 do 38 i 106), J. Dąbrowskiego, B. Domańskiego, Górna, Kamieniarska, J. Kilińskiego, T. Kościuszki (bez nr 49, 51, 51a, 51b, 51c, 51d, 51e, 55, 57, 59, 61, 61a, 64, 64b, 64c, 66, 66a, 67), Z. Krasieńskiego, M. Langiewicza, Modrzewiowa, St. Okrzei, Parkowa, Partyzantów, Piękna, Mar. J. Piłsudskiego, E. Plater, K. Pułaskiego, H. Sienkiewicza, St. Staszica, A. Struga (nr 3, 25, 25a), Warszawska (nr od 1 do 20), Wąska, Wolności, St. Żeromskiego.

Znaczenie dla rozwoju lokalnego: Obszar ścisłego centrum miasta, zlokalizowany w korytarzu głównego ciągu komunikacyjnego biegnącego przez miasto w kierunku granicy z Niemcami, charakteryzujący się znacznym nagromadzeniem obiektów dziedzictwa kulturowego. Obszar lokalizacji istotnych dla rozwoju lokalnego instytucji. Obszar bezpośrednio graniczący z granicą państwa (tworzący wspólną dla rozwoju transgranicznego przestrzeń sąsiadujących ze sobą miast: Zgorzelca i Görlitz).

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Mapa 3. Obszar rewitalizacji w Zgorzelcu – Śródmieście – centrum

Źródło: opracowanie własne

WSKAŹNIKI OPISUJĄCE NEGATYWNE ZJAWISKA SPOŁECZNE – DLA OBSZARU REWITALIZACJI

Miernik	Źródło danych	Koncentracja problemu	Wartość wystandaryzowana
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym 2015	UM	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym – 1992 osób	0,73
Liczba udzielanych świadczeń socjalnych z tytułu alkoholizmu na 1000 mieszkańców 2015	OPS	Liczba osób korzystającej z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu – 43 osoby	1,00
Odsetek osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym 2015	PUP	Liczba osób bezrobotnych – 242 osoby	1,00
Dynamika zmian liczby ludności korzystającej z pomocy społecznej 2015/2014	OPS	Zmiana liczby osób korzystającej z pomocy społecznej – 4 osoby	0,64

Odsetek świadczeń z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w liczbie ogółem świadczeń z pomocy społecznej 2015	OPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia – 138 osób	1,00
Liczba świadczeń z pomocy społecznej z tytułu przemocy w rodzinie na 10 tys. mieszkańców 2015	OPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu przemocy w rodzinie – 2 osoby	0,27
Liczba Niebieskich Kart na 10 tys. mieszkańców 2015	OPS	Liczba wystawionych Niebieskich Kart – 15	1,00
Liczba świadczeń z tytułu niepełnosprawności na 10 tys. mieszkańców 2015	OPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności – 127 osób	1,00
Liczba świadczeń z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 10 tys. mieszkańców 2015	OPS	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby – 138 osób	1,00
Liczba przestępstw kryminalnych na 10 tys. mieszkańców 2015	KP	Liczba przestępstw kryminalnych – 154	1,00

NA OBSZARZE REWITALIZACJI KONCENTRUJĄ SIĘ W SZCZEGÓLNOŚCI NASTĘPUJĄCE PROBLEMY:

W SFERZE SPOŁECZNEJ:

- Starzenie się społeczeństwa – widoczne w znacznym przyroście grupy ludności w wieku poprodukcyjnym oraz niekorzystnej strukturze demograficznej z wysokim udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym.
- Występowanie zjawiska bezrobocia, widoczne w liczbie osób bezrobotnych.
- Ubóstwo, widoczne w znacznej liczbie osób korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Niepełnosprawność i długotrwała choroba, widoczne w znacznej liczbie osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności oraz długotrwałej choroby.
- Występowanie zjawiska przemocy w rodzinie, widoczne w liczbie wystawionych Niebieskich Kart oraz liczbie osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu przemocy w rodzinie.
- Przystępczość, widoczna w liczbie popełnionych przestępstw.

W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ:

- Niezadowalający stan powietrza atmosferycznego, widoczny w wynikach badań jakości powietrza prowadzonych przez PIOŚ oraz wynikach badań z mieszkańcami, oceniających stan powietrza atmosferycznego, jako zły.
- Hałas komunikacyjny, potwierdzony wynikami badań hałasu prowadzonych przez PIOŚ.

W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ:

- Niska estetyka i funkcjonalność przestrzeni publicznych na terenie miasta, potwierdzona m. in. wynikami badań z mieszkańcami.

W SFERZE TECHNICZNEJ:

- Zły stan zasobów mieszkaniowych, z których duża część to obiekty wymagające pilnych remontów i modernizacji, potwierdzony wynikami badań z mieszkańcami.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Spis map, wykresów i tabel

Mapa 1. Graficzne przedstawienie obszaru wyznaczonego do rewitalizacji w Zgorzelcu.	17
Mapa 2. Położenie miasta Zgorzelec.....	25
Mapa 3. Obszar rewitalizacji w Zgorzelcu – Śródmieście – centrum.....	219
Wykres 1. Ludność faktycznie zamieszkała w Zgorzelcu w latach 2004-2014.....	26
Wykres 2. Struktura ludności według grup wiekowych w Zgorzelcu w 2004 i 2014 roku.....	28
Wykres 3. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w Zgorzelcu w latach 2010-2014	31
Wykres 4. Saldo migracji w Zgorzelcu w latach 2010-2014	40
Wykres 5. Bezrobotni ogółem w Zgorzelcu w latach 2010-2014	42
Wykres 6. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej w Zgorzelcu w latach 2010-2014	55
Wykres 7. Podmioty gospodarcze według podstawowych profili działalności – stan na 31.XII.2014.	83
Wykres 8. Lesistość obszarów w 2014 roku	123
Wykres 9. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych w Zgorzelcu w latach 2010-2014	135
Wykres 10. Uczniowie i absolwenci szkół gimnazjalnych w Zgorzelcu w latach 2010-2014.....	137
Wykres 11. Uczniowie i absolwenci liceów ogólnokształcących w Zgorzelcu w latach 2010-2014..	139
Wykres 12. Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych w Zgorzelcu w latach 2010-2014	140
Wykres 13. Uczniowie i absolwenci techników w Zgorzelcu w latach 2010-2014.....	142
Wykres 14. Płeć respondentów	236
Wykres 15. Wiek respondentów.....	236
Wykres 16. Wykształcenie respondentów.....	237
Wykres 17. Związek respondentów z terenem wskazanym jako priorytetowy pod kątem rewitalizacji	242
Wykres 18. Negatywne zjawiska społeczne występujące na wybranym przez respondenta obszarze rewitalizacji podziały na natężenie problemu.....	243
Wykres 19. Ocena poszczególnych elementów związanych z jakością życia na wskazanych przez respondentów obszarach rewitalizacji.....	244
Wykres 20. Efekty, jakie zdaniem respondentów powinny zostać osiągnięte w procesie rewitalizacji wskazanych przez nich obszarów.....	246
Wykres 21. Czy uważa Pan(i), że problem rewitalizacji jest ważny dla Pana(i) miasta?	247
Wykres 22. Czy problem rewitalizacji jest dla Pana(i) ważny osobiście?	248
Wykres 23. Ocena jakości powietrza na terenie Zgorzelca.....	248
Wykres 11. Ocena jakości wody z kranu na terenie Zgorzelca.....	249
Wykres 25. Sposób ogrzewania domu/mieszkania przez respondenta	249
Tabela 1. Wartość dotacji udzielonych przez Miasto Zgorzelec na remonty części wspólnych budynków mieszkalnych wpisanych do rejestru zabytków w latach 2009-2016.....	20
Tabela 2. Wartość pożyczek udzielonych przez Miasto Zgorzelec na remonty części wspólnych budynków mieszkalnych w latach 2000-2016	21
Tabela 3. Liczba osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy wg osiedli Zgorzelcu w 2016 roku.	27
Tabela 4. Ludność na 1 km ² w latach 2010-2014.....	29
Tabela 5. Odsetek kobiet w ludności faktycznie zamieszkałej w latach 2010-2014.....	29

Tabela 6. Liczba kobiet zameldowanych na pobyt stały i czasowy wg osiedli w Zgorzelcu w 2016 roku.....	30
Tabela 7. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku wg osiedli w Zgorzelcu w 2016 roku	33
Tabela 8. Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogóle ludności w latach 2010-2014.....	34
Tabela 9. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym w ogóle ludności w latach 2010-2014.....	35
Tabela 10. Odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności w latach 2010-2014.....	35
Tabela 11. Wskaźniki obciążenia demograficznego w 2014 roku	37
Tabela 12. Ruch naturalny w Zgorzelcu w latach 2010-2014.....	37
Tabela 13. Urodzenia żywe na 1000 ludności w latach 2010-2014	38
Tabela 14. Zgony na 1000 ludności w latach 2010-2014.....	38
Tabela 15. Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2010-2014.....	39
Tabela 16. Saldo migracji na 1000 osób w latach 2010-2014.....	40
Tabela 17. Saldo migracji zagranicznych na 1000 osób w latach 2010-2014.....	41
Tabela 18. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych według płci oraz osiedli Zgorzelca w latach 2010-2015	43
Tabela 19. Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014	44
Tabela 20. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu bezrobocia wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015	44
Tabela 21. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej oraz liczba i kwota udzielonych świadczeń pomocy społecznej wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015	53
Tabela 22. Liczba świadczeń i osób otrzymujących świadczenia niepieniężne (usługi opiekuńcze/ubezpieczenia) wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015.....	53
Tabela 23. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2010-2014	56
Tabela 24. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu przemocy w rodzinie wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015	56
Tabela 25. Liczba „Niebieskich Kart” wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015	57
Tabela 26. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu alkoholizmu wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015	59
Tabela 27. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu niepełnosprawności wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015	63
Tabela 28. Liczba osób, którym przyznano świadczenia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015.....	64
Tabela 29. Przestępstwa zgłoszone w Zgorzelcu w latach 2014-2015 (wybrane kategorie)	67
Tabela 30. Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych wg osiedli w Zgorzelcu w latach 2014-2015	68
Tabela 31. Liczba działań podejmowanych przez strażników miejskich w Zgorzelcu w latach 2013-2015	68
Tabela 32. Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w latach 2006, 2010 i 2014	72
Tabela 33. Frekwencja podczas wyborów samorządowych, parlamentarnych i prezydenckich w Zgorzelcu wg okręgów wyborczych	73
Tabela 34. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014.....	80
Tabela 35. Podmioty gospodarcze według liczby pracowników w Zgorzelcu w latach 2010-2014.....	81
Tabela 36. Podmioty gospodarcze według sektora własności w Zgorzelcu w latach 2010-2014.....	82
Tabela 37. Podmioty gospodarcze wg sekcji PKD w Zgorzelcu w latach 2010-2014.....	84
Tabela 38. Struktura podmiotów gospodarczych według sekcji PKD 2007 w latach 2010-2014.....	85

Tabela 39. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014	86
Tabela 40. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014	87
Tabela 41. Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014.....	88
Tabela 42. Saldo jednostek nowych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w latach 2010-2014.....	88
Tabela 43. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014	89
Tabela 44. Podmioty gospodarcze zatrudniające 0-9 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014	90
Tabela 45. Podmioty gospodarcze zatrudniające 10-49 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014	90
Tabela 46. Podmioty gospodarcze zatrudniające 50-249 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014	91
Tabela 47. Podmioty gospodarcze zatrudniające powyżej 250 pracowników na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2010-2014	92
Tabela 48. Liczba pracujących w Zgorzelcu w latach 2010-2014	93
Tabela 49. Pracujący na 1000 ludności w latach 2010-2014	93
Tabela 50. Grunty zabudowane i zurbanizowane ogółem – udział w powierzchni ogółem w latach 2010-2014.....	117
Tabela 51. Odsetek terenów mieszkaniowych – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014	118
Tabela 52. Odsetek terenów przemysłowych – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014	119
Tabela 53. Odsetek terenów rekreacji i wypoczynku – udział w gruntach zabudowanych i zurbanizowanych ogółem w latach 2010-2014	119
Tabela 54. Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem w latach 2010-2014.....	120
Tabela 55. Tereny zielone – udział w powierzchni ogółem wg stanu na 31.12.2014 roku.....	121
Tabela 56. Publicznie dostępne tereny zieleni w mieście Zgorzelcu (stan na dzień 04.05.2016).....	121
Tabela 57. Liczba placów zabaw (bez szkolnych) w mieście Zgorzelcu (stan na 04.05.2016)	122
Tabela 58. Odpady zmieszane na 1 mieszkańca w kg w latach 2010-2014.....	123
Tabela 59. Przychodnie podległe samorządowi na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014	128
Tabela 60. Porady lekarskie na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014	129
Tabela 61. Ludność na aptekę ogólnodostępną i punkt apteczny w latach 2010-2014.....	131
Tabela 62. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w latach 2010-2014	132
Tabela 63. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2010-2014	133
Tabela 64. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w latach 2010-2014	134
Tabela 65. Uczniowie szkoły podstawowej przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014 .	136
Tabela 66. Uczniowie gimnazjum przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014.....	137
Tabela 67. Uczniowie szkół ogólnokształcących przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014	139
Tabela 68. Uczniowie zasadniczych szkół zawodowych przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014.....	141
Tabela 69. Uczniowie technikum przypadający na 1 oddział (klasę) w latach 2010-2014.....	142
Tabela 70. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach stałych organizowanych w MDK wg osiedli w Zgorzelcu.....	145

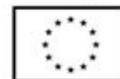

Tabela 71. Liczba mieszkańców na 1 dom, ośrodek kultury, klub i świetlicę w latach 2011-2014....	147
Tabela 72. Grupy artystyczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2011-2014	148
Tabela 73. Imprezy artystyczne na 10 tys. mieszkańców w latach 2011-2014	148
Tabela 74. Ludność na 1 placówkę biblioteczną w latach 2010-2014	150
Tabela 75. Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności w latach 2010-2014.....	151
Tabela 76. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w latach 2010-2014	151
Tabela 77. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach w latach 2010-2014	152
Tabela 78. Kluby sportowe, członkowie oraz ćwiczący w Zgorzelcu w latach 2010-2014.....	157
Tabela 79. Kluby sportowe na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014.....	158
Tabela 80. Członkowie klubów sportowych na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014.....	158
Tabela 81. Ćwiczący w klubach sportowych na 10 tys. mieszkańców w latach 2010-2014.....	159
Tabela 82. Liczba zabytków wpisanych do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz gminnego rejestru zabytków wg osiedli w Zgorzelcu	163
Tabela 83. Liczba publicznych miejsc parkingowych wg ulic w Zgorzelcu (stan na 04.05.2016).....	172
Tabela 84. Długość ścieżek i tras rowerowych wg ulic w mieście Zgorzelcu (stan na 04.05.2016) ..	174
Tabela 85. Ścieżki rowerowe na 10 tys. km ² i na 10 tys. ludności w latach 2011-2014.....	174
Tabela 86. Charakterystyka sieci wodociągowej w Zgorzelcu w latach 2010-2014.....	177
Tabela 87. Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w latach 2010-2014.....	177
Tabela 88. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej w Zgorzelcu w latach 2010-2014	178
Tabela 89. Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w latach 2010-2014.....	178
Tabela 90. Oczyszczalnie ścieków w Zgorzelcu w latach 2010-2014	179
Tabela 91. Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich w latach 2010-2014.....	179
Tabela 92. Ulice, których mieszkańcy posiadają dostęp do sieci ciepłowniczej ZPEC w Zgorzelcu (stan na 23.05.2016)	180
Tabela 93. Charakterystyka sieci gazowej w Zgorzelcu w latach 2010-2014.....	183
Tabela 94. Korzystanie z sieci gazowej w Zgorzelcu w latach 2010-2014.....	183
Tabela 95. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej w latach 2010-2014.....	184
Tabela 96. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu w Zgorzelcu w latach 2010-2014.....	185
Tabela 97. Zużycie energii elektrycznej w miastach na 1 mieszkańca miast w latach 2010-2014	185
Tabela 98. Budynki mieszkalne i zasoby mieszkaniowe w Zgorzelcu w latach 2010-2014.....	186
Tabela 99. Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014.....	187
Tabela 100. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w latach 2010-2014	187
Tabela 101. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w latach 2010-2014	188
Tabela 102. Podział Zgorzelca na „Osiedla”.....	196
Tabela 103. Wskaźniki przyjęte do określenia koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w Zgorzelcu.....	201
Tabela 104. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1	203
Tabela 105. Bezrobocie - koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1	204
Tabela 106. Osoby korzystające z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia - koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1	205
Tabela 107. Dynamika zmian liczby ludności korzystającej z pomocy społecznej - koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1	206
Tabela 108. Osoby korzystające z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1	207

Unia Europejska
Fundusz Spójności

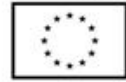
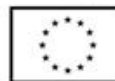

Tabela 109. Osoby korzystające z pomocy społecznej z tytułu przemocy w rodzinie – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1	208
Tabela 110. Liczba Niebieskich Kart – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1	209
Tabela 111. Osoby korzystające z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1	210
Tabela 112. Osoby korzystające z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1	211
Tabela 113. Liczba przestępstw kryminalnych – koncentracja zjawiska ukazana za pomocą transformacji liniowej 0-1	212
Tabela 114. Wyniki standaryzacji liniowej w odniesieniu do problemów społecznych	213
Tabela 115. Wykaz organizacji pozarządowych prowadzących działalność w mieście Zgorzelec (stan na 13.06.2016)	227
Tabela 116. Miejsce zamieszkania (ulica/dzielnica)	237
<i>Tabela 117. Najczęściej wskazywane obszary, które powinny być poddane procesowi rewitalizacji</i>	240
Tabela 118. Lista obszarów, które powinny być poddane procesowi rewitalizacji	240
Tabela 119. Najczęściej wskazywane obszary, które powinny być poddane procesowi rewitalizacji w pierwszej kolejności	241

Unia Europejska
Fundusz Spójności

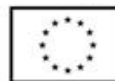
Załącznik – wykaz organizacji pozarządowych

Tabela 115. Wykaz organizacji pozarządowych prowadzących działalność w mieście Zgorzelec (stan na 13.06.2016)

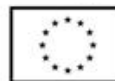
Lp.	Nazwa	Siedziba	Forma prawna	Rok powstania	OPP
1	"Apostolstwo Trzeźwości" im. Św. M. M. Kolbego w Zgorzelcu	Warszawska 15	stowarzyszenie	1998	
2	"Dla Zdrowia" (w likwidacji)	Domańskiego 7	stowarzyszenie	1999	
3	"Interclub Femina" (prowadzi Lokalny Inkubator NGO w Zgorzelcu, ul. Warszawska 1 lok. 113/114)	Mickiewicza 8 lok. 7	stowarzyszenie	1998	
4	Amatorski Klub Sportowy "Capsle" Zgorzelec	Warszawska 61 lok. 6	stowarzyszenie kultury fizycznej	2009	
5	Automobilklub Zagłębie Turosszowskie w Zgorzelcu	Poniatowskiego 19a	stowarzyszenie	1985	OPP
6	Biegowe Stowarzyszenie Edi-Team Zgorzelec	Lubańska 21 lok. 9	stowarzyszenie	2006	
7	Brazilian Jiu-Jitsu Academy Zgorzelec	Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 16	stowarzyszenie kultury fizycznej	2013	
8	Centroprawica Razem	Okrzei 1	stowarzyszenie	2000	
9	Centrum Profilaktyki Dzieci i Młodzieży Gawrosz - Stowarzyszenie MONAR	Warszawska 1	jednostka terenowa stowarzyszenia nie posiadająca osobowości prawnej	1997	
10	Centrum Sportów Walki Kick-Fighter Zgorzelec	Łużycka 11 lok. 7	stowarzyszenie kultury fizycznej	2013	
11	Centrum Wolontariatu w Zgorzelcu	Warszawska 1 lok. 15	stowarzyszenie	2003	OPP
12	Demokratyczna Unia Kobiet Klub Miejski	Warszawska 1	stowarzyszenie	2002	
13	Dolnośląska Fundacja Rozwoju Młodzieży - Cogito	Wolności 8	fundacja	2014	
14	Dolnośląskie Forum Socjaldemokracji Polskiej	Pułaskiego 4	stowarzyszenie	2002	

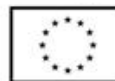
Unia Europejska
Fundusz Spójności

15	Fundacja "Dać Szansę"	Poniatowskiego 7 lok. 2	fundacja	2012	
16	Fundacja "Help"	Okrzei 1 lok. 3	fundacja	2012	
17	Fundacja "Nasze Dzieci"	Francuska 41	fundacja	2015	
18	Fundacja "Niepełnosprawnym i Oczekującym Pomocy" (prowadzi Warsztaty Terapii Zajęciowej)	Traugutta 77b	fundacja	1992	OPP
19	Fundacja Alter	Sybiraków 17 lok. 5	fundacja	2014	
20	Fundacja Centrum Wspierania Przedsiębiorczości	Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 8a	fundacja	2002	
21	Fundacja Eko Region	Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 14f	fundacja	2015	
22	Fundacja Family	Tuwima 18 lok. 1	fundacja	2012	
23	Fundacja Hexapolis	Wyspiańskiego 7 lok. 6	fundacja	2014	
24	Fundacja Integracji Społecznej "ABRAMIS"	Brzozowa 10 lok. 2	fundacja	2008	
25	Fundacja Wzajemnej Pomocy "Supra"	Brzozowa 16 lok. 1	fundacja	2012	
26	Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Zgorzelcu	Kościuszki 70	stowarzyszenie kultury fizycznej	2004	
27	Górnoluzyckie Stowarzyszenie Pszczelarzy w Zgorzelcu	Warszawska 9 lok. 1	stowarzyszenie	2005	OPP
28	Klub Brydża Sportowego "Kaprys" w Zgorzelcu	Lubańska 36 lok. 4	stowarzyszenie kultury fizycznej	2003	
29	Klub Kibica "Tur"	Jerzmani 22a lok. 4	stowarzyszenie	2005	
30	Klub Puszystych "Super Linia"	Konarskiego 8 lok. 5	stowarzyszenie	2001	
31	Klub Sportowy Turów Zgorzelec	Lubańska 9a	stowarzyszenie kultury fizycznej	2002	OPP
32	Koło Miejskie Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Zgorzelcu	Warszawska 1 lok. 5	stowarzyszenie zwykłe	2001	
33	Koło Rodziców Dzieci Specjalnej Troski	Domańskiego 7	stowarzyszenie zwykłe	1992	
34	Łużycki Klub Jeździecki	Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 10B lok. 16	stowarzyszenie kultury fizycznej	2013	
35	Łużyckie Stowarzyszenie Sołtysów	Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 8a	stowarzyszenie	2004	
36	Łużyckie Stowarzyszenie Wszecznego Wspierania Kultury w	Langiewicza 29	stowarzyszenie	2006	

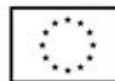
	Zgorzelcu				
37	Łużyckie Towarzystwo Wspierania Lokalnych Więzi Społecznych	Plac Najświętszej Maryi Panny 1	stowarzyszenie	2007	
38	Miejski Klub Sportowy "Frem"	Władysława Stanisława Reymonta 80	stowarzyszenie kultury fizycznej	2000	
39	Miejski Klub Sportowy "Nysa" Zgorzelec	Maratońska 1	stowarzyszenie kultury fizycznej	1972	OPP
40	Międzyszkolny Klub Sportowy "Osa"	Maratońska 1	stowarzyszenie kultury fizycznej	1998	
41	Nasze Miasto - Unsere Stadt	Pogodna 1	stowarzyszenie	2006	
42	Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Zgorzelcu	Czachowskiego 1a	jednostka terenowa stowarzyszenia nie posiadająca osobowości prawnej	1945	
43	Polska Unia Darta	Maratońska 2	stowarzyszenie kultury fizycznej	2012	
44	Polski Komitet Pomocy Społecznej – Zarząd Miejski	Armii Krajowej 103	jednostka terenowa stowarzyszenia nie posiadająca osobowości prawnej		
45	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów - Oddział Rejonowy w Zgorzelcu	Warszawska 1/5	jednostka terenowa stowarzyszenia nie posiadająca osobowości prawnej	2004	
46	Polski Związek Niewidomych – Koło Terenowe	Armii Krajowej 103	jednostka terenowa stowarzyszenia nie posiadająca osobowości prawnej		
47	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Zarząd Rejonowy w Zgorzelcu	Józefa Poniatowskiego 5/12	jednostka terenowa stowarzyszenia nie posiadająca osobowości prawnej	1998	
48	Polskie Towarzystwo Fizjoterapii Oddział Dolnośląsko - Nadodrzański z siedzibą w Zgorzelcu	Konarskiego 5b	jednostka terenowa stowarzyszenia posiadająca osobowość prawną	2002	
49	Porozumienie Prawicy	3 Maja 13	stowarzyszenie	2003	
50	Powiatowe Stowarzyszenie Wspierania Uzdolnionej Młodzieży	Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 8a	stowarzyszenie	2001	
51	Powiatowy Związek Stowarzyszeń Zapaśniczych "Ziemia Zgorzelecka - Hutnik"	Parkowa 1	stowarzyszenie kultury fizycznej	1999	

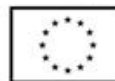
52	Praca Bez Granic - Fundacja na rzecz Usuwania Barrier Migracji Zarobkowej	Kossaka 2	fundacja	2002	
53	Rada Stowarzyszeń Osób Chorych, Niepełnosprawnych i Seniorów w Zgorzelcu	Czachowskiego Staszica 11	stowarzyszenie	2002	
54	Społeczny Komitet Ochrony Miejsc Pamięci Narodowej w Zgorzelcu	Warszawska 1 lok. 13	stowarzyszenie	2003	
55	Stowarzyszenie "Amazonek" i Osób z Chorobą Nowotworową	Warszawska 1 lok. 114	stowarzyszenie	2011	
56	Stowarzyszenie "Bajka" Pracowników, Rodziców, Opiekunów, Przyjaciół Dzieci Przedszkola Nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi	Wolności 8	stowarzyszenie	2012	
57	Stowarzyszenie "Czyniący Dobro"	Emilii Plater 9	stowarzyszenie	2011	
58	Stowarzyszenie "Europrymus" w Zgorzelcu	Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 16	stowarzyszenie	2009	OPP
59	Stowarzyszenie "Klub Trzeźwych Przyjaciół"	Księdza Kozaka 2	stowarzyszenie	2004	
60	Stowarzyszenie "Kurier - Taxi"	Wyspiańskiego 75	stowarzyszenie	2001	
61	Stowarzyszenie "Łączy nas Zgorzelec"	Reja 31	stowarzyszenie	2006	
62	Stowarzyszenie "Mądre Sówki"	Żeromskiego 24	stowarzyszenie	2012	OPP
63	Stowarzyszenie "My dla Zgorzelca"	Brzozowa 22a	stowarzyszenie	2005	
64	Stowarzyszenie "Ostoja"	Pułaskiego 11-13	stowarzyszenie	2005	OPP
65	Stowarzyszenie "Praca Bez Granic"	Francuska 39	stowarzyszenie	2013	
66	Stowarzyszenie "Skowronek"	Reymonta 20a	stowarzyszenie zwykłe	2014	
67	Stowarzyszenie "Taxi - Emanuel"	Łużycka 35 lok. 8	stowarzyszenie	1997	
68	Stowarzyszenie "Transgraniczny Uniwersytet Trzeciego Wieku"	Mickiewicza 13	stowarzyszenie	2012	
69	Stowarzyszenie "Zgorzelecki Górnik - Energetyk"	Powstańców Śląskich 1	stowarzyszenie	2010	
70	Stowarzyszenie Alternatywnych Form Turystyki, Sportów i Rekreacji "Turystyka Bez Granic"	Wyspiańskiego 21 lok. 12	stowarzyszenie	2014	
71	Stowarzyszenie Budowy i Użytkowania Garaży w Zgorzelcu	Orzeszkowej	stowarzyszenie	2002	
72	Stowarzyszenie Dom Kołodzieja	Aleje Lipowe 1	stowarzyszenie	2006	

Unia Europejska
Fundusz Spójności

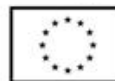
73	Stowarzyszenie Eurocentrum Kobiet	Jana Kozaka 2	stowarzyszenie	1997	
74	Stowarzyszenie Greków w Polsce Delta	Kościuszki 64A	stowarzyszenie	2011	
75	Stowarzyszenie Grupa Wsparcia Ratownictwa Medycznego	Łużycka 102	stowarzyszenie	2011	
76	Stowarzyszenie Handlowców Zgorzelec - Bogatynia	Daszyńskiego 75	stowarzyszenie	1997	
77	Stowarzyszenie In Spe	Kościuszki 68	stowarzyszenie	2006	
78	Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych "Nysa Łużycka"	Daszyńskiego 95	stowarzyszenie	1991	
79	Stowarzyszenie Inicjatyw Rozwojowych Zgorzelec 2002	Daszyńskiego 65 lok. 6	stowarzyszenie	2002	
80	Stowarzyszenie Kibiców Nysy Zgorzelec "Biało-Niebiescy"	Rubinowa 45	stowarzyszenie	2011	
81	Stowarzyszenie Klub Seniora Emerytów i Rencistów PGE KWB Turów S.A. i PGE Elektrownia Turów S.A. w Zgorzelcu	Iwaskiewiczza 12 lok. 3	stowarzyszenie	2007	
82	Stowarzyszenie Kreator	Langiewicza 28 lok. 7	stowarzyszenie	2015	
83	stowarzyszenie Kuźnia	Łużycka 33c	stowarzyszenie	2007	
84	Stowarzyszenie Kuźnia Kultury	Kościuszki 12 lok. 6	stowarzyszenie	2009	
85	Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Zgorzeleckiej "Tramp"	Batorego 2 lok. 2	stowarzyszenie	2011	
86	Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych Intellektualnie przy SOSW w Zgorzelcu "Szansa"	Armii Krajowej 10	stowarzyszenie	2011	OPP
87	Stowarzyszenie Na Rzecz Pacjentów Szpitala Powiatowego w Zgorzelcu - "Nasze Zdrowie"	Lubańska 11-12	stowarzyszenie	2004	OPP
88	Stowarzyszenie na rzecz Pomocy Dzieciom Gawrosz	Warszawska 1	stowarzyszenie	2004	OPP
89	Stowarzyszenie na rzecz Promocji Żeglarstwa Morskiego "Bałtyk Pod Żaglami"	Wyspiańskiego 69 lok. 20	stowarzyszenie	2008	
90	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Endoskopii Diagnostycznej i Zabiegowej "Zgorzelec 2000"	Lubańska 11	stowarzyszenie	1998	
91	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gimnazjum Nr 3 im. Armii Krajowej	Piłsudskiego 1	stowarzyszenie	2015	
92	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Liceum Ogólnokształcącego im. Braci Śniadeckich	Partyzantów 4	stowarzyszenie	2002	
93	Stowarzyszenie na rzecz Szkoły Podstawowej Nr 2 z Oddziałami	Reymonta 16	stowarzyszenie	2012	

	Integracyjnymi w Zgorzelcu "Zintegrowani"				
94	Stowarzyszenie na rzecz Wspierania i Rozwoju SP Nr 3 w Zgorzelcu - "Nasza Szkoła"	Armii Krajowej 10	stowarzyszenie	2005	OPP
95	Stowarzyszenie Ogrodowe Rodzinnego Ogrodu Działkowego "Malinka" w Zgorzelcu	Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 66	stowarzyszenie	2015	
96	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Euroregion "Nysa"	Langiewicza 20	stowarzyszenie zwykłe	1993	
97	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Życzliwych	Ks. Jana Kozaka 2	stowarzyszenie	1990	OPP
98	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Nadpobudliwym	Prusa 7	stowarzyszenie	2007	
99	Stowarzyszenie Pomocy Prawnej Pro Bono w Zgorzelcu	Staszica 5 lok. 1	stowarzyszenie zwykłe	2014	
100	Stowarzyszenie Producentów Rolnych	Francuska 36	stowarzyszenie	2001	
101	Stowarzyszenie Profilaktyki i Profesjonalnej Pomocy Osobom Uzależnionym "Subsidium" w Zgorzelcu	Warszawska 37a lok. 1	stowarzyszenie	1996	OPP
102	Stowarzyszenie Przyjaciół Gimnazjum Nr 2 w Zgorzelcu	Orzeszkowej 60	stowarzyszenie	2012	
103	Stowarzyszenie Radio "Inter" Taxi	Warszawska 14	stowarzyszenie	1993	
104	Stowarzyszenie Równych Szans "Bratek"	Warszawska 1 lok. 10	stowarzyszenie	2014	
105	Stowarzyszenie Sportów Ekstremalnych	Traugutta 77a	stowarzyszenie	2004	
106	Stowarzyszenie Sympatyków Koszykówki Zgorzeleckiej	Warszawska 47 lok. 2	stowarzyszenie	2010	
107	Stowarzyszenie Wspierających Rozwój Osób Niepełnosprawnych, Starszych i Chorych "In Gremio"	Przechodnia 8	stowarzyszenie	2004	OPP
108	Stowarzyszenie Zderzak Łągiewki	Cmentarna 2 lok. 3	stowarzyszenie	2014	
109	Stowarzyszenie Zgorzeleckich Entuzjastów Fotografii	Wyspiańskiego 14 lok. 10	stowarzyszenie	2011	
110	Stowarzyszenie Zgorzeleckich Mandolinistów	Parkowa 1	stowarzyszenie	2009	OPP
111	Tenisowe Centrum Euregion Nysa z siedzibą w Zgorzelcu	Dzika 13	stowarzyszenie kultury fizycznej	2007	
112	Towarzystwo Ochrony Przyrody i Krajobrazu TOPiK	Olszewskiego 7	stowarzyszenie	2006	
113	Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce Oddział w Zgorzelcu	Warszawska 1/11	jednostka terenowa stowarzyszenia nie posiadająca osobowości prawnej	2000	

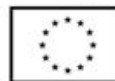
Unia Europejska
Fundusz Spójności

114	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta - Koło Zgorzeleckie	Henrykowska 4	jednostka terenowa stowarzyszenia nie posiadająca osobowości prawnej	1997	
115	Towarzystwo Przyjaciół Nisy Łużyckiej	Konarskiego 9 lok. 20	stowarzyszenie	2011	
116	Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych "Powrót z U" - Oddział w Zgorzelcu	Warszawska 1 lok. 309	stowarzyszenie zwykłe	2004	
117	Towarzystwo Wiedzy Powszechnej Oddział Regionalny w Zgorzelcu	Czachowskiego 5 lok. 1	jednostka terenowa stowarzyszenia posiadająca osobowość prawną	1950	
118	Uczniowski Klub Rekreacyjnych Sportów Alternatywnych Cogito	Wolności 8	stowarzyszenie kultury fizycznej	2014	
119	Uczniowski Klub Sportowy "Akademia Piłkarska" Zgorzelec	Tuwima 13 lok. 4	stowarzyszenie kultury fizycznej	2011	
120	Uczniowski Klub Sportowy "Basket Zgorzelec"	Armii Krajowej 10a	stowarzyszenie kultury fizycznej	2002	
121	Uczniowski Klub Sportowy "Energetyk - Zgorzelec"	Łużycka 7	stowarzyszenie kultury fizycznej	1998	
122	Uczniowski Klub Sportowy Draft Zgorzelec	Prusa 17	stowarzyszenie kultury fizycznej	2014	
123	Uczniowski Klub Sportowy FA Zgorzelec	Powstańców Śląskich 5 lok. 1	stowarzyszenie kultury fizycznej	2014	
124	Uczniowski Klub Sportowy Ju-Jitsu Zgorzelec	Orzeszkowej	stowarzyszenie kultury fizycznej	2002	
125	Uczniowski Klub Sportowy Kick-Fighters Zgorzelec przy Szkole Podstawowej Nr 5 w Zgorzelcu	Prusa 14	stowarzyszenie kultury fizycznej	2006	
126	Uczniowski Klub Sportowy Siatkówki Dziewcząt przy Zespole Szkół Zawodowych im. E. Plater w Zgorzelcu	Francuska 6	stowarzyszenie kultury fizycznej	2004	
127	Uczniowski Klub Sportowy Szachistów "Wieża" przy Mdk w Zgorzelcu	Parkowa 1	stowarzyszenie kultury fizycznej	2001	
128	Uczniowski Klub Sportowy TS "Aleks Top" Zgorzelec przy ZSZ im. E. Plater w Zgorzelcu	Francuska 6	stowarzyszenie kultury fizycznej	2007	
129	Uczniowski Klub Sportowy Warrior Zgorzelec	Reymonta 16	stowarzyszenie kultury fizycznej	2002	
130	Zgorzelecka Grupa Rowerowa "THCPromil"	Morcinka 10a	stowarzyszenie	2005	
131	Zgorzelecki Klub Bokserski	Traugutta 77a	stowarzyszenie kultury fizycznej	1995	
132	Zgorzelecki Klub Kyokushin	Kościuszki 24d lok. 6	stowarzyszenie kultury fizycznej	2012	
133	Zgorzelecki Klub Kyokushin Karate w likwidacji	Warszawska 14	stowarzyszenie kultury fizycznej	2002	

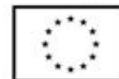

Unia Europejska
Fundusz Spójności

134	Zgorzelecki Klub Sportowy Baseball Spartakus	Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 5b lok. 13	stowarzyszenie kultury fizycznej	2006	
135	Zgorzelecki Klub Żeglarski	Bohaterów Getta 1a	stowarzyszenie	1991	
136	Zgorzelecki Klubu Oyama Karate	Kopernika 24	stowarzyszenie kultury fizycznej	2003	
137	Zgorzeleckie Bractwo Sportowe "Return"	Słowackiego 9e	stowarzyszenie kultury fizycznej	2003	
138	Zgorzeleckie Stowarzyszenie Aktywnych Seniorów	Konarskiego 4 lok. 19	stowarzyszenie	2012	
139	Zgorzeleckie Stowarzyszenie Taksówkarzy Taxi "Centrum 910" Zgorzelec	Sienkiewicza 1 lok. 3	stowarzyszenie	1997	
140	Zgorzeleckie Stowarzyszenie Użytkowników Garaży	Bolesława Chrobrego 5a lok. 12	stowarzyszenie	1999	
141	Zgorzeleckie Towarzystwo Muzyczne	Langiewicza 29	stowarzyszenie	2002	
142	Zgorzeleckie Towarzystwo Pomocy Chorym i Opieki nad Ludźmi w Podeszłym Wieku w likwidacji	Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 10e lok. 3	stowarzyszenie	2008	
143	Zrzeszenie Ludowych Zespołów Sportowych Powiatu Zgorzeleckiego	Kościuszki 70	stowarzyszenie kultury fizycznej	2005	
144	Związek Inwalidów Wojennych RP - Zarząd Oddziału	Warszawska 1	jednostka terenowa stowarzyszenia nie posiadająca osobowości prawnej	1990	

Źródło: <http://bazy.ngo.pl/> (13.06.2016)

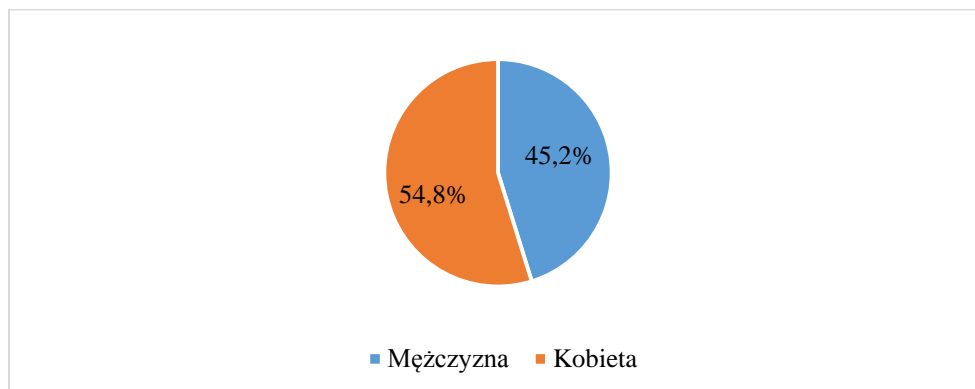

Załącznik – Raport z badania ilościowego na temat rewitalizacji

Charakterystyka osób badanych

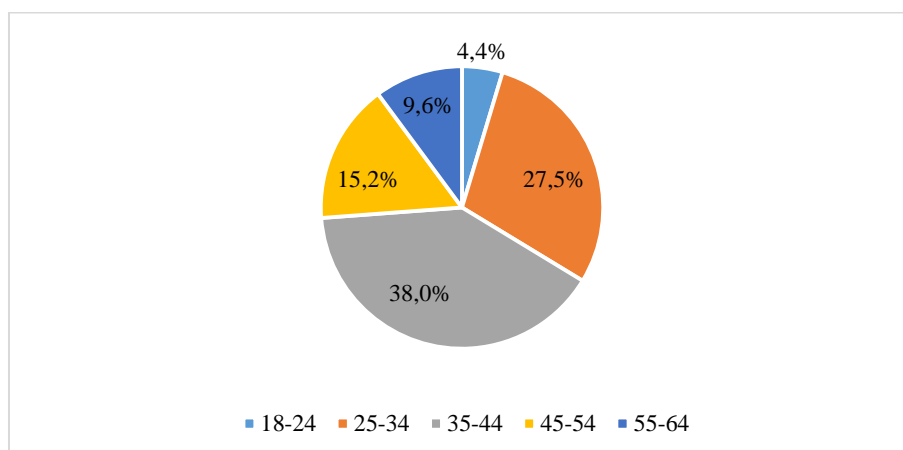
W badaniu na temat rewitalizacji miasta Zgorzelec wzięło udział 367 osób. Wśród respondentów 54,8% stanowiły kobiety, a pozostałe 45,2% stanowili mężczyźni.

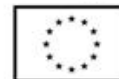
Wykres 14. Płeć respondentów

Ankietowani byli w różnym wieku. W badaniu najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 35-44 lata. W tym przedziale wiekowym znalazło się 38,0% respondentów. Najmniej liczną grupę respondentów stanowiły osoby najmłodsze – 4,4% badanych oraz w przedziale wiekowym 55-64 lata - 9,6%.

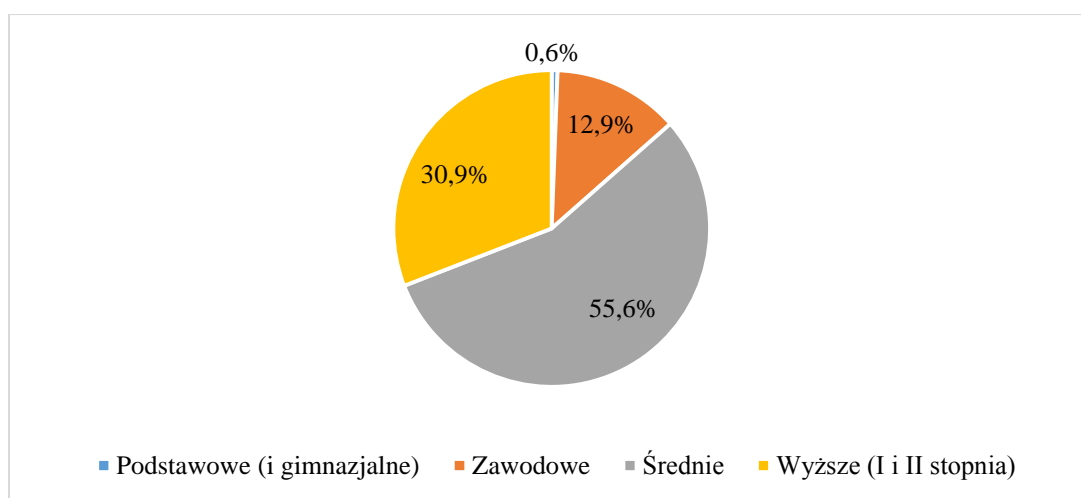
Wykres 15. Wiek respondentów

Wśród osób biorących udział w badaniu 55,6% zadeklarowało, iż posiada wykształcenie średnie. Ankietowani z wykształceniem wyższym stanowili 30,9% badanych. Wykształcenie podstawowe/ gimnazjalne posiadało 0,6% ankietowanych. Osoby z wykształceniem zawodowym stanowiły 12,9% respondentów.

Wykres 16. Wykształcenie respondentów

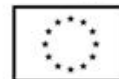
Ankietowani zamieszkują różnorodne ulice oraz dzielnice Zgorzelca, najczęściej wskazywane są: Osiedle Zachód (Ulice: Norwida, Lubańska, Wyspiańskiego, Iwaskiewicza, Kościuszki) – 16,1%, Osiedle Centralne (Ulice: Chopina, Broniewskiego, Moniuszki, Szymanowskiego, Karłowicza, Tuwima, Poniatowskiego, Traugutta) - 9,7%, ulica Daszyńskiego - 5,6%.

Tabela 116. Miejsce zamieszkania (ulica/dzielnica)

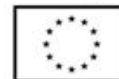
Miejsce/dzielnica	Procent
Osiedle Zachód (Ulice: Norwida, Lubańska, Wyspiańskiego, Iwaskiewicza, Kościuszki)	16,1%
Osiedle Centralne (Ulice: Chopina, Broniewskiego, Moniuszki, Szymanowskiego, Karłowicza, Tuwima, Poniatowskiego, Traugutta)	9,7%
Daszyńskiego	5,6%
Orzeszkowej	4,5%
Bohaterów Getta	4,0%
Warszawska	3,3%
Reymonta	3,3%
Łużycka	3,3%
Konarskiego	2,8%

Rynek/Centrum	2,8%
Sienkiewicza	2,8%
Armii Krajowej	2,6%
Powstańców Śląskich	1,6%
Daszyńskiego	1,4%
Chmielna	1,1%
Staszica	1,1%
Wróblewskiego	0,9%
Szmaragdowa	0,9%
Wolności	0,9%
Sybiraków	0,9%
Sienkiewicza	0,9%
Langiewicza	0,9%
Batorego	1,5%
Bohaterów II Armii Wojska Polskiego	0,9%
Plac Dębowy	0,9%
Zielna	0,8%
Prusa	0,8%
Czachowskiego	0,8%
Świetlista	0,6%
Okrzei	0,6%
Francuska	0,6%
Leśna	0,6%
Emilii Plater	0,6%
Wrocławska	0,6%
Dzika	0,6%
Rzeczki Górne	0,6%
Wesoła	0,6%
Piłsudskiego	0,6%
Świętego Jana	0,6%
Henrykowska	0,6%
Rubinowa	0,6%
Chelmońskiego	0,6%
Cichej Doliny	0,6%
Krańcowa	0,6%
Bolesławiecka	0,6%
Puławskiego	0,6%
Spacerowa	0,6%
Gdańska	0,6%
Sikorskiego	0,6%

Bolesława Chrobrego	0,6%
Grota Rowieckiego	0,6%
Kopernika	0,6%
Kilińskiego	0,6%
Konarskiego	0,6%
Żeromskiego	0,6%
Pokrzywnik	0,3%
Tylice	0,3%
Perłowa	0,3%
Kunów	0,3%
Plac Klonowy	0,3%
Francuska	0,3%
Andersa	0,3%
Domańskiego	0,3%
Stanisława Kulczyńskiego	0,3%
Struga	0,3%
Ujazd	0,3%
Cmentarna	0,3%
Gen. Zygmunta Berlinga	0,3%
Odmowa odpowiedzi	2,8%

Wyniki badania

Postulowane obszary rewitalizacji na terenie miejscowości Zgorzelec

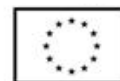
Pierwsza część badania miała na celu ukazanie obszarów miasta, które zdaniem mieszkańców, powinny zostać zrewitalizowane. Respondenci mogli wskazać trzy obszary, które w ich opinii powinny zostać poddane procesowi rewitalizacji. Tabele poniżej przedstawiają łączną liczbę odpowiedzi badanych, wyrażoną w procentach. Zestawienie najczęściej podawanych obszarów przedstawione zostało w tabeli nr 2 uzupełnieniem tej tabeli jest tabela nr 3. Najczęściej podawanymi przez badanych obszarami były: ulica Bohaterów Getta (30,3%), ulica Warszawska (6,4%), ulica Daszyńskiego (5,9%), ulica Łużycka (4,8%).

Tabela 117. Najczęściej wskazywane obszary, które powinny być poddane procesowi rewitalizacji

Obszar	Procent
Bohaterów Getta	30,3%
Warszawska	6,4%
Daszyńskiego	5,9%
Łużycka	4,8%
Tuwima	3,4%
Bolesławecka	2,9%
Traugutta	2,6%
Wrocławska	2,4%
Drogi i chodniki w całym mieście	2,3%
Centrum miasta	2,3%

Tabela 118. Lista obszarów, które powinny być poddane procesowi rewitalizacji

Lp.	Obszar	Procent
1	Bohaterów Getta	30,3%
2	Warszawska	6,4%
3	Daszyńskiego	5,9%
4	Łużycka	4,8%
5	Tuwima	3,4%

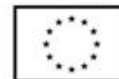

W następnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie jednego miejsca, które ich zdaniem w pierwszej kolejności należy poddać procesowi rewitalizacji. Obszary wskazane przez badanych w pierwszym jak i drugim pytaniu są do siebie zbliżone. Zdaniem ankietowanych obszarami wymagającymi rewitalizacji w pierwszej kolejności są: ulica Bohaterów Getta (22,0%), Osiedle Zachód (Ulice: Norwida, Lubańska, Wyspiańskiego, Iwaszkiewicza, Kościuszki) (11,3%), ulica Warszawska (7,2%), ulica Daszyńskiego (5,9%), Osiedle Centralne (Ulice: Chopina, Broniewskiego, Moniuszki, Szymanowskiego, Karłowicza, Tuwima, Poniatowskiego, Traugutta) (5,0%).

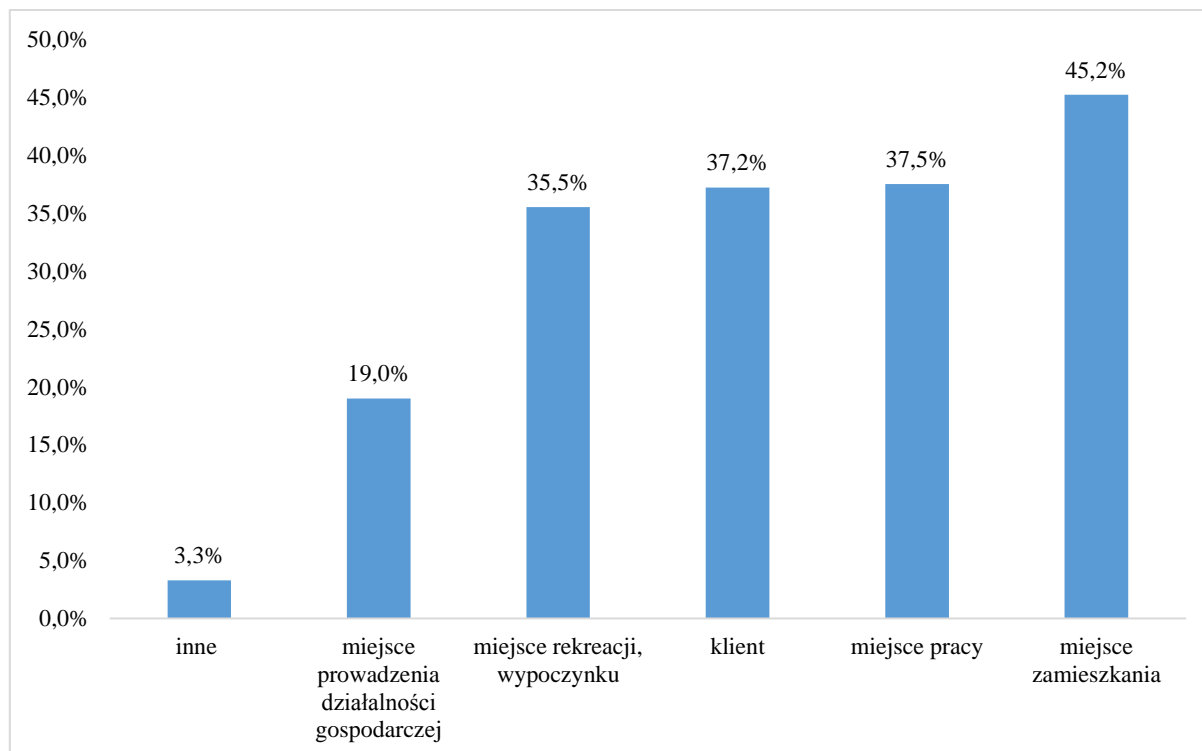
Tabela 119. Najczęściej wskazywane obszary, które powinny być poddane procesowi rewitalizacji w pierwszej kolejności

Obszar	Procent
Bohaterów Getta	22,0%
Osiedle Zachód (Ulice: Norwida, Lubańska, Wyspiańskiego, Iwaszkiewicza, Kościuszki)	11,3%
Warszawska	7,2%
Daszyńskiego	5,9%
Osiedle Centralne (Ulice: Chopina, Broniewskiego, Moniuszki, Szymanowskiego, Karłowicza, Tuwima, Poniatowskiego, Traugutta)	5,0%
Orzeszkowej	4,6%
Drogi i chodniki w całym mieście	3,6%
Łużycka	3,6%
Podwórka w Śródmieściu	3,6%
Park Błachańca	3,0%

Respondenci określili także swój związek z terenem wskazanym jako priorytetowy pod kątem rewitalizacji. Ankietowani w 45,2% przypadków odpowiedzieli, iż jest to ich miejsce ich zamieszkania. Miejsce pracy stanowiło 37,5% odpowiedzi, bycie klientem 37,2% a miejsce rekreacji, wypoczynku – 35,5%. Wśród pozostałych czynników znalazło się także miejsce prowadzenia własnej działalności gospodarczej 19,0%. Badani wskazali również odpowiedzi inne do których należały: zamieszkiwanie obszaru wcześniej oraz odwiedzanie znajomych.

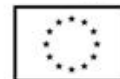

Wykres 17. Związek respondentów z terenem wskazanym jako priorytetowy pod kątem rewitalizacji

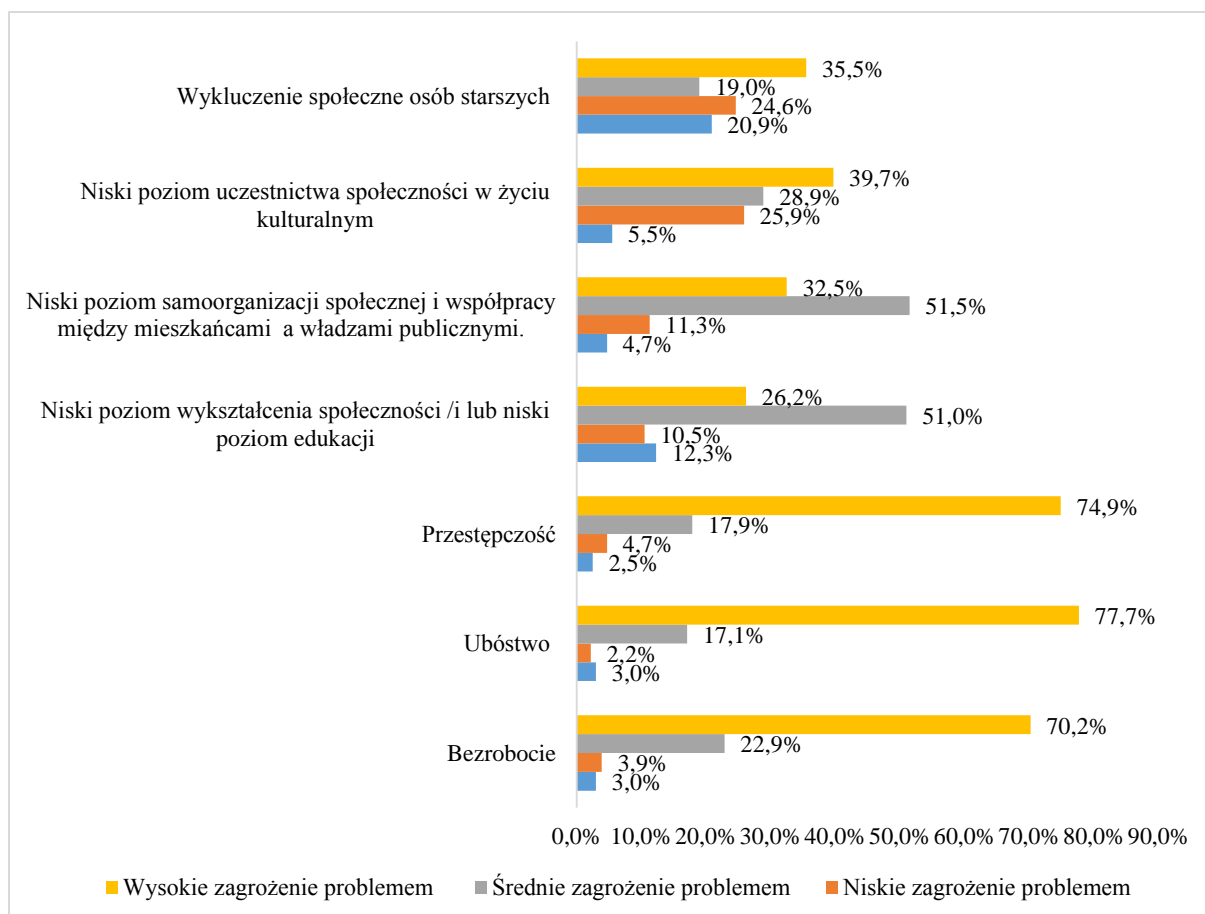

Negatywne zjawiska na obszarze rewitalizacji

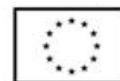
W dalszej części badania respondenci zostali poproszeni o ocenę stopnia zagrożenia negatywnymi zjawiskami społecznymi na wskazanym przez nich obszarze rewitalizacji. Najwięcej respondentów (77,1%) podało, iż wysokie zagrożenie stanowi ubóstwo, przestępczość (74,9%) oraz bezrobocie (70,2%).

Wykres 18. Negatywne zjawiska społeczne występujące na wybranym przez respondenta obszarze rewitalizacji podzielone na natężenie problemu

W kolejnej części badania respondenci zostali poproszeni o wypowiedzenie się na temat różnych elementów związanych z jakością życia na wskazanym przez nich obszarze rewitalizacji. Respondenci oceniali je na skali od 1 do 3, gdzie 1 oznaczało ocenę niską, 2 ocenę średnią, a 3 ocenę wysoką. Wykres poniżej przedstawia pełny rozkład odpowiedzi dla każdego z analizowanych elementów. Najwięcej respondentów ocenę niską wystawiło stanu technicznemu obiektów budowlanych (87,9%), estetyce otoczenia (86,8%), poziomowi indywidualnej przedsiębiorczości (70,0%).

Elementy związane z jakością życia na obszarze rewitalizacji

Wykres 19. Ocena poszczególnych elementów związanych z jakością życia na wskazanych przez respondentów obszarach rewitalizacji

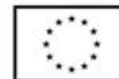

Unia Europejska
Fundusz Spójności

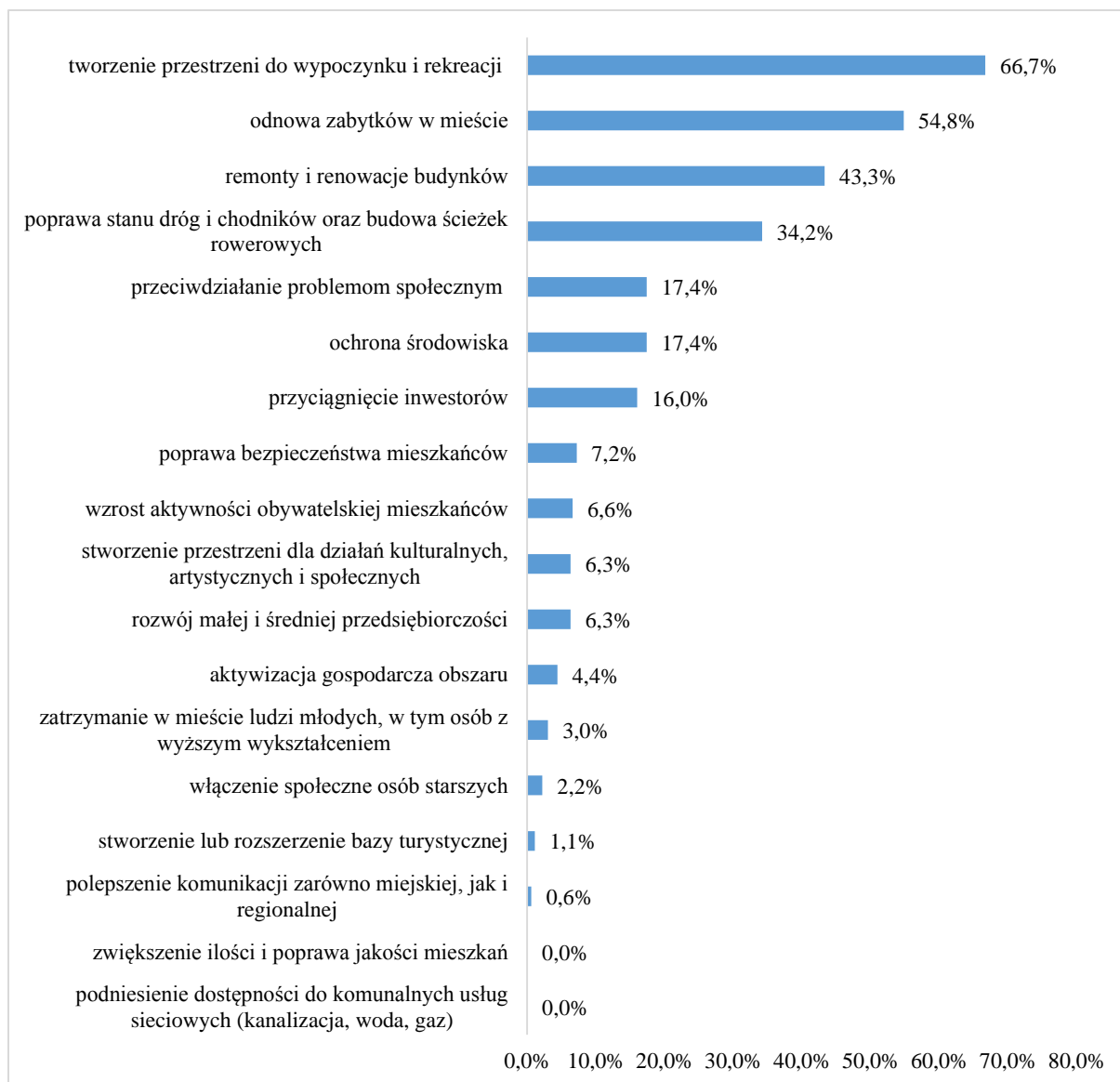
W dalszej części badania respondenci zostali poproszeni o podanie działań jakie powinny zostać zrealizowane w procesie rewitalizacji wskazanych przez nich obszarów miasta. Każdy ankietowany mógł wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi.

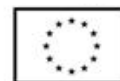
Najczęściej podawanymi przez badanych odpowiedziami były: tworzenie przestrzeni do wypoczynku i rekreacji (66,7%), odnowa zabytków w mieście (54,8%), remonty i renowacje budynków (43,3%), poprawa stanu dróg i chodników oraz budowa ścieżek rowerowych (34,2%).

Pożądanane efekty rewitalizacji

Wykres 20. Efekty, jakie zdaniem respondentów powinny zostać osiągnięte w procesie rewitalizacji wskazanych przez nich obszarów

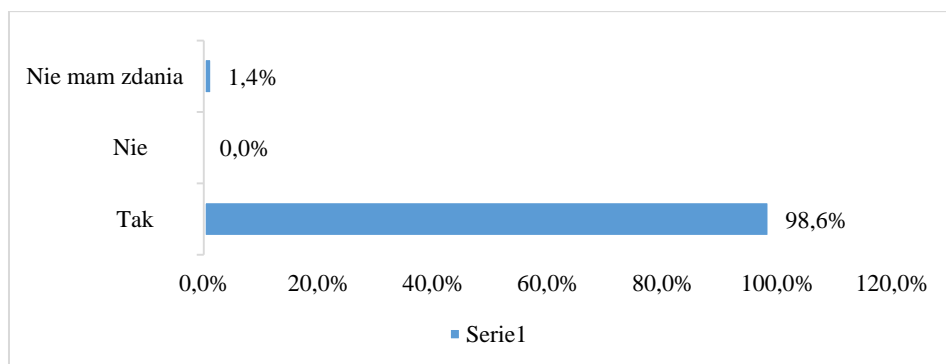

Istotność problemu rewitalizacji

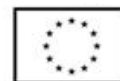
W końcowej części badania ankietowanych zapytano o to czy uważają, iż kwestia rewitalizacji jest ważna dla ich miasta. Zdecydowana większość, bo 98,6% respondentów odpowiedziała, iż problemem rewitalizacji ich zdaniem jest ważny dla miasta. Tylko 1,4% badanych nie miało zdania na ten temat.

Wykres 21. Czy uważa Pan(i), że problem rewitalizacji jest ważny dla Pana(i) miasta?

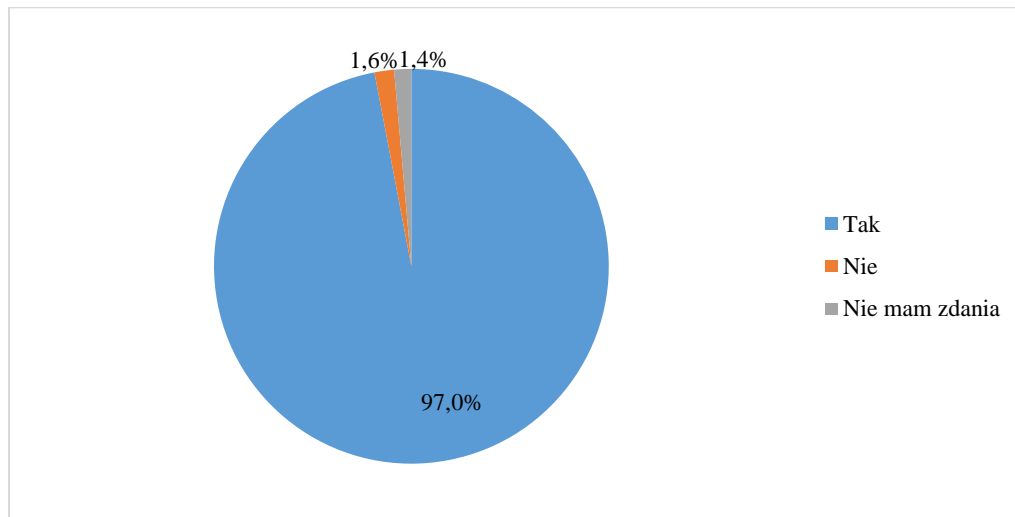

Jeżeli chodzi o rozkład tego pytania ze względu na płeć i wiek to można stwierdzić, że płeć w niewielkim stopniu wpływa na postrzeganie tego, czy problem rewitalizacji jest ważny dla miasta.

Kolejne pytanie dotyczyło, tego czy problem rewitalizacji jest ważny dla mieszkańców osobiście. Na to pytanie 97,0% badanych odpowiedziało twierdząco. Dla 1,6% problem rewitalizacji osobiście nie jest ważny, 1,4% nie miało zdania na ten temat.

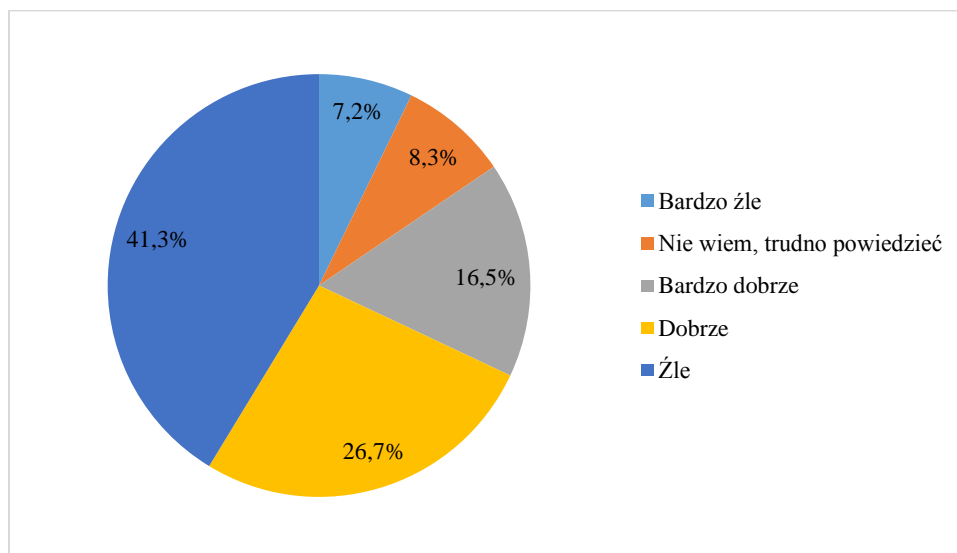

Wykres 22. Czy problem rewitalizacji jest dla Pana(i) ważny osobiście?

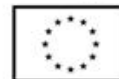

41,3% respondentów oceniła jakość powietrza na terenie Zgorzelca jako złą, 7,2% jako bardzo złą, 26,7% oceniło ją dobrze a 16,5% bardzo dobrze, zdania w tym zakresie nie miało 8,3% badanych.

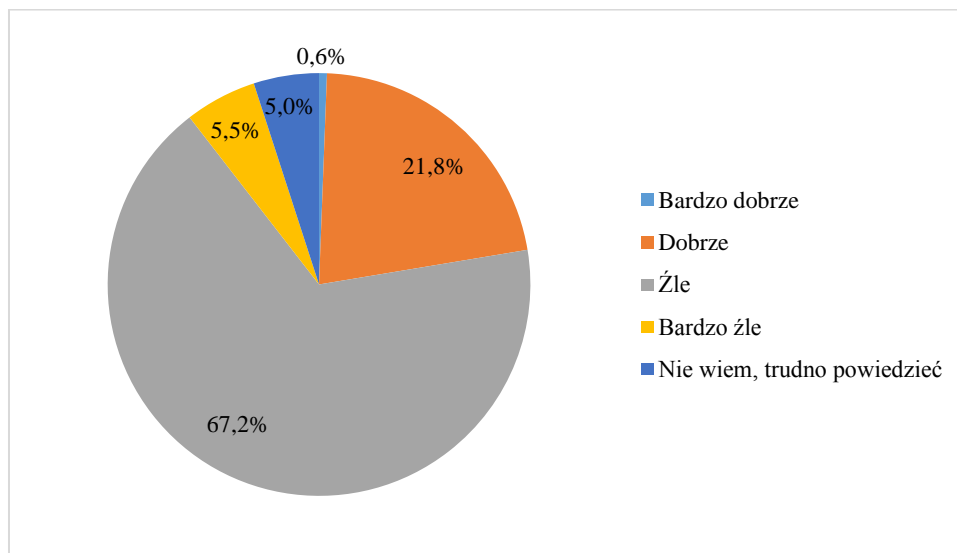
Wykres 23. Ocena jakości powietrza na terenie Zgorzelca

67,2% ankietowanych oceniło źle jakość wody z kranu na terenie Zgorzelca, 21,8% oceniło ją dobrze, tylko 5,5% oceniło ją bardzo źle a 0,5% bardzo dobrze. 5,0% respondentów nie miała zdania na ten temat.

Wykres 24. Ocena jakości wody z kranu na terenie Zgorzelca

Do najczęstszego sposobu ogrzewania domu przez respondentów należało: miejskie – centralne ogrzewanie (57,6%), ogrzewanie gazem (26,2%), węglem (12,4%), kolektorem słonecznym (2,2%), fotowoltaika (1,1%), ogrzewanie drewnem (0,6%).

Wykres 25. Sposób ogrzewania domu/mieszkania przez respondenta

